PAVLI IOVII
NOVOCOMENSIS
EPISCOPI NVCERINI

Elogia
Virorum literis illuſtrium,
quotquot vel noſtra vel a-
uorum memoria
vixere.

Ex eiuſdem Mvsaeo (cuius deſcriptio-
nem vnà exhibemus) ad viuum
expreſſis imaginibus
exornata.

PETRI
PERNAE TYPOGRAPHI
BASIL.
OPERA AC STVDIO
CIↃ IↃ LXXVII.

NAPOLI
(2

CLARISSIMI GENEROSIQVE IVVENIS, DOM. ROBERTI A' BERNEMICOVRT, BARONIS in Lieſueld, Domini Oclandiæ, pijs manibus pacem, ac quietem Ioannes Latomus.

AN mihi præcipites etiam, Mors inuida, quæ tu
Vulnera feciſti, vulnera vt eſſe negem?
Nec mihi concedes, vt iuſto verba dolori
Impendam? & iuſtus qua ratione, loquar?
An quem tu perimis, vel aperto crimine, noſtris
Senſibus ereptum, carminibusq́; voles?
Ah, Mors, non poſſum, nec erit tua tanta Tyrannis,
Vt paria in viuos regna tenere velis.
An ne etiam gaudes (vt falsè es liuida) faſtum
Ornari lachrymis, carminibusq́; tuum?
Et tua tum demum iactas illuſtria facta,
Inſigni è luctu quum grauiora vides?
Vtcunque eſt: ſeu te doleat, ſeu dura, iuuabit
Me ſanè in lachrymis, & gemitu eſſe iuuat:
Et iuuat in miſeros deducere carmina queſtus,
Carmina cupreſſo conſpicienda nigra:
Et tecum miſcere elegos, miſcere querelas,
Et caſum generi, Schete, dolere tui.
Et iuuat hoc etiam, defuncti manibus illam
Quam poſſum vitæ ferre decenter opem.
Ah, non tam validis, vt quondam Epidaurius, herbis
Non quibus eſt medicis Phaſias vſa focis:
Sed cantu & numeris. vtinam vel qualibus Orpheus
Plutonem fregit, perdomuitq́; canem.
Noſtra, nec addubito, Geticam illam cauſa grauaret
Dignior & lachrymis, & pietate foret.
Illi rapta licet fuerit creſcentibus vxor
Annis: tu ſolo pectore adultus eras,
Vxor primus amor fuit, at non vltimus illi:
Hoc niſi, non alio tu potes igne frui.
Prolibus at petijt forſan ſpatia apta creandis:
Sed fuit in ſterileis pronior ille mareis.
Quo minus aſt iterum bis denis menſibus extes,
Si quid obeſt, oberunt hæc tua Fata, pater.
Ne dicam, lachrymas quòd iam deterſerat illa,
Caſum iterum Fati ſegnis obire noui:
Quid tua non luget? quid non dolet Agnia fletu
Exoraturos impediente ſonos?

Cum qua iniſt ituramus ſocij, quibus ille carebat:
Cum lachrymis blandis, turba prolixa, preces
Hæc ego Biſtonia canerem ſi voce, mouerem
Perſephonem, durum Perſephonesq́ virum.
Non grauis ille foret Stygias inflectere leges,
Et ſinere ad reditum ſtagna patêre tuum.
Tu neque reſpiceres: neque quòd Ioue nata timeres,
Ne quid Auernalis ſumpſeris antè cibi.
Ipſe opere inſueto gauderet nauta: nec è quo
Littore conſueuit cymba referre onus.
Hoc demum officij noſtrum exæquaret amorem,
Et pietas animo par foret iſta meo.
Quod cano ſed minus eſt: non eſt potis iſta mouere
Vena Meduſæis horrida monſtra comis.
Infra animum longè ſubſidit carmen: ad ima
Fertur vt inſuetus, dum petit alta, faber.
At quæ cymba minus firma eſt procurrere in altum,
Littora, nil probibet, per vada tuta legat.
Sed neque tuta lego: nam me meus ardor in æquor,
Altius, ingenij pro ratione, rapit.
Scilicet excolui doctos in imagine vultus,
Quos in Muſæo condidit ille ſuo,
Ille, inquam Iouius, cui ſcriptus piſcis, & herbæ,
Et tenor hiſtoriæ nomina longa dedit.
Quemq́ per ingenuæ laudis genus omne vagantem, &
Carpentem titulis optima quæque ſuis:
Impulit huc ſtudium pietatis, vt ora virorum,
Ingenij proprijs qui enituêre bonis,
Seu noſtra miſeri, ſeu ſunt meliore beati
Sorte, ſua in villa videnda daret.
Quam mirè extruxit victuro in nomine Comum,
Qua patriam Lari verberat vnda lacus.
Picta videnda dedit: ſed multò illuſtrius, addit
Ex merito laudes quando cuique ſuas.
Huic ego conatus noſtris ſubſcribere Muſis,
Carmina quæ luſi dedo dicoq́ tibi.
Quæ precor vt viuant, ne tu moriaris in illis,
Et ſubeas vitæ damna iterata tuæ.
Sed benè quòd mors eſt, non hîc, velut antè timenda:
At tineæ & blattæ, tempus & illud edax.
Et ſanè hæc timui: tamen & protrudimur vltra.
Tardenteisq́ meos ſpes rapit acris equos:
Tum quòd noſtræ aliquot forſan quoque pondus habebunt.
Quæ nullo laudes ſunt mihi felle litæ.
Tum mea quòd pietas in te præluſtior eſſet,
Firmior ad longos ſi queat eſſe dies.

Spes

Digitized by Google

ELENCHVS DOCTORVM VIRORVM, QVORVM ELOGIA HOC IN Opere deſcribuntur.

A

Ægidius Cardinalis 159
Actius Syncerus 149
Albertus Magnus epiſc. Ratiſpon. 7
Albertus Crantzius 225
Albertus Pighius Campenſis 582
Albertus Pius Carporum princeps 154
Alexander Achillinus 112
Ambroſius Camaldulenſis 22
Andreas Maro 135
Andreas Matthæus Aquauiuius 137
Andreas Naugerius 145
Angelus Politianus 73
Antiochus Tibertus Caſenas 500
Antonius Campanus 39
Antonius Galathæus 202
Antonius Nebriſſenſis 121
Antonius Panhormita 23
Antonius Tibaldæus 174
Antonius Tileſius Coſentinus 204
Antonius Perrenotus Atrebatenſiũ Antiſtes 224
Auguſtinus Iuſtinianus Genuenſis 210
Auguſtinus Niphus Sueſſanus 175
Aurelius Augurellus. 130

B

Aldus Peruſinus 17
Balthaſſar Caſtellio 143
Baptiſta Mantuanus Carmelita 117
Baptiſta pius 187
Bartholomæus Cocles 106
Bartholomæus Facius 197
Bartholus à Saxoferato I.C. 15
Beatus Rhenanus 221
Benedictus Iouius Nouocomenſis 594
Bernardinus Corius Mediolanenſis 113
Bernardus Bibienna 125
Bernardus Iuſtinianus Venetus 200
Beſſarion Nicænus Cardinalis 43
Bilibaldus Pirckheimerus Nuremberg. 221
Boccacius 13

C

Allimachus Philippus 80
Camillus Ghilinus Mediolanenſis 216
Camillus Quernus Archipoeta 556
Chriſtophrus Longolius 127
Chriſtophorus Perſona Romanus 201
Cælius Calcagninus 209
Conradus Goclenius 221
Copus Baſilienſis Medicus 221
Cornelius Sceparus 224
Coſmus Pactius Florentinus 220

D

Anthes Aldigerius 10
Deſcriptio Muſæi 3
Donatus Acciaiolus 29
Domitius Calderinus 37
Demetrius Calchondyles. 55

E

Eliſius Calentius 91
Emanuel Chryſoloras 41
Eraſmus Roterodamus 171

F

Lauius Blondus Foroliuienſis 27
Franciſcus Arſillus 179
Franciſcus Marius Grapaldus 118
Franciſcus Petrarcha 52
Franciſcus Philelphus 30
Franciſcus Vatablus. 225

G

Abriel Altilius 206
Gaguinus Gallus 213
Galeottus Marius Narnienſis 90
Garcias Laſſus 225
Gaſpar Contarenus Cardinalis 184
Gaſpar Vrſinus Vindelicus 221
Georgius Logus 224
Georgius Merula 71
Georgius Sauromanus Germanus 208
Georgius Trapezuntius 46
Georgius Valla Placentinus 199
Germanicæ nationis Elogium 221
Germanus Brixius 215
Georgius Tiphernas 201
Guarinus Veronenſis 597
Guido Poſthumus Piſaurenſis 131
Gulielmus Budæus 179
Gulielmus Pellicerius. 225

H

Ector Boethus 212
Henricus Cornelius Agrippa 186
Hercules Strozza 103
Hermolaus Barbarus 69
Hieronymus Aleander 181
Hieronymus Donatus 254

Hieronymus Sauonarola. 82

I

Iacobus Angelus Florentinus 212
Iacobus Bracelius Ligur 199
Iacobus Cardinalis Papienſis 35
Iacobus Faber Stapulenſis 203
Iacobus Sanazarius 149
Iacobus Zieglerus 214
Iacobus Tuſanus 225
Ianus Parrhaſius 208
Iaſon Maynus 125
Imaginum ordines 5
Ioachimus Camerarius 221
Ioachimus Perionius 225
Ioachimus Vadianus ex S. Gallo 221
Ioannes Pannonius 224
Ioannes Argyropylus 50
Ioannes Cotta 107
Ioannes Cuſpinianus Viennenſis 221
Ioannes Dantiſcus Varmienſis epiſcopus 223
Ioannes Franciſcus Picus Mirandula 160
Ioannes Laſcares 59
Ioannes Manardus Ferrarienſis Medicus 125
Ioannes Marius Catanaus 147
Ioannes Picus Mirandula 76
Ioannes Regiomontanus 218
Ioannes Reuclinus Germanus 217
Ioannes Ruellius Sueſsionenſis Medicus 173
Ioannes Scotus 9
Ioannes Sepulueda Cordubenſis 225
Ioannes Simoneta 200
Ioannes Tortelius 196
Ioannes Bellaius 225
Iouianus Pontanus 94
Ioannes Oecolampadius. 221

L

Ampridius 182
Lancinus Curtius 116
Lazarus Baiphius 225
Laurentius Laurentianus 99
Laurentius Medices 65
Laurentius Valla 25
Leo Baptiſta Albertus 63
Leonardus Aretinus 19
Leonicus Tomaus 170
Ludouicus Arioſtus 157
Ludouicus Calius Rhodiginus 203
Ludouicus Viues Valentinus. 218

M

Maphaus Vegius Laudenſis 196
Marcellus Virgilius Florentinus 207
Marcus Antonius Caſanoua 143
Marcus Antonius Coccius Sabellicus 98
Marcus Antonius Turrianus Veronenſis 114
Marcus Muſurus Cretenſis 57
Marinus Becichemus Scodrenſis 214
Marius Molſa 191
Marſilius Ficinus 54
Martinus Cromerus 228
Martinus Silicaus epiſcopus Cartag. 226
Matthaus Palmerius Florentinus 211
Michael Marullus Tarchaniota. 53
Michael Sylnius Cardinalis 226
Muſai deſcriptio. 3

N

Nicolaus Leonicenus Medicus 132
Nicolaus Borbonius 225
Nicolaus Copernicus 221
Nicolaus Machiauellus. 162
Nicolaus Perottus 32
Nicolaus Tegrimus. 215

O

Ordines imaginum 5
Otho Truchſes Cardinalis. 223

P

Pandulphus Collenucius 92
Paulus Aemilius Veronenſis 215
Petrus Alcyonius 205
Petrus Candidus December 28
Petrus Crinitus 108
Petrus Grauina. 138
Petrus Leonius 67
Petrus Martyr Angleria 206
Petrus Nannius Alcmarianus 224
Petrus Paulus Vergerius 198
Petrus Pomponatius 134
Philippus Beroaldus 102
Philippus Decius 164
Philippus Moraus 224
Platina 34
Pogius Florentinus 21
Polydorus Virgilius 213
Pomponius Gauricus 140
Pomponius Latus. 78

R

Raphael Volaterranus 202
Robertus Valturius 211
Rodulphus Agricola Friſius 61
Roffenſis Cardinalis 168
Rutilius. 178

S.

Salmonius Macrinus. 225

T

Theodorus Gaza 48
Thomas Aquinas 8
Thomas Linacrus Britannus. 119
Thomas Morus Britannus 166
Thomas Nadaſtus 224
Tranquillus Andronicus. 224

V

Vdalricus Zaſius. 228

Z

Zvinglius 221

FINIS.

Spes eſt, quum fidæ mea vitis inhæreat vlmo,
Pondere quæ proprio preſſa iaceret humi.
Donec erunt Muſæ, donec qui diligat illas,
Et iam non totus barbarus orbis erit,
Muſæum Iouij, Iouius dicetur & ipſe,
Illaq́ pictorem docta caterua virûm.
Et puto iam famam tranſiſſe Themiſtidos oram,
Inq́ Peruranis conſenuiſſe locis.
Quis ſcit, ſi noſtra hæc illò vſq́, Roberte, ſequantur?
Mancipia à Dominis non decet eſſe ſuis.
Quos inter medicos non ibis: vt anſer olores,
Vt pudor Aonij, parsq́ pudenda chori.
Sed tua te virtus, doctæq́ ſcientia mentis
Aſſeret, illuſtri conſtituetq́ loco.
Quem licet octaua iuuenem trieteride raptum
Vſum bis linguis nouit Apollo tribus.
Nouit & ingenij quàm multa recondita in ipſo
Tempore prompturus, ſi licuiſſet, erat.
Iudicium accedit ſoceri poſt omnia Scheti,
Et quaſi de rapto nunc quoq́ patre dolor.
Nomine doctrinæ de mille ſodalibus vnum
Legerat ex eius ſtirpe futurus auus:
Nomine doctrinæ curarum dulce leuamen.
Ingemit, eſtq́ ſui (credite) parte minor,
Proin ſi quid mereor, ſi factum Paule probabis
Sit fas hunc libro præpoſuiſſe tuo.
Quod quis vt inuideat: ſatis eſt hæc gloria nobis,
Materies morbi creſcat vt vſq́ ſui.
Tu mea apud doctas quum carmina legeris vmbras,
Grata celebratis ſintq́, Roberte, viris,
Hæc per me Latomus vobis encomia ſcripſit,
Dic, & amicitiæ pignus id eſſe meæ.
Sic tibi det requiem, qui verſat ſortibus vrnam
Aeacus: & longum, care Roberte, Vale.

1556. *Idib. Decemb.*

AD PAVLVM IOVIVM IVNIOREM IOANNES LATOMVS.

PAule, ſi adhuc ſuperas, Iouiani nominis hæres,
Ad te hæc miſſurus qualiacunq; fui.
Sed quia longa via eſt, infeſſaq; forſan ab hoſte:
Ah, nimium, dixi, longus hic error erit.
Non dare patronum, qui vindicet iſta, verebar:
Qui tamen è viuis hoc agat, vnus eris.
Nam tu, cui volui, pars es mihi magna, placere,
Muſæi dominum quum reor eſſe ſacri,
Cuius in extrema precor hæc quoq; parte locari,
Si tamen hoc gratum eſt: immò erit: es Iouius.

HONORATI FASITELLI.

NAE debent Iouio viri eleganteis
Bonis artibus omnibus politi:
Næ debent Iouio elegantiarum
Parenti, artibus omnibus polito,
Quantum vix animus capeſſat vllus:
Nec viui modò, qui vident, amantq́;
Vrbani ſenis & ſalem, & lepôres:
Sed quos lumine adempto auarus Orcus,
Quis ſcit, quo cohibet loco miſellos?
Nam facit Iouius ſuis tabellis
Excultis lepido ſuo labore
Leti funera non timere viuos,
Vitam viuere mortuos perennem.

IN EFFIGIEM PAVLI IOVII.

Cuius ope æternum vultusq́ animusq́ virorum
Doctorum ſupereſt, talis erat IOVIVS.

B. V. B.

IN ICONES ET ELOGIA DOctorum virorum.

HVmanis oculis cerni virtutis imago
Si poſſet, miro illa ſui inflammaret amore
Pectora: nunc, homines animis quorum illa reſedit
Mirandos orbi vt cæleſtia numina reddit.
Sæpe ſed illorum vultus ſpacia ampla locorum
Eripiunt oculis, aut mors fluxo eximit æuo.
At virtutis amans ſimul & virtutis amantum
Huius in his viuam effigiem, ipſorumq́ tueri
Dat IOVIVS *tabulis expreſſa fidelibus ora*
Et coram & quocunq́ loco, haud obnoxia morti.
Quid maius præſtari humana poſsit ab arte?
Quis IOVIVM *certare Ioui non dixerit ipſi?*

BONAVENTVRÆ VVLCANII BRVGENSIS.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI IMAGINES CLARORVM AC DOCTORUM *virorum ad Octauium Farneſium Vrbis præfectum.*

PERILLVSTRI quidem exemplo, & verè more maiorum facis Octaui Farneſi Princeps iuuentutis, qui ſocero Cæſari ſingularis diligentiæ, inuictæque virtutis imperatori armatus comes, vel in tanto caſtrorum fremitu, incerta dubij ocij momenta Muſis impertis: hac enim imitatione pernobili, non modò C. Cæſaris, qui vnus ſummi iudicij, ſummæque virtutis faſtigium tenuit, ſed Antonij, Bruti, Catonis, Octauij memoria recolitur. Quando hi, quod legimus, tui ſanguinis, vereque Romani Heroes, vel paludati & canente claſſico nunquam literarum ſtudia remiſerint. Quo fit, vt hanc excelſi generoſique ingenij indolem, quam nō adulanter admirari licet, tibi magnopere gratulemur: quum è Belgis iucundiore quadam epiſtola, quæ non in caſtris cū peracri Gallo hoſte collatis, ſed in præpingui ocio perſcripta videri poſſit, vltimam hiſtoriarum mearum partem efflagites: repetasque item vehementer tanquam promiſſam, & gerendo bello Gallico valdè opportunam, Argentoni viri grauiſſimi hiſtoriam, quam mihi nuper expetenti Nicolaus Rentius, vetus ac humaniſſimus amicus meus è Gallica lingua in Italicam caſta fide traduxit. Ante omnia verò, tanquam eruditæ iucunditatis munus deſideras clarorum virorum imagines, quæ in Muſæo noſtro ad Larium ſpectantur, & eas quidem per Elogia, quod niſi longo, difficilique labore paruis in tabellis aſſimilanter expingi nequeant, ſcilicet, vt tantorum ingeniorum dotes admirabili varietate ſtylo deſcriptæ elegantiores oblectamenti nomine ad animi iudicium tranſmittantur. multo enim grauius pulchriusque videtur, ingentium animorum virtutes proprijs annotatas Elogijs ad admirationē intueri, quàm ductas ex vero diligenter effigies, inani quanquam, iucunda oculis voluptate ſpectauiſſe. Verùm & obiter quoque requiris, quod nequaquam, ſaluo pudore, & integra fide præſtari poſſe videtur, vt Muſæum iucundè graphiceque deſcribam, poſtquam id tibi ſecus, ac maximè cupiebas, properante Cæſare, adire, ſpectareque non licuit. Parebo itaque lubenter honeſta petenti, ſed egregia fide debitum profeſſo, aliquid mihi benignè condonandum exiſtimo, ſcilicet, vt per partes huius æris a-

lieni graue onus commodiſſimè diſſoluatur. Tu verò ſingulari humanitate iuuenis, facilè hoc dederis iam planè ſeni ægroque pedibus, ac his præſertim intempeſtiuis caloribus circumuento, quos nobis longè maximos ab æſtuoſo Buxetò, dum Cæſar belli quàm pacis auidior, ad algidas Germaniæ Alpes properaret, in multo & puluerulento itinere ſubeundos reliquiſtis. Mitto igitur ante omnia libellum, dulci breuitate periucundum, quo Elogia tabulis pictis ſuppoſita continentur. E ſingulis enim imaginibus, ſingulæ exemptiles tabellę dependent in membrana, vitæ atque operum ſummam præferentes. Argentonus autem, qui Veneto pręlo excuditur, totius Italię ciuitate donatus ad te; ac ideo libenter, quòd ad Belgas ſuos redit, poſt paucos dies perueniet. Quod verò ad hiſtorias meas pertinet, eas nequaquam tutò tabellarijs committi poſſe putauerim, ne interceptæ quorundam animos offendant. Nunquam enim vel æquiſſimus rerum geſtarum ſcriptor victis pariter atque victoribus ſatisfecit, quo minus vtrinq; gratiam ſuam extenuet, vel odium quęrat, quod eum facilè ſit factioſa, ſuperbaque iudicia ſubire, qui inter viuos libero ore locutus, tanquam poſteris gratum facturus, non procul ab inuidia Fortunę ludos perſcribit.

VALE.

MVSAEI IOVIANI DESCRIPTIO.

PUBLICATIS ac in Muſæo tanquam auguſto Virtutis templo dedicatis clarorum virorum tabulis, illæ ipſæ veluti ſpirantes imagines æquiſſimo iure depoſcunt, vt Muſæum quoque ſua ſacrata ſedes eodem conditoris ſtylo deſcribatur: ſed id vetat ingenuus pudor, qui tamen eruditis ſubruſticus videtur. Quis enim vanitate ingenij non præclarè ſtultus & ineptus eſt, qui quum ſua miretur, ea demum pluris æſtimet quã aliena? At is hercle multo ſtolidior euaſerit, qui ſeuerè parceq́ narrando, conſilij atque operis ſui dignitatem eleuet, vt modeſtiæ laudem ferat: ille porrò inſanus poterit videri, qui dum ſibi tenerius blandiendum exiſtimat, certos veritatis fines ambitioſis exceſſibus perturbet. Sed ego, ſi Muſis hoſpitibus placet, aureæ mediocritatis modum tenebo, vt has ſuburbani, literatiq́ ocij delitias ita exprimam, vt inuidiam eorum iudicio, qui hæc viderint, facilè deuitē, indeq́ mihi ſecurior ac vberior voluptas obueniat: quando & hæc omnia Donius Etruſcus vates miſcellaneo opere edito, ac ob id incolumi pudore meo diſertiſſimè decantarit. Neque enim cum nihil maius, & ſupra fortunam meam luculentius exprimi velim, vel adulantibus adeò verecundè ſubiraſcor, vt diſpudeat læta fronte confiteri, id eſſe Muſæum, quod elegantes, clariq́ hoſpites ſæpius inuiſunt, perpetuò ciues frequentant, ipſeq́ ante alios Alfonſus Daualus vtranque lauream meritus, & præclarus inchoati abſolutiq́ operis adiutor, omnibus æſtiuis ſeceſſibus anteponit. Villa eſt in conſpectu vrbis peninſulæ modo in ſubiectum circumfuſi Larij pelagus exporrecta: nam ad ſeptentrionem quadrata fronte, directiſq́ lateribus in altum excurrit, arenoſo puróque in littore, ob idq́ maximè ſalubri, in ipſis Plinianæ villæ veſtigijs excitata. hoc enim præclaro religioſæ vetuſtatis teſtimonio plurimum augetur ædificij decus, ac plena gloriæ, ac admirationis authoritas paratur. Iuuit hercle longo obrutam ſitu, & penitus iacentem in patria clariſſimi ciuis memoriam, non ignobili ſtudio, & digna pietate ſuſcitaſſe. Manet adhuc ſtabilis naturæ munere lætiſſima loci facies, ac æterna præcellentis ſtructuræ fundamenta extant: quanquam abſolutis operibus, & tempus edax, & Larius ipſe, vel ſubitis incrementis admirabilis, potius quàm ſæuus, dum perpetuò allidit, & fluctibus pulſat, vehementer inuiderint. Viſuntur in profundo vado, quum lacus molli & vitreo æquore ſtratus, & liquidus conquieſcit, quadrata marmora, ingentes columnarum trunci, deuoratæq́ pyramides, quibus antè portum lunatæ molis fauces ornabantur. Ab Oriente enim totius ædificij obiectu, & producta in cubitum lapidea mole aduerſus Aquilones tranquillus portus efficitur, duplici quidem, & decenti podio coronatus: alterum è cauædij porta effuſos ſpectanteſq́ marmoreis ſedibus excipit, quum applicantes ab vrbe amicorum nauiculæ ſalutantur: alterum ob longam areæ marginem, quæ portui imminet, pectore tenus exornat. In hoc ſiquidem læta area deſinit, binis incluſa viridarijs, muriſq́ pinnatis, quæ hippodromi, ſpeciem præbet. Ad dextram medio lacu inſula exurgit, firmiſſimo pariete circumſepta, iucundaq́ eminentibus pomiferis arboribus: hæc auſtri flatus arcet, & portum obducto latere protegit: à continente dirimitur Euripo, quem Plinius viridem & gemmeum, nihil adulatione mentitus, appellabat. Hunc præalto ponte, vt nauigia inclinatis malis permeent, iungere cogitamus, ſi parta pace miſeriarum finis oſtendatur, vt ſi lubet, vel inuito Neptuno, ad inſtitutam piſcinam tranſire liceat. Illi enim ab alto laſciuè prouecti piſces, ac in inſulam per oblata, & cæcis anfractibus inſidioſa foramina penetrantes, erepto reditu tanquam latis carceribus aſſeruantur, vt duris tempeſtatibus excluſa piſcatio nihil expetitum dubijs men-

ſis eripiat. Ab ipſo quoque inſulæ aduerſo latere, illa immortalis virgo abdita intus, quæ Dorica vocatur Echo, excitantibus quum læto clamore ſalutatur, celeri liberalíque obſequio ſemper reſpondet: eam duplicatas reddit voces, ac hiſdem accentibus recantat, & tum quidem ex hoc inani, ſed dulci loco blandiſſima capitur voluptas, cum circumuehimur cymbis, natantéſque pueros ad certamen adhortamur argenteoloſq́ nummos audaciæ præmia vrinantibus in alto diſpergimus. Altera porrò ad occaſum area, minor quidem, ſed liberiore cæli facie, & multa oculis occurrentium montium varietate iucundior, quàm nominis veſtri merito Farneſiam vocamus, matutinis opaca vmbris ita pateſcit, vt ſub podio tutam ab Euris ſtationem relinquat, ſinnoſoſq́ Larij receſſus, ac oppida apricis promontorijs impoſita, innumerabiles item villas, & veliferas commeantium claſſes longiſſimè proſpectet. At hi à læua dextraq́ diuerſi portus, quòd opportunè decenterq́ euenit, toto interiacentis Iſthmi ſpacio coniunguntur: ſic vt non abſurda bimaris Corinthi ſimilitudine, dum iocamur, huc tanquam ab Aegeo Cenchræum illum à Ionio Lechæũ vocitemus: nam quà terreſtris aditus ad villam patet, Iſthmus binis ingentibus munitus portis, oblongo tractu totius ædificij frontem æquatè complet, & exornat, dignumq́ prorſus primaria ianua & perpicto atrio veſtibulum præbet. hinc aliæ atq́ aliæ ex oppoſito aperiuntur valuæ, quæ rectiſſimo tranſitu, & valde grata introſpectantibus ſerie per concamerates topiario opere Iulianas vites, ad hortos & ſyluoſos montes ducunt. Ab his per fictiles tubulos ſalientes aquæ perennem & limpidiſſimum fontem duximus in Doricam porticum, magno quidem labore, & reluctante ſæpe Nympha, quòd ea tanquam ex Oreadibus egregiè ſylueſtris, opaci & ſilentis ocij cupida, hæc tecta frequentia, occurſumq́ hominum timidiſſimè deuitaret, nunc effecta blandior ſponte aſcendit in ſtatuã Deæ naturæ erectam, & per papillas erumpit, vt in marmoreum labrum effundatur. Hoc vno pulcherrimo fonte mirè gaudet Muſæum: inde enim ad ſummum apicem florentis elegantiæ peruenit: nã interiora conclauia porticus, diætas, æſtiua hybernaq́ cubicula inſtauraſſe multò luculentius, eximijſq́ picturis nobilius exornaſſe, quiuis alius opibus, ingenioq́ validior facilè potuit: nos autem loci genium ſecuti, ardenti quidem ſtudio, ſed dubia ſpe abſoluendi operis, ita per partes ædificauimus, vt ſæpè ſera pœnitentia de Fortunæ liberalitate deſperaſſe videamur. Sed qui villas à beatioribus & Regulis, ac ideo ſupra ciuilis fortunæ cenſum, magnificè ædificatas non viderunt, aut benigniore iudicio non inſulſi operis elegantiam, parum eruditis ſumptibus anteponunt: facilè mirantur primam porticum ab hilari atrio ſtatim occurrentem, quam à picturæ argumento Perſonatam vocamus, quòd priſco more hiantes Comœdorum perſonas per intercolumnia volitantibus ſuſpenſas ſtrophijs: dum oculos moratur & detinet, intrantibus oſtendat: nam inauratæ perſonæ elegantioris vitæ præcepta, Laconica breuitatis effundere videntur. Hanc hyeme tepor eximius commendat: nam totam collectis radijs plurimus Sol implet: quum ad meridiem pertendent? æſtiuam (quam Doricam diximus) adeò celeriter relinquas, vt prandere ſimul, ac cœnare propter fontem ſpumoſo ſtrepitu ſonantem opaciſſimo loco poſſis, niſi te Apollo vates, nouémque ſorores in illud ſpacioſum perilluſtreq́ conclaue, à quo tota illa villa Muſæi nomen accepit, blandientes alliciant. Hoc enim pluribus vndique feneſtris ac ianuis circumuectum Solem, exortáſque eodem curſu perennes auras, aut admittit, aut quum lubet, obductis valuis excludit. In medio enim omnibus horis æquatæ ſpirant auræ, adeò moderato & ſalubri ſpiritu, vt Syrium in cælo ardere non ſentias, ob idq́ damnatos menſes, tanquam verna temperie mitigatos, nõdum veniſſe, aut certè ſilenter effluxiſſe, quum nec æſtues, nec planè ſitias, prorſus exiſtimes. Tota enim villa ante meridiem, quum ex alto Sol vrget, obortis Aeteſiis blandiſſimè ventilatur. In fronte quoque ſo lium ab inſigni proiectura clatris ferreis circumſeptum, in ſubiectas vndas prominet, quo nihil ad proſpectum iucundius excogitari poteſt. Inde enim ad proiectam eſcam allectos

piſces

piſces hamata linea extrahere iuuat, & cum ſingulari voluptate innumeras natãtium acies intueri. Nam Larius ipſe argenteo nitore translucidus, dum colores & ſpecies piſcium ad oculos tranſmittit, ſpectantibus arridet. Introrſus autem Apollo citharœdus, & Muſæ ſuis inſtructæ organis, cœnantibus applaudunt. Inuitat exinde loci mutatione gaudentes in proximum cubiculum ſuum Minerua, vbi priſcorum ciuium ſimulachra viſuntur, vtriuſque ante alios Plinij, antiquioriſq́ Cæcilij & Ruſi Caninij poetarum, Attilij item grammatici & Fabati, Neronis odio inſignis. Mineruæ autem iuncta eſt bibliotheca, parua quidem, ſed lectiſſimis referta libris, à depicta imagine Mercurio dicata. Ab hoc demum itur ad Sirenas, id eſt cubiculum aliquantò retractius, tanquam honeſtæ tributum voluptati, ac inde ad armamentarium, quod iuxta atrium, iure ipſo, inuicti Cæſaris Caroli auguſta inſignia tuentur. Cæterùm maximo conclaui adiuncta eſt nobilis illa cœnatio tribus Gratijs meritò conſecrata, quæ florido laqueari, minoribuſq́ ſeptem Doricis columnis, & facetiſſimo picturæ genere mirabiliter adornatur, quum peritus optices pictor periſtylij fugientis receſſus, ex obliquo deceptis oculis expreſſerit. Hinc quoque vrbs ipſa penè tota conſpicitur, & Larius peramœnis meandris ad Germaniam reflexus, frequentiáq olea & lauro virentia litora, vitiferi colles, & nemoroſa aut læta paſcuis naſcentium Alpium iuga, nec plauſtris quidem ardua deſpectantur. quocunque te veteris, noua atque hilaris loci facies occurret, quæ oculos reficiat, nec vnquam exatiet. Sed tum opima plentorq́ voluptas oſtenditur, quum ad piſcantes, extremaq́ trahentes retia nauiculis aduolamus, ac incertæ ſortis iactum mercari lubet, & capturæ piſcium intentis manibus & oculis intereſſe percupimus. Quid dicam de ſuperioribus cænaculis, in queis de nomine virtutis, ac honoris argumenta lepidiſſimis inſcriptionibus oſtenduntur? His hyeme nihil apricius, luminoſius, atq́ tepidius experiri, videreq́ contingit, quum toto ferè ambitu per varias feneſtras, vitreis ſpecularibus admittant ſoles, & ſine face diem: et Larius ipſe, vtpote qui nuſquam gelaſcit, maritimi litoris naturam æmulatus, mirum temporem præbet, duriciemq́ hyemis ſuauiter frangit. Interior autem villa, quod magnoperè Muſis expetitur, ſtrepitu vacua, & alti plena ſilentij, nitidaq́ mundıtijs ad ſecretiora ſtudia, vel feſtiuis luſibus occupatum comiter inuitant. Nam (vt diximus) dirimente Iſthmo, tanquam in aliam minorem domum, & equilia hippodromo coniuncta, & penuarias cellas, & culinæ totiuſq́ familiæ tumultum penitus excludit, aureæ profectò quietis beata ſedes, ac exoptatæ potius quàm conceſſæ libertatis tranquillus & ſalubris portus, ita vt hæc nobis Alexander frater tuus, idem maximus Cardinalis, & gratiſſimus Mecœnas, in æſtuoſa Roma publicis muneribus occupatus, inuidere poſſit.

ORDINES IMAGINVM.

IMagines veros clarorum virorum vultus in tabulis pictis exprimentes, quas pertinaci multorum annorum ſtudio, ſumptuoſaq́, ac ob id propè inſana curioſitate, toto ferè terrarum orbe perquiſitas in Muſæo dedicauimus, quatuor omnino claſſibus diſtinguuntur.

Prima eorum eſt qui fato functi, quum ingenij fœcunditate floruerint, felicium operum monumenta poſteris reliquerunt. Horum elogia primus hic liber, Octaui Farneſi, nomini tuo dicatus continet, eo quidem ordine diligenter ſeruato, vt ad exactam temporis rationem qui primò vita exceſſerint, ſubſequentes antecedant. Nulla enim alia ordinis nobilitas quæretur, niſi quæ fatali vitæ exitu præſcribetur. Hac enim ſaluberrima lege totam litem, quæ de loco dignitateq́ ambitioſè & turbulenter excitari poſſit, pacatis omnibus ſuſtulimus.

Secunda claſsis horum erit, qui hodie viuunt, & publicatis ingenij dotibus, illuſtri fama, tanquam certiſsimo vigiliarum fructu perfruuntur. Sed horum Elogia accuratiore demum ſtudio proferemus, quum mollioris ocij locus parato & cupienti benigna ſeculi ſorte concedetur. Religioſa enim grauioris cenſuræ trutina viuentium laus expendenda videtur, ne amicitia, quæ mihi cum literis integerrima ſemper fuit, & hic ipſe, quo ſemper lætiſsimè viximus perſpicuæ voluntatis candor, recti iudicij elidat neruos, laudandiq; pariter, & notandi libertatem eripiat. Quis enim ſummæ felicitatis ingenia ſatis laudauerit, aut non inſulsè notauerit, quum iam prouiſa nominis æternitate, omnem inuidiam ſuperarint? & quod non diſpudeat ad elimandum æquiſsimus locus diligentiæ relinquatur. In his recitandis, ab ætatis honore ſeriet ducetur, quum iuniores æquiſsimo iure, natu maioribus honeſtiſsimum locum concedant.

Tertia porrò claſsis præcellentium operum artifices excipiet. Hæc periucundo libello explicabitur, quum præter picturæ, cælaturæq; decus, ex certis nobilium artificum monumentis demonſtratum, facetiſsimorum etiam hominum, qui dictis aut ſcriptis excitato riſu, ægrorum animorum curas alleuarint, memoria renouetur.

Quarta erit maximorum Pontificum, Regum & Ducum, qui pace & bello gloriam conſecuti, præclara ingentium facinorum exempla imitanda, aut vitanda poſteris tradiderunt.

Harum imaginum populus ſtupenda varietate mirabilis, tum maximè incredibilem ſpectantibus afferet voluptatem, quum per Elogia ſigillatim arguta breuitate deſcribetur.

FINIS.

ALBER

Albertus Magnus.

SIT hoc tibi, quanquam breue Elogiorum omnium merito luculentiſsimum Alberte Sueue, Artobrigenſium ſanctiſsime antiſtes, poſtquam docendo ſcribendoque Theologiæ philoſophięque totius locos omnes miris celſiſsimi ingenij tui luminib. illuſtrati, vt illud in literis nemini adhuc conceſſum, et quod viuo rara felicitate contigit, Magni cognomen aſſequerêre. Vixiſti quippe cęteris aliquantò beatius, hoc eſt, alterum & octogeſimum ætatis annum: ſcilicet, vt immortalitati tuæ iuſta gloria plenus intéreſſes, accumulatoque fœcundiſſimi ingenij merito, clarioris tituli munere dignus cenſerêre. Deferebat enim Maximi cognomentum Gymnaſiorum omnium conſenſus, niſi publico voto, Chriſtiana verecundia reſtitiſſes. Sed quid tibi maius Dij immortales dare potuerunt, quàm vt diu in terris viuus & incolumis, inuſitatę, nec vnquam, niſi poſt fata obuenientis gloriæ fructum perciperes?

Ferdinandi Balamij.

Magna parens altrix'que virûm Germania alumni
Incedit meritò laude ſuperba ſui.
Naturæ ac rerum vires, cauſas'que latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes,
Dictus es, at Iouij nunc ope maior eris.

Iani Vitalis.

Natura has violas, ratio hæc tibi lilia paßim
Ad tumulum ſpargunt, Theutone magne tuum,
Purpureis quarum tribulos auellis ab hortis,
Et pulchris violis lilia mista ſeris,
Auia'que abſtruſæ pandis penetralia cauſæ,
Verè igitur Magni nomine dignus eras.

Latomi.

Quantum erat, hoc quondam cognomen, Magne, tuliſſe
Quum ſolidè doctus nullus in orbe foret?
Esto: vetuſtatis factum laudatq́, probatq́,
Et tibi poſteritas ſancit, habetque ratum.

Thomas Aquinas.

DIVI Thomę Aquinatis hęc erat facies, cum in primis ſtudiorum honoribus decoræ iuuentæ hilaris verſaretur. Nondum enim vt poſtea inflexu ætatis euenit, illa ſubtriſtis ac omni alia ferè durior parciſsimæ menſæ diſciplina, iugesq́ue demum lucubrationum vigiliæ, nobile, ac ideo tenerum corpus afflixerant. Hic enim planè adoleſcens, abdicata antiquæ ſtirpis præclara nobilitate, ad quam hodie Alfonſus Daualus inter Cæſaris duces longè clariſsimus, maternum genus refert, & ſpreto demum omni patrimonio, neque familiæ dignitati, neque valetudini vnquam pepercit, vt poſt edita diuini ingenij monumenta in cœlũ, vnde venerat, vitæ integer euolaret. Idcirco defunctum in Volſcis ad Amaſenum amnem, quum ſupra naturæ poteſtatem multa miracula operum ab eo edita renuntiarentur, Ioannes Romanus Pontifex, ex Senatuſconſulto non dubitauit, quin eum ſolenni cærimonia inter diuos referret. Obijt non planè ſenex, quum eum humanæ gloriæ, quæ ei ex ſtudijs maxima obuenerat, ſatietas cepiſſet, ſcilicet vt alteram, qua abſoluta pietate promerebat, cœlum ſuſpiciens, certiore voto ſequeretur.

Incerti.

Hic Thomæ cineres poſiti: cui Fata dedère
Ingenium terris viuere, cœlo animam.

Latomi.

Doctior, an dicam vixiſti purior? atqui
Vixiſti quo non tempore debueras.

Ingenium

Ingenium, ſterili quod tunc defloruit æuo,
Hoc natum cœlo ſi meliore foret,
Fallor, vel poterat paraſangis vincere multis,
Quotquot ab exculta pectoris arte vigent.

Ioannes Scotus.

NEMO eorum qui non inſano Chriſtianæ pietatis amore flagrantes, vltrò ſeſe cœnobijs in ſeruitutem addixerint, Ioanne Scoto in grauiſsimis ſtudijs, aut acrior, aut ſubtilior fuit, quum admirandis commentationum voluminibus editis, nouam de nomine ſuo ſectam conderet, & in Aquinatis ſcripta non diſsimulanter inueheretur. Natus eſt in vltima Britannia, ad Calydoniam ſyluam, vt minus mirum ſit, Anacharſin ſummæ ſapientiæ philoſophum apud vecordiſsimos Scythas, craſſo, atque ingenijs excolendis importuno cœlo patriam habuiſſe. Verùm hic proteruo, captioſoque diſſerendi genere Chriſtianis dogmatibus illuſiſſe videtur, quum paſsim inducta quæſtione dubitabundus, ſacrarum rerum fidem, nequaquam tenui figmentorum caligine confudiſſet. Sequit enim ideò lites immortales, quando eius placita, vel grauiter ab aduerſæ ſectæ profeſſoribus oppugnata, ex aduerſo ab eius diſcipulis acerrimè defendantur. Sed qui aliquot præclara eius ordinis ingenia, ad optimam frugem nata, diſtorto ſcilicet ad veritatem itinere ſuſpendiſſe, perdidiſſeque videtur, manifeſti, aut certè occulti alicuius criminis apoplexia correptus, pœnas perſoluit: ita quidem, vt nimis feſtinato funere pro mortuo tumulatus, quum redeunte vita, ſerò morbi impetum natura diſcuteret, fruſtra ad petendam opem miſerabili mugitu edito, pulſatoque diu ſepulchri lapide, eliſo tandem capite perierit. & de alio quoque Ioanne Scoto, quod ex Gallicis Annalibus Crinitus recitat, verum eſſe crediderim, eum à coniuratis diſcipulis, diui Caſsiani exemplo, graphijs confoſſum, inulta morte concidiſſe.

Iani Vitalis.

Quod nulli vnquam hominum accidit, Viator,
Hic Scotus iaceo ſemel ſepultus,
Et bis mortuus, omnibus ſophiſtis
Argutus magis, atque captioſus.

Latomi.

Quæcunque humani fuerant, iuriſque ſacrati,
In dubium veniunt cuncta, vocante Scoto.
Quid? quod & in dubium illius ſit vita vocata,
Morte illum ſimili ludificante ſtropha?
Quum non antè virum vita iugularit adempta,
Quàm viuus tumulo conditus ille foret.

Danthes.

PRIMVS Italorum Danthes Aldigerius, non inſtituto vetuſtatis ordine tantum, ſed præcellenti grauis ingenij fœcunditate primum locum inter imagines meritus, optimo iure conſpicitur. Hunc Florentia, factioſa eo ſeculo ciuitas protulit, ab altaq; mentis indole cognitum Octouirali ſupremæ poteſtatis Magiſtratu inſignem fecit: vt mox fatali conuerſa turbine & ſummum ciuem, & Etruſcæ linguæ conditorem, tanquam ſæua & ingrata patria proſcriberet. Sed exilium, vel toto Etruriæ principatu ei maius, & glorioſius fuit, quū illam ſub amara cogitatione excitatam, occulti, diuinique ingenij vim exacuerit, & inflammarit. Enata ſiquidem eſt in exilio comœdia triplex Platonicæ eruditionis lumine perilluſtris, vt abdicata patria totius Italiæ ciuitate donaretur. Plenus ideo gloria perenni, quum eam quæ pijs mortalibus expetitur, cœleſtis auræ felicitatem tanto ore, tantoque ſpiritu decantatam contemplaretur, nulla

ad-

adhuc oborta canitie Rauennæ morbo interijt, adeò mentis compos, vt ſex verſus ſepulchro incidendos componeret. Nec Rauennates in apparatu funeris publico totius Italiæ ciui defuerunt. Quum enim ſepulchrum è marmore condidiſſent, non obſcurè exprobrata Etruſcis acerbitate, nouam ſibi claritatem glorioſa pietate vendicarunt.

Ipſius Danthis.

Iura Monarchiæ, Superos, Phlegetontá, lacusque
Luſtrando cecini, voluerunt Fata quouſque:
Sed quia pars ceſſit melioribus hoſpita caſtris,
Actoremque ſuum petyt felicior aſtris
Hic claudor Danthes patrijs extorris ab oris,
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

Sed tumulum vetuſtate collabētem, Bernardus Bembus, Petri Bembi Cardinalis pater, in ea vrbe Prætor, opere cælato & concamerato, additoque hoc epigrammate luculenter exornauit.

Exigua tumuli Danthes hic ſorte iacebas,
Squallenti nulli cognite penè ſitu.
At nunc marmoreo ſubnixus conderis arcu,
Omnibus & cultu ſplendidiore nites,
Nimirum Bembus Muſis incenſus Etruſcis
Hoc tibi, quem in primis hæ coluêre, dedit.

Latomi.

Maior ab exilio parta eſt tibi gloria, quàm ſi
Non eſſes patriam vertere iuſſus humum.
Ingenio ſiquidem ſtimulos dolor addidit, & te
Fecit ad ignotos condere verba modos,
Vt modò non certent de te tantùm oppida ſeptem,
Italia affirmet tota ſed, eſſe ſuum.

Franciſcus Petrarcha.

FRANCISCVS Petrarcha eodem ciue magiſtroque ſuo Danthe, Etruſcæ linguæ facultatem conſtitutam planè & certis adornatam numeris flagranter excepit, tanta ingenij ſolertia, duriora molliendo, & ſingulari ſuauitate varijs modis flectendo numeros, vt enatam dudum, & vix dum flores oſtendentem eloquentiam, ingenti cultura, ad abſolutæ maturitatis fructum, ſummúmque ideo exactæ elegantiæ faſtigium perduxerit: eamq; laudem ſit conſecutus, vt in eo poeſis genere, amatorioq; præſertim, caſtitate, candore, dulcedine, nobilium poetarum, & primus & vltimus ſanis à ſcribendo deterritis exiſtimetur. Sed tanti viri iudicium illudens fortuna grauiter fefellit, quum hæc æternæ felicitatis ſpiritum habitura, tanquam temporaria deſpiceret, vt ex Latina Africa, vnde ei in Capitolio inſignis laurea præmium fuit: certiorem, et nobiliorem gloriam adſequeretur.

ſequeretur. Sed debeamus plurimum ingenuo ſudore ſemper æſtuanti, dum literas à multo æuo miſerè ſepultas è Gothicis ſepulchris excitaret, modò eum tanquam Italicæ linguæ conditorem & principem, ab incomparabili diuini ingenij virtute veneremur. Conceſsit naturæ planè ſenex ad Arquatum Patauini agri vicum, vbi tumulus carmine ab ſe compoſito nobilis conſpicitur.

Frigida Franciſci lapis hic tegit oſſa Petrarchæ,
Suſcipe Virgo parens animam, ſate Virgine parce,
Feſſáque iam terris, cæli requieſcat in arce.

Latomi.

Qui tanta Etruſci carminis dulcedine,
Tamque æſtuoſis vexeris præconijs
Tuam puellam, vt nemo te non crederet
Flagrare, quantis nec vel Æthna incendijs,
Atqui idem amoris frigidus neglexeris,
Quem ſpectat omnis amans, vel in tenebris ſcopum:
Amaſſe Lauram, an Lauream te dixerim?

Boccacius.

BOCCACIVS, eodem felici ſeculo quo renatæ literæ Latinæ exiſtimantur, Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedeſtris eloquentiæ partem primus inchoauit, & abſoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ comœdiæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha verò Latina oratione delectatus tanquam ignobilem reliquerat, vt diſcipulo qui amore ei frater fuit, quota ſua pars, tanquam ex patrimonio nouæ laudis, legitimo nomine hereditatis obueniret. Non defuère tamen qui cenſerent, neque Boccacium verſu, neque Petrarcham ſoluta oratione valuiſſe, tantorum ingeniorum ſortes alternãte Fortuna, ideoq; ambos acri iudicio in id munus intendiſſe neruos, ad quod pronior, atque liquidior ſtyli vena perflueret. Sed non diſpari Fato, & hic ipſe in ſtudijs opinione deceptus eſt, quum præcipuo, ingentique labore, vt certum ſibi decus pararet, penè fruſtra deſudarit. Obſoleſcunt enim & ægrè quidem vitæ ſpiritum retinent libri de Genealogia deorum, varietateque Fortunæ, & de fontibus accuratè potius quàm feliciter elaborati, quando iam illæ decem dierum fabulæ, Mileſiarum imitatione in gratiam oblectandi ocij admirabili iucunditate compoſitæ, in omnium nationum linguas adoptentur, & ſine vlla ſuſpitione interitus, applaudente populo, cunctorum operum gratiam antecedant. Exceſsit è vita ſexageſimo ſecundo ætatis anno. Sepulchrum eius cum marmorea effigie inſculptis his carminibus in templo maximo Certaldi conſpicitur.

Hæc ſub mole iacent cineres, ac oſſa Ioannis,
Mens ſedet ante Deum, meritis ornata laborum.
Mortalis vitæ genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum, ſtudium fuit alma poeſis.

Myrtci

Si quæram cineres tuos Boccaci,
Hic iacent: ſi animam, petiuit aſtra:
Si qua gloria ſit tuis libellis
Maior, non ego, Lydiúſue linguæ
Cultor patriæ, & æmulus Latinæ:
Sed iudex erit, aut iocis Cupido,
Aut gaudens facili Venus loquela:
Aut, quem dicere malo, totus orbis,
Cui viuunt Veneres, Cupidinesque:
Quibus cultior eſt tuus libellus,
Elegantior omnibus libellis.

Latomi.

Inter Auernaleis animam dum cogeret vmbras
Cyllenius Bocacij:
Ergo, ait, hæc noſtri ſpes eſt præclara laboris,
Veſtræque gratitudinis?
Antea qui nulla vixiſtis lege dirempti,
Miſti nothi cum gneſijs,
In certam primus ſtirpem, claſſeisque redegi,
Secans minorum gentium
Maiorumque tribus. Vt ſit cognoſcere promptum
Suos cuique poſteros.
Immò, ait ille, arctè dum nos facis ipſe ſedere,
Totamque farcis curiam
Patribus, aſtra tibi quis te magis inuidet ipſo?
Nam plena ſunt ſubſellia.

B A R

Bartholus.

BARTHOLVS Sentini in Vmbria natus, magno acumine perſpicacis ingenij ius ciuile profeſſus, in omnibus Italiæ gymnaſijs exactę doctrinæ documenta reliquit. Eum aduerſus ſtudiorum labores indomitum extitiſſe ferunt, conſueuiſſeque vti in pertenui menſa certis cibi potusque menſuris ad tuendam valetudinem, vt quum ſæpe memoria laberetur, obliuionis incommoda aſsidua commentatione reſarciret. Ob id voluptates omnes adeò ſeuerè reiecerat, vt ne horula quidem extra naturæ neceſsitatem ſtudijs ſubtraheretur. Sed eandem quoque ſeueritatem ſupra æquum in torquendis necandisque noxijs exercuiſſe viſus eſt: quum rerum capitalium iudicijs pręeſſet, adeo vt reum furti, nec ritè confeſſum, & inſontem, præcipiti ſententia ſupplicio affecerit. Ex ea acerbitate, quum inuidiam populari voce conflatam ſubiſſet, conſpectum hominum

pudore vitabundus in arcanum ruris ocium euoluendis libris ſe abdidit, è qua demum ſtudiorum intentione audacter egreſſus, æquales ſuos doctrinæ firmitate, & mira iudicij conſtantia ſuperauit. Donatus eſt virtutis cauſa à Carolo Quarto Imperatore gentilitijs Bohemiæ regum inſignibus, quibus purpurei leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda ſalientis exprimitur. Peruſiæ autem ſupremam in gymnaſio claritatem conſecutus fortunas ſuas collocauit: duxitque vxorem, ſed irrita ſpe maſculæ prolis. Verùm infinitos propè diſcipulos, amore filijs pares, præcellentis doctrinæ reliquit hæredes. Defuit ei Latinæ eloquentiæ facultas, ne ſummæ gloriæ faſtigiũ teneret. & tamen eſt quod maximè miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot & tanta volumina perſcribere potuiſſe, quum quadrageſimo ſexto ætatis anno fato ereptus, iuſtum de inchoatis ſumma felicitate, necdum perfectis operibus, deſiderium poſteris reliquerit. Sepultus eſt ad aram maximam in templo diui Franciſci.

Myrtei.

Hic eſt Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator hic eſt,
Quem mors ante diem abſtulit maligna.
Heu mors inuida, & æuo iniqua noſtro,
Quæ leges iterum iacere cogis.

Latomi.

Vnquam ſi poterunt perire leges,
Cum ipſis Barthole legibus peribis:
Aſt ſi harum ſteterit perenne nomen,
Non eſt quod timeas mori perennis.

B A L-

Baldus

BALDVS honeſta Vbaldorum gente Peruſię natus, Bartholum præceptorē ſubtilitate ingenij & varietate doctrinæ ſuperauit: nam à patre medico celebri, priusquàm ius ciuile attingeret, dialecticæ atque philoſophiæ præceptis haud mediocriter imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio penè puer non ad optimam modò frugem, ſed rariſsimo etiam naturæ dono, ad longam ſenectutē

peruenit. Verùm præalto ingenio multa cònuòluenti, inuertentique ſtabilis ſcientiæ conſtantia deerat: quoniam ſubtiliſsimè diſputando, atque enarrando, non humani modò, ſed diuini quoque iuris intelligentia ſummus: refrigerato demum iudicio, poſt altercationes à Bartholo doctrinæ robore vinceretur. Eum eximia laude florentem, Ioannes Galeacius Vicecomes, potentia & gloria maximis regibus æquatus, cum Ticini gymnaſium conderet, magnis præmijs euocauit. Ibi nunquam ſeneſcente nominis fama, nunquam in publico munere defeſsis viribus ad ſeptuageſimum ſextum peruenit annum: fatoq; functus eſt paulo antequam ille Princeps externarum gentium victor, properante fato moreretur. Ferunt Baldum diui Frenciſci habitum, quum expiraret, induiſſe. Tumulus in eius diui æde cum hac rudi inſcriptione conſpicitur.

Conditur hic Baldus, Franciſci tegmine fultus,
Doctorum princeps, Peruſina conditus arce.

Latomi.

Qui Baldum iuri negat accendiſſe lucernam,
Ille poteſt medio Sole negare diem.
Nam dudum extinctam hæc meliora ſecula lucis
Opprimerent: radijs ſed micat illa ſuis:
Illa ſuo authori tanto ſpecioſior, orbis
Fulgida quòd medijs luxerit in tenebris.

LEO

Leonardus Aretinus.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretij natus, Græcarum literarum decus à multis ſeculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atque reſtituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Ariſtotelis libros optima fide traductos legimus. Hiſtoriæ quoque ab eo eleganter conſcriptæ, in manibus habentur. Hac ingenij fœcunditate florentem, Innocentius ſeptimus quanquam planè iuuenem, grauiſsimo muneri parem, epiſtolarum Magiſtrum fecit: ita denium eruditè, atque integrè officio functus, vt ſuccedentibus quatuor pontificibus amplificata dignitate operam præſtiterit. Seneſcenti opes creuerunt cũ aliena liberalitate, tũ ſua triſti parſimonia cumulatæ, adeò vt Arlottus, mordaci ſale perurbanus in Fabellis eius geniũ relicto corpore in fuga ſitientẽ ridenter expreſſerit. Mortuus, quod ei nullo pudore fuit, furti damnatus eſt, quòd

Gothicam hiſtoriam ſuppreſſo Procopij nomine publicaſſet, accuſante Chriſtophoro Perſona, qui aliud exemplar nactus, & Gothicam, & Perſicam ſimul atque Vandalicam, & Græci authoris titulum ingenuè profitendo tranſtulerit. Nouiſsimè reuocatus in Etruriam populi Florentini res geſtas perſcripſit, nec multo poſt ſenex, diuitijs, & gloria plenus Florentiæ vita functus eſt, dignus vtique hoc ſepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde ſanctæ Crucis ſpectatur.

Caroli Aretini.

Poſtquàm Leonardus è vita migrauit,
Hiſtoria luget, eloquentia muta eſt:
Ferturque Muſas tum Græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuiſſe.

Latomi.

Si quis bene vnquam meritus eſt de litteris,
Is Leonardus erit.
Qui fluctuanteis litteras Pelaſgicas,
Exilioque vagas
Iam iam futuras: ſcilicet Bizantij
Sceptra premente Deo,
Latè excitatis Barbaris: Quiritum
Primus ad arua vocans,
Septena duxit Vrbis ad palatia.
Vnde ſtatim Italiam
Miſsis per omnem plurimis colonijs,
Tam bene nunc habitant,
Solo vt nequirent in patrio opulentius.
Proin Leonarde tuo
Fruere merito, gens Latina litteras
Dum colat Argolicas.

POGIVS

Pogius.

POGIVS è Terranoua Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli optimis literis ingenium ita expoliuit, vt Pontificijs ſcrinijs ſub Eugenio & Nicolao præficeretur, æquatus ſcilicet honore ſummis viris, qui in eo munere fidelis, eruditique ingenij operam pręſtitiſſent. In his fuère Leonardus Aret. Maphęus Vegius, et Ioan. Auriſpa. Erat cõſilio grauis, & quū luberet, facetiarũ ſale perurbanus: ita vt mira, & ſępe ſubita varietate ad ciendum riſum modò prętextatis verbis vteretur, modò grauibus & malignis ſcommatibus alienę famę nomen perſtringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab eodem pęſsime audiendo cumulatas maledicẽtię ſuę pœnas luit. quū Valla ſuo felle turgidus, & Facium, et Panormitã, et Raudenſem probroſis voluminibus

Franciſcus Petrarcha.

FRANCISCVS Petrarcha eodem ciue magiſtroque ſuo Danthe, Etruſcæ linguæ facultatem conſtitutam planè & certis adornatam numeris flagranter excepit, tanta ingenij ſolertia, duriora molliendo, & ſingulari ſuauitate varijs modis flectendo numeros, vt enatam dudum, & vix dum flores oſtendentem eloquentiam, ingenti cultura, ad abſolutæ maturitatis fructum, ſummúmque ideo exactæ elegantiæ faſtigium perduxerit: eamq; laudem ſit conſecutus, vt in eo poeſis genere, amatorioq; præſertim, caſtitate, candore, dulcedine, nobilium poetarum, & primus & vltimus ſanis à ſcribendo deterritis exiſtimetur. Sed tanti viri iudicium illudens fortuna grauiter fefellit, quum hæc æternæ felicitatis ſpiritum habitura, tanquam temporaria deſpiceret, vt ex Latina Africa, vnde ei in Capitolio inſignis laurea præmium fuit: certiorem, et nobiliorem gloriam adſequeretur.

ſequeretur. Sed debeamus plurimum ingenuo ſudore ſemper æſtuanti, dum literas à multo æuo miſerè ſepultas è Gothicis ſepulchris excitaret, modò eum tanquam Italicæ linguæ conditorem & principem, ab incomparabili diuini ingenij virtute veneremur. Conceſsit naturæ planè ſenex ad Arquatum Patauini agri vicum, vbi tumulus carmine ab ſe compoſito nobilis conſpicitur.

Frigida Franciſci lapis hic tegit oſſa Petrarchæ,
Suſcipe Virgo parens animam, ſate Virgine parce,
Feſſáque iam terris, cœli requieſcat in arce.

Latomi.

Qui tanta Etruſci carminis dulcedine,
Tamque æſtuoſis vexeris præconijs
Tuam puellam, vt nemo te non crederet
Flagrare, quantis nec vel Æthna incendijs,
Atqui idem amoris frigidus neglexeris,
Quem ſpectat omnis amans, vel in tenebris ſcopum:
Amaſſe Lauram, an Lauream te dixerim?

Boccacius.

BOCCACIVS, eodem felici ſeculo quo renatæ literæ Latinæ exiſtimantur, Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedeſtris eloquentiæ partem primus inchoauit, & abſoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ comœdiæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha verò Latina oratione delectatus tanquam ignobilem reliquerat, vt diſcipulo qui amore ei frater fuit, quota ſua pars, tanquam ex patrimonio nouæ laudis, legitimo nomine hęreditatis obueniret. Non defuêre tamen qui cenſerent, neque Boccacium verſu, neque Petrarcham ſoluta oratione valuiſſe, tantorum ingeniorum ſortes alternãte Fortuna, ideoq; ambos acri iudicio in id munus intendiſſe neruos, ad quod pronior, atque liquidior ſtyli vena perflueret. Sed non diſpari Fato, & hic ipſe in ſtudijs opinione deceptus eſt, quum pręcipuo, ingentique labore, vt certum ſibi decus pararet, penè fruſtra deſudarit. Obſoleſcunt enim & ægrè quidem vitæ ſpiritum retinent libri de Genealogia deorum, varietateque Fortunæ, & de fontibus accuratè potius quàm feliciter elaborati, quando iam illæ decem dierum fabulæ, Mileſiarum imitatione in gratiam oblectandi ocij admirabili iucunditate compoſitæ, in omnium nationum linguas adoptentur, & ſine vlla ſuſpitione interitus, applaudente populo, cunctorum operum gratiam antecedant. Exceſsit è vita ſexageſimo ſecundo ætatis anno. Sepulchrum eius cum marmorea effigie inſculptis his carminibus in templo maximo Certaldi conſpicitur.

Hæc ſub mole iacent cineres, ac oſſa Ioannis,
Mens ſedet ante Deum, meritis ornata laborum.
Mortalis vitæ genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum, ſtudium fuit alma poeſis.

Bartholus.

BARTHOLVS Sentini in Vmbria natus, magno acumine perſpicacis ingenij ius ciuile profeſſus, in omnibus Italiæ gymnaſijs exactę doctrinæ documenta reliquit. Eum aduerſus ſtudiorum labores indomitum extitiſſe ferunt, conſueuiſſeque vti in pertenui menſa certis cibi potusque menſuris ad tuendam valetudinem, vt quum ſæpe memoria laberetur, obliuionis incommoda aſsidua commentatione reſarciret. Ob id voluptates omnes adeò ſeuerè reiecerat, vt ne horula quidem extra naturæ neceſsitatem ſtudijs ſubtraheretur. Sed eandem quoque ſeueritatem ſupra æquum in torquendis necandisque noxijs exercuiſſe viſus eſt: quum rerum capitalium iudicijs pręeſſet, adeo vt reum furti, nec ritè confeſſum, & inſontem, præcipiti ſententia ſupplicio affecerit. Ex ea acerbitate, quum inuidiam populari voce conflatam ſubiſſet, conſpectum hominum

pudore vitabundus in arcanum ruris ocium euoluendis libris ſe abdidit, è qua demum ſtudiorum intentione audacter egreſſus, æquales ſuos doctrinæ firmitate, & mira iudicij conſtantia ſuperauit. Donatus eſt virtutis cauſa à Carolo Quarto Imperatore gentilitijs Bohemiæ regum inſignibus, quibus purpurei leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda ſalientis exprimitur. Peruſiæ autem ſupremam in gymnaſio claritatem conſecutus fortunas ſuas collocauit: duxitque vxorem, ſed irrita ſpe maſculæ prolis. Verùm infinitos propè diſcipulos, amore filijs pares, præcellentis doctrinæ reliquit hæredes. Defuit ei Latinæ eloquentiæ facultas, ne ſummæ gloriæ faſtigiũ teneret. & tamen eſt quod maximè miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot & tanta volumina perſcribere potuiſſe, quum quadrageſimo ſexto ætatis anno fato ereptus, iuſtum de inchoatis ſumma felicitate, necdum perfectis operibus deſiderium poſteris reliquerit. Sepultus eſt ad aram maximam in templo diui Franciſci.

Myrtei.

Hic eſt Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator hic eſt,
Quem mors ante diem abſtulit maligna.
Heu mors inuida, & æuo iniqua noſtro,
Quæ leges iterum iacere cogis.

Latomi.

Vnquam ſi poterunt perire leges,
Cum ipſis Barthole legibus peribis:
Aſt ſi harum ſteterit perenne nomen,
Non eſt quod timeas mori perennis.

B A L

Baldus

BALDVS honeſta Vbaldorum gente Peruſię natus, Bartholum præceptorē ſubtilitate ingenij & varietate doctrinæ ſuperauit: nam à patre medico celebri, priusquàm ius ciuile attingeret, dialecticæ atque philoſophiæ præceptis haud mediocriter imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio penè puer non ad optimam modò frugem, ſed rariſsimo etiam naturæ dono, ad longam ſenectutē

Leonardus Aretinus.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretij natus, Græcarum literarum decus à multis ſeculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atque reſtituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Ariſtotelis libros optima fide traductos legimus. Hiſtoriæ quoque ab eo eleganter conſcriptæ, in manibus habentur. Hac ingenij fœcunditate florentem, Innocentius ſeptimus quanquam planè iuuenem, grauiſsimo muneri parem, epiſtolarum Magiſtrum fecit: ita denium eruditè, atque integrè officio functus, vt ſuccedentibus quatuor pontificibus amplificata dignitate operam præſtiterit. Seneſcenti opes creuerunt cũ aliena liberalitate, tũ ſua triſti parſimonia cumulatæ, adeò vt Arlottus, mordaci ſale perurbanus in Fabellis eius geniũ relicto corpore in fuga ſitientẽ ridenter expreſſerit. Mortuus, quod ei nullo pudore fuit, furti damnatus eſt, quòd

Gothicam hiſtoriam ſuppreſſo Procopij nomine publicaſſet, accuſante Chriſtophoro Perſona, qui aliud exemplar nactus, & Gothicam, & Perſicam ſimul atque Vandalicam, & Græci authoris titulum ingenuè profitendo tranſtulerit. Nouiſsimè reuocatus in Etruriam populi Florentini res geſtas perſcripſit, nec multo pòſt ſenex, diuitijs, & gloria plenus Florentiæ vita functus eſt, dignus vtique hoc ſepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde ſanctæ Crucis ſpectatur.

Caroli Aretini.

Poſtquàm Leonardus è vita migrauit,
Hiſtoria luget, eloquentia muta eſt:
Fertur'que Muſas tum Græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuiſſe.

Latomi.

Si quis bene vnquam meritus eſt de litteris,
Is Leonardus erit.
Qui fluctuanteis litteras Pelaſgicas,
Exilio'que vagas
Iam iam futuras: ſcilicet Bizantij
Sceptra premente Deo,
Latè excitatis Barbaris: Quiritum
Primus ad arua vocans,
Septena duxit Vrbis ad palatia.
Vnde ſtatim Italiam
Miſſus per omnem plurimis colonijs,
Tam bene nunc habitant,
Solo vt nequirent in patrio opulentius.
Proin Leonarde tuo
Fruère merito, gens Latina litteras
Dum colat Argolicas.

POGIVS

Pogius.

POGIVS è Terranoua Florentinæ ditionis oppido, in hac luce Romani cœli optimis literis ingenium ita expoliuit, vt Pontificijs ſcrinijs ſub Eugenio & Nicolao præficeretur, æquatus ſcilicet honore ſummis viris, qui in eo munere fidelis, eruditique ingenij operam pręſtitiſſent. In his fuère Leonardus Aret. Maphæus Vegius, et Ioan. Auriſpa. Erat cõſilio grauis, & quũ luberet, facetiarũ ſale perurbanus: ita vt mira, & ſępe ſubita varietate ad ciendum riſum modò prętextatis verbis vteretur, modò grauibus & malignis ſcommatibus alienę famę nomen perſtringeret. Sed amarulento libello in Vallam importunè inuectus, ab eodem pęſsime audiendo cumulatas maledicẽtię ſuę pœnas luit. quũ Valla ſuo ſtile turgidus, & Facium, et Panormitã, et Raudenſem probroſis voluminibus

iugulaſſet. Erat quoque Pogius adeò intemperans obiurgator, vt quum in Theatro Pompei, loco & die celebri, vbi bullatorum diplomatum cenſura habebatur, Georgio Trapezuntio malediceret, ab eo acriter duplici colapho cæderetur. Tranſtulit demum è Græco Diodorũ Siculum: ſed et nobiles aliquot libellos de infelicitate Principum, varietateq́ue Fortunæ, & de auaritiæ peſte, orationes item plures compoſuit tanta ingenij fœcunditate, vt facetias etiam ad excitandam hilaritatem ægris animis expetendas conſcriberet. Sed quod gratum & vtile poſteris fuit, Ciceronis libros de Finibus, & de Legibus à ſe in Germania deſcriptos, in Italiam primus attulit: ita vt & ei quoque Quintilianum in falſamentarij taberna repertum debere fateamur. Nouiſsimè ex multa peregrinatione, Romanaq́ue aula exactæ ætatis ſenex Florentiam reuerſus, conſummato oratore, ac optimo ciue dignam patriæ operam præſtitit, conſcripta Latinè hiſtoria populi Florentini, quæ a Iacobo demum filio in Etruſcum ſermonem verſa legitur. Hic iam defuncto patre ex Pactiano ſcelere ſtrangulatus, in prætorij feneſtra cum cæteris pependit.

Myrtei.

Olim Pierides, olim Florentia mater,
Viuente riſit Pogio.
Nunc tumulum hunc adit, & donũ pro carmine flores
Fert, proq́ue riſu lachrymas:
Quæ niſi pro vera ſint pietate, rogabit
Arnus miniſtret vt ſuas.

Actij Synceri.

Dum patriam laudat, damnat dum Poggius hoſtem
Nec malus eſt ciuis, nec bonus hiſtoricus.

Latomi.

A grauibus potui ſtudijs qui clarus haberi,
Corrupi ingenium plus ſatis ipſe meum.
Conuerti ad rixas animum, nugasq́ue facetas,
Sed Cato quas nolit, quasq́ue Sabina legi.
Hac ego quæſiui vitam male ſanus in herba,
Heu facit ad vitam ſed nihil iſta ſeges.
Viuo tamen: ſed non aliter quàm Heroſtratus ille,
Quæſita, & parta eſt crimine vita meo.
Vos moneo, ingenio quicunque & ab arte valetis,
A ſolidis vitæ quærite rebus opem.

Ambroſius Monachus.

AMBROSIVS Monachus ex ordine Camaldulenſium, qui ſupra Florentiam in opacis Apennini iugis dicatam cœnobio vitam ſeuerè ducunt, doctrinæ grauitate ac ingenij præſtantia æquales ſuos anteceſsit. Græcè enim atque latinè doctiſsimus, complectente Coſmo, & mox Eugenio, & Nicolao admirantibus, ſummum eius ordinis honorem, qui Generalis præfecturæ hodie dicitur, ita ade-

adeptus eſt, vt eum conſtanti iudicio Patres purpuræ deſtinarent. Dionyſium enim Areopagitam de Cœleſti Hierarchia, diuino ſpiritu proloquẽtem ſingulari eloquentiæ puritate Latinis expreſſerat, atque item Diogenem Laertium, verùm non eadem cura, limaque perpolitum. Sed & ſacris operibus bibliothecam, quæ ad Angelos ſpectatur, cumulatè referſit: quibus exiſtimari poteſt, nequaquam ei vires & facultates, ſed animum omnino defuiſſe, vt ad Romanę facundiæ faſtigium perueniret: abſtractus enim in altitudinem Chriſtianæ contemplationis, vti pium ſacratumque virum decebat, totius vitæ ocium in diuinis literis conſumpſit. Fuit hic vir, quod rarò euenit, ſine oris triſtitia ſanctus, ſemper vtique ſuauis, atque ſerenus: ita procul à liuore, contentioneque, vt cum Vallæ Pogium reconciliare conaretur, eos neq; planè literatos, neq; item Chriſtianos videri diceret, qui inducta ſimultate ſacroſanctum literarum decus probroſis libellis importunè defœdarent. Exceſsit è vita planè ſenex, tumulatusque eſt ad Angelos, vbi hoc carmen pius Vates affixit.

Spinelli.

Attica mella ſapis, redoles quoque nectar vbique,
Tu qui diuino numine, nomen habes:
Quod niſi dulce cauis referens myſteria diuûm,
Dulcius hoc certè eſt nectare, & ambroſia.

Myrtei.

Viximus ambroſia, ſed enim conceſſimus Orco,
Nunc iterum cœlo redditur ambroſia.

Latomi.

Qui legis hunc tumulum, legeres ſi ſcripta ſepulti,
Poſſentque hic oculis nuda patere tuis:
Quàm fluit eloquio, quàm dulciter afficit, vtque
Nil niſi nectareum quolibet ore ſapit:
Diuinus fieres, nec quamlibet ante ſcyſſes,
Iurares dictum protinus Ambroſium.

Antonius Panhormita.

ANTONIVS Panhormita Siculus, Bononię equeſtri familia natus, qui à Pontano alumno Elegantiarum pater appellatur, elatè genus ſuum ab vltimis Britannis, Becadellaque familia Bononiæ celebri repetebat, præclaro genti inſignium argumento, quòd iiſdem militari in ſcuto, depictis alatis viperis vteretur. Sed maiorem profectò ſibi ex laude optimorum ſtudiorum nobilitatem comparaſſe videri poteſt. Moribus enim ac literis præſtantibus exornatus, quum Philippo Mediolanenſium Principi fertilis ingenij induſtriam obtuliſſet, tãta liberalitate ſuſceptus eſt, vt Principẽ noſcendæ hiſtorię cupidũ, familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegãtiores literas profiteretur. Hic eſt ille Philippus, qui ſummũ clementiæ fructũ generoſis exoptatum Regibus

glorioſiſsimè decerpſit, quum Alfonſum Regem nauali prælio captum, non e-miſerit modò, ſed auctum copijs, ac opibus in regnum reſtituerit. Verùm eo grauiſsimis bellis occupato, Panhormita Alfonſo adhæſit, ſecretioris ſcrinij magiſter, & ſtudiorum, expeditionumque omnium terra marique perpetuus comes. Scripſit Epiſtolas candidiore ſtylo, ſed maximè iucundo victoris Regis triumphum, & de factis dictisque optimi eius Regis aureum libellum, quem Pius Pontifex exemplis paribus intertextis, nobiliorem reddiſſe videtur. Sed cum Valla demum ad exercendum maledicentiæ dentem, naturæ acerbitate paratiſsimo, ſimultatem concepit: eo quidem euentu, vt mutuis veluti cõfixi telis, fœdè admodum inimicis riſum excitarent. Senex vxorem duxit Arcellam ſibi magnoperè dilectam, liberosque ſuſcepit, quorum honeſta ſoboles Neapoli viſitur. Poſtremò æger, vitæque diffidens, in ſupremo morbo hoc carmẽ compoſuit, quod tumulo inſcriberetur.

Quærite Pierides alium qui ploret amores,
Quærite qui Regum fortia facta canat.
Me pater ille ingens hominum ſator, atque redemptor
Euocat, & ſedes donat adire pias.

Pontani.

Siſte hoſpes, fas eſt cantus audire Dearum:
Grata mora eſt: Muſæ nam loca ſacra tenent.
Antoni monumenta vides: hinc templa frequentant:
Ille fuit ſacra maxima cura chori.
Illum ſæpe ſuis medium ſtatuêre choreis,
Duxit compoſitos arte decente choros.
Sæpe lyram ceſſit Clio, ceſſere ſorores,
Concinuit teneros voce manuque ſonos.
Extinctum fleuitque Aon, fleuitque Aganippe
Sebethus miſeros egit in amne modos.
Sirenes quoque de ſcopulis miſerabile carmen
Ingeminant, planctu littora pulſa ſonant.
Pierides triſtem ad tumulum fudêre querelas,
Pierides paſſis poſt ſua terga comis.
Hinc creuit deſiderium, nec cura receſſit
Vatis, at extincto vate remanſit amor.
Conueniunt nunc ad tumulum, celebrantque choreas,
Et memorant luſus magne Poeta tuos.
En audis ſonet vt lenis concentibus aura?
Ut ſonet appulſu concita terra pedum?
Hæc vati memores Muſæ poſt Fata rependunt:
Carminis hoc meritum eſt: num ſatis? hoſpes abi.

Eliſij Calentij.

Qui molles elegos, & Regum geſta canebat,
Sacra Panhormitæ contegit oſſa lapis.

Iani

Iani Vitalis.

Has tibi dat violas, immortalesq́ue amaranthos
Ingeniorum altrix, & Martis alumna Panhormos:
Non quia torpenti Muſas excire veterno,
Aut Regum immenſas potuiſti aſſumere curas,
Verùm quòd Craſſos inter, diteſq́ue Lucullos,
Integer Antoni voluiſti viuere Codrus.

Latomi.

Cum Valla, fateor, mihi non conuenit. ob id ne
Et ſalis, & Veneris laus mihi tota perit?
Et vixi comis, & (credite) ſemper amaui,
Qui iuuenem duxi iam ſatis ipſe ſenex,
Dein colui Muſas, quæ Valla, quia omnia ſpreuit,
Dico illum humanum non tenuiſſe modum.

Laurentius Valla.

LAVRENTIVS Valla Romanus à Gothicis temporibus vſque ad patrum noſtrorum memoriam prealto ſepultos ſomno ciues ſuos ad nobilium literarum ſtudium excitauit. Indignatus enim tandiu corrumpi ſeculum leguleorum & ſophiſtarum immani cònſpiratione, optimasq́ue artes inculta ſermonis barbarie defœdari, Elegantiarum libros edidit, traditis Romanæ elocutionis preceptis ex accurata veterum ſcriptorum obſeruatione, quibus iuuentus æmulanti ſtudio ad detergendas corruptarum literarum ſordes accenderetur. Eam quoque illuſtrati patrij ſermonis laudem Græcæ literæ cumularunt, quum Thucydides, & Herodotus hiſtoriæ parentes, ipſius liberali labore è Græcia in Latium tranſierint. Fuit Valla ingenio maximè libero, ob idq́ue mordaci, contentioſoq́ue, vtpote qui aliena ſatyrico dente facile perſtringeret, & lites in literis, quaſi id opus eſſet, aduerſus ignorantes acerrimas ſereret. Extant enim Inuectiuarum, & Recriminationum aliquot libri, eruditè ſalſeq́ue perſcripti: quibus dum læſi nominis famam tueretur, Facium Ligurem, Panhormitam, Pogium, & Raudenſem iugulaſſe videri poteſt. Flagellatis quoque regionum ludimagiſtris, vti multa bile redundans, quòd nihil in aula Pontificis ſibi placeret, Neapolim ad Alſonſum Regem ſe contulit, apud quem de auitis bellis in Hiſpania, atque Sicilia geſtis hiſtoria perſcripta eſt: ſed eo ſtyli charactere, vt eius minimè videri poſsit, qui cæteris elegantiarum præcepta tradiderit. Edidit etiam opus de falſa Donatione Conſtantini, pio, & ſacerdotis nomen profeſſo criminoſum atque nefarium, vt pontificij Imperij authoritatem Græcorum ſcriptorum adſtipulatione confirmatam conuellere niteretur. Sed mox eadem inconſtantia Regem deſeruit, vel improbante Philelpho, vt nec planè ſenex in patria moreretur. Sepulchrum cælato ex marmore, cum effigie, ac elogio, Catharina mater pientiſsimo filio poſuit, quod in Laterano (eius enim tem

pli flamen erat) introeuntium ad dextram ſpectatur. Obijt anno Chriſti anæ ſalutis, M. CCCC. LVII. Calendis Auguſti.

Franchini Coſentini.

Laurens Valla iacet, Romanæ gloria linguæ:
Primus enim docuit, qua decet arte loqui.

Latomi.

Barbaries Gothicis inuecta ferociter armis,
Conſtiterat ſolido per Latium omne gradu,
Seque clientelis quum iam muniſſet & annis,
Inque hoſtem blattas mitteret & tineas:
Indignans patriam tam fœdè Valla iacere,
Armauit ſubitam, conſeruitque manum.
Illa ſupercilio ſperans rem poſſe teneri,
Debacchata quidem, ſed propè fracta fuit:
Et, niſi per mortem, cecidiſſet tota profectò,
Interea vinci qua valet arte liquet.
Queis tibi pro meritis (ſi grata eſt, Roma probabit)
Ponimus hæc tumulo carmina Valla tuo.
Romulus eſt Vrbis, Valla eſt idiomatis author.
Hic reparat primus, primus vt ille ſtruit.

FLA-

Flauius Blondus

FOROLIVII viæ Aemiliæ nota vrbe Flauius Blondus prodijt, rudi adhuc veteris elegantiæ ſeculo. Is magno auſu, ſingularique induſtria, nec infelici euentu, multorum annorum intermorientes res geſtas è tenebris excitare orſus, Decadas conſcripſit, quibus ab inclinante Romano imperio funeſta tempora, ac ideo veritatis lumine orbata, in lucem proferuntur. De vetuſtate quoque collapſæ Vrbis, ac eius demum reſurgentis dignitate, erudito operoſoque volumine publicato, quantam nec ambitioſè quæſitam exoptarit, in literis authoritatem adeptus eſt: vnde ei honeſtæ opes fauore Pontificum acceſſere. Liberis operā dare, quàm ſacris initiari maluit: ſuſcepitq; Gaſparem filium, quem vxor Margania Romani ſanguinis, nobilitaſſe viſa eſt: ſed poſteri, quanquam adauctis fortunis, conditori familiæ minimè reſponderunt. Fato functus eſt ſeptuagenarius, tumulatusque in Capitolio extra limen templi deiparæ Vir-

gnis(id enim Iouis Tonantis olim fuiſſe putamus)quod non ſecus ac antiquitus,authore Tacito,centum gradibus adeatur.

Iani Vitalis.

Eruis è tenebris Romam dum,Blonde, ſepultam,
Es nouus ingenio Romulus atque Remus:
Illi vrbem ſtruxère rudem, celeberrima ſurgit
Hæc eadem ſtudijs ingenioſè tuis:
Barbarus illam hoſtis ruituram euertit,at iſti
Nulla vnquam poterunt tempora obeſſe tuæ.
Iure triumphalis tibi facta eſt Roma ſepulchrum,
Illi vt tu viuas, viuat vt illa tibi.

Latomi.

Dum ſtetit auguſto Romanum limite regnum,
Termine, Dijs magnus æquiparandus eras.
Cedebant illi venturo ex arce Tonanti:
Cuſtodi imperij manſit,vt antè,locus.
Cur nunc mortali cedis,dic Termine Blondo?
Pondus habet meriti num Iouis,atque tui?

Petrus Candidus December.

CANDIDVS December è Viglebano vrbe,quæ eſt inter Padũ & Ticinum,Laurentij Vallæ teſtimonio exactiſsimæ cenſuræ grammaticus, Mediolani Græcè, Latineque docuit,præſtanti eruditionis ac eloquentiæ fama. Eius extat Appianus Alexandrinus è Græco in latinum verſus, id expetente Alfonſo Rege, qui ſtudioſiſsimum quemque eius ætatis, vt ad locupletandam Latinam linguam,occultos Græciæ theſauros proferrent,liberaliter inuitarat. Sed manci paſsimque corrupti exemplaris Græci vitio,vel laborioſus interpres in eo opere ſeſe candidum præſtare non potuit,quum alia multò felicius perſcripſerit. In vita enim Philippi Vicecomitis,quæ circunfertur,Suetonium lepidè admodum æmulatus, ita quod propoſuerat expreſsit, vt aliquanto inuerecundius, quàm ſcriptorem odio vacuum deceret,ſtylum exercuiſſe iudicetur, quum vitia hominis occulta,nec vlli magis,quàm ipſius pudori nocentia,ob idque velanda prorſus,cupidè nimis,maligneque detexerit, in eo præſertim Principe, in quo ſingularis illa,diuinæque ſimillima clementię laus,cum probro multorum regum glorioſè refulſit. Fato functus eſt octogenarius ſenex Mediolani, non mediocribus fortunis à Franciſco Sfortia decenter honeſtatus, meruitq; marmoreum ſepulchrũ,cum effigie è ſuggeſtu iuuentutem docentis,quod in veſtibulo Ambroſianę baſilicę ad læuã introeuntib. occurrit,hoc rudi carmine inſcripto,quod reſpondente rhythmo,nõ minus ineptè,ꝗ̃ ridiculè clauditur.

Scandere ſidereas virtus ſi nouit ad oras,
Candidus aſtra tenet,in templo numen adorans:
Pontifici ſummo,Regi,populoque,Ducique
Hic Ligurum ſecreta dedit laudatus vbique:
Miles eloquio clarus, Grayſque Camœnis
Inſtructus,Latium ſtudijs ornauit amœnis,

Mun-

Mundanis feſſus curis, & in æthere pulchro
Elatus, gelido linquit ſua membra ſepulchro.

Latomi.

Quis iacet hìc multu formoſus meſſe December?
Ingenium æſtiuæ fertilitatis habet.
Quid non talis ager hac tempeſtate tuliſſet,
Ingenia autumno quando fouente calent?

Donatus Acciaiolus.

DONATVS Acciaiolus antiquæ ſtirpis Florentinus, quum exortis florentibus ingenijs de doctrinæ laude certaretur, in vtraque lingua generosè admodum ſeſe exercuit, vt ex Moralibus Ariſtotelis luculenter apparet, quibus erudita & perelganti commentatione magnum lumen attuliſſe iudicatur, exploſis ſcilicet ſophiſtarum interpretum ineptijs, quum Euſtratij Græci placita ſecutus, certiore vtique veſtigio niteretur. Vertit etiam in Latinum è Plutarcho clarorum aliquot vitas longè omnium elegantiſsimè: verùm aliquanto nobilior euaſit, quum Carolum cognomento Magnum, tanquam alterum Florentiæ patriæ conditorem Latino libro celebraſſet. Sed vir conſilio grauis, ac ob id obeundis Reipublicę muneribus occupatus, neque ſatis ocij ad ſtudia literarum furari, neque ętatem, quòd tenuiſsima valetudine vteretur, longiſsimè proferre potuit. Fato enim functus eſt Mediolani, quum legatus in Galliam vlteriorem iter haberet: vt inde, implorata ope, ciuitatem Pontificijs armis vexatam, periculo liberaret. Nihil enim remiſſo odio, Xyſtus, poſt vindicatum Pactianæ coniurationis facinus, Laurentium Medicem, ex ea iniuria firmiore dominatu potitum, vehementiſsimè perſequebatur. Donati oſſa, ad vetuſtum gentis ſepulchrum Florentiam relata: id Carthuſiano in templo, hoc epigrammate inſcripto legentibus indicatur.

Politiani.

Donatus nomen, patria eſt Florentia, gens mi
Acciaiola domus, clarus eram eloquio.
Francorum ad Regem patriæ dum orator abirem,
In ducis anguigeri mœnibus occubui.
Sic vitam impendi patriæ, quæ me inde relatum
Inter maiorum nunc cineres ſepelit.

Latomi.

Quam vitam impartis alijs, abs te àccipis ipſe,
Et frueris meritis Acciaiole tuis.
Dignus, quem docti ſimili pietate Nepotes
Exornent: atqui ſufficis ipſe tibi.
Nec patria ingrata eſt, pro qua vel Fata ſubiſti.
Quæ tibi dat tumulum, quantum habet imperium.

Fr. Philelphus.

TOLENTINATES in publica Decurionum domo Franciſci Philelphi ciuis effigiem, cum equeſtris ordinis baltheo laureatam peregrinis hoſpitibus oſtendunt, adſeruantque etiam regij diplomatis membranam, ad collatæ dignitatis argumentum. Is Græcarum literarum amore flagranter incenſus, vt de Caballino fonte potaret, Parnaſum montem petiuit, in Athenarumque ruinis immortalium philoſophorum veſtigia pedibus calcauit. Porrò inde Byzantium profectus, Emanuelis Chryſoloræ filiam vxorem duxit, quæ Græcæ elocutionis magiſtra, quotidiano vſu Atticorum accentuum, inepto, ſed docili coniugis ori dulcedinem inſtillaret. Reuerſum inde, & Græcè pariter, ac latinè paſſim orantem, Italiæ principes admiranter exceperunt. Suſcepto enim legationis munere, Palæologi Imperatoris Conſtantinopoli, Turcarum infeſta arma

ægrè ſuſtinentis preces afferens, opem implorabat. Fauère ei ante alios Eugenius Pontifex, Rex Alfonſus, & qui ſingulare iuſtitię, & bellicæ virtutis coronã eo ſeculo promeruit Franciſcus Sfortia, ab eo heroico poemate celebratus. Ingenio enim in ſtudijs æſtuante, vario, ambitioſo, quum neminem ſibi exæquari literaria laude pateretur, plura quàm quiſquam alius, in omni dicendi genere volumina publicauit, profitendoq; ſingulis in vrbibus eruditæ iuuentutis academias excitauit, nullam ſpem nobilioris gloriæ Latinis æmulis de Romana facundia: nullam denique de Græca, vel ipſis Græcis relicturus, niſi tantus eloquentiæ fluuius, vti nullis moderati iudicij ripis caſtigatus, nimis latè exundans, & mutato ſæpe alueo, turbulentus & incertus, dùm ſeſe diducit, & abſcedit in paludes, perſpicui profluentis dignitatem amiſiſſet. Inter Græca opera latinitate donata, Xenophontis Pædia Cyri, & ex Plutarcho aliquot heroum vitæ, & demum Hippocrates, non ita probantur à Græcis, quàm à Latinis perleguntur. Vixit ad exactam ætatem nonagenario proximus, perijtque Bononię adeò diſsipatis rei domeſticæ copijs, vt ad efferendum funus & cubiculi & coquinæ inſtrumenta venierint: & Marius filius egregiè doctus, paternæ potius virtutis, quàm multæ ſubſtantiæ hæres relinqueretur. Sed in familia eruditæ victoriæ trophæum permanſit, nobili exceptum riſu, quum Timotheo Græculo, de vi ſyllabæ contendenti, victoque, barbam ex pactione inexorabili ſuperbia deraſiſſet, vti lepide Myrteus his carminibus expreſsit.

Myrtei.

Nunquid ſat tibi non fuit Philelphe,
Linguæ gloria nobilis Latinæ?
Ni Græcas quoque peruagatus vrbes,
Dignus coniuge, nuptijſque Græcis
Ferres Timothei nouum triumphum?
Cui, dum vna ſemper ille dictione
Tecum pignore certat, atque barbam
Abradi ſibi ferre pollicetur,
Victus: aut poſitam pecuniam abs te
Victor auferat. Abnegaſti eadem
Barbam poſſe pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluiſti:
Iam nunc non Italæ Philelphe, ſed ſis
Græcæ gloria nobilis paleſtræ.

Latomi.

Lis ſuper accentus Græci ratione, Philelphum
Thimotheumq́ue inter (Græculus ille fuit)
Orta eſt: diſsidium placet hoc ſopire periclo,
Græculus es, barbam victor vt ille ferat.
Dij bene, Romanus ſuperauit: & ille coactus
E pacti barbam tradere lege fuit.
Exultas ſpolio, Græcaq́ue vxore ſuperbis:
Non eſt ingenio laus minor iſta tuo.

Nicolaus Perottus.

SENTINVM Vmbriæ oppidum, cui hodie Saxoferrato nomen eſt, Bartholo iureconſulto nobile, ſecundam à Nicolao Perotto claritatem accepit. Huic, quum deeſſent opes, corporis vires mãcipali frugalitate, atque duritia conſtitutæ, perpetuis lucubrationum vigilijs minimè defuerunt. Iuuenis in ludo pueros honeſtos docuit tanto curſu, vt mox Latinæ linguæ rudimenta, vtili compendio ad normam digeſta, ob idque facilè pueris perdiſcenda publicarit. Exinde Romę Græcas literas pertinaci ſtudio conſectatus, fretusque Beſſarione generoſo Mecœnate, adeò exactè, feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauiſsimus hiſtoriarum ſcriptor, latinitati donaretur. Non defuêre tamen ex æmulis, qui eius auctoris traductionem antiquiſsimam fuiſſe, furtoque ſurreptam exiſtimarint, quòd Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum, clariſsimo ingeniorum certamine conuerſos, vnus Polybius egregia fide Latinus, æquabili,

bili,& prædulci Romani ſermonis puritate prorſus antecedat. Compoſuit quoque volumen commentarij nomine in Martialem, Cornucopiæ, vſurpato vetere Græco lemmate nuncupatum, perutile quidem, ac ob id fortaſſe ſempiternum: ſed auſtero pudore ſuppreſsit editionem, quòd humili, & parum pudico operè quæſita laus dignitati minimè reſponderet. partis enim opibus, Archiepiſcopatum Sipontinum adſecutus, ſeipſo maior, Peruſiam Vmbriamque regebat. Exceſsit è vita ſenex apud Sentinum, in villa viridarijs & fontibus peramœna, quam à pingui ocio Fugicuram appellauit.

Myrtei.

In villa Fugicura obit Perottus.
O villam nimis, & nimis beatam,
Quæ viuentis heri leuare curas
Poſſet, nunc cineres tenet ſepulti?
O Villam domino beatiorem,
Cui curas moriens reliquit omnes.

Latomi.

Cornu nobile copiæ Perotti
Non quale Oleniæ puer Capellæ
Sanxit Iuppiter, intulit Cœlo:
At quale Herculea manu reuulſum,
Ætoli fluuij perenne vulnus,
Thymo & baccare Naiades replerunt:
At doctum, variumque, multiplexque,
Et cunctis opibus, cupedijsque,
Quas Muſæ Oenotrides amant, refertum.
Hic eſt ille liber, ille Martialis
Interpres, Latiæ illa lingua linguæ
Cornu nobile copiæ Perotti.

Platina.

SACRATI præſertim ordinis, boniq́ue mortales plurimùm Platinæ manibus debent, quando eius ingenuo labore, ad exoptatam obſcuri ſeculi, nec ideo perituram lucem, Pontificij principatus actionum incorrupta veritas nunciatur: quæ procul eloquentiæ illecebris, vti pura & incompta fidem præfert, & cæteris elaboratis operibus auget dignitatem. Neque enim vel dialogi de Vero bono, veraq́ue nobilitate, & de Optimo ciue grauiter conſcripti: vel honeſtæ voluptatis documenta ſcite tradita diu ſupereſſent, niſi viuacis hiſtoriæ lateribus adfixa, felici ſocietate ſuccederent, & communi (quanquam impari) perennis vitæ ſpiritu fruerentur. Is planè egens, & obſcurus, vnoq́ue tantum ingenio nobilis, Cremona Calixto Pontifice in vrbem venit. Cognitum Pius atque Beſſarion, erudito iudicio ſacerdotijs minoribus exornarunt. Paulus ve-

lus verò Pontifex periniquè maligneq́ue delatum immaniter torſit: Xyſtus demum conditęab ſe in Vaticano bibliothecæ præfecit, quum eo munere lon gè digniſsimus haberetur. In ea nobili cuſtodia iam ſenex fato functus eſt, Quirinalem domum cum Laureto ad coronandos poetas Pomponio relinquens. Funus in Exquilias ad Mariæ maioris templum vſque perductum eſt, flebili carmine celebrantibus poetis: ſepulchro autem, quòd à læua ad tertiam columnam conſpicitur, hoc epitaphium ab alumno Demetrio inſcribi iuſsit, quum & hæc quoque carmina amici lugentes affixiſſent:

Quiſquis es (ſi pius) Platinam
Et ſuos ne vexes, anguſtè
Iacent, & ſoli volunt eſſe.

Actij Synceri.

Ingenia, & mores, vitasq́ue obitusq́ue notaſſe
Pontificum argutæ lex fuit hiſtoriæ.
Tu tamen hinc lautæ tractas pulmenta culinæ,
Hoc, Platina, eſt ipſos paſcere Pontifices.

Proſperi Spiritei.

Qui res Pontificum ſacras, & geſta piorum,
Quiq́ue ducum vitas nobile fecit opus:
Quiq́; modum docuit, quo laudet honeſta voluptas,
Et quo ne iuuenes torqueat acer amor:
Pluraq́; quæ longum eſt, properans cenſere, Viator,
Omnia ſidereæ pignora mentis erant.
Viuit adhuc Platina: et quãquam conceſſerit Orco:
Nil tamen in vatem Parca ſeuera poteſt.

Latomi.

Dum res Pontificum ſtrueret, propè fractus ab alto
Collapſus eſt faſtigio.
Romulus auſpicio eſt, quia ſacræ conditor Vrbis
Nec non Remus periculo.

Iacobus Cardinalis Papien.

FVIT hic vir inter ſacrati ordinis Senatores, pari virtutis atque Fortunæ munere lectiſsimus. Erat enim eum optimarum literarum ſtudio, & vigilantis ingenij fertilitate, tum animi iudicio, ſtyloq́ue, & perſpicuis moribus Pio ſecundo perſimilis: à quo adoptatus in familiæ nomen, & ad purpuræ decus euectus eſt. Extant Commentarij grauiſsimarum actionum, atque epiſtolæ: quibus ſenatoriæ prudentiæ potius, & Chriſtianæ ſeueritatis nomen, quàm perfectę orationis laudem petiſſe videri poteſt: quòd in curſu honorum maximis obeundis muneribus occupatus, ſplendidum illud anteà conceptum illuſtris eloquẽtiæ lumen, feſtinato & penè præcipiti, vti neceſsitas ferebat, ſcribendi genere vehementer infuſcarit. Verùm ea rudis adhuc ſeculi ingenia facilè ſumma, ac

admiranda cenſebantur, quæ hodie tanquam expergefactis cenſoribus, vix in infimis literarij theatri gradibus ſedem inueniunt. Sed fortaſſe populari commendatione contentus, eam abſolutè ſcribendi gloriam, vt leuem, & à doctiſsimis tantùm, ideoque pauciſsimis intellectam, ſpreuit, vt ingenio ad ſacrarum literarum ſtudia reuocato, illam quam dij ſuperi dederant perſonæ dignitatem religioſé tueretur. His enim moribus ſibi iter ſternebat ad ipſum rerum faſtigium, ſed illudente Fortuna in ſummo ferè deceptus hæſit, quum Fata potiorem ei viam ad cœlum permunirent. Perijt enim non adhuc ſenex in ſeceſſu ad cryptas Laurentianas Vulſinienſis lacus, à circumforaneo medico miſerabiliter enecatus, quum vir in omni negotio, præterquam in tuendæ ſanitatis ratione prudentiſsimus, vt quartanæ febris tædium diſcuteret, immite veratrum ſtulta propinatum manu, fato coactus ebibiſſet. Scripſerat antea ingenuæ piæque liberalitatis teſtamentum, ſed id Xyſtus Pontifex irritum fecit, quod pecunia ſatis grandis apud menſarios occultè depoſita, tanquam frugi atque opes contemnentis cenſu, amplior æſtimatione publica videretur. Epigramma tamen ex eodem teſtamento in fiſcum non venit, hæredibus vtique relictum, vt hoc modo marmoreæ ſepulchri tabulæ inſcriberetur.

Luca ortu, Sena lege fuit mihi patria, nomen
Dum vixi Iacobus, mens bona pro genere:
Papa Pius ſedem Papienſem detulit, idem
Cardineo ornauit munere, gente, domo:
Quem colui viuens, non linquo mortuus: hic ſum,
Et propè ſancta patris filius oſſa cubo.
Viuite qui legitis, cæleſtia quærite, noſtra hæc
In cineres tandem gloria tota redit.

Latomi.

Hic ille cardo, & alpha litterariæ
Gloriæ, Iacobus Papienſis accubat
Pio parenti, homuncioni Syluio.
Vterque quorum literis euectus eſt,
Ille ad tiaræ triplicis faſtigium,
Hic ad rubentis purpuræ: in qua ſubſtitit
Patri hoc libenter deferens, honoribus
Vt præſtet ipſi, cæteris ac dotibus:
Pio parenti filius gratiſſimus.

DOMI-

Domitius Calderinus.

CALDERIA Veronenſis agri oppidum, calidis aquis nobile, Domitium protulit. Eum acri flagrantiq; ingenio ad gloriam anhelantem, Beſſarion Cardinalis excepit, & extulit. Exinde, quum Romæ profiteretur, & obſcura ſenſa duriorum poetarũ admirabili reconditę lectionis teſtimonio dilucidaſſet, literarij ſplendoris aſſertor, ac omnis obſcuritatis illuſtrator acclamatus eſt. Verùm editis interpretationum commentarijs, peracerbas, ſed iuuentuti maximè vtiles cum æmulis ſimultates exercuit. Ambitioſo quidem, & nimis aculeato dicendi genere ex aliena inſcitia (dum intemperanter perſtringit, atque remordet) nomen quærens, eo modo, ætate, laudeque florentem, ſed imbecilli ſtomachi temperaturam nimijs lucubrationibus exterentem: quum digna multis ſeculis opera conciperet, rapida febris eripuit. Celebrante funus Academia, nobi-

lis iuuentus cum lachrymis veſtem mutauit, mortem verò vel æmuli, & principatum affectantis, Politianus his carminibus proſecutus eſt.

Hunc Domiti ſiccis tumulum qui tranſit ocellis,
Vel Phœbi ignarus, vel male gratus homo eſt.
Intulit hic vatum cæcis pia lumina chartis,
Obſtruſum ad Muſas hic patefecit iter.
Hunc Verona tulit, docti patria illa Catulli:
Huic letum, atque vrnam Roma dedit iuueni,

Eiuſdem Scazon.

Aſta, Viator, puluerem vides ſacrum,
Quem verticoſi turbat vnda Benaci,
Hoc mutat ipſum ſæpe Muſa Libethron,
Fontemque Siſyphi, ac vireta Permeſſi,
Quippe hoc Domitius vagit ſolo primùm,
Ille, ille doctus, ille quem probè noſti
Dictata dantem Romulæ iuuentuti,
Mira eruentem ſenſa de penu vatum.
Abi, Viator, ſat oculis tuis debes.

Latomi.

Heus tu, Viator, ſi vacat: ſed accede
Sic, vt neque anima, neque ſtrepitu moleſtus ſis:
Nanque æger eſt qui hic dormit, & caput languet,
Adhuc miſello tinniens, ob illas quas
Conuitiorum propè muliebrium pugnas
Pro litteris pluſquam viriliter geſſit:
Humanitatis haud ferentibus Muſis
Decus, tam ineptè turpiterque proſcindi.
Factum vnde credo, quòd, bene meritum quamuis,
Etiamque dum virum, annuère ſuſtolli.
Tu Calderinum Domitium, ſatis ſi vis,
Salueto notum: & rem tuam ito curatum.

ANTO-

Antonius Campanus.

QVIS in præpinguis ſimiæ rictu tantam excelſi, atque habilis ingenij indolem? Quis in ſordida ſtirpe tantam Fortunam non miretur? Antonium enim Campanum ruſtica mulier in agro feſſa opere ſub lauro peperit & aluit, puerum argutè loquacem ęditui ſacerdoti in famulatum, & diſciplinam tradidit. Ita feliciter perceptis literarum rudimentis, Neapoli mox pædagogus erudiendo nobili puero mercede quæſitus eſt. Tantos autem in ſtudijs Latinis quinquennio proceſſus fecit, vt inde Peruſiam tranſierit, ſcilicet vt in præclara frequentis gymnaſij luce, profitendo illuſtri famæ limen aperiret. nec multo poſt a Peruſinis ciuitate donatus, Pij ſecundi pontificis gratiam ſtudiorum ſimilitudine promeruit, à quo virtutis honore Interamnatium præſul eſt creatus, & á Paulo ſucceſſore locupletatus. ſed poſtremò eum Xyſtus immodicè Tiphernatiũ

tyrannis fauentem, quum multis vrbibus integra nominis auctoritate pręfuiſſet, in exilium egit. Fato functus eſt apud Senas à Pij memoria ſibi gratiſsimas, inuidente non planè ſeni longiorem vitam comitiali morbo. Inter multa orationum, & multiplicis ſtyli opera quæ extant, auidiſsimè Bracij inclyti ducis vita perlegitur, digna poſteritate, niſi rerum geſtarum fidem adulatione poetica corrupiſſet.

Platinæ.

Campanus iacet hîc humili contectus in vrna,
Qui vaga, dum vixit, ſidera tranſiliit.
Hiſtoricus ſcripſit: dixit cecinitque, nec alter
Philoſophus toto clarior in Latio.
Nil maius natura tulit: miracula cœli
Huius in ingenio cuncta ſtetêre viri.
Deſerto lugent Parnaſi fonte ſorores,
Et tumulus refugas lucis hic vnus habet.
Vos quibus ingenium, en quò contendimus omnes:
Virtutis ſola eſt gloria, quæ ſupereſt.

Politiani.

Ille ego laurigeros, cui cinxit, & infula crines
Campanus, Romæ delitium, hîc iaceo.
Mî ioca dictarunt Charites, nigro ſale Momus:
Mercurius niueo tinxit, vtroque Venus,
Mî ioca, mî riſus, placuit mihi vterq; Cupido,
Si me fles, procul hinc quæſo, Viator, abi.

Latomi.

Campani ad tumulum ſedet, & facundia muta eſt:
Quo cum nempe viro tota propè interijt.
Aut ſi quid loquitur, triſte eſt, & flebile, linguam
Contenta in cladeis expediiſſe ſuas.

EMA-

Emanuel Chryſoloras.

EMANVELIS Chryſoloręqui primus Gręcas literas varijs Barbarorum irruptionibus expulſas, poſt ſeptingentos annos in Italiam reportauit, tanta fuit in docendo liberalis ingenij humanitas, vt eius præclara facies, prima inter Græcorum imagines illuſtri merito collocanda videatur: quanquam nulla extent, præter artis grammaticæ regulas, grauioris doctrinæ monumenta. In docendo enim nunquam feſſus, facilè in ſcribendo deſidioſus videri poterat, quum altera pars laudis exoptata noſtris vtili profeſsionè peteretur. Is Byzantio emiſſus à Ioanne Imperatore, vt totius Europæ reges adeundo, pereunti Græciæ maturam opem implorarer, officium quidem laborioſa peregrinatione ita impleuit, vt in Italia ſubſiſteret, Græcia ſcilicet pręſenti metu liberata: cum Ta-

merlanes terror Orientis, Baiazetem Othomannum à terribili celeritate fulguris cognomen adeptum, ad Stellam montem viuum cepiſſet. Itaque Chryſoloras diro Græciæ hoſte ſublato lætus, Venetijs primùm, & mox Florentiæ, Romæque, ac demum Ticini euocante ingentibus præmijs Ioanne Galeacio principe, Græcarum literarũ ſtudium excitauit, tanta felicitate, vt ex eius ſchola, ſummæ nec ideò interituræ laudis ingenia prodierint: in queis fuère Leonardus Aretinus, Franciſcus Barbarus, Philelphus, Guarinus, & Pogius. Poſtremò, quum ad tollendam pſeudopontificum controuerſiam, indicta ſynodus tanti ſpectaculi cupidum exciuiſſet, exauctorato Balthaſare Coſſa, Conſtantiæ interijt; cuius tumulum Pogius his carminibus exornauit.

Hic eſt Emanuel ſitus,
Sermonis decus Attici:
Qui, dum quærere opem patriæ
Affectæ ſtuderet, huc ijt.
Res bellè cecidit tuis
Votis Italia, hic tibi
Linguæ reſtituit decus
Atticæ, ante reconditæ.
Res bellè cecidit tuis
Votis Emanuel, ſolo
Conſecutus in Italo
Æternum decus es, tibi
Quale Græcia non dedit,
Bello perdita Græcia.

Latomi.

Illuſtres inter doctrinæ laude Latinos,
Quem primum Argiuos conſpicis ante ſuos:
Ille eſt Emanuel, peritura ex Hellade mæſtas
Qui primus Muſas tranſtulit in Latium.
Quam ſedem vt melius ferrent et iam quoq; amarent,
Miſcuit hic ſtrictis pallia lata togis.
Vt qui ſit veſtem modò non indutus vtranque,
Sit dignus neutro protinus ille choro.

BESSA-

Beſſarion.

IN celeberrimo gentium omnium Concilio, quo Florentiæ diſceptantibus Græcis & Latinis, præſidenteque Eugenio, Chriſtiani dogmatis fides publici conſenſus authoritate firmata eſt, Beſſarionis Niceni mirifica virtus Senatorij ordinis ornamenta promeruit. Datum eſt enim honori totius Græciæ ab antiqua pertinacia diſcedenti, vt duo eius nominis, Iſidorus ſcilicet atq; Beſſarion in ſacra purpura conſpicerentur. ſed in Beſſarione virtutes omnes vſque adeò præcellenti temperamento, concentuque ad admirationem reſponderunt, vt nemo eo Chriſtiana probitate ſpectatior, nemo admirabilior doctrina, & nemo deniq; generoſis moribus ornatior atq; ſplendidior, hoc ipſo à morte eius ſexaginta annorũ curriculo in Senatu conſpectus ſit. Senatoriã enim grauitatẽ,

ore probo atque blandiſsimo condiebat: ac ipſam viri optimi famam, domi & foris, nitida ac hoſpitali diſciplina, & liberalis animi beneficentia tuebatur: quum ſubctæ Turcarum armis, & ideo concidentis Græcię ingenia, diu iactata mari & terris, apud eum certiſsimum ſalutis portum inuenirent, & qui in Academia nomen darent, eodem patrono atque hoſpite vterentur. Habitabat ſub Quirinali ad ſanctos Apoſtolos, deducebatur autem manè in Vaticanum non exculto quidem & numeroſo, ſed vno virtutis nomine maximè decoro comitatu: quandoquidem præclara Græcæ Latinæque linguæ lumina, peregrinorum requiſita oculis, circa eum in triuijs ciuium digito monſtrarentur. In his enim ſæpe conſpecti ſunt Trapezuntius, Gaza, Argyropylus, Plethon, Philelphus, Blondus, Leonardus, Pogius, Valla, Sipontinus, Campanus, Platina, Domitius, nullo æuo perituri. quibus viris domi ſtipatus, vſque adeò extra inuidiam glorioſa ſui fama fruebatur, vt Eugenius, Nicolaus & Pius cum ſibi ſucceſſorem, ſi fas eſſet, adoptare percuperent: neque optimè de Republica merito, Senatorum ſtudia deerant. ſed Paulo morte ſublato, in comitijs fatalis caſus tantæ ſpei Fortunam auertit. Ferunt enim tres ſummæ authoritatis Cardinales, quū eo decreto, vt eum pontificē ſalutarent, abditum in cella conclauis adiſſent, nec admitterentur a Nicolao Perotto ianitore, quòd tum vir ineptus lucubranti parcendum diceret, vſque adęo ſtomachatos, vt ſeſe indignanter auertentes, reſponderēt. Ergo nec prenſanti, nec roganti quidem, ſumma dignitas erit inculcanda, vt quum è cœlo ſuffragia expectet, ſuperbis demum ac ſtolidis ianitoribus parcamus? ſtatimq; ſuffragia Xyſto detuliſſe, quo repentè renunciato, adoratoque, Beſſarion dixiſſe fertur: Hæc tua, Nicolae, intempeſtiua ſedulitas, & tiaram mihi, & tibi galerum eripuit. Nec multo pòſt cum honore legationis in Galliam eſt ablegatus, quòd Xyſtus noua licentia Pontificatum nomine principatus gerendum ratus, libere, & grauiter, religioſeque ſententias dicentis vultum non perferret. Sed Beſſarion, dum è Gallia rediens concepto morbo Rauennæ ſubſtitiſſet, ſeptuageſimuo ſeptimo ætatis anno moritur. Funus autem Romæ celebratum in templo Apoſtolorum, vbi marmoreum tumulum, viuens ſibi cum hac Græca inſcriptione extruxerat. hanc ſic vertit Maioranus Salentinus.

Beſſarion feci hunc tumulum, qui conderet oſſa
Venerat vnde olim ſpiritus aſtra petet.

Maiorani.

Viuens adhuc feci hoc ſepulchrum corpori
Beſſarion, ad Deum remittens ſpiritum.
Me docta genuit Græcia, at honores dedit
Vrbs Roma, quæ mihi perpetuò eſt patria.

Iani

Iani Vitalis.

Non tibi ſit laudi ſanctum celebraſſe Platonem,
Caſtaque Socraticæ frena pudicitiæ:
Non quòd virtutum exemplum, quod lumen honoris,
Quòd Sol extinctæ religionis eras:
Verùm quòd per te migrauit Græcia Romam:
Et didicit Latios Attica Muſa ſonos.
Per te hinc Romanas miratur Tybris Athenas
Argolicam & Romam Græcia Beſſarion.

Latomi.

Damna quis amiſſæ ſi neſciat Helladis, vno
Maxima metiri Beſſarione poteſt.
Qui ſi Romanas eſſet moderatus habenas,
Sortitus noſtrum poſt ſua fata Pium,
Secula vidiſſent ſummum par illa virorum,
Quale nec vlla prius hora vel ora tulit.

Georgius Trapezuntius.

GEORGIVS Trapezuntius in Creta natus, quod paternam originem e Pontica celebri vrbe duceret, vetuſtæ patriæ nomen aſciſcere, quàm natale ſolum fateri maluit. Is Græcorum ferè primus Romæ eo tum ſeculo renaſcentibus literis, qui Græca feliciore ſtylo in Latinum verterit exiſtimatus eſt, vti liquidiſsimè conſtat ex Ariſtotelis, ſacrisque Euſebij Cæſarienſis operibus, & ex rhetoricis præceptis Hermogenis. Erat enim ingenio ad lucubrandum maximè valido, vehementiq;, ſed vti mox apparuit, tetrici liuoris pleno. nam quũ ſe Peripateticum profiteretur, vnumq; Ariſtotelẽ extollendo celebraret, vſq; adeò ſuperba aure fuit, vt nec diuini quidem Platonis ingeniũ laudari pateretur: cuius etiã dogmata & mores peracerbè ac inſolenter edito famoſo volumine laceraret. Sed Beſſarione, generoſa eruditione, illuſtrique facundia Platonem defendente,

dente, Georgius vim tanti fluminis ſuſtinere non potuit, quum publica inuidia deflagraret, quód ſummæ authoritatis philoſophum, magiſtrumque ſanctioris vitæ, ac ideo Chriſtianæ diſciplinæ proximũ, impio ac inceſto ore proſcidiſſet. Habitauit iuxta Mineruam, honeſta domo ſibi & poſteris extructa, ad diui Mauri minores obeliſcos, ducta vxore, ſuſceptoq; filio, ſed non eadem felicitate in literis educato. Is enim nomine Andreas, paternas lites excipiens, Theodoro Gazæ, tanquam Georgij patris laudi decus malignè ſubtrahenti, reſcripſerat, ſed Theodorus eam recriminandi libidinem, rabiemque facilè contempſit. Porrò Georgius ad exactam ſenectutem perueniſſe fertur: ita vt repueraſcenti, & propemodum deliro, memoria tantarum rerum elaberetur, & circuiret Vrbem ſolus obtrito in pallio pileatus, & nodoſo ſcipione vacillantis gradum ſuſtinente. Andreæ filia hæres Fauſto Madalenæ Romano, poetæ lepido collocata eſt. Hic multa de Georgij proſoceri doctrina, & litium acerbitate narrare ſolebat, cum Leoni ab amœnitate ingenij gratiſsimus in Academia floreret, ſed is antè diem clade Vrbis interijt.

Incerti.

Hac vrna Trapezuntij quieſcunt
Georgij oſſa, parum Deis amici,
Quòd acri, & nimium procaci lingua
Platonem ſuperis parem petiuit.

Latomi.

Quum nomen tumulus meum loquatur,
Qui ſim, vel fuerim, vel hìc ſepultus
Dormiam, an vigilem, rogare noli,
Et turbare meam, precor, quietem.
Nam cur ingenij tot illa noſtri,
Tibi, inquam, monumenta publicaui,
Quam nunc ne fieres mihi moleſtus,
Atque, me melius, mea inde noſces?
Nam vita incolumi, valens, videnſque,
Amiſi omne penu mei cerebri,
Infectando malum Platona. ſed tu
In crucem, qui iterum facis, Platoni
Vt miſer malè vapulem, ito, abito.

Theodorus Gaza.

THEODORVS Gaza Theſſalonicę honeſto loco natus, Amurathe Græciam omnem victricibus armis quatiente in Italiam venit, acumine, fertilitateque ingenij nemini ſecundus, quum Græcos omnes linguæ peritia, eruditoque iudicio ſuperaret. Victorino autem Feltrenſe magiſtro vſus, vſque adeò copioſè & diligenter Latinas literas didicit, vt longè omnium Latiniſsimè ſcriberet, nec planè dignoſci poſſet, an exactius, & certius ab eo Latina Græcè, an ipſa Græca Latinè verterentur. Hiſtorias enim Ariſtotelis de Animalibus, & Theophraſti de Plantis, ita Latinas fecit, vt Romanę linguę facultatem, quum noua vocabula ſolerter effingeret, audaci, ſed generoſa translatione locupletarit. Tanta porrò felicitate librum Marci Tullij de Senectute Grę cum reddiderit, vt peritiſsimi pręter adęquatos ſenſus, ipſam quoque Ciceronis eloquentię Maie-

Maieſtatem, ſcitè, & grauiter repræſentatam admirentur. Tranſtulit etiam Problemata Ariſtotelis, & Hippocratis Aphoriſmos, vt præſtantiſsimis authoribus ac perſpicuam fidem, nec obſcurè ad ſalutem humani generis ſua dignitas redderetur. His vigilijs ſacerdotium in Magna Græcia commendante Beſſarione promeruit, quod certè ſatis eſſet moderato, frugique homini, & aduerſus omnis luxuriæ voluptates inuicto, niſi neglecta ratione totius redditus rapacibus Græculis & Brutijs rei familiaris curam demandaſſet. Nouiſsimè quum nobiliſsimas lucubrationes in membranis accuratè perſcriptas, Xyſto Pontifici detuliſſet, nec pecunia, vel ipſius librarij præmio digna redderetur, indignatus ſubagreſte iudicium, Effugere hinc lubet, inquit, poſtquàm optimæ ſegetes in olfactu præpinguibus aſinis ſordeſcunt, atque ita in Brutios ad ſacerdotij ſacram ſedem contendit. Nec multo pòſt planè ſenex fato functus eſt, nec iniqua quidem ſorte, quum in Græcia natus, & educatus in Italia, tanquam de vtraque lingua bene meritus in Magna Græcia tumularetur.

Pontani.

Sume lyram, dic Muſa modos, dum cōdimus vmbram:
Et puer & coluit numina veſtra ſenex.
Indignus tellure, Deos Theodore petiſti,
Sera quidem, tamen eſt longa parata quies:
Virtute, ingenijque bonis hoc ipſe paraſti,
Vt cæli aſpiceres aurea tecta ſenex.
Nos artus terra tegimus, tu caſte ſacerdos
Da requiem, æternum iam Theodore vale.

Michaelis Marulli.

Hic Gazes iacet, & Gazæ Sophia addita mater:
Alterutrum quoniam mors rapere haud potuit.

Politiani.

Heu ſacrum caput occubuit Theodorus, et hora
Vna obiere omnes relliquiæ generis.
Nec tamen hoc querimur, nimis eſt potuiſſe videri,
Non erat hic noſtro tempore dignus honos.
Hoc dolet heu, quòd neutra patri eſt nunc lingua ſuperſtes,
Quæ mittat iuſtas Manibus inferias.

Eiuſdem.

Cùm terram hinc noſſet Theodorus, et aera, et vndas:
Iam reſtant, inquit, ſidera: terra, vale.

Pierij Valeriani.

Roma olim abſtulerat Graiæ decus omne Mineruæ,
Siue opus ingenio, ſiue opus arte foret.
Gaza autem, Argiuæ clariſſima gloria gentis,
Reddiderat patriæ nunc ſpolia illa ſuæ.
Dumque pari Auſoniæ conatu conſulit, & dum
Muſarum & Linguæ dux vtriuſque viget,
Sublatus fato traxit ſecum omnia, & vno hoc
Spes Italûm, & Graiûm, fama cadente, cadunt.

Latomi.

Ille Deûm munus (fer thus, & liba Sacerdos)
Atque adeò hîc linguæ Gaza vtriuſque, iacet,
Græcia quem genuit, ſuſcepit Roma: ſepultum
Communi titulo Græcia magna fouet.

Argyropylus.

IOANNES Argyropylus Byzantius eodem Turcarum impetu Græcia eiectus, apud Coſmum Medicem glorioſa liberalitate literis fauentem in honore fuit, tanta nominis exiſtimatione, vt Petro filio, nepotique Laurentio præceptor datus, loco parentis haberetur, publicæ verò Florentinæ iuuentuti Græcos authores enarraret. Grati idcirco animi erga Mediceæ gentis proceres vigiliarum præclara extant monumenta, conſecrata in ea domo altrice veræ virtutis. Ariſtotelis enim Naturalia atque Moralia generosè tranſtulit: ita applaudente Gaza

te Gaza vetere ſodali: qui diuerſas Ariſtotelis partes vertendo deſumpſerat, vt quædam ab ſe pariter translata combureret, ne amiciſsimi hominis creſcenti famæ officerent, ſi ad æmulationem odioſa comparatione certaretur. Latina enim vbertate facundior, & Græcorum modeſtiſsimus hoc facilè dabat elate ambitioſo, & amplioris Fortunæ percupido, quód ipſe omnis ſemper lucri, & præſentis tanquam euanidæ laudis contemptor extitiſſet. Argyropyli autem ſermones, cum faſtidioſi, tum graues eruditis auribus eſſent, & tum maxime, quũ Ciceronem Græcas ignoraſſe literas illoto ore prædicaret. Peſtilentia demum Etruriam euaſtante, Romam venit, profitendoque Græcè Ariſtotelem, ita optimis ſtipendijs vitam traduxit, vt tota ſubſtantia quotidianis ſumptibus æquaretur, & in extremo vitæ actu iocatus, ditiores amicos, æris alieni, condito teſtamento hæredes relinqueret. Vini & cibi æquè auidus & capax, & multo abdomine ventricoſus, immodico melopeponum eſu, autumnalem accerſiuit febrem, atque ita ſeptuageſimo ętatis anno ereptus eſt. Ioannes autem Laſcares eundem ciuem & magiſtrum hoc Græco carmine laudauit, quod Maioranus Laſcaris diſcipulus ſic vertit.

Hoc Argyropylus, pátria procul alta ſophiæ
Dogmata qui coluit, conditur in tumulo.
Dat patria huic nomẽ, ſacrum dat Roma ſepulchrum,
Neſcio quæ potior huic fuerit patria:
Illa genus, nomenq́ue dedit, verùm inclyta Roma
Nutriuit, coluit, perpetuoq́ue tenet.

Latomi.

Hac Argyropyli teguntur vrna
Ambuſti cineres, & oſſa tantùm,
In qua nec cineres, nec oſſa tandem
Ætas inueniet: ſed ampla nunquam
Fama deſtituet locum ſepulti:
Quæ per docta hominum volabit ora,
Totumq́ue afficiet ſtupore mundum,
Donec Græcia Turcicos triumphos
Indigno ſtomacho feret coquetq́ue.

Marullus Tarchaniota.

MARVLLVS Tarchaniota Gręcus, inter alarios equites deſcri-
ptus, Nicolao Ralla Spartano duce in Italia militauit: ita labore
ac ſtudio duri Martis cum tenerrimis Muſis per interualla feli-
citer adæquato, vt non Græco tantùm, ſed Latino carmine ad-
mirandus euaderet. Nam Theodori ac Argyropyli decora ve-
ſtigia ſubſecutus, nihil iam Græcè doctum eſſe ſatis ad laudem putabat, niſi to
ta patrij ſermonis facultas Romanæ facundiæ iungeretur: propterea Florentię
Alexandram eruditi ingenij puellam vxorem duxit, Bartholomæi Scalæ vexil
liferatus honore conſpicui filiam. Hic eſt qui paulo antè Græcorum nomini fa
uens, cum Politiano eius gentis ingenijs infeſto, maledicentiſsimis epiſtolis li-
tes extenderat. Verum Marullus inquieto ingenio nullibi ſedem ſtabilem na-
ctus, in curſu ſtudiorum ac itinerum ſemper fuit; transferendique munus tanta
conten-

contentione,famaq; ab alijs ſuſceptum ſemper contempſit, quaſi minimè par, aut certè nobilis gloria periculoſo opere peteretur, grauiora idcirco meditantem poſt editos Epigrammatum libellos,quibus Apollo pereleganter arriſerat,in Volaterrano Cecina amnis ſolito inflatior, fallente equum cæco vado, violenter abripuit,eo die quo Ludouicus Sfortia captus, vt ferrato in carcere miſer expiraret,in vlteriorem Galliam eſt perductus. Luxêre eum pari mœſtitia Græci Latinique.

Pontani.

Hoc vacuum tibi Pierides ſtatuère ſepulchrum
Et Graia,& Latia clare Marulle lyra.
Ipſe etenim Aonia in ſylua,atque Heliconis in antris
Lætus agens,illic ocia grata teris.
Illic formoſæ ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi reſponſant ſyluæ,Peneiaque antra,
Plaudit & Ogygio roſcida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo,per opacæ vagaris
Culta per Elyſium docte Marulle nemus:
Hinc tibi ſe ad cantum adiungit formoſa Corinna,
Cantat & ad calamos Delia culta tuos:,
Illic compoſitos exercet Cynthia ſaltus,
Exercet raros Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit,Muſæ rapuere Marullum,
Arnidi nè fieret grata rapina Deæ.
Sis felix igitur Muſis comes, & tua Muſæ
Ambroſio foueant membra adamata ſinu.

Andreæ Dactij.

Ingenio Phœbo,belli par munere Marti,
Graia domus Cecina buſta Marullus habet.

Eiuſdem.

Euaſit toties hoſtilia tela Marullus,
Vt Cecinæ tumidis obrueretur aquis.

Pierij Valeriani.

Cur adeò fluctus contra conaris? in vndis
Oppetijſſe horres cur Helicone ſatus?
Igneus vt gelido vigor extinguatur in amne
Fortè times? atqui,ſæpe fit ignis,aqua.
Non hoc,inquis,habet male me: quòd miles & acer
Sim,doleo:ſub aquis militem obire pudet.

Ah, ne indigneris, miles licet impiger, iſtra
Hac peruulgata fortibus ire via.
Hac pius Æneas, & bello magnus & armis,
Hac Romæ fertur Romulus iſſe pater,
Sfortia ſummus honos belli, inuictusq́ Robertus,
Hac quâ tu ad ſuperos tranſiliêre polos.
Debentur cælo fortes, cælo ignis & aer,
Vndaque ſuppoſita eſt: infima terra tenet,
Scandenti à terra ad cælum ſtat limes in vndis,
Primus, age hac cælum ſcande Marulle via.

Tibaldei.

Hic ſitus eſt celebris cithara gladioq́ Marullus,
Qui Thuſco (heu facinus) liquit in amne animam,
Neptune immitis: meruit ſi mergier ille,
Mergier Aonio flumine debuerat.

Latomi.

Eſt aliquid leniſſe feras, fluuiosq́ ſtetitiſſe,
Inque opus arguta ſaxa animaſſe lyra.
Plus eſt imbelleis traxiſſe in caſtra Camœnas,
Ille ſit Amphion: iſte Marullus erit.

D E M E.

Demetrius Chalcondyles.

DEMETRIVS CHALCONDYLES diligens grammaticus, & ſupra Græcorum mores, cùm nihil in eo fallaciarum aut fuci notaretur, vir vtique lenis & probus, ſcholam Florentiæ inſtaurauit, deſertam ab Argyropylo, & à Politiano deficientibus Græcis occupatam: ſed ambitioſo peracríque æmulo multis bonis malisque artibus ſuggeſtus locum & nomen defendendi Demetrius ceſsit, Latina præſertim facundia inferior, & ob id rareſcente auditorio à iuuentute deſtitutus, quandoquidem vel apprimè doctus, facilè ieiunus & hebes, laſciuis & delicatis auribus videri poterat: quibus Politiani decantantis, & varios ſpargentis flores, iucunda argutaque vox & falſa comitas mira dulcedine placuiſſet. Sed manſit Demetrio honeſtus gratiæ locus apud Laurentium, vel infeſto, & obliquè ſemper inceſſente Politiano,

qui cum neminem è Latinis ſibi parem pateretur, Græcis ipſis eruditior exiſtimari volebat. Diuiſit idcirco munera Laurentius, vt æmulationis lites dirimeret: & filij præceptorum contentione ad diſcendum accenderentur. Sed eo principe virtutis eximię morte ſublato, Demetrius Mediolanum à Ludouico Sfortia accitus eſt, abducta ſecum vxore Florentia, è qua iam liberos ſuſceperat. Nec multo pòſt profitendo perſcriptoq́ue vtili volumine, rudimenta Grammaticę publicauit, quod Theodori, quanquam inſignis liber de arte eadem, vti prouectis & doctis ſcriptus, durior videretur. Vxor virili induſtria familiã regebat, ipſo ſene & literarum ſtudijs occupato: ſed ea libertas in mirè fœcunda vxore dubiam pudicitiæ famam fecit: quanquam tres filij ipſam veri patris effigiem ore Græco penitus referrent. Theophilus natu maximus iuuenis turbulentus, cùm Ticini Homerum profiteretur, nocturno, & petulanti certamine confoſſus interijt: & Baſilius mira ingenij indole, euocante Leone, vt in gymnaſio Romano iuuentutem doceret, paucis menſibus ex lenta febre contabuit. Seleucus verò natu minimus ad pubertatem non acceſsit. Cæterùm Demetrius octogenario maior, non planè miſer, quòd nihil de obitu Theophili occultante matre didiciſſet, Mediolani fato functus eſt, paulo antè quàm Galli Iulij pontificis & Venetorum armis Italia pellerentur.

Incerti.

Viuens corona nobilis iuuentutis
Circundabaris vndequaque Demetri,
Dum oſtenderes iter per Atticos campos.
Certè beatus, ſi obtigiſſet morienti
Doctam videre tibi ſuperſtitem prolem:
Oculumq́ue claudi languidum à tuis natis,
Aut hoc ſepulchrum lachryma illorum ſpargi.

Michaelis Marulli.

Dum ver Hymettium diu.
Nequicquam apis quærit vaga,
In os ſacrum Chalcondyli,
Et labra ſuauiflua incidens:
Heus, inquit, æquales bonæ
Huc huc adeſte ſedulæ,
Matrem videtis Attida:

Latomi.

Quid eſt quod vſquam ſit ſatis mortalibus,
Sui nec vlla parte cor quod torqueat?
Senex, nec abſque litterarum gloria
Vixi: at malorum hoc eſt catena longior:
Duriſq́ue emuntur litteræ laboribus:
Et ſanè iniquis efferuntur præmijs.
Fœcunda coniunx, & domi perſtrenua,
Sui pudoris proximum eſt periculum.
Iam bis miſer, quòd quid ſit educatio,
Simulq́ue ſcirem, quid mali ſit orbitas.

Quare

Quare referta cùm malis ſint omnia,
Vitam vt citò obeas leuiſsimis, pete
Quo tunc beatus, hîc quod haud vales, agas,
Ito, & precare mutuum Demetrio.

Marcus Muſurus.

MARCVS Muſurus genere Cretenſis, exactæ diligentiæ grammaticus, & raræ felicitatis poeta, in gymnaſio Patauino aliquandiu Græcos authores interpretatus, ſecunda perſpicacis ingenij fama ad integram doctrinæ maturitatem peruenit: ſed ſæua coniuratione externarum gentium afflictis bello Venetis inde exturbatus, ita tranquillum otium quæſiuit, vt Græco carmine diui Platonis laudes elegantiſsimè decantaret. Extat id poema, & in limine operum Platonis legitur, commendatione publica cum antiquis elegantia comparan-

dum. Leone autem ingenijs illuſtribus prǽclara præmia proponente, Romam venit. Nec multo poſt Manilio Ralla eruditi iudicij viro Græco morte ſublato, Archiepiſcopus Epidaurenſis effectus eſt. Eam autē ſecundǽ Fortunæ celeritatem, quaſi ab occultis fatis maiora prǽmia monſtrarentur, immoderato animo tulit, ſic vt inſana vehementiq́ue ambitione percitus, nouum illum ſacratæ mitræ honorem nequaquam ingenij merito parem duceret, nulloq́ue pudore præproperus ad purpuram aſpiraret, quum ſæpe quereretur, Græci generis neminem quaſi probro gentis lectum fuiſſe, quando Princeps in donanda purpura maxime liberalis, vno comitiali die ſupra triginta nationum omniū delecta capita galero purpureo perornaſſet. Ab hac intempeſtiua ſiti cōtabuit corpus adeo celeriter, vt obrepente morbo intercute, vix oſtentatis mitrǽ inſignibus expirarit. In templo Pacis tumulatus eſt. Amiterninus autem Antonius ſepulchro hoc diſtichon inſcripſit.

Muſure manſure parum, properata tuliſti
Præmia: namq́ue citò tradita, rapta citò.

Latomi.

Arma Pelaſgiacas quaterent dum Turcica terras,
Inueherent culto barbariemq́ue ſolo:
Quid facerent Muſæ? fugère Helicone relicto,
Phocin & Aſcræum deſeruère nemus.
Regna Latina petunt: & erat Muſurus in illis:
Hoſpitio vtuntur hoſpitis antè ſui.
Nunc etiam buſtum, grata pietate, ſepulti
Officij quauis ſedulitate colunt.
Theſpiacas frondeis circum, & Permeſſida laurum,
Et ſacro ſpargunt ex Helicone thymum:
Caſtalias lymphas aliæ. & cape munera dicunt,
Muſure, Aonij factus Apollo chori.

IOAN-

Ioannes Laſcares.

IOANNES Laſcares Græcorum ferè omnium, qui Othomannicis armis patria pulſi in Italiam confugerunt, nobiliſſimus atque doctiſsimus fuit. Stirpem enim ſanguinis incorrupti ad Imperatoris Conſtantinopolitani decus generoſis moribus referebat, vtpote qui ab ingenua educatione optimas literas imbibiſſet. Naufragum excepit Laurentius Medices, cui nihil antiquius vnquam fuit, quam ingenia liberali beneficio deuinxiſſe. Is tum abſoluendæ Bibliothecæ ſtudio tenebatur. Ob id Laſcarem ad conquirenda volumina Byzantium cum legatione ad Baiazetem bis miſit: nec defuit honeſta petenti uſquam Barbarus imperator: quippe qui erat totius philoſophiæ ſtudioſus, Auerroiſque ſectator eximius: & de Laurentio priuatim tanquam de illuſtri cultore virtutis optimè ſentiret, cùm paulo antè

Bandinum percuſſorem fratris fuga in Aſiam elapſum in catenis ad ſupplicium tradidiſſet, ſingulari quidem religionis, atque iuſtitię exemplo, quod ille immane ſcelus in templo auſus, mœrita pœna plectendus cenſeretur. Itaque Laſcares tutò abdita Græciæ perſcrutatus, cùm patriæ opus victoribus ceſsiſſent, nobiliora diuitijs antiquæ dignitatis volumina collegit, vt in Italia ſeruarentur. Tranſiuit demum in Galliam, legatumq; Ludouici regis apud Venetos egit: nec multo poſt Leone veteris amicitiæ nomine liberaliter eum attollente, nobiles è Græcia pueros adduxit inſtituto ludo in Quirinali, ne Græca lingua ſcitè loquentium ſoboles interiret. Valebat Latina facundia, ita vt verſus qui extãt perſcriberet, ſed adeò contumaci ſterilitate deſidioſus erat, vt in vertendo Græca vix Polybij Caſtrametationem efflagitãtibus amicis expreſſerit, quòd id ſtudium recto an maligno iudicio, incertum, penitus damnaret. Verùm egregia cum laude præſtitit, vt Latini haberent emendatiora, quæ minore ipſorum labore verterentur. Honeſtæ facultates non certo rixæ reditu, ſed aliena liberalitate quæſitæ, vel in rem negligenti & ſumptuosè viuenti nunquam defuerunt, vt nonagenarius ferè ſenex articulari morbo deformatus, Romæ moreretur. Sepultus eſt in ęde Gothica diuæ Agathæ ſupra Suburram, fecitque ſibi Græcum Epitaphium, quod Maioranus ſic vertit.

Laſcaris in terra eſt aliena terra ſepultus,
Nec nimis externam quòd quereretur erat.
Quam placidam, ô hoſpes reperit, ſed deflet Acheis
Libera quòd nec adhuc patria fundat humum.

Tibaldei.

Laſcaris hic Graiûm ſpecimen: ne crede cadauer
Illius eſſe ſub hoc marmore, ſed ſtatuam.
Altera quippe fuit Niobe dolor impius illam
Natorum, hunc podagræ tranſtulit in lapidem.

Latomi.

Laſcarus hic Graiæ doctrinæ & nominis hæres,
Vltimus ex illa gente domoque iacet.
Cum quo lugemus florem periſſe Pelaſgûm,
Helladaque ingenijs obſoluiſſe bonis.
Damna tollenda nimis, ſed quæ maiora futura,
Huius ni pietas aduigilaſſet, erant.
Qui non contentus priſcos conquirere libros,
Italiam & tantis accumulaſſe bonis:
Semine Mygdoniæ pubis repleuit eandem,
Quos natiua penes linguaque voxque foret.
Queis tibi pro meritis Latium ſeſe obligat, illa
Dempturum patriæ barbara vincla tuæ.

RODVL-

Rodulphus Agricola.

QVIS non te Rodulphe Agricola inuſitato, & planè portentoſo conſpirantium ſyderum concurſu natum eſſe fateretur, ſi vim cœleſtis tam variè radioſi luminis, non ſecus ac in aſtris curſum certior diſciplina deprehenderet? Hauſiſti enim Hebraicas Græcasque literas vſque adeò ſtupenda celeritate, vt nequaquã Gruningiæ in vltima Friſia, ſed Hieroſolymis Athenisque natus ac educatus à doctiſsimis crederêre. Latinas porrò tanta felicitate didiciſti, docuiſtiq;, vt exacta puritas, ac illa nobilis vbertas Romanæ eloquentiæ, noſtro cum pudore in ſqualenti aſperoque Oceani littore quærenda videatur. Viuent profectò in admirantium manibus tua illa, quæ auidè leguntur in Dialecticis Rhetoricíſque præcepta, & diuini ingenij carmina, quibus vel illuſtribus poetis numeros excuſiſti. Nos verò in magno vitæ tuæ deſiderio, aut numinum, aut certè ſy

derum inconſtantiam indignanter vſquequaque mirabimur, quæ tantis cumulatum muneribus terris tantùm oſtenderint, grauiore quidem iniuria humani generis, cum ille cœleſti aura fortaſſe dignior, in ſecundiſsmo fœcunditatis curſu raperetur. Defunctum Heidelberga Germaniæ vrbe gymnaſio clara, decuriones ſepulchri honore perornarunt. Hermolaus autem Barbarus apud Cæſarem legatus, inſcripto epigrammate ſupremum amicitiæ munus exoluit.

Hermol. Barbarus

Inuida clauſerunt hoc marmore fata Rodulphum
Agricolam, Friſij ſpemq́, decusq́, ſoli.
Scilicet hoc vno meruit Germania, quicquid
Laudis habet Latium, Græcia quidquid habet.

Latomi.

Qui putat ingenijs patriam conferre, Rodulphum
Agricolam, Latij dixerit eſſe ſoli.
Aut extra Italiam naſci minus eſſe beatum,
Hunc ipſum Friſium, qui putat, eſſe ſciat.

LEO

Leo Baptiſta Albertus.

LEONI Baptiſtæ ex Albertorum familia Florentiæ clara, Politianus, audita eius morte, nobile encomuim cecinit: nos autem eius ingenij acumen, & ſtyli felicitatem in confragoſa materia plurimum admiramur. Nouum enim opus ędificatorię facultatis, et propter linguę inopiã valde impeditum, nec ſatis eloquētiæ capax, aggreſſus eſt, tanta facundia, vt imperitos obſcuro rudiq́ue eius ſeculo, & certa diſciplinæ luce carentes architectos in ſemitam rectiſsimæ rationis deduxerit, cum Vitruuij præcepta denſiſsimis obſeſſa tenebris illuſtraret, ac inſpectis antiquorum ædificiorum reliquijs, atque inde accurata dimetiendi ratione initiorum & finium ordinem deprehendiſſet, ita vt inopem & corruptis artibus incultam ætatem noſtram admirabili abditarum rerum copia locupletaſſe exiſtimetur. Scripſit etiam in pictura de Receſsibus & vmbris, lineisq;

ex optices diſciplina, quibus rerum imagines in eodem ſitas plano, tanquam remotas & extantes, erudita manus exprimere conſueuit. Ex ſpeculo quoque reflexis radijs: nam ipſius effigiem arguto penicillo perelegánter eſt aſſecutus, quam apud Pallantem Oricellarium in hortis vidimus. Extat etiam Apologorum vrbanæ grauitatis libellus, quo vel Æſopum inuentionis amœnitate ſuperaſſe iudicatur, & Momus ſummę gratię dialogus, ac ideo cum antiquis operibus multorum ſententia comparandus.

Iani Vitalis.

Albertus iacet hîc Leo, Leonem
Quem Florentia iure nuncupauit,
Quòd princeps fuit eruditionum,
Princeps vt leo ſolus eſt ferarum.

Latomi.

Quiſquis Barbarus es, rudisq́ue Phœbi,
Hoc ſaxum pedibus caue profanes,
Quod ſanè eximium tegit Leonem,
Peius angue tuum genus peroſum.
Nam Muſis ſacer eſt, easq́ue ſecum
Vel hîc in tumulo moratur oris
Docti blanditijs, vel ipſe cum illis
Indagat Clarios comes receſſus.
Doctis multijugam referre prædam
Non raró vnde ſolet, ſtupente Apelle,
Atque Vitruuio ſagacitatem.
Sed quid te dubium morer? Leonem
Albertum ſatis ij loquuntur vngues.

Laurentius Medices.

SALVE heros optime, maxime ingeniorum liberalis educator, artiumque omnium & elegantiarum pater, ac vnicus veræ virtutis æſtimator. Salue iterum immortale præconium merite: cùm te vigilanter excubante, non Etruria modò tua, ſed omnis quoque Italia opulenta pace floruerit: ſcilicet vt mox orbata te cuſtode & vindice, inteſtina fatalique inſania, & externa immanitate vaſtata concideret. Sed ſalue itidem, qui luculenter & fouiſti Muſas, & feliciter exercuiſti. Præclarus vtique Vatum hoſpes & æmulus, ideoque cœleſti munere nomini tuo debita virenti laurea digniſsime: niſi hæc fortuna tua putetur inferior, quando Coſmum auum eruditi ſeculi decus gloria ſuperaſſe ſummè arduum videri poterit: niſi Leonem decimum, ad ornandam virtutem cœlo datum, felici prole genuiſſes.

Iani Vitalis.

Nil mortale vnquam vita tibi contigit omni
O Patriæ pater & decus immortale tuorum
Laurenti, niſi cùm te mors immitis ademit.
Illa quidem non te vitali lumine caſſum
Extinxit, verùm quicquid ſanctiq́ boniq́
Orbis habet, tecum ſimul abſtulit: aurea quando
Secula fœdauit ſcabra rubigine ferri,
Nō tamen vlla vnquam viderunt tempora dignum
Te magis, & titulis & maieſtate decoro,
Cui magnus Coſmus auus, & cui filius altum
Maximus ille Leo princeps Romanus honorum
Atque æternarum laudum erexère theatrum.

Myrtei.

Occidit vt fato Medices Laurentius, ora
Conuertens in ſolicitas Florentia Muſas
Dixit, Abite, aliud nunc vobis quærite tectum.
Cui Muſæ: Nos hoſpitium ſanè perdimus vſquam
Quærendum: Sed tu Medice Florentia rapto,
Amiſſum inuenies nuſquam: quin deſinis ipſa
Eſſe illud decus & Latij Florentia lumen.
Nos erimus Muſæ, tum ſi quid noſtra parente
A Ioue dat pietas ſperare, videbimus vllo
Tempore poſt heroa Deorum in ſede ſuprema
Immortalem alti nutu Iouis aſtra regentem.

Latomi.

De te nil dicam: ſed enim ſi dixero, quantum eſt
Vel de Dijs genitum, vel genuiſſe Deos?
Vatibus Auſonijs mandatum hoc muneris eſto:
Carpere nam laudes eſt violare tuas.

PETRVS

Petrus Leonius.

PETRVS Leonius Spoleti natus, multo acumine perſpicacis ingenij, eruditaque facundia, inter medicos primus ferè prolato Galeno, verum medicinæ limen aperuit, quum in clariſsimis Italiæ gymnaſijs profitendo, exercendoque artem ſumma nominis authoritate, non ex fœculentis Arabum lacunis: ſed ex puriſsimis Græcorum fontibus haurienda præcepta artis, atq; remedia docuiſſet. Is erat validis diſciplinarum omnium prgſidijs inſtructus, ita vt Aſtrologię & veteris item Magiæ peritiſsimus haberetur: quòd de euentu grauiſsimarum rerum diuina prædictione iudicare conſueuiſſet. Conſtat enim eum amicis ſæpe dixiſſe, ſibi ſubitæ mortis periculum in aqua portendi: vnde flumina crebrasque nauigationes formidaret, quam ob cauſam, quum alia omnia ad quæſtum, & decus ſecunda retineret, è Patauio, Venetijsque in Vmbriam &

Spoletum emigrarit, vt mutata ſede, nauigationum occaſiones effugeret. Sed Fata vbique viam inueniunt. Inde enim Laurentio Medice ſuprema valetudine tentato, Florentiam accitus, adeò inani, aut certè fatali ſpe concepta de ſalute decumbentis, occultans atrocis morbi impetum contempſit, vt oblata ab aliis ex arte remedia reiiceret, & inſurgentis naturæ viribus nihil verendam morbi vim, facilè ceſſuram polliceretur. Verùm non diu poſt ab ea cunctatione, detecta malignitate pituitæ, ægroq; ſenſim deficienti, ſuperuenit Lazarus Placentinus illuſtris medicus, à Ludouico Sfortia Ticino miſſus, ſera quidem afferēs remedia: ſed obliquè Leonium iam toti familiæ inuiſum perſtringens, quod neglectis morbi initiis, facillimæ curationis occaſiones temerè contemnentis imprudentia deperiſſent. Per hunc modum expirante Laurentio, Leonius ex infamię dolore commota mēte, exitialem inſaniam, lugentiumq; familiariū lethale odium contraxit, ita, vt in proximæ Caregio villæ puteum, ſponte, an illata vi incertum, præceps datus mergeretur. Fuêre qui Petri Medicis feruida ira mortem patris more barbaro vindicantis, id ſcelus admiſſum crederent, vti Actius Syncerus Etruſco carmine deplorauit. Sed nullum omnino præclarius patratæ necis argumentum exortam inde ſuſpicionem fouet, quàm ipſius auctoris, par ſceleri ad iuſtam pœnam interitus, quum ille à clade Gallorum ad Lyrim aufugiens, in oſtio fluctibus naue obruta, fœdè perierit.

Iani Vitalis.

Dum timet aſtrologus ſua Fata Leonius vndas,
Et fugit èripis magne Timaue tuis:
Illa eadem fruſtra fugientem aduerſa ſequuntur,
Qua rapitur tacita nobilis Arnus aqua:
Hic tu florentem medicis Florentia curis
Præruptum, ô facinus, corripis in puteum:
Aſtra repræſentat ſic funera, dum fugit ille,
Tutius hunc poterant quàm latuiſſe poli.

Latomi.

Pallet, conſpectis vbicunque Leonius vndis,
Et velut à certo protinus hoſte timet.
Scilicet has tacitè didicit monſtrantibus aſtris,
Moliri vitæ Fata ſuprema ſuæ.
Cur ſed vbique timet? cur omneis denique, ſemper?
Aſtra cauendi etiam cur tacuère viam?
An non terra ſuos gignit, licet arida, fonteis?
Et cœlum pluuias non quoque ſeruat aquas?
Forſitan has aliquo in puteo tibi Fata reponunt:
Nec poteris clarè cum Phaetonte mori.
Sed fugis Euganeos, Padumq́, & aquoſa Timaui:
Stulte, fuge, & longum dedecorare metum.

H E R-

Hermolaus Barbarus.

NVLLA hercle cuiuſquam defuncti inſignis effigies, maiore merito, quàm tua in Muſæo ſpectatur Hermolae eruditorum omnium, omnibus numeris longè doctiſsime. Nouocomenſibus enim C. Plinium Secundum ciuem ſuum, ab imperitis inuidiosè ſurreptum, erudita, præclaraque ſententia reddidiſti, cumque eductum tenebris, & multo ſquallentem ſitu, immenſo radiantis ingenij tui lumine penitus illuſtraſti: ſcilicet, vt recepta antiqua dignitate ſibi perſimilis in lucem prodiret, ac ea omnino quæ in foro à Comenſibus erecta eſt, dignus marmorea ſtatua ſpectaretur. Sed tibi publico nomine debemus omnes, quod Themiſtium tenebroſis Ariſtotelis operibus viuido ſplendore lucem afferentem, Latino ſermone donaueris, vt quantus eſſes in Phyſicis, Dialecticis, atque Rhetoricis, tot nobiles exuberantis ingenij fœturæ teſtarentur:

nec ſatis fuerit impeditiſsimam illam Geographiæ ſyluam, inaceſſam multis nullique penitùs exploratam, glorioſo labore penetraſſe, niſi ex ipſo telluris, & naturę germinantis gremio ſingulas ſalutares, & noxias herbas, traducto, ac explorato Dioſcoride, ęgris mortalibus demonſtraſſes. Sed qui linguarum & diſciplinarum omnium difficultates euaſiſſe videris, longè maximo etiam inuicti animi præconio, infeſtam virtuti tuæ inuidiam generosè ſuperaſti, quum te ſpecioſis honoribus perfunctum, & tum ſupremam idcircoque grauiſsimā legationem Romæ agentem, Innocentius Octauus, admiratione virtutis, Aquileienſem Patriarcham renuntiaſſet, vel non probante Senatu Veneto, qui nihil, vel inuſitatæ virtuti, extra leges tribuendum cenſuerat. Tuliſti quippe æquo animo ſuffragiorum ſeueritatem, quum ex eo tamen pari merito tibi purpura pararetur. Sed mors ante diem irrepſit, & peſtilenti quidem morbo properata, adeò vt quod à Pico, Politianoque Florentia laboranti per diſpoſitos equos mittebatur miræ poteſtatis antidotum, veneni celeritate præuerterit, ſcilicet, vt nimis ſeuera patria optimi ciuis oſſa non haberet, quæ ſub colle hortorum ad Flumentanam portam ſepulchro condita è Campo Martio, ab erudita Romana iuuentute ſalutantur.

Barbariem, Hermoleos Latio qui depulit omnem.
Barbarus hic ſitus eſt, vtraque lingua gemit.
Vrbs Venetûm vitam, mortem dedit inclyta Roma,
Non potuit naſci, nobiliúſue mori.

Pierij Valeriani.

Peregrine ciuis, nate in vrbe, & aduena,
Quicunque adoras templa Muſarum ſacra:
Huc in beatæ, & ſi occupatus, Vrſulæ
Diuerte, cultum hinc à ſiniſtra ſuſpice
Inter ſacratos hinc & inde Præſules,
In purpurata veſte nobilem virum.
Quid fronte prima iam ominaris maximum?
Viua hæc imago eſt Hermolai Barbari,
Aciem ſacraſti, ne profana videris,
Candente felix ære lumen excute.

Latomi.

Quid ſtas, & titulum ſtupes, Viator.
Hoc ſub ſaxo aliquem ratus ſepultum
Gallum, Theutonicum, Scotum, vel Anglum,
Genteis quas modò Barbaras vocamus?
Erras. Barbarus Hermolaus ille,
Ille Barbarus, vtriuſque linguæ
Venus, delitiæ, lepor, voluptas,
Quo nemo melius tenebat omneis

Germa-

Germanæ numeros locutionis:
Hoc ſub marmore, nunc cinis, recumbit:
At non mortuus: immò mortis ipſo
Victurus ſcelere vſque, & vſque, & vſque:
Rumpatur Venetus licet Senatus.
At ſi te nouitas moratur huius
Vocabuli, ratione ſcito factum,
Qua ſuos Domini ſolent Quirites
Inſignire Duces, vt Africanos,
Cimbros, Pannonicos, Iſauricoſque:
Victarum puta gentium trophæis.
Sic & barbarie per hunc Latinis
Pulſa finibus, & iugum ſubacta,
Iure Barbarus optimo vocatur.

Georgius Merula.

IN Georgio Merula ab aquis Statiellis Alexãdrino, ingenium ſubagreſte, atque ideo ad lucubrationum labores maximè validum, nullisq; obiter voluptatum illecebris laceſsitum emicuit, paſsim florentibus Græcarum literarum ſtudijs, quarum felici ſocietate antiqui decoris ornamenta Latinæ facultati tradebantur. Ob id varię eruditionis laude celebratus, quadraginta amplius annos, cum Venetijs, tum Mediolani iuuentutem docuit: in alienos ſæpe libros acerbius cenſuram exercens, quum ſæpe Calderini, Galeotti, & Politiani errata, vel certè prætermiſſa notare contenderet, publicatis Annotationum libellis, quibus latè nomini fama apud ſtupentes grammaticos quæreretur. Edidit etiã tranſlationem Dionis de Traiani geſtis: ſed petenti Ludouico Sfortiæ hiſtoriam perſcripſit, Vicecomitum principum origines & bella continentem, ſobrio quidem ſtylo, ac ex omni parte Latino, ſed in quo lectores minus auſteri peramœna diuerticula paſsim requirant. Cæterùm poſtremi eius hiſtorię libri meo iudicio iucundiores, æternùm dormituri, denegata luce in abditis ſcrinijs iacẽt, quum nemo è generoſa ſtirpe Vicecomitum omnino prodeat, qui ſepultum familiæ patriæque decus, in lucem aſſerere velit: quandoquidem nemo ferè ſit ex ea gente, qui non ſpreto veræ virtutis nomine, ab incondito luxu decoxiſſe videatur. Perijt exactæ ætatis ſenex, tonſillis fauces occupantibus, Politiano obiter vehementi metu liberato, cum in Miſcellaneam eius centuriam, cohortes, & alas, quæ impetu obruerent, emiſſurus eſſe diceretur. Ludouicus princeps optimè de literis merito, iuſtum funeris honorem perſoluit, elatusque eſt ad ædem Euſtorgianam: & hoc carmen ſepulchro Lancinus inſcripſit.

Vixi alijs inter ſpinas, mundique procellas,
Nunc hoſpes cœli Merula, viuo mihi.

Latomi.

Cur fugis à titulo? quò tam citò, quæſo, Viator?
Siccine, quod poſsim carpere, habere times?
Ingenio hoc vixi, fateor: plureiſque laceſsi
Pro rigido exercens ſcilicet enſe ſtylum.
Parcebam nulli, gaudens è cæde frequenti
Laſſa cruentatas figere in ora manus.
Et tu fortè times, ne nunc quoque dentibus idem,
Quæque Theoninis non placitura petam.
Optarim ſanè: neque enim tibi abiret inultum
Phœbe, ſacerdotem ſic habuiſſe tuum.
Nam fœdaſſe ſuas quòd me malus acuit arteis,
(Tutari parteis hoc vocat ille ſuas)
Tergendis voluit pueris à clunibus eſſem,
Quos malè mundatos mors inopina rapit.
Ah miſer, at quod idem multi quoq; nunc imitantur,
Iam ſucceſſorem mî fore ſpero aliquem.

POLI.

Politianus.

POLITIANVS à prima ſtatim iuuenta admirabilis ingenij nomen adeptus eſt: quum nouo, illuſtrique poemate Iuliani Medicis equeſtres ludos celebraſſet, Luca Pulcio nobili poeta omnium confeſsione ſuperato, qui Laurentij fratris ludicrum equeſtris pugnæ ſpectaculum, ijſdem modis & numeris decantarat. In id enim è Græcis atque Latinis delectos flores populo ſtupendos contuliſſe cenſebatur: nec multo poſt Iuliano à Pactijs in templo immaniter interfecto, eius vindicatæ coniurationis hiſtoriam Latinè, ornatiſsimeque perſcripſit: profeſſusque demum in gymnaſio Græcas pariter, Latinasque literas, tantos de ſe excitauit clamores, fauente iuuentute, vt Demetrius Chalcondyles vir Græcus, præſtantique doctrina, vti aridus atque ieiunus à diſcipulis deſereretur. Exinde Herodianum Romanè loquentem publicauit, cunctis haud du

biè erepta laude, qui id generis munus ante ſuſceperant, quanquam ęmuli eam translationem, vti nos a Leone pōtifice accepimus, Gregorij Tiphernatis fuiſſe dicerent, quòd paſsim inducto fuco, & ſalſis neuorum coloribus interlita, alieni ſtyli habitum mentiretur. Sed eadem præcellenti ſtudiorum omnium vbertate florentem, poſt editam Miſcellaneorum centuriam: publicataque Latina poemata, immatura mors oppreſsit. Erat diſtortis ſæpe moribus vti facie nequaquam ingenua, & liberali, ab enormi præſertim naſo, ſubluſcoque oculo per abſurda, ingenio autem aſtuto, aculeato, occulteque liuido, quum aliena ſemper irrideret, nec ſua, vel nō iniquo iudicio expungi pateretur. Ferunt eum ingenui adoleſcentis inſano amore percitum, facilè in lethalem morbum incidiſſe. Correpta enim cithara, quum eo incendio, & rapida febre torreretur, ſupremi furoris carmina decantauit: ita, vt mox delirantem, vox ipſa, & digitorum nerui, & vitalis deniqueſpiritus, inuerecunda vrgente morte, deſererent: quum maturando iudicio integræ, ſtatæque ætatis anni, non ſine graui Muſarum iniuria, doloreque ſeculi, feſtinante fato eriperentur. Vix enim quadrageſimum quartum ætatis annum attigerat. ſed eo præpropero vitæ exitu profectò felix fuit, quòd imminentem conuulſæ Medicæ domus ruinam effugerit. Tumulo autem hoc carmen Crinitus diſcipulus affixit.

Hic, hic Viator paululum gradum ſiſte,
Vatem potentis ſpiritus vides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum ſpirans,
Ac ſumma quæque, & alta conſequi ſuetus.
Is ille ego Angelus Politianus ſum.
Fouit benigno me ſinu Flora, & illic
In Fata ceſsi, Parthenopæos Reges,
Cum Gallica arma irruerent minabunda.
Tu vale, & hoc ſis meriti memor noſtri.

Eiuſdem

Siren relicto Daunio
Quærebat vbi conſiſteret:
Diuque vagula deuolans
Acceſsit amnem laſſula
Arni fluentis leniter:
Et commorata ſatis, iter
Parabat inceptum ſequi.
Sed ecce dum vaga ſubuolat,
Audi repentè rem nouam,
Nouoſque numeros, & noua
Carmina canentis Angeli.
Itaque ſtatim in labra conuolat
Dulci lepôre perlita:
Et, inquit, hic libet agere,
Hic, hic morabor ſedulò:
Vbi Gratia, Decor, & Venus
Tam blanditer ſimul canunt:

Carmenque

Carmenq́ue ſundunt aureum:
Tu nunc valebis Daunie.

Petri Bembi.

Duceret extincto quum mors Laurente triumphum,
Lætaq́ue pullatis inueheretur equis:
Reſpicit inſano ferientem pollice chordas,
Viſcera ſingultu concutiente virum.
Mirata eſt, tenuitq́ue iugum: furit ipſe, pioq́ue
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miſcebat precibus lachrymas, lachrymisq́ dolorem:
Verba miniſtrabat liberiora dolor.
Riſit, & antiquæ non immemor illa querelæ,
Orphi Tartareæ quum patuère viæ.
Hic etiam infernas tentat reſcindere leges:
Fertq́ue ſuas, dixit, in mea iura manus.
Protinus & flentem percuſsit dura poetam:
Rupit & in medio pectora docta ſono.
Heus ſic tu raptus, ſic te mala Fata tulerunt,
Arbiter Auſoniæ Politiane lyræ.

Incerti.

Politianus in hoc tumulo iacet Angelus, vnum
Qui caput, & linguas, res noua, tres habuit.

Herculis Strozæ.

Quis Lycias ſortes? quis Phthiæ carmina vatis?
Tranſmiſſo Deli quis negèt huc Tripodas?
Quippe hic aſsiduè Phœbus, Muſæq́ue parentant,
Et caros lachrymis ſæpe lauant cineres.
Quin ſi Fata velint, tegerentur numina ſub quæ
Angelus obdormit Politianus humo.

Cæſaris Scaligeri.

Ante tuo quàm te noſſem de pectore, non te,
Aiebam, decuit Politiane mori:
Siue mori decuit ſed non decuiſſe fatebor,
Ah, ſic ah iuuenem Politiane mori.
At diuina ſemel noui dum pectora, dixi.
Nec iuuenem, nec iam Politiane mori.

Latomi.

Hoc tumulo Charites, lepor, & bona Suada, iociq́ue,
Et Muſæ, & Phœbus, plectra, chelysq́ue iacent.
Cuncta obière ſimul (neque enim ſunt viſa deinceps:
Nec viguit fuluis laurus, vt antè, comis)
Verus vt ille pudor Graiûm, columenq́ue Latinûm
Angelus arguta deſijt in cithara.
Nam fuit hæc (miſerum) ſæuæ culpa altera Parcæ,
Cantantis filum præſecuiſſe viri.
Ah, ſæuûm potuit qua flectere corda ferarum,
Non potuit duram flectere voce Deam.

Io. Picus Mirandula.

IOANNES Picus Mirandula merito cognomine Phœnix appellatus eſt, quòd in eum, Dij ſuperi, ſupra familiæ claritatem, omnis corporis, ac animi vel rariſsima dona contulerint. Mira enim altitudine ſubtilis ingenij, decora facie, lectiſsimisque moribus, et incomparabili quum diſputaret, aut ſcriberet facundia, omnes eius ſeculi ſapientes in admirationem ſui facile conuértit. Grauiſsimo autem opere, necdum abſoluto, tanta eruditione, atque vehementia Aſtrologos totius diuinationis vanitate confutata perſecutus eſt, vt ſubtilium diſciplinarum profeſſores à ſcribendo deterruiſſe videatur. In Heptablo autem, dum ſacrarum literarum myſteria diuino ore nobis recludit, & in Apologetico grauiſsimus diſciplinarum omnium rationibus propoſita ad diſputandum, ingenij ſui decreta defendit, ſe ipſum doctrinæ, atque memoriæ felicitate ſupergreſ

ſus

ſus eſſe videtur. Exceſsit è vita dignus cœlo, trium et triginta annorum iuuenis, eo die tam celebri, quàm poſtea Italiæ maximè funeſto, quo Carolus Galliæ rex Octauus Florentiam eſt ingreſſus, ſcilicet, vt tanti funeris luctus, quum ſub ſignis ornatus in pompam externæ gentis exercitus vrbem intraret, vel eo inuſitato ſpectaculo, & in tanta receptæ libertatis lætitia minimè vinceretur.

Herculis Strozæ.

Ioannes iacet hîc Mirandula, cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forſan & Antipodes.

Eiuſdem.

Hic ſitus eſt Picus, cuius ſi cuncta periſſent,
Virtutum ſeptem vix ſat erant tumuli.

Michaelis Marulli.

Occidis ætatis media quòd Pice iuuenta,
Vltima Socraticæ flenda ruina domus.
Nec vel nobilitas, vel opes, vel gratia formæ
Profuit, aut animi tot bona rara tui.
Hoc hoc, crede mihi, naturæ iniuria matris
Larga vel in primis quæ fuit vna tibi:
Sed vitæ documenta hominum, et quàm fluxa ſit ollis
Forma, genus, dotes ingenij, imperia.

Latomi.

Ne Pici ingenium deberi quis putet aſtris,
Nil genere hoc artis, vanius eſſe docet.
Quem vitam, & mores frugi, aſsiduumque laborem,
Aſtrorum ſcimus percoluiſſe loco.
Sed tamen eſt aliquid (fateor) quo debeat aſtris,
Quod citò ſe noſtris eripuere malis.

Pomponius Lætus.

IVLIVM Pomponium Lætum Sanſeuerina illuſtri familia in Picentinis natum ferunt, adeoq́ue inſigni cura educatum, vt ex adultera matre, alioqui pudica, illudente ei Salernitano Principe genitus putaretur. Sed vigente demum bello, & labante Fortuna principalis domus, animum ad literarum ſtudia conuertit, tanta antiqui moris æmulatione, & naturæ temperantia optimas literas complexus, vt Romæ inter præclara eius ſeculi ingenia conſpicuus monſtraretur. Nam Vallæ præceptoris æquata eruditionis opinione, locum exceperat, ſed eum mox Pauli Secundi iniuria percelebrem fecit, quum literatos quoſdam, & in his Platinam, atque Callimachum, tanquam impios atque maleficos tormentis excruciaſſet. Nam e Venetijs Romam pertractus ad dicendam cauſam, perpetua vitæ innocentia tutus nihil terreri potuit, vt integro conſtantiq́ue animo

nimo indigna fateretur. Veterum enim ingeniorum illuſtria nomina ſibiipſis indiderant, quum in cœtu ſodalium laureati Muſas colerent. Ea nominum nouitate, Pontifex elegantiæ literarum imperitus, ſuſpicioſusque, vehementer offendebatur, quaſi id eſſet occulta coniurantium teſſera ad obeundum inſigne facinus. Xyſto demum, Innocentioque fauentibus in gymnaſio docuit incredibili nominis authoritate, auditorumque frequentia, adeò vt ante auroram profitentem, Romana iuuentus à media ſtatim nocte præoccupandis ſubſellijs præueniret. Deſcendebat è Quirinali ſæpe ſolus, Diogenis more pręferens laternam, quum opes contemneret, et iucunda frugilitate venerabilis haberetur. Simplici nanque, & penè ſubagreſti conuictu vſque adeò gaudebat, vt quum frequenti ſemper limine coleretur, improuiſi nobiles conuiuæ, non ſufficienti eius puero per iocum admoniti coquinæ manus admouerent, vnde perurbani ſales, multęque facetię ſererentur. Scripſit Grammaticæ compendium, adultis pueris vtile: & grauiore demum ſtylo ſeriatim Romanos Cæſares: gratiſsimoque libello in antiquæ Vrbis ruinis, vera loca, atque vocabula demonſtrauit. Sed in ſuggeſtu ſummam laudem promeruit: quod eo magis mirum videtur, quum in familiari ſermone hæſitante lingua balbutire eſſet ſolitus, nec orantem demum, aut clara voce lectitantem, vlla omnino oris titubantia deformaret. Septuagenarius exceſſit è vita, quum gelidiſsimo vini potu ventriculi calorem oppreſsiſſet. Elatus eſt auditorum inſignium pijs humeris, honeſtante funus familia purpurata Alexandri Pontificis, & laudante Marſo oratore. Quum varijs autem Elegijs tumulus ornaretur, epigramma Pontani, conſenſu publico locum obtinuit.

Pontani.

Pomponi tibi pro tumulo ſit laurea ſylua:
Oſſa, maris rores, myrteáque vmbra tegant:
Téque tegant, artusq́ tuos, violæq́, roſæq́,
Ver habeat, Zephyros ſpiret, & ipſe cinis.
Stillet & ipſe cinis, quas & Parnaſus, & antra
Theſpia, & ipſa ſuas Aſcra miniſtret aquas.

Domitij Palladij.

Hic iacet exigua Lætus Pomponius vrna,
Cuius honor meritò pulſat vtrunque polum.
Lætus erat Romę vates ſublimis, & idem
Rhetor, nunc campus lætior Elyſijs.

Latomi.

Effert Pomponi dum te Romana iuuentus,
Et fouet in gremio Roma beata ſuo:
Fama eſt, inuidiam ſummorum adeoq́ Deorum
Hunc tumulum, hos gerulos conciliaſſe tibi.
Sed tamen hoc ſummi tibi debebatur honoris,
Vt tua mors ſuperis inuidioſa foret.

Callimachus.

CALLIMACHVS antiquo nomine Philippus Geminiano Etruriæ oppido editus ingenium lectiſsimis literis Romæ excoluit, nec multo poſt indignam inſonte animo ſubijt calamitatẽ, quum Paulus Secundus illuſtres Academiæ ſodales odio temere concepto, tanquam malignè conſpirantes perſequeretur, ita, vt ipſe ante alios deſumpti Græci nominis reus, tormentis, & carcere pœnas daret. Ab ea autem iniuria indignabundus in vltimas terras profectus, Caſimiro Sarmatiæ Regi ingenij operam obtulit. Is virtute, fortunaque clariſsimus, ſed Pontificij nominis hoſtis, quatuor Regum pater fuit. In honore tum erant optimæ literæ apud externos reges, vno præ cæteris Matthia Coruino ſtudijs ac artibus eximijs liberaliter fauente. Itaque Callimachus Alberto filio præceptor datur, à quo demum, poſt Caſimiri patris interitum, ad ſummum fami-

miliaritatis, atque potentiæ locum euectus eſt, tanta Polonorum conſternatione, odioque, vt eum tanquam impium, & Moldauicæ cladis authorem, tyrannidemque impotenti imperio exercendam Regi ſuaderet, aula extruſerint. Maligno enim iudicio nobilitatem, quòd imperatæ pecuniæ, & ſuſcepto bello auerſa eſſet, ſæuo hoſti obiectandam eſſe cenſuerat, vt nemo demum ſupereſſet, qui libertatis per manum traditæ iura tueretur. Sed Callimachus, vel Alberto abſentis deſiderium vix ferente, quòd inuidiam minimè ſuſtineret, ſemi exul in Vilna Sarmatica apud veterē amicum occultatus, Fato ceſsit: ita vt morte celata, ſine funere areſactus tepore clybani in armario ſeruaretur. Id reſciuit Albertus, & pietatis ergò, Cracouiæ in æde Trinitatis æreo ſepulchro honeſtandum curauit. Præcipuum eius ingenij monumentum, extat Hiſtoria exactiſsimè conſcripta de rebus geſtis Ladislai Sarmatiæ, atque Pannoniæ Regis: qui ad Euxinum Varnenſi acie, ab Amurathe ſuperatus interijt. adeò enim eleganter eius grauiſsimi muneris leges impleuiſſe exiſtimatur, vt omnes qui à Cornelio Tacito, per tot ſecula id ſcribendi genus attigerint, meo iudicio ſuperarit.

Iani Vitalis.

Ænea, Callimachi, quæ circumplectitur oſſa,
Depoſiti meritis nobilis vrna ſui,
Ænea ſit quamuis, multò eſt precioſior auro,
Etruſci felix hoſpita Callimachi.
Ipſi etiam, Italia, tantum decus, auſpice, adepti,
Ad ſacra conueniunt buſta Boryſthenides:
Exultantque mero, & choreis, referuntque viciſsim:
Dedicat hæc Criſpo Sarmatis ora ſuo.

Latomi.

Exuuias præter pellemque, atque oſſa latini
Nil hîc Callimachi Barbara terra tegit.
Illa Boryſthenides rapuère, tenentque Camœnæ,
Quarum primus amor, gloria prima fuit.
Hoc perfecturus, ſi copula longa fuiſſet,
Veniſſetque ſuo iuſta propago thoro
Sarmatide è nympha: ne Barbara terra videri
Poſſet, Romanæ vel minus apta togæ.
Sed mors inuidit, qua nil odioſius: atqui,
Quæ feritas tacito non caret opprobrio.
Æneus eſt tumulus, mors ænea: & æneus ille,
Qui legit hæc ſiccis triſtia verba oculis.

Hieronymus Sauonarola.

MEDICEIS Gallorum aduentu Florentia pulſis, Hieronymus Sauonarola Ferrarienſis ex ordine diui Dominici cucullatus, vſque adeò auſtera vitæ diſciplina, ac erudito ſubtiliq́ue ingenio, & in ſacris concionibus admirabili facundia valuit, vt populum inſtaurandis religionibus deditum, & tum nouo receptę libertatis gaudio geſtientem, quò vellet facilè impelleret, priuatisq́ue familiarium, ac ipſis quoque ſummi magiſtratus conſilijs miſceretur. Futura enim prædicere, veluti diuino adflatum numine credebant, quando nihil validius eſſet ad perſuadendum ſpecie ipſa pietatis, in qua etiam tuendæ libertatis ſtudiũ emineret. Sed nonnulli optimates, aſtutis ingenijs adeundo, conſulendoq́; eius authoritatẽ in immenſum adaugebant, tanta quidem inſania, quò illã ſibi aſtruerent, vt ad Carolum Regem Piſas Legatus mitteretur, & integros quatuor

quatuor annos Florẽtinorum animis, ac opibus imperaret. Verùm in eo Chriſtianis hercle moribus, ac optimis literis ornatiſsimo, ingenium ab occulta ambitione, & nimio, exitialiq́ue proferendæ veritatis ſtudio inflammatum, adeò æſtuanter efferbuit, vt capitale iudicium de ſuſpectis nobiliſsimis ſeptem ciuibus ſæua ſententia præcipitarit, moreſq́ue Alexandri ſummi Pontificis veſana declamandi libertate, quum acerbè ſuggillaret, ſacroſanctam poteſtatem in dubium deuocarit: quamobrem reus maieſtatis, depoſcente Pontifice, concedenteq́ue Senatu, & concrematis quidem templi foribus, nec incruenta irruptione comprehenditur: nam inimicæ factionis ciues, damnatorumque propinqui arma ceperant: in eoq́ue tumultu trucidatus eſt Franciſcus Valorius partium princeps, qui maturandæ reorum necis author extiterat. Cæterùm de Sauonarola tormẽtis excruciato, confeſſoq́ue, latronum more, in medio foro, miſerabile ſupplicium eſt deſumptum, ita, vt ſtrangulati corpus extemplò cremaretur, diuerſo quidem animorum habitu, quum alij ardentes odio, iure execratum, atque punitum ſucclamarent: alij verò lugentes, tanquam indigna morte perempti è rogo cineres religiosè colligerent. Eius autem ingenij operum præcipua cum laude legitur glorioſus Crucis triumphus aduerſus eius ſeculi ſapientes, garruloſq́ue ſophiſtas, Latine perſcriptus. Vtramque autem pij, atque impij nominis famam cumulatè promeruit, ſi duobus contrarijs cœnotaphijs credendum eſſe cenſeremus. Sed alterum quod liuidus effudit, honeſtus ſupprimet pudor, ne ſupra miſerabilis ſupplicij dolorem, inſontis fortaſſe viri manes hac etiam æterni carminis inurente nota crucientur.

Marci Antonij Flaminij.

Dum fera flamma tuos Hieronyme paſcitur artus,
Relligio ſanctas dilaniata comas
Fleuit, & ô dixit, crudeles parcite flammæ,
Parcite, ſunt iſto viſcera noſtra rogo.

Latomi.

Dicere me prohibet pietas Hieronyme quicquam,
Tuo quod olim nomini
Officiat: vetat aſt eadem me dicere, paſſum
Te præter æquum talia.
Illud nemo negat, vel Momo durior, eſſe:
Quæ ſcripſeris, piiſſima.
Quæ dum compono, tibi, neſcio, num ne dolere,
Vel gratulari debeam.

diſciplina Ficinus honeſtis ædibus, peramœna villa, ſacerdotio, annuiſque ſtipendijs, atque muneribus ſeſe adauctum, & cumulatè peronatum ſenſit. Contemnebat enim maiores opes, vir minimè ambitioſus, & nitidæ iucundæque vitæ ad bonam frugem percupidus, quum vnam ſtudiorum laudem ſpectaret, nec vllis vnquam contentionibus miſceretur, quòd rerum omnium, præterquam vini ſubdulcis voluptates abdicaſſet, nulla quidem animi triſtitia, quum eſſet omnino lætiſsimus: ſed exactiſsima ratione ad tuendam valetudinem, ſicuti deprehendere licet ex libris de triplici Vita editis. Adeò enim moroſè ſibi ad ſpem vitæ blandiebatur, vt ſæpe eadem die, quum aer incaleſceret: aut aliquo ſpiritu moueretur, capitis tegumenta permutaret. Sed quum ſodalium ſuorum acerba funera luxiſſet, Laurentij, Hermolai, Politiani, Mirandulæ, qui vno anno perierunt: Landiniq́ue item, & Sauonarolæ, in Caregiana ipſius villa, ſeptuagenario prouectior febricula interijt, diro quidem omine, quum eodem die punctoque temporis, duo clariſsima Italiæ lumina Ficinum ipſum, & Paulum Vitellium ſummæ inuictæque virtutis Florentinorum Imperatorem, aliquantò certiore inimicorum rabie, quàm noxa capitali ſupplicio damnatum, vis ipſa fatalis extinxerit: & cum eſſet in alpibus Ludouicus rex Gallorum, armatus irrumpens, vt ſingulas illuſtres domos, & ad ad vnum ferè omnes Italiæ principatus euerteret.

Incerti.

Mores, ingenium, Muſæ, ſophiæque ſepulta eſt
Laus hîc, cum magni corpore Marſilij.

Incerti.

En hoſpes hic eſt Marſilius ſophiæ pater,
Platonicum qui dogma, culpa temporum
Situ obrutum, illuſtrans, & Atticum decus
Seruans Latio dedit: fores primus ſacras
Diuinæ aperiens mentis actus numine.
Vixit beatus antè Coſmi munere,
Lauriq́ue Medicis, nunc reuixit publico.

Politiani.

Mores, ingenium, Muſas, ſophiamq́ue ſupremam,
Uis vno dicam nomine? Marſilius.

Andreæ Dactij.

Hic ſitus eſt magni ſacrum qui dogma Platonis,
Marſilius patriæ tradidit & Latio.
Exuuias tellus, cœleſtes ſpiritus oras,
Diua ſed & terram fama polumq́ue tenet.

Latomi.

Hic, hîc Marſilius notiſsimus ille Ficinus,
Totius Auſoniæ luxq́ue, decusq́; iacet.
In paruo ingenteis qui clauſit corpore dotes:
Immò non clauſit, ſed magis exeruit.
Quare etiam hac parua fama eſt anguſtior vrna:
Ni tamen hæc potius, quem replet orbis erit.

b

Galeottus Martius.

GALEOTTVM Martium Narnia genuit, robuſto ingenio di-
ſciplinas omnes complectentem. Is Matthiæ Coruino Panno-
niæ regi præceptor, epiſtolarumque magiſter, & in caſtris mi-
les: & in palæſtra multarum palmarum athleta fortiſsimus o-
peram præſtitit, adeò feliciter, vt omnium horarum amicus &
comes haberetur. Scripſit librum de Homine, varia eruditione potius, quàm e-
loquentia mirabilem, in quem non multó poſt inuectus eſt Georgius Merula
grammaticorum exactiſsimus. Sed ea vehementia Galeottus ſeſe defendit, vti
Apologeticus priore libro varietate eruditionis multò vberior cenſeri poſſet.
Scripſit etiam, & malo quidem infortunio, quædam in ſacra, moralique Philo
ſophia: nam ex ea lectione, quum omnibus gentibus integrè, & puriter veluti
ex iuſta naturæ lege viuentibus, æternos cœleſtis auræ fructus paratos diceret,
à cucullatis ſacerdotibus accuſatus, damnatusque eſt. Sed eum periculo celeri-
ter exemit Xyſtus pontifex, qui in minori Fortuna eius fuerat auditor, non ſine
graui tamen contumelia. Nam in foro Veneto ad geminas columnas ad tribu-
nal perductus eſt, vt impetrata venia ſe falſa ſcripſiſſe fateretur. Sed accidit, vt
id iudicium exortus in turba riſus euerteret, ſalſo ac repentino Galeotti dicte-
rio excitatus. Nam quum forte non ignobilis Venetus, è turba proximus ſtrigo
ſa proceritate, & impudicæ vxoris probro inſignis, traductum ludibrio præ-
pinguem porcum appellaſſet, extemplò Galeottus renidentique ore, pinguis,
ait, porcus, quàm macer hircus eſſe malo. Erat enim Galeottus vſque adeò tu-
menti abdomine, vt quum ſub vaſto obeſi corporis pondere, vel prægrandia
iumenta fatiſcerent, rheda curuli veheretur: ac demum ſenex ad montem An-
nianum circa Ateſte, aruina ſuffocatus interiret.

Iani Vitalis.

Hanc galeam, hunc poſuit Galeottus Martius enſem,
Mars tibi, et hanc citharam docto cum pectine Muſis,
Militia functus, decantataque poeſi.

Latomi.

Et galeæ & Martis tibi fecit nomina mater,
Illa nouis facibus trita, doliſque Venus,
Ne ſi te Mauors reſciſſet Apolline cretum,
Vim tibi, vel matri, ſæuus, vt eſt, faceret.
Proinde nec eſt mirum, ſi vincis vtraque palæſtra,
Eſtque tibi niuei copia tanta ſalis.
Quem voluit mater tinctum ſua olente ſaliua,
Et pater ornatum munere vterque ſuo.

Eliſius Calentius.

HVIVS ex Amphracta oppido ſemiAppuli Muſa, regnantibus Aragonijs Neapoli, inſignis fuit, vel illuſtrium poetarum æmulatione propoſita. Tum enim Pontanus, Altilius, Grauina, & Actius, immortali ingenio præditi vates, diuina carmina factitabant. Sed Calentio amatoriæ vanitatis incendijs iuueniliter vſtulato, æquo torrentior vena vti ſubitis impulſa caſibus nequaquam liquidiſsimè profluebat: in varios alioqui carminum modos repentina largitate mirabilis. Adamauit eum vnicè à puero contubernalem Pontanus, ſuſpexit Altilius, Actius verò Syncerus meritis laudibus exornauit. Extant eius Elegię teneris affectibus peramœnæ, & Ranarum cum Muribus prælia Homerico ſpiritu Latinè decantata. Dicauit eas vigilias Angelo Colotio ab eruditi ingenij candore viro lectiſsimo: quem hodie viuido ingenio ſenem, & ſacrata infula clarum ſalubris eloquentiæ præcepta in hortis ingenuè tradentem Romana iuuentus colit. Moriens Calentius Lucium filium reliquit, ad quem legitur epiſtola Pontani, ad paternos mores, ſtudiaque eadem adoleſcentem accendentis. Porro Calentius ipſe quum amore perditus, oblitusque rei, elegis inanibus diu hæſiſſet, Fortunam ſibi ad parandas opes defuiſſe ſerò ſenſit, vt hoc ſuo carmine fatetur:

Talia poſt cineres de me toto orbe legantur,
Scriptaque ſint tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, Fortuna poetæ
Defuit, atque inopem viuere fecit Amor.

Moriens autem, hoc carmen inſcribendum Lucio filio mandauit.

Eliſius de ſe pſo, Viatori.

Sit tibi, ſit felix, & fauſtum iter,
Qui ſim diſcito paucis, ſodes:
Hic ego vates iaceo Calentius,
Somno ſapiens graui,
Donec me tubicen ætheris excitet,
Vocans ad pias Superûm ſedes.
Legiſtin'? amabo dic abiens, Vale.

Latomi.

Eliſius tenerè teneros dum ſcribit amores,
Durare ad ſenium tam tener haud potuit.
Sed nec erat diues, nec mirum in vate negatas
Spernit is: ancillas aut facit artis opes.

Pandulphus Collenucius.

PANDVLPHVS Collenucius Piſaurenſis ingenio peracri, & ſtudiorum rerumque omnium erudita notitia perornato, nobiliſsimarum Italiæ vrbium præturas geſsit: functusque grauiſsimis legationum muneribus illuſtri facundia, & geſtu pernobili Latini oratoris nomen impleuit. Cæterùm tanto ingenio temperantia deerat, vt nulla in arte ſummum laudis faſtigium teneret. Inſatiabili etenim cupiditate ſemper vagus in omnes diſciplinas ferebatur, quum eſſet ex profeſſo iureconſultus: vt facilè reliquarum facultatum principes, diſputatione, ſcriptisque laceſſeret: quòd nihil, niſi valde excellens, probare eſſet ſolitus, & quæque mediocria faſtidiret. Indignatione ſiquidem ſuperba, & oſtentatione præcipiti, Plinium aduerſus calumniatorem Leonicenum diſertiſſimè defendit. Scripſit & libellum de Vipera: ac item facetiſsimum capitis &

pilei

pilei Dialogum: poſtremò etiam Neapolitanorum regum res geſtas Etruſco quid ẽm ſermone in gratiam Herculis Ateſtini, qui Latinas literas minime didicerat. Multa autem lectu iucunda, eleganter inchoata abſoluere nequiuit, quum apud Ioannem Sfortiam Piſaurenſium Tyrannum, quem deprehenſis literis offenderat, ſupra veterum officiorum memoriam, diſsimulata recentis odij libido valuiſſet. Vir enim incautè Tyranno fidens, ea nece indignus, in carcere ſtrangulatus interijt.

Ferdinandi Balamij.

Ignoſcit Collenucio Tyrannus,
Mox illum necat: ô ſcelus nefandum,
Vincens ſæuitiam Neronianam.

Latomi.

Eſto: Tyrannus ſtrangulauit impia
Nimis, heu: apertum fraude Collenuccium
Illúmue, ô hoſpes, an magis ſe perdidit?
Suà ille viuit claritate in litteris,
Actæque vitæ nobili præconio.
At iſte tali morte viuens concidit,
Quòd nunc mori vt nec viuere olim, non liceat
Illius vtrumque præſtruente gloria:
Proinde verum ſi tacere nolumus,
Non vim Tyrannus intulit, ſed paſſus eſt,
Quæ laurea illi prorſus eſt clariſsima.

Iouianus Pontanus.

IOVIANVS Pontanus vir ad omne genus eloquentiæ natus, Cereto Vmbriæ oppido metu profugiens, quòd ibi pater à factioſis ciuibus eſſet interfectus, Neapolim planè iuuenis, & inops contendit. Ibi enim liberali Alfonſi Regis ſtudio, condita celebri bibliotheca literas in honore eſſe didicerat. Nec defuit honeſtus virtuti locus, Antonio Panhormita eruditi ingenij vim admirante. Is tum erat excellentis doctrinę nomine regij ſcrinij Magiſter. Aſpirauit demū his cœptis Fortuna, vſque adeò benignè, vt Ferdinandi Regis caſtra ſecutus, in demortui Panhormitę locū ſufficeretur. Vnde illi mox honeſtæ opes, ſed obſequij fide ac merito, vti ſcripſit, inferiores, niſi ad opimi muneris prouentum Ariadnæ vxoris dotalis hæreditas acceſsiſſet. Hac parta dignitate, liberiore veluti ſtudio, Muſas per omnes numeros exercuit, tanta habilis ingenij fœcundita-

te, vt

te,vt neq; poetis,neq; oratoribus,qui tum maxime florerent,dignũ ſecundę ſa mæ locum relinqueret. Erat auſtero ſupercilio,et toto oris habitu ſubagreſtis: ſed ſtylo,& ſermone perurbanus, quum ſæpiſsimè vel in ſerijs multo cum ſale iocaretur. Habitus tamen eſt in omni cenſura quanquam abſolutè pius,ſupra æquum mordax,vel eo quod non homines modò ſibi notos, ſed gentium, & vrbium quoque omnium mores acerba ſcribendi libertate perſtringeret,ſicuti ex varijs Dialogis,Charonteq; præſertim intemperanter oſtendit. Sed in pangendo carmine,quàm texenda proſa cultior, atque ſublimior multis videtur: quandoquidem in hiſtoria non ſemper integra grauiſsimi inceſſus dignitate, ab eius muneris diſciplina deflexiſſe exiſtimari poſsit,quum poſtea ab Heſperidum hortis citriorum ſuauiſsimis odores ſpirans, atque inde diuino carmine in altum euectus,ad illa ipſa excelſo ore decantata ſidera propius acceſſerit. Vixit annos ſeptuaginta ſeptem. Fato autem functus eodem menſe, quo Alexander Sextus Pontifex vita exceſſerat: tumulatus eſt in ſacello à ſe ſepulchri cauſa extructo è regione Daualorum domus, vbi Elogium à ſe compoſitum in marmorea tabula ſpectatur:

Viuus domum hanc mihi paraui,
In qua quieſcerem mortuus.
Noli obſecro iniuriam mortuo facere,
Viuens quam fecerim nemini.
Sum etenim Iouianus Pontanus,
Quem amauerunt bonæ Muſæ,
Suſpexerunt viri probi,
Honeſtauerunt reges Domini.
Scis iam qui ſim, vel qui potius fuerim.
Ego verò te,hoſpes in tenebris noſcere nequeo:
Sed te ipſum vt noſcas,rogo. Vale,

Baſilij Zanchij.

Aurea Pierio texentem carmina filo
Pontanum ad doctæ Parthenopes titulum.
Vt primum Pindo,longè atque Helicone relicto,
Audijt arrecta Cynthius aure Deus:
Viciſti Pontane,inquit,mea numina,cedat
Iam tibi & Eous,cedat et Heſperius.

Cælij Calcagnini.

Creditus occubuiſſe Maro,ſeceſſerat olim,
Vt cæli motus,labentiaque aſtra videret,
Mox rediens ad nos Iouiani nomine,terris
Quid felix proſit,quid noxia terra minetur
Expoſuit,noſtriſq; oculis ſubſtrauit Olympum.
Scilicet hoc deerat,pecudes,Styga,prælia,turmas,
Scripſerat,extremum votis fuerat aureus axis.

Simonis Vallamberti.

Neſcio quo fingant Muſas Helicone manere:
Hoc ſcio, quòd tecum, mi Iouiane, manent.

Marci Antonij Flaminij.

Qui cecinit claro fulgentia lumina cœlo
Pontani doctis verſibus Vrania,
Phœbe tuis magnam lucem addidit ignibus, vtq́ue
Nunc melius niteant ſidera cuncta, facit.

Pierij Valeriani.

Scriptorum venerabilis magiſter,
Pontanus cubat hîc Viator: illum
Commentus bona verba, fortè adores
Ne fac huic mala, quin precare multa,
Omnem vt ſurripuit poetices vim,
Nam dum tam bene ſcribit, adq́ue amuſsim
Æquat omnia, perpolitq́ue ad vnguem,
Quauis arte decoreq́ue abſolutus,
Secli terriculum fuit ſequentis,
Nemo ſcribere vt audeat nepotum.
Quin pàcem hinc, bona quin precare, libans
Thus, coſtum, violas, crocum ſepulchro:
Qui dum tam bene ſcribit, adq́ue amuſsim
Æquat omnia perpolitq́, ad vnguem
Quæ òbſoleuerat ars, decorq́ue rectè
Scribendi, auſpicijs renidet huius,
Noſtra ætas veteres vt æmulari
Et poſsit ſimul, & ſimul præire.

Myrtei.

Qui vos ſidera clara, citriosq́ue
Flores Heſperidum hortulis virentes
Verſibus cecinit laborioſis,
Pontano date ſidera alma lymphas:
Vos horti date ſerta, quæ ſepulchrum
Ornent perpetuo cadente flore,
Spargant perpetuo cadente rore.

Latomi.

Ab hoc ſi tumulo procul profani
Arcerent oculos, manus, pedesq́ue:
Et ſolis aditum darent poetis:

Huc

Huc ſuo Lepidina cum Macrone
Ductatum choreas, nouatum amores,
Et ad delitias nouas veniret.
Baianæ lepidæ & leues puellæ
Hic potos calida ſenes lauarent:
Queis luſum vt facerent proteruiorem
Curſarent pede, bracchijſque nudis:
Proferrent niueas ſinu papillas:
Femur negligerent fluente veſte:
Darent baſia pluribus figuris,
Quàm ſuis citrios colunt in hortis
Tum pulchra Antiniana, tum Patulcis:
Sed quos aureola coma virenteis,
Et gratos triplici colore fœtus,
Hoc circum ordine ponerent ſepulchrum.
Vndas Eridanus ſuas rigandis,
Igneis Vraniæ daret fouendis.
Huius luminibus locus caleret:
Illius lachrymis ſolum teperet.
Et hæc omnia Gratiæ probarent,
Muſæ percolerent, Amor, Venuſque:
Ab hoc ſi tumulo procul profani
Arcerent oculos, manus, pedeſque,
Et ſolis aditum darent poetis.
Queis nunc ſancte ſenex tuo in ſepulchro
Et nos perfruimur tuo in libello.

M. Ant. Coccius Sabellicus.

MARCVS Antonius Coccius Sabellicus ad vicum Varronis in via Valeria, iuxta Anienem ſabro ferrario patre genitus, ingentem, & propè ferream vim ingenij ad perdiſcendas literas attulit, tanto prouentu, vt planè imberbis apud Tyburtes ludum aperiret. Inde verò collecta mercede, & togula cœrulea excultus nobilioris doctrinæ cupiditate in Vrbem ad Pomponium ſe contulit, à quo vberrimi ingenij merito, in collegiũ ſodalium ſolemni cęrimonia cooptatus, Sabellici cognomen tulit. mutabat enim nomen, qui in Quirinali ſacra lauro coronabatur. In ea ſchola, quòd cenſura literarum acerrimis iudicum ingenijs ageretur, multum ſibi de incondita, & ſubagreſti Latinæ orationis exuberantia detraxiſſe fertur. Nec multò poſt, Roma excedens, Vtino in oppido, non procul ab Aquileia, nobiles regionis adoleſcentes docuit. Parta demum inſi-

inſigni nominis fama, quum regionem vetuſtatis authoritate percelebrem lepidè deſcripſiſſet, decantato etiam verſibus Carnico incendio, & deplorata clade Sontiaca: idcirco eum Vicentini celebritate nominis exciti, ambitioſè duplicato ſtipendio conduxerunt. nec ibi diu manſit, euocante Senatu Veneto, ca conditione, vt ciuitatis res geſtas à fine Iuſtiniani conſcriberet, & trecentis aureis in gymnaſio profiteretur. In hoc munere perutilem iuuentuti operam pręſtitit, quum in altero adulatione parum ſobria rerum veritatem adumbraſſe videretur. Sed in Enneadibus omnium temporum, ab orbe condito memoriam complexus, vti neceſſe fuit, ingenti operis inſtituto feſtinanter indulgenti, res illuſtres præclara cognitione digniſsimas perobſcura breuitate adeo vehementer offuſcauit, vt excitatam vberrimo titulo legentiũm cupiditatem paſſim eluſerit, quum omnia in aceruum anguſtiſsimè coarctata, nequaquam certa effigie, ſed exiguis tantùm punctis, & lineis annotata deſignentur. Id ſuſceptum munus gnauiter ſecutus, ſcribendo ad ſeptuageſimum ferè annum peruenit, Gallica tabe ex vaga Venere quęſita non obſcurè conſumptus. De ſepulchro autem, viuens & incolumis, tempeſtiuè ſibi cauit, ſcilicet degeneri filio diffiſus, quem ex concubina ſuſceperat: compoſitumq́ue ab ſe carmen lapidi inſculpſit: inſigne quidem, & meritum elogium, ſed certè honeſtius, ſi alieni ingenij pietas inſcripſiſſet.

Quem non res hominum, non omnis ceperat ætas,
Scribentem capit hæc Coccion vrna breuis.

Latomi.

Magnus in hoc tumulo iacet ille Sabellicus, orbis
Cuius ad ingenium non ſatis vnus erat.
Tempora per modicis incluſerat omnia chartis,
Seruire exemplo quæ potuêre aliquo.
In Venere incerta tamen hic contabuit: atque
Maluit Italicus Gallica Fata pati.
Qui iuuat humanos ſcire atque euoluere caſus,
Si fugienda facis, & facienda fugis?

Laurentius Laurentianus.

LAVRENTIVS Laurentianus aliquandiu Florentiæ, & Piſis philoſophiam medicinamq́ue profeſſus, ingenium elegãtibus literis deditum ad traducendum Hippocratem cõuertit, quòd Theodorus Gaza alioqui diligentiſsimus interpres circumſcripti authoris laconiſmis minimè ſeriò reſpondere videretur. Extant & eius eruditę Lucubrationes in Galenum medicinæ principis, arcana perobſcurè interpretãtem: ſed in commentationum curſu planè miſer, atra bile correptus eſt. Empturus enim domum ea pactione tertiam precij partẽ numerarat, vt, niſi intra ſextum menſem totius ſummæ pecuniam repræſentaret, arrhabonis pecunia lucro venditoris amitteretur. Aduenante verò die, quum

multa ei aduerſa ſpem feſelliſſent, diffiſus amicorum liberalitati, & iacturę dolore perculſus, animum deſpondit, in profundumque puteum ſe coniecit, ſub id tempus quo Petrus Soderinus erecto populari dominatu, tãquam dictator perpetuus, ſumma cum moderatione Florentinæ Reipublicæ præſidebat.

Myrtei.

Spe deſtitutus commodum ſibi domum
Parandi, & anguſtæ magis, quàm patria
Florentia natum ædibus mirabili
Decebat, infelicem agens vitam miſer
Laurentianus ſe puteo in præceps dedit
Anguſtiori: ne ſepulchrum largius
Eſſet cadenti, quàm fuerat viuo domus:
Quæ nunc parata literis illi patet
Talis polo, qualem nequeat orbis dare.

Latomi.

Candida laurus erat, quondam prælata ſepulti
In titulo, geminis (gloria rara) notis:
Arteis dum coluit, dum clarus Apollinis inter
Myſtas: perpetuum viuere dignus erat:
Quæ ſuper hunc tumulum fuluis modò paſſa capillis
Stultitiam domini deflet & ipſa ſui.
Qui ſibi ſpes ſubitò quòd erat præciſa parandi,
Optabat quali commoditate domum,
Fortunæ impatiens, puteum ſe miſit in altum:
Sicque miſer vitam perdidit atque animam.
Hoc eſt verſuram vitæ feciſſe, domusque:
Nempe, perire malè, nunquam habitare bene.

Antiochus Tybertus.

ANTIOCHVS Tibertus Ceſenas ingenuus puer, à milite in vlteriorem Galliam perductus, amore literarum Lutetiæ conſedit, non abnuente hero, vt docilis ingenij adoleſcens optimis literis imbueretur. Poſt aliquot autem annos inde rediens in Italiam, profiteri cœpit diuinatorias artes, Magię proximas. Eleganti enim libro de Chiromantia edito, tantum nouæ famę promeruit, vt inſigni concurſu, à curioſis & anxijs de toto vitæ fortunæque euentu conſuleretur: nam ad corroborandam eius diſciplinæ authoritatem, oportuna bonarum artium prȩſidia contulerat: vſque adeò ſolerter atque feliciter, vt viri doctiſsimi planè conſcij de vanitate incertæ artis, id aſſeuerarent, quod vulgi teſtimonio crederetur. Primus enim pòſt Petrum Aponenſem, magiæ peritia celebrem, duobus ſeculis iacentem, & à cucullatis exploſam artem excitarat, tribus etiam libris de Phyſiognomia, & Pyromantia compoſitis: ea tamen opinione, vt nequaquam ex arcano artis auidiſsimo cuique futura præenoſcendi rerum abditarum

tarum euentus prędiceret, ſed ex miræ prudentiæ coniectura, tanquam illuſtri ratione demonſtrare putaretur. Prædixerat Guidoni Balneo, cui in togata Gallia propter inuſitatum militaris animi vigorem, Guerræ cognomentum fuit: atque item Pandulpho Malateſtæ Ariminenſium Tyranno, ex volę manus lineis, futurum eſſe, vt hic pelleretur patria, & dominatu, exulque in extrema egeſtatis miſeria periret: ille verò ab inſigni amico perfidiæ ſuſpicione necaretur. memorabili hercle non omnino incertę artis argumento, niſi Antiochus imminentem vitæ ſuæ exitum ignoraſſet, de quo tamen, ſed fatali deceptus hora, minimè dubitarat. Interfecit enim Pandulphus ſuo metu, vel Bentiuoli ſoceri iuſſu nimium ſæuus, à ſuſpecta virtute virum fortem, quanuis amicum & partium ducem, ac ipſum Tibertum cuſtodiæ tradidit, vt ex euentu, ſupplicio ſeruaretur. Sed quum occultam exitio Fata viam apperirent, captiuus, & compedibus nexus, cuſtodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, et blandiendo ad miſericordiam, amoremque pellexit, vt ab ea reſtem impetraret, & in foſſam demitteretur: ſed compedum ſonitu prodita fuga miſer retractus, & pari ſorte cum puella ſecuri percuſſus, interijt. Nec in Pandulpho prædicentis fidē eadem Fata fefellerunt, quando omnium egentiſsimus in hoſpitali diuerſorio deſertus à liberis, ſæuitiæ infamis, ac egeſtate ſenex miſer perierit.

Floridi Sabini.

Exilium domino quòd vaticinare potenti,
Dira mòrte inſons perderis Antioche.
O miſeras arteis, quæ non docuère ſalutis,
Cum tibi monſtrarint hæ quoque mortis iter.

Latomi.

Hos ego diuinos aliquid ſanè eſſe putaſſem,
Et tantum humanum non ſuperare modum.
Si non præ reliquis illos humana viderem,
Enormi quadam cum nece, Fata pati:
Adde quod eſt grauius, mala quum licet antè videre,
Non æquè vt caueas antè videre licet.
Et tamen ac liceat ſecum, ſine lumine, pugnant,
Vimque ſuis Fatis fruſtra adhibere ſtudent.
Hoc docet Antiochus, qui Fata niſi antè ſciſſet,
Innocuus poterat, & ſine cæde mori.
Hoc ſupereſt Lector (ſi me patiàre monentem)
Diuinus fias, ſi miſer eſſe voles.

Philippus Beroaldus.

BEROALDVM inter nobiles grammaticæ profeſſores ſummi nominis celebritate, & incredibili auditorum frequentia Bononiæ docentem, externa pręſertim iuuentus effuſe mirabatur, quum ex multa lectione, feliciq́ue memoria, abſtruſæ doctrinę opes venuſto oris geſtu proferret, & interpretando intacta ab alijs auide ſectaretur. Cupiebat enim obſcuris authoribus lucem dare, & rancidæ vetuſtatis vocabula iam planè repudiata à ſanis ſcriptoribus, in vſum Romanæ linguæ reuocare, vti apparuit ex Commentarijs in Aſinum aureum Apulei: cuius familiaritate, horridum eloquentiæ genus, peruerſa quadam libidine induerat, ita vt honeſtę aures illud aſperum impuræ nouitatis mirari primò, & mox admittere cogerentur. Sed ingenio maximè liberali & perhumano, hæc obſoleta, & ridenda doctioribus opportunè condiebat, ea fama, vt qui omnia didiciſſe, & ſedulò docuiſſe videri potuit, in delectu, pinguis & ſupinus euaſerit. Obijt non planè ſenex, paulò poſt id tempus, quo Bononia terræmotu concuſſa eſt: & tyranni Bentiuoli domum mirabili ſubſecutæ calamitatis præſagio, dira fulmina percuſſerunt. Excepit doctrinæ hæreditatem, eiuſdem nominis fratris filius. Is nitidiore ingenio, quum ad poeticam ſe contuliſſet, dignas æternitate Odas conſcripſit, indeq́ue à Leone pontifice in intimam familiaritatem eſt receptus, collata ei Vaticanæ Bibliothecæ præfectura: ſed paratis honoribus, immatura mors celeriter inuidit.

Myrtei.

Sæpe nouos linguæ mirata Bononia flores
Non alios legit, quàm Beroalde tuos.
Te nunc amiſſo languent cum floribus horti,
Et flet delitias ad tumulum illa ſuas,

Quintiani Stoæ.

Philippus ille candor, ille & optimus
Sophos iacet, lapiſq́ue candidiſſimus
Tegit, tegit, Bononiæ, Bononiæ
Iubar: Viator aſta & inſpice, inſpice,
Mane, mane, Philippus ille te obſecrat,
Rogat, preceris omnibus, ſacrum omnibus
Qui iter dedit, dedit. Lapis quoque obſecrat,
Preceris, vt rogi leues eum opprimant.

Latomi.

In lingua Venerem nequicquam quæris, Amice,
Partem aliam obſedit, corporis illa mei.

HER

Hercules Strozza.

HERCVLES Strozza Ferrarienſis, Tito poeta genitus, patrem longo interuallo carminum nobilitate ſuperauit. Illuſtri enim quodam lepôre generoſi & ſolertis ingenij in aula Principis adeò clarus eminebat, vt præter grauioris conſilij munera, in quibus egregiè prudens, & paratus erat, theatralium etiam ludorū, ac omnis elegantiæ arbiter cenſeretur: nec quicquā de cultu corporis ſumptuoſisque munditijs, & ſplendore vitæ Ateſtinis iuuenibus concederet. Sed cum hac ciuilis magnificentiæ laude florentem, amatorijsque vanitatibus intemperanter deditum, ille impotens Deorum, ac hominum dominator, vt fabulæ ferunt, Cupido ſæuus in præcipitem locum arripuit. Concepti ſiquidem amoris inſaniam, adeò perditis ſenſibus alebat, vt multa ac erudita largitione, tenerrimisque carminibus ſummi nominis matronam colere aliquantò procacius

quàm liceret minimè vereretur. Qua imbrobitate, ſi nõ moleſtus palàm, grauis tamen quibuſdam in arcano eſſe cœperat, quum tot illecebræ vna illa morum eleganti libertate malè tegerentur, ob idq́ue ab odioſa obtrectatione timeri inciperet, quanquam luxato olim poplite claudus, nec alioqui planè formoſus eſſet, aut iuuenis prævalida ſcilicet apud zelotypos ſuſpicione, quum ille inter iocos cum fœminis ad eleuandam cruris deformitatem, lepido exemplo diceret, non inſulſam eſſe Venerem, quę Vulcanum probè virum, quanquam loripedem libenter admitteret. Sed demum Taurellam illuſtrem forma & natalibus viduam, vſque adeò diris auſpicijs adamauit, vt quum riualem haberet impotentem Tyrannum, cum ea fatales nuptias faceret, vt pudore coniugij repulſus riualis arceretur. Sed id non tulit vir atrox, & ſuperbus: breuiq́ue Hercules dũ à cœna domum noctu mula reueheretur, interfectus eſt, neque cędis quiſquam authorem, ſilente prætore nominauit.

Aldi Manutij.

Hoſpes, licet alio properè eundum tibi.
Rogo hoc legas carmen, ſcio miſerebere,
Humanitas quæ eſt tua. Poetæ hîc ſunt ſita
Oſſa Herculis Strozzæ, poeta qui ſatus
Patre eſt Tito. Quôd ſi cupis cognoſcere,
Qualis poeta vterque, queis honoribus
Quantisq́; præditus fuerit in patria,
Quámque inclytis Strozza orta gens maioribus:
Longum foret narrare: id è libris potes
Cognoſcere hoſpes, quos pater, quos filius,
(Nam excuſſi habentur) fecit excultis modis.
Cantauit Anthiam, atque Phylloroen pater,
Quoſque tulit heroas familia Eſtenſium,
Inuiſáque arma matribus. Lucretiæ
Hic Borgiæ laudes, decusq́ue heroidum
Quot ſunt, fuêre, quotq́ue erunt. Hic & Deos
Canebat, & Gigantas, & bella horrida,
Ac multa alia, cum rapitur. Heu Fata impia
Egiſſet integram vel ætatem alteram,
Non ſua minus gauderet hoc Ferraria,
Quàm aut Mantua Marone, aut Catullo nobilis
Verona, Venuſiumúe Horatio ſuo.
Heu ter, quater crudelia, heu fata impia,
Monimentum & ipſe exegit ære perennius;
Atque altius pyramidibus regum, Iouis
Quod ira nunquam diruet, tempusúe edax,
Aut Aquilo impotens, maliúe ignes, virum
Nam ſibi dicatum oppetere, Pierides vetant,
Sed mulierum quæ eſt gloria, & honos, Barbara
Taurella coniux quàm pientiſſima, viro, &
Vnà vt quieſceret ipſa, donec corporum

Erit ex-

Erit excitatio, ſibi hoc viua poſuit.
Hoc te volebam ſcire, iamque abi, & vale.

Bembi.

Te ripa natum Eridani Permeſſus alebat:
Fecerat & vatem Marsque Venusque ſuum.
Iniecère manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus perſecuère Deæ.
Vxor honorata Maneis dum conderet vrna:
Talia cum multis verba dedit lachrymis:
Non potui tecum dulcem conſumere vitam:
At iam adero amplexans te cinerem ipſa cinis.

Tibaldei.

Herculis hic Strozzæ tumulus quem condidit vxor,
Taurellæ mœrens Barbara gentis honos,
Plus dederit quamuis, non hæc Mauſole, meretur
Plus tua Fortuna, hæc non pietate minor.

Latomi.

Se Venus occultans Martis damnauerat vſum,
Caſtè cum fabro viuere certa ſuo.
Non tulit ille ferox: & ſe quærendo fatigat,
Alterutrum, vel quò tradat vtrunque neci.
Fruſtra at diſcurſans cœli per compita, luſtrat
Lemnum, Imbrum, Lyparam, cumq́ Amathunte Paphum,
Pergit ad occiduas mundi perquirere parteis,
Maximè vbi Eridanus læta per arua fluit.
Hic videt inſignem, claudo ſed poplite, Strozzam,
Quem circum ſemper plurimus ignis erat.
Hinc Mars non dubius Vulcanum credidit illum
(Quomodo enim vatem noſceret ille ferus?)
Non, ait, effugies: nec nox tibi fumida, nec quòd
Mula, præſidio, claude veharis, erit.
Dixit: & intorſit ſæuum per tempora ferrum,
Tempora puniceis ſæpe reuincta roſis,
Ille abijt: aderat mox Cypria conſcia cædis,
Efflantique animam ſic ait illa viro:
Plus ſatis ad vitam ceciniſti carmina: poſthac
Tu mecum, & tecum noſter Adonis erit.
Certè indignus eras: ſed pro qua multa tuliſti
Viuus, debebas & mihi Strozza mori.

Bartholomeus Cocles.

BARTHOLOMEVS Cocles humili genere Bononiæ natus,
ingenio nec mediocribus quidem literis imbuto, ſed à cœleſti
quodam munere, diuino ac admirabili vaticinandi, artes curio-
sè, atque feliciter excepit, erectas nuper, ac illuſtratas ab Antio-
cho (ſe enim metopoſcopum, & chiromantem profitebatur)
magno hercle Aſtrologorum pudore, qui laborioſis genituræ ſupputationi-
bus ſæpiſsimè fallerentur. Publicarat enim ingenti fama codicem cum effigie
linearum, characteres, & notas artis continentem, vt & hac quoque liberalita-
te tanquam promulgato totius doctrinæ myſterio, ignaras vitæ euentus curio
ſorum mẽtes circunduceret, valido hercle accedente patrocinio Achillini ſum-
mi philoſophi, qui luculento procœmio aduerſus calumniatores, Coclitis ſcri-
pta, tanquam inſigni galea muniuerat, vſque adeò ſtudiosè ac appoſitè, vt in-
tertextis paſsim ex phyſica rattone quibuſdam neruis, probè conſtituta, valla-
taque, vel inanis facultas vna iam, nec ignobilis liberalium artium, acclamatio-
ne publica cenſeretur: & eo quidem clariore authoris exiſtimatione, quòd i-
pſius Antiochi, & Corui Mirandulæ placita grauibus argumentis, tanquam
incerta conuellerentur, ita pronis ad credendum auribus, vt multi ſtabilis alio-
qui prudentiæ, ab hoc adumbratæ rationis præſtigio circumducti, penderent
ab ore Coclitis, & de priuatis rebus ſtatuerent: quandoquidem quotidianis
prædictionibus, futura tanquam præſentia ſentirentur. Extat de his præclaræ,
ac admirabilis fidei Catalogus, ipſius Coclitis manu perſcriptus, de ijs, quibus
varia violentæ mortis pericula denunciauit, exactiſsimo poſt eius interitum
Fortuna obſequentis euentu comprobatus. Quo fit, vt me quoque inueteratæ
exercitationis in hac luce Romana non facilè credulum ſenem, in ſententiam
adducat ipſe exctæ ætatis, & integri iudicij Lucas Gauricus, quum ingenuè fa-
teatur, ſe à Coclite, ſeuerè, amiceque admonitum, vt violenti cruciatus cauſas
effugeret, quum id ipſe, ſui natalis, negligẽtia patris, ignarus, ex ſyderum ſcien-
tia anteuertiſſe nequiuerit. A Ioanne enim Bentiuolo arreptus, & ex præalta
trochlea ſuſpenſo fune quinquies quaſſatus, ideo pœnas dederat, quòd exceſſu
rum patria, & dominatu in eius anni prognoſtico pronunciaſſet. Sed aliquan-
tò acerbiorem non irritæ diuinationis pœnam Cocles promeruit, quum inui-
tus, & planè coactus, Hermeti Tyranni filio, dixerit, futurum eſſe, vt exul in a-
cie cæderetur. Non tulit ſanguinarius Hermes fatali metu perculſus, vel pro-
uocatam oris libertatem, iuſsitque Copono, vt Cocles, tanquam futuris inferijs
ſuis expiando dolori victima mactaretur. Præuiderat necis diſcrimen Cocles:
ideoque ſecreta galea caput munierat, ingenti gladio, quem peritiſsimè amba-
bus manibus regebat, ſemper armatus: ſed fatales inſidias vitare non potuit,
quum à perſonato baiuli habitu Copono, dum ſeræ oſtij, calculo iniecto præ-
peditæ, clauem insereret, adacta in occipitium ſecuri ſterneretur, non aliam
quoque patrati facinoris cauſam afferente Copotto, quàm quòd ipſe Cocles,
breui, & ſceleſtè homicidam futurum edixiſſet.

GVIDONIS POSTHVMI.

Coponus loquitur.

Quis melior Vates? Quis Coclite verior augur?
Falſa canit,atque hæc cogit habere fidem.
Grande mihi nuper ſcelus,ac graue crimen iuſſit,
Quale vel ipſius pectus habere neges.
Puriter exegi tamen,ac ſine crimine vitam
Hactenus,ille autem dicere vera ſolet.
Quidnam hoc Phœbe igitur? Certè illum haud multa fefellit
Linea,quam heu noſtras damnat habere manus:
Namque vbi ob hoc noſtra cecidit malus ille ſecuri,
Cœpi ego,ne falſum diceret,eſſe nocens.

Pontani.

Cur caput armatum galea? latus enſe reuinctum eſt?
Vim fati radios dixtin' habere tuos?
Sed video melius Fatum eſt neſcire: ſciſſe
Quando nihil prodeſt,tela, nec arma valent.

Ioannes Cotta.

IOANNES Cotta apud Alieniacum pontem, id eſt oppidum ſupra Atheſim, humili genere ortus, præaltum in literis ingenium oſtendit: in agreſti enim ore,generoſi ſpiritus indoles ita laticabat, vt in ſermone,ſcriptóque mira felicitas emineret. Hauſerat enim pertinaci ſtudio, euolutis vtriuſque linguæ optimis authoribus,tantas eruditionis opes, vt à ſtupenda memoria clarus haberetur, & antiquæ dignitatis carmina perſcribèret. Aperuerat ludum Laudi Pompeiæ, quòd ibi nupta erat eius matertera. Sed demum inde Neapolim ad Pontanum ſe contulit,ſecutusque aliquandiu Sanſeuerinum, & Cabanilium proceres,trãſiuit ad Liuianum Venetorum ducem,qui Muſarum liberalis hoſpes academiam in agro Taruiſino ad Portum Naonem inſtituerat,euocatis in contubernium præcellentibus poëtis, in queis longè demum clariſsimi (præter Cottam)Fracaſtorius,Naugerius,& Hieronymus Borgius euaſerunt. Ad Abduam autem ex ipſa Gallorum victoria,Liuiano fuſo, captoque Cotta, inſigni pietate ſe totius calamitatis & carceris comitem obtulit. Sed Galli inhumana acerbitate non miſero tantùm comitem,ſed libros & calamum,ac omnia denique tenebroſi otij ſolatia denegarunt. Impleuit alterum officij munus Cotta: ſuſceptisque à Liuiano mandatis, quum ad Iulium pontificem Viterbium perueniſſet,paucos poſt dies oborta peſtilenti febre octo & viginti annorum iuuenis interijt. Epigrammata,ac orationes eius extant,ſed Chorographiæ opus nobile verſibus inchoatum,& in Plinium erudita ſcholia,perierunt.

Actij Syncerl.

Sperabas tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulla animum poſthac res erigat: optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quæ tamen vt vidit morientis frigida Cottæ
Hora: ſuum faſſa eſt crimen, & erubuit.

Marci Antonij Flaminij.

Si fas cuique ſui ſenſus expromere cordis,
Hoc equidem dicam pace Catulle tua.
Eſt tua Muſa quidem dulciſſima, Muſa videtur
Ipſa tamen Cottæ dulcior eſſe mihi.

Cæſaris Scaligeri.

Intra in me Cottæ Genius, quem dicere conor:
Aut perijt trepida mens tremefacta fuga.
Tu Latij Siren: ita cantu interficis omneis:
Nam tua qui legit, ſcribere nemo poteſt.

Latomi.

Dic mihi: Pierides Venerem neſcire fatemur:
Sed Venus eſt carmen nil niſi, Cotta, tuum?
Fallor? an idcirco, Veneris quo gaudia Muſis,
Sera licet, repares, tam citò raptus abes?

Petrus Crinitus.

PETRVS Crinitus iucundo eruditoque ingenio iuuenis, cum à criſpa patris coma Etruſco nomine Riccius vocaretur, idque nomen faſtidiret, Crinitus appellari maluit. Is non iniquo iudicio habitus eſt inter Politiani diſcipulos diſertiſsimus. Extant enim, præter non illepida poemata, libri de honeſta diſciplina ſupra viginti, peramœna & copioſa varietate delectabiles: ac item quinque de Poetis Latinis laborioſe eruditeque perſcripti. Mortuo Politiano patritiorum iuuenum, qui ingenia literis excolebant, vel genere et cenſu impar promeruit, vt apud eos & ſodalis, & magiſtri munus adimpleret. Nobiles enim adoleſcentes more Socratis adamandos pariter ac erudiendos corporis ac animi pulchritudine ductus, prædicabat. Sed tanta familiaritas nequaquam certis grauitatis atque modeſtiæ finibus deſcripta, contumeliæ, ac item exitio locum aperuit. In Scandiciana enim Petri Martellij villa poſt hilarem cœnam, cùm petulantis conuiuæ manu inter iocoſam rixam frigidæ cantharo perfuſus obriguiſſet, inſolentis iniuriæ dolore ſaucius paucis diebus interijt, eo quidem ſodalium grauiore pœnitentia, acerbioreque iactura, quòd nondum quadrageſimum ætatis annum attigiſſet.

Myrtei.

Priſcos poetas viuere
Crinite dum doces, obis.
Ergo tibi ſuperſtites
Debent Poetæ non minus.
Ipſe amplius nihil volens
Debere, dono carmine
Hoc te ſepulchro conditum.

Andreæ Dactij.

Heus, audi, properes licet Viator:
Criniti tumulo teguntur iſto
Dilecti cineres ſacris Camœnis.
Hoc ſcires volui, recede felix.

Latomi.

Iactent perpetuam, quòd vates carmine vitam,
Hanc quoque pro arbitrio dent adimantque ſuo.
Mortem irritarat, veteres vt acerbà poetas
Temporis æternas mergeret in tenebras:
Séque tuebatur, donec Crinitus & illos
Temporis, & mortis tolleret è manibus.
Qualemcunq; vicem, quamuis ſim victa, rependam
Mors ait: & certè tu mihi ſtultè lues.
Túne magis ſtulta es, quæ illum euertere ſperas,
Per quem tam fœdè tempus, & ipſa iaces?

Hieronymus Donatus.

ENITVIT in Hieronymo Donato Patritio Veneto, ſupra oris, atque ſtaturæ dignitatem, ſenatoria prudentia ſingularis, præcellenti doctrinæ præſidio, & multo rerum vſu conſtituta. Attuliſſe ſiquidem videtur in omnem actionem mores longè lectiſsimos, & præclaris diſciplinarum omnium luminibus illuſtres, quibus poſtea Iulium Secundum Veneto nomini grauiter iratum, & cõſpirantibus externis regibus, ſæuo bello maieſtatis iniuriã vindicantem, non leniuerit modò, ſed impetrata pace, ictoq; fœdere conuerterit. Quo felicis ingenij ſupremo opere, iam penè conuulſum radicitus eius Reipublicæ ſtatum, ſeptennio reſtitutum vidimus. ſed induſtriæ ſuæ fructum ſentire non potuit, paulo ante Romæ morbo extinctus, quàm Gallus grauis hoſtis Italia pelleretur. Verùm ex ea legatione, eximia laus totius Italiæ iudicio parta, perpetuis

annali-

annalibus ad poſteros tranſmittitur, nec erit ingrata patria, quin meritum decus optimo ciui inſtaurata nominis memoria perſoluat. Monumenta eius ingenij digna luce, quòd publicis occupationibus abſolui nequiuerant, filij ſuppreſſerunt, edito libro aduerſus Græcos, vaniſsimè de ſacrorum principatu cū Romano pontifice contendentes. Legitur etiam libellus Alexandri Aphrodiſei de Intellectu, è Græco in Latinum puriter ac appoſitè traductus. Extant etiam aliquot Epiſtolæ, multa ſtyli grauitate conſcriptæ: ex his ea præſertim, qua Gallici fœderis compedes Maximiliano Cæſari exuendas perſuadet: altera qua concuſſæ ingenti terræmotu Cretæ inſulæ, cùm ipſe præſideret, clades terroresque deſcribit.

Myrtei.

Donate, diuûm munere
Fudiſti vt orbi nectaris,
Quantumque manat gratiæ
Diuino ab ore cælitum.
Seruaſti, & exul patriam:
Dijs reſtitutus denuo
Orbi quærenti deſeris
Nil præter oſſa & lachrymas.

Latomi.

Plus quàm Roma ſuo Gallis defenſa Camillo,
Hoſtem ſemel quem fecerat:
Donati meritis nullo non tempore ſummis,
Semperque ciuis optimi,
Illáque non vnis erepta potentibus armis,
Regina debet Adriæ.
Atque illo vberius: patriæ quòd commoda ſpectans,
Spreuit paratam gloriam,
Quàm raro ingenio multam cumularat Apollo,
Sed patriæ donatus eſt.

Alexander Achillinus.

ALEXANDER Achillinus Bononienſis, accuratus Auerrois interpres, quum Patauij philoſophiam profiteretur, ſolidæ conſtantisque doctrinę famam obtinuit, vel ipſo Pomponatio acri æmulo inſidioſa ambitione ſcholam eius depopulante. Erat enim à ſumma ingenij ſimplicitate ambiendi, adulandique prorſus imperitus, vſque adeò, vt ſalſæ petulantiq; iuuentuti, quanquam doctrinæ nomine in honore eſſet, ridendus videretur, & tum maximè quum deambularet vndulatis paſsibus, coccina in toga exoleti moris, aſtrictas ſcilicet habente manicas, & nullis à tergo defluentibus rugis, lutrina pelle fimbriatas: renidentique ſemper fronte, & ſermone pingui vel inepti, vel contemplantis ingenij vitia fateretur: ſed æmulum in corona veteratoriè diſputantem, & riſum ſalſa dicacitate ſæpius excitantem, ipſo inuicto doctrinæ robore ſuperabat.

Edide-

Ediderat enim iam pridem ex Peripatetico dogmate ſingulos libros, de Elementis, de Intelligentijs, et de Orbibus, ſecutus opiniones Auerrois, quibus totius ingenij ſui fama nitebatur. Concidente autem Patauino gymnaſio inter exorti belli ſtrepitum, Bononiam reuerſus exceſsit è vita, quum nondum quinquageſimum expleuiſſet annum. Tumulus eius cum hoc carmine in æde diui Martini conſpicitur.

Iani Vitalis.

Hoſpes, Achillinum tumulo qui quæris in iſto,
Falleris, ille ſuo iunctus Ariſtoteli
Elyſium colit, & quas rerum hîc diſcere cauſas
Vix potuit, plenis nunc videt ille oculis:
Tu modò, per campos dum nobilis vmbra beatos
Errat, dic longum perpetuumq́ue vale.

Latomi.

Quiſquis Auerroem cenſes habuiſſe cerèbrum,
Falleris: haud eſt me paſſus habere meum.
Regula non fallit: Propter quod quodlibet vnum
Taliter affectum eſt, ſed magis illud erat.

Bernardinus Corius.

NON eſt cur Bernardinum Corium Mediolanẽſem quiſquam eruditus contemnat & irrideat, quòd *i*mmenſum rerum geſtarum volumen, incondito ac *i*nepto ſermone perſcripſerit. Honeſto enim loco natus, & gloriolę cupidus, quum pro ingenij captu vernacula idiotisq́ue famili*a*ri lingua vteretur, optimam ciuibus ſuis attulit voluntatem, *i*dq́ue vnum ſcribendo reſpexit, quòd curioſis aut nobiliore facundia ſcripturis maxim*è* prodeſſet, atque inde nominis ac induſtriæ laus ad poſteros proferretur. Nam ſi Cæcilij Plinij teſtimonio hiſtoria quouis modo ſcripta delectat, quod lux temporum, nuncia veritatis, et magiſtra vitæ cenſeatur, huic ciui ſuo plurimum profecto Inſubres debebunt: qui ingenuo labore interciſam, & planè ſepultam grauiſsimarum rerum memoriã, diligenter inquirendo conſuendoq́ue ad ſingularem vtilitatem poſteris repręſentauit. Fuit enim vir amantiſsimus patriæ, & nuſquam factioſus: minutiarũ adeò diligens indagator, vt cùm hiſtoriæ ſtudioſis perutilem, & iucundam afferat voluptatem, nihil moroſis & delicatis officiat. Nam in enarrandis rebus, quibus *i*pſe interfuit, fide & diligentia mirus agnoſcitur, quando eum in aula ſplendidè verſantem, & ex ſecretioris archiui copia, opportunè adiutum nuſquam arcana fefellerint. Perijt Gallis Mediolano potitis ante ſexageſimum ætatis annum, Ludouici Principis, & Aſcanij Cardinalis calamitate perturbatus. Publicauit Hiſtoriæ volumen viuus priuato ſumptu, ac ob *i*d graui rei familiaris damno, quoniam dum ſpectare gloriam videri vellet, reſarciendi ſumptus,

nouiq́ue lucri inanem ſpem, aſtuta chalcagraphorum perſuaſione concepiſſet. In ſepulchro eius tale inſcriptum carmen legitur.

Incerti.

Bernardine tibi Inſubres debere fatentur,
Non minus ac magno Roma ſuperba Tito.

Latomi.

Scripſiſti patriæ: patria & tibi grata rependit
Ad buſtum aſsiduas cum gemitu lachrymas.
Indoluit Phœbus, lachrymasq́ue in flumina roris
Et gemitus Zephyros vertit in herbiferos.
Illa rigant latè terram, terra ebria florum
Gignit opes: circum laurea ſylua viret.
In quam dum Zephyri incumbunt, vox redditur iſta:
Viue Cori patriæ, viuat vt illa tibi.

M. Ant. Turrianus Veronen.

QVAM vides Marci Antonij Turriani Veronenſis effigiem, nullis idcirco interlitam picturæ coloribus, ſed carbone tantum atque vnis vmbrarum finibus deliniatam, hoc loco dicauimus, quod ille diuino præditus ingenio, dum exactæ ætatis inueteratæq́ue authoritatis medicinæ profeſſores interpretationum ſubtilitate ſuperaret, prius immiti Fato gymnaſijs eſt ereptus, quàm admirandæ vtilitatis exquiſitæq́ue doctrinæ inchoata opera abſoluerentur. Elaborabat is profitendo ſimul, atque ſecando damnatorum cadauera anatome volumen ex placitis Galeni, quo Mundinum rudis ſeculi ſcriptorem, & Zerbum in eodem negocio delirantem iugularat. Hic eſt Zerbus, qui ambitioſo auaroque ingenio, quum accitus grandi pecunia penetraſſet ad Triballos, vt Schenderbaſſam recenti & luctuoſa in Euganeos irruptione clariſsimum intercute morbo liberaret, nec demum quod inflatè promiſerat morienti præſtaret, à Barbaris ſeruis, vt domini manibus ea ſcilicet victima parentarẽt, trucidatus interijt: ita vt lepidè Turrianus in eum iocaretur, cum libri eius errata diſpungeret, quaſi iure conciſus eſſet, quòd magna diſcentium iniuria perperam ſecando cadauera, ipſe viuus meritam talionis pœnam ſubiſſet. Natus eſt Turrianus ex ea perilluſtri familia, quæ ante ducentos annos Inſubribus imperarat, patre peracuto excellentiq́ue medicinæ profeſſore, ita vt non mirum ſit ab ineunte ætate in eadem educatum diſciplina, multò maturius quàm quiſque alius ad primos ſuggeſtus honores Patauij & Ticini perueniſſe. Præferebat os maximè venuſtum, ſerena quadam comitate occurrentium animos alliciens: verùm docendo & diſputando mirus, prolatis Græcis authoribus, pudendos errores, & vitæ quidem exitiales oſtendebat, in quos medici ex herbariæ facultatis ac anatomes inſcitia cecidiſſent. Hoc eximio præceptore in gymnaſio Ticinenſi ſtudiorum noſtrorum vigilias pro concione laudante, de liberalibus diſciplinis, atque arte medica lauream, et annulum comprobatæ dignitatis ornamenta acceepimus.

cepimus. Nec multos poſt menſes quum ad ripam Benaci locus ſeceſsiſſet, peſtifera febre triginta trium annorũ iuuenis ereptus eſt, quum Iulius pontifex in pſeudo Cardinales, fauentesque eis Gallos victricia arma in luctuoſum vtriuſque Rauennatis pugnæ euentum expediret. Luxêre Turrianum cuncta gymnaſia, & diuturnis quidem lachrymis. Nemo enim eo in literis abſolutæ virtutis illuſtrius ſpecimen, nemo certiorem conſummatæ gloriæ ſpem dederat. Ad meritos autem titulos Veronæ nobili tumulo inſcriptos, Nicolaus Archius hoc lepidum carmen appoſuit.

Ante annos ſciuiſſe nocet, nam maxima virtus
Perſuaſit morti, vt crederet eſſe ſenem.

Cæſaris Scaligeri.

Suada, Venus, Nemeſis, Charites, Sapientia, Muſæ,
Amplexæ in cunis pectora Turrioli
Proſe quiſque ſibi trahere & contendere: verùm
Cùm ſors, viſque ſimul omnibus æqua foret,
Marte ſuppereueniente, Venus, committimus, inquit,
Vno aſſenſu hominem iudiciumque tibi.
Ille ferox gladium nudans, Hoc vicimus. Aut vos
Hunc mecum: aut totus ceſſerit ergo mihi.

Latomi.

Quam cernis vnis linearum finibus
Nullo colore præter hanc fuliginem,
Has inter alias dedicatam imagines:
Ad vindicandam mortis eſt iniuriam,
Ab hoc locata literarum vindice.
Nam Turriani illius eſt Antonij,
Qui ſanitati quum tuendæ incumberet,
Et proferendæ ætatulæ mortalium
Daret ſalubria, amoueret noxia
Ætatis ipſo, & artis, & conatuum,
Morte inuidente, raptus eſt è carcere:
Metam tametſi iam videret vltimam.
At hæc tua eſt ô Turriane gloria,
Quòd in theatro ſolus hoc pulcherrimo
Mortis pudendo cum pudore prodeas.

Lancinus Curtius.

LANCINVS Curtius Mediolani honeſta ortus familia, inter Merulæ ſectatores Græcè & Latinè doctiſsimus euaſit, ſed quadam volucri, nec planè ſana ingenij liberalitate, per omnes ſciētias euagatus, nuſquam ad integrum decus conſtitiſſe videtur, vtpote qui paſsim vtroque ſtylo, & ſcaber & obſcurus, diſsipato variè doctrinæ lumine, evolviſſe cuncta volumina videri mallet, quàm puri & circumſcripti poetæ nomen appetiſſe. Eius enim Syluæ, quæ iam pridem in publicum exiuerunt, quanquam denſa illa & peragreſti arborum luxurie, vti maximè frondoſæ alteque ſurgentes quibuſdam placere poſsint: præpedientibus tamen vepribus horridæ inacceſſæque exiſtimantur, adeò vt vrbanus lector reformidata ſitus nouitate, in limine hæreat. In libris porrò Epigrammatum videre eſt in multa duricie nonnunquam molles facetias, quæ riſum falsè permoueant. Sed hoc multò iucundius atque lepidius conſecutus videtur, quū præpingui Inſubrum lingua ſcitè numeros iocanter effunderet. Anguineos etiam, quos vocant, verſus, miris modis & numeris conformabat, ita vt recto & conuerſo quoque ordine quadrati epigrammatis introrſus exempta verba aliud carmen efficerent, quod priori ſententiæ percoſtas, & diametros ex obliqua ſerie mirabiliter arriderent, inani hercle & planè ridenda cum laude, cum tanto ſudore delirantis ingenij, ab inepta et rectis literarū ſtudijs, exitiali voluptate fama quæreretur. Cæterùm contentus paruo, ſibique ſoli (vti ſæpe dicebat) & genio ſuo viuens, & cælebs, & liber ſine labe nominis ad ſenectutē peruenit, nihil obiter immutato vetere cultu, cùm cæteri ciues non obſcura confeſsione ſeruitutis aduentu Gallorum, peregrinam induti veſtem, & capillum ad aurem ſubtondentes, eum priſtino more togatum, prolixeque comatum petulanter irriderent. Moriens de ſepulchro ſibi cauit, quod in templo diui Marci extra Beatricem portam cum vera effigie & hoc carmine ſpectatur.

Stephani Dulcini Cremonenſis.

En virtutem mortis inſciam
Viuet Lancinus Curtius
Secula per omnia,
Tantum poſſunt Camœnæ.

Latomi.

Arguor vt nimium ſalebroſo in carmine durus.
Quid facerem? vita eſt taliter acta mihi.
Tradere difficile eſt tenero mollique poetæ
Virtutis duram difficilemque viam.

BAPTI-

Baptiſta Mantuanus Carmelita.

BAPTISTA Carmelitani ordinis princeps, Mantuæ ex Hiſpaniola gente honeſta, verùm ex damnato coitu natus naturam ad carmen attulit, verùm inſatiabili Hebraicorum ſtudiorum cupiditate ita occupatam, vt cum magnus & admirabilis in omnibus videri contenderet, in excolendis Muſis curam ac diligentiam remittere cogeretur, quibus vnis non dubius ad æternitatem gradus parabatur, ſi certa laude contentus, in reliquis inane nomen tempeſtiuè contempſiſſet. Sed incidit in ea tempora, quibus nullus mediocribus poetis locus erat, reperit tamen ſibi æmulum incondito furore, Conſalui magni res geſtas decantantem, cuius exploſione clareſceret. Is erat Cantalicius pro bono poeta ab optimo duce mediocris etiam virtutis amantiſsimo liberaliter ditatus. Verum & hunc, & ipſum quoque Carmelitam deſumpto eodem argumento, Grauina

malæ partæ laudis loco ſtrenuè deturbauit, quum inchoatum poema nobile, Pontano atque Actio cenſoribus recitaſſet. Cæterum Carmelitæ ſatis ad laudem fuit, quod per quindecim ſecula neglectos à ciuibus Andinos fontes ſalubriter ebiberit, ſcilicet vt fatali monitu limpidioris eius aquæ ſiphones Lęlio ac Hippolito Capilupis fratribus monſtrarentur. Octogenario maior Mantuæ deceſsit non planè felix, quum in extremo vitæ actu defenſionem contra Criticos ſcribere cogeretur, qui eius poemata obeliſcis non inanibus miſerè confodiſſent. Sacrato poetæ mortuo cucullati eius ordinis ſacerdotes prolixè parentarunt. Federicus autem Princeps marmoream effigiem cum laurea poſuit, quę in arcu lapideo iuxta Virgilij Maronis ſimulacrum, pia hercle, ſi non ridenda comparatione conſpicitur.

Myrtei.

Alter hic iacet à Marone Vates,
Natus Mantuæ, & is quidem Poeta
Dignior titulo, niſi incidiſſet
Influctus varios ſcientiarum,
Quo Muſas coluit minore cura.
Primus hic tamen à Marone natus
Mantuæ, coluit Poeta Muſas,
Andinosque bibit ſacro ore fontes.

Latomi.

In ponte iuxta quos locatos cernitis,
Virtutis ergò, patriæq́ gloria,
Vterque Vates, & quidem ortu ciuis eſt.
Quos cognitos licet tamen ne neſcias,
Alter Maro, alter ille Mantuanus eſt,
Quem nil vetabit & Maronem dicere,
Penſare venam ſi poteſt profeſſio.

Franciſcus Marius Grapaldus.

QVVM Parmenſes poſt exactos Gallos ad Iulij pontificis authoritatem ſe contuliſſent, Marius Grapaldus à præſtanti facundia, & inſigni corporis proceritate legationis princeps, luculentam de laudibus inuicti optimique pontificis habuit orationem: ediditque item pari argumento carmina eximię grauitatis. Quo demum officio appoſité ac eleganter patriæ præſtito, honoris cauſa lauream à Pontifice de manu erudito capiti impoſitam ſolenni ceremonia, in Vaticano conſecutus eſt. Exinde tanto honore alacer, Muſas tanquam non obſcurè propitias vehementius laceſsiuit, vt ex publicatis poematibus oſtenditur. Sed multo vberius & latius ingenij famam propagauit, edito libro de Partibus ædium, quo per optimas diſciplinas perornatum diligenti cultura ingenium demonſtrauit. Fato functus eſt in patria poſt quinquageſimum ætatis

annum,

annum, quum interiores meatus emittendo lotio globoſior calculus obſtruxiſſet.

Georgij Anſelmi.

Emeritam hic laurum Aonides, plectrumq́, lyramq́;
Grata tibi ex merito turba Grapalde dicat.
Vt tumuli miſera erexit leue nomen inanis,
Soluit & ad vacuos, vt ſua iuſta rogos.
Nam te, nec fas eſt humili cohibere ſepulchro
Tam rara inſignem qui ſtruis arte domum.
Redditæ vbi doctis voces, vulgóque receptæ;
Haud dubiam faciunt non obijſſe fidem.

Iani Vitalis.

Tu Grapalde tibi magna pro mole ſepulcri
Erigis ingentem perpetuamq́ue domum:
Occupat illa ſuis immenſum finibus orbem,
Altaq́ ſublimis ſidera tangit apex:
Et meritò. neque enim tumulo tua gloria claudi,
Cum volitet mundi clauſtra per ampla poteſt.

Latomi.

Colluſtrans amplas Marius quas ſtruxerat ædeis
Extulit artificem Mors ſtupefacta manum:
Quæ tamen, vt bile iuſto ſeruentior atra,
Subridens, tumulum (dic, ait) hoſpes, vbi?
Iam video cæcæs, nedum (intulit ille) maligna:
Pro tumulo erexi hanc inuidioſa domum.

Thomas Linacrus.

THOMAS Linacrus ex Inſula Britannia ad perdiſcendas Græcas literas in Italiam profectus, Florentiæ Demetrium & Politianum audiuit, eaque enituit morum ſuauitate, atque modeſtia, vt à magno Laurentio liberis ſuis, familiari ſtudiorum conſuetudine, quanquam ætate maior, ſocius adderetur. Inde verò multis variæ doctrinæ ornamentis adauctus, quum Romana quoque ingenia certius agnoſcenda, ac opulentiores bibliothecas inſpiciendas exiſtimaret, ad Vrbem contendit. In primo autem appulſu fortè accidit, vt Hermolao Barbaro amicitia iungeretur. Nam ingreſſo Vaticanam Bibliothecam, & Græcos codices euoluenti, ſuperuenit Hermolaus, ad pluteumq́; humaniter accedens, Non tu hercle, inquit, ſtudioſe hoſpes, vti ego planè ſum, Barbarus eſſe potes, quòd lectiſsimum Platonis librum (is erat Phædrus) diligenter euoluas. Ad id Linacrus læto ore reſpondit, Nec tu ſacrate heros, alius eſſe iam potes, quàm ille fama notus Patriarcha Italorum Latiniſsimus. Ab hac amicitia (vti caſu euenit, feliciter conflata) egregijs demum voluminibus ditatus in Britanniam redijt: datusque eſt præceptor Arcturo Regis filio: cui dicatam Procli Sphæram legimus. Tranſtulit demum ex felici vigilia Galeni

leni librum de Tuenda Valetudine, quum in arte medica æquè doctus & fortunatus ſpectaretur. Verùm ab eo munere, veluti quæſtuoſò potius, quàm ad parãdam perennem gloriam nobili, refugit ad antiqua optimarum literarum ſtudia, reuocatus ſocietate Latomeri, atque Grocinij, qui conſtituto Triumuiratu, ad immortalem laudem, vertendum Ariſtotelem communicato labore ſuſceperant, ſed Grocinius, ad oblatum ſibi ſacerdotium à decreto fideque diſceſsit, & Latomerus conſilio excuſſus eſt, ita, vt Linacro egregiæ voluntatis decus maneret apud Henricum Octauum. Sexageſimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore diſruptæ herniæ vita excedens, honeſtam domum Londini Medicorum collegio dedicauit.

Iani Vitalis.

Dum Linacrus adit Morinos, patrioſque Britannos,
Artibus egregijs diues ab Italia:
Ingentem molem ſaxorum in rupibus altis,
Congerit ad fauces alte Gebenna tuas.
Floribus hinc, viridiq; ſtruem dum fronde coronat,
Et ſacer Aſſyrias paſcitur ignis opes:
Hoc tibi, ait, mater ſtudiorum, ô ſancta meorum
Templum Linacrus dedicat, Italia.
Tu modò cui docta aſſurgunt cum Pallade Athenæ
Hoc de me precium ſedulitatis habe.

Latomi.

Dum longum Italiæ vale iuberet,
Thuſque in graminea cremaret ara,
Qua tuas aperis Gabenna fauceis.
Linacrus patrios petens penateis:
Sic amore viri locuta fertur
Arnis, impatiens Etruſca nympha:
Ah, ſic Arnida? ſic tuam puellam?
Sic linquis veteres tuos amores?
Et præ me petis Anglicas puellas?
Quid rerum hîc quod ames valet deeſſe,
Illic quod cupias poteſt adeſſe?
Gaudes Barbarie? Hermolaon eccum: at
Quem pro delitijs habent Camœnæ.
Sin autem caperis nitore linguæ,
Hoc nil terſius eſt Politiano.
Sed gaudes refluum vehi per æquor?
Ah, ijs iam in lachrymis potes natare:
Et quæ te huc reuehent, redito tantùm.
An rupeis patrias amas videre?
Te, Linacre, aperi: nec ibis vltra.
Quid? quòd Italiam miſer relinquis,
Quum ſis Italica eruditione,
Romano ingenio, lepore Thuſco?
Totus noſter homo es: ſed Angla mens eſt.
Ille abiuit: & hæc ſoluta in vndas.

ANTO-

Antonius Nebriſſenſis.

HISPANIA per mille amplius annos, Vandalicis, Punicisque armis occupantibus, Latinarum literarum ſplendore caruit, alioqui non obſcura telluris, cæliq́ue temperie maximorum ingeniorum ferax, ſi Lucani, Senecarum, Silij, Martialisque memoria recolatur, vt hic Auerroem in Arabica lingua, ſapientiæ lumine clarissimum omittamus. Hiſpaniæ enim proceres, totaq́; nobilitas peruerſam opinionem de literis induerant: ſic, vt earum ſtudia, quum pro libertate aduerſus externas gentes dimicarẽt publica cõſpiratione damnarentur, quaſi aliena, importunaq́; virtuti bellicæ, qua vna ſalus, & libertas omnium certiore laude pararetur. Sed poſt Punicũ nomen, virtute Ferdinãdi Regis Hiſpania pulſum, Antonij Nebriſſenſis ingenium emicuit, par antiquis Grammaticis,

ſi par Fortuna ſeculi, anhelanti ad veterem laudem opportunè reſpondiſſet. Hic Nebriſſæ, quæ olim Veneria fuit, ad Bethim natus, ſcribendo & docendo iuuentutem, admonitis caſtigatiſque natu maioribus, ad antiquum decus literarum vehementer crexit. Conſtat enim eum, literarum amore ſponte exulantem, ferè totius Italiæ gymnaſia colluſtraſſe, collegiſſeque dignos nobili voto, Græcæ, Latinæque linguæ theſauros: quibus terra patria ditaretur. Dicebat enim proceribus ad arma natis, ſero exactæ artis, & diſciplinæ exempla, vel longo vſu percepturos, ſi literarum lumine carerent: quo vno ſtolidè ſublato, tota bellica laus celeriter euaneſcit & intercidit. Paucis itaque annis effectum eſt, vt, nemo, qui literarum ſtudium reformidaret, ſatis nobilis haberetur, ipſeque Antonius, non ſecus de reſtitutis poſtliminio literis, quàm Ferdinandus, Granata capta, Mauriſque pulſis, glorioſè triumpharet. Scripſit ingenti curſu orſus à grammaticæ præceptis omnes ferè liberales diſciplinas, & ſacras literas peruagatus, multa volumina quæ extant. Expectatur autem ſummæ vtilitatis Dictionarium, quo Latinę, Græcę, ac Hebraicæ linguæ documenta continentur, ab hęrede filio hactenus impiè ſuppreſſum, quum & ipſa quoque penè ad exitũ perducta, Bethici belli hiſtoria in lucem non prodeat. Oppreſſit eum repentina paralyſis, quum ad ſeptuageſimum ſeptimum ætatis annum perueniſſet, tanto quidem corporis ingenijque vigore, vt nihil de ſtudiorum labore omnino remitteret: & vt natura mulieroſus, ad ſupremum vſque diem venereis vteretur. Obijt ſub id tempus, quo popularibus vlterioris Hiſpaniæ ad arma conſternatis, aduerſus Belgas præſides tanquam auarè imperantes, grauiter eſt tumultuatum.

Myrtei.

Me putat æternum ſaxo poſuiſſe ſub imo
Acerba mors, & fallitur.
Non ingrata etenim mea gens volitare per ora
Dat, & per oras omnium.
Hæc mihi pro reduci ſtudiô, Latijſque Camœnis
Certè trophæum non minus,
Quàm tibi pro Mauris debet Fernande fugatis
Et prò recepta Bætica.

Incerti.

Vt quondam tacuit Latiæ facundia linguæ,
Cum fuit Antonij cæſa manus gladijs:
Sic ſcelus hoc ſolers Antonij cura piauit,
Quámque prior vitam ſuſtulit, ille dedit.

Latomi.

Secula tranſierant: neq; adhuc Hiſpania quicquam
Ediderat, quales aſſolet ante viros.

Iamque

Iamque emarcuerat, neque erat quod gignere poſſet,
Semine maternos deſtituente locos.
Acceſsit Venerem Phœbus: quin hac tua in vrbe
Eximus, qui nos, dixit, vtrunque colat.
Illa ſed aſſenſa eſt, dignumque prioribus annis,
Tum veteri ingenio, tum veteri arte, dedit.
Ipſe eſt (iam noſti) duce quo Tarteſſa iuuentus
Ad decus antiquum ſpirat, & aſſequitur.
Qui licet in patrem non paulò impenſior eſſet,
Non tamen in matrem deſidioſus erat.

Bernardus Bibienna.

HOMO valde mirus in vtraque Fortuna extitit Bernardus Diuitius in oppido Bibienna, vnde ei cognomen ad ſummas Aretinorum Alpes natus. Is à pueritia inter Mediceæ familiæ clientes, primum ſolertis induſtriæ locum meritus, Leoni patria pulſo, atque exuli, ſingulari fide comes ſuit, & conſiliorum quidem omnium particeps. In multa enim, & varia rerum commutatione, diuturnóque vſu grauiſsimarum actionum peracutus, efficax, & quod vnum in aula maximè conducit, iucundus veterator euaſerat: ita, vt eum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum. Magno ſiquidem adiumento fuiſſe conſtabat in comitijs ad promerendas ſuffragatorum voluntates, quum antea nobiliſsimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditam viam, aſtuta quadam vrbanitate muniuiſſet. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetijs condire, ſeria iocis miſcere, adulari, resque arduas diſsimulanter conficere ſolitus, ingenium nuſquam abſurdum, aut ineptum, in otio pariter, atque negotio feliciter afferebat. Scripſit admirabili lepôre comœdiē Calandram, quæ acta eſt in Vaticano ludis Lupercalibus, per nobiles comœdos Romanę iuuētutis, in gratiā Iſabellę Mantuani principis vxoris, vſque adeò decenti apparatu, vt nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio poeta comico, doctius atque facetius compoſitum, aut magnificentius in ſcena editum confiteri liceat, niſi tum cæteris patribus ſacra purpura pudorem expreſsiſſet: quum tamen à minus ſeueris dignitatem attuliſſe putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, vt vernaculos ſales dulcius, atque liquidius fœminarum auribus infunderet: quo multi riſus hilarior voluptas excitaretur. Id enim vnum peti, quærique debere a non inſulſo poeta diſſerebat, quòd in Terentiana ſcena, verecundi ſalis prudentiam admirari quidem non ſatis poſsint ſpectatores, ridere certè nequeant, quod nullam, vel eruditæ fabulæ ineſſe gratiam putaret, niſi ab excitato populo, miſtus cachinno plauſus redderetur. Perijt non planè ſenex, quum è legatione Gallica in Vrbem rediſſet, intempeſtiua ambitione ad pontificatum aſpirans, ſi Leo, vti in Fatis erat, vita excederet, quòd ei rex Franciſcus, ex prolixa pollicitatione ſuffragaturus crederetur. id multo iunior, habituque viuacior Leo

in imbecillo ſene adeò indignanter tuliſſe fertur, vt ipſe Bibienna, tabiſi co ve- neno ex frixis ouis de manu in menſa porrectis, ſe petitum ſuſpicioſius, quàm decebat, exiſtimaret: inani certè argumento, quòd inſignium medicorum, vel iterata exquiſitaque remedia minimè profeciſſent.

Boccarini Aretini.

Trunca fides, lugent Charites, periere lepôres
Deſipuêre ſales, deſipuêre ioci,
Lurida nimirum Mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immiti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Romæ occidit, ortus
Eſt Bibiennæ. Hoc te ſcire ſat hoſpes erat.

Latomi.

Omnia captaui, nec ſegniter omnia cepi:
Eſt mea præcipuus præda galerus honos.
Preſſius at tandem captans, nec vt ante, Leonem,
Venator perij caſsibus ipſe meis.

IASON

Iaſon Mainus.

IASONI Maino Mediolanenſi, vti ipſe in gentilitijs inſignibus præſcribere ſolebat, virtuti Fortuna comes non defuit: natus enim ex concubina, nequaquam eodem cultu, quo ęquales propinqui, ſed eodem pædagogo ſibi tantum immiti, atque aſpero vtebatur, vt ab eo familiariter audiuimus. Ex hac ſchola miſſus Ticinum ad ius ciuile perdiſcendum, primo anno ita ingenium ad vitia, illám-

que ſupra cætera peſtilentem aleam deflexit, vt cum hoſpite decoqueret, & iuris Codicem in membranis ſcriptum, magno emptum precio fœneratori tradere cogeretur: ipſe verò demum ſordida in toga, capite tonſo, quod id tinea deformis obſideret, ridiculus videbatur: ſed maturè & peracerbè caſtigatus, ſeipſum collegit, bonæque frugis perſonam nequaquam mentitus, tanta contentione in ſtudijs diſputationibusque ſeſe exercuit, vt doctores ipſi, æqualisq; iuuentus, cum adeò celeriter atque feliciter profeciſſe mirarentur. Exinde ſuggeſtu dignus, Inſtitiones enarrauit, conceſsitque demum Patauium. ſed inde quum ſecunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuerſus eſt. Ab eximia tum grauitate, atque facundia ſummi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, vſque ad poeticum decus inſtructus, dicta, ſcriptaque lepidiſsimè condiebat. canoram vocem, valida latera, geſtum oris excellentem ad ſuggeſtum afferens explicati & perilluſtris, ſolidique doctoris nomen tuebatur. conſultoribus precio grauis videri poterat, niſi pecuniam acceptam ſi cauſa decidiſſent: liberali pactione ſe continuò redditurum profiteretur. Me audiente interrogatus à Ludouico Gallorum rege, cur nunquam duxiſſet vxorem, vt te commendante, inquit, Iulius pontifex ad purpureum galerum geſtandum, me habilem ſciat. Audiuerat enim honoris cauſa eo die aurata in toga profitentem rex ipſe, quinque Cardinalibus, & centum proceribus ſubſellia implentibus, quum Genua ſubacta, de Liguribus triumphaſſet. Ea enim lectione dignitatem equeſtrem ob ſpectatum in acie facinus de manu regis traditam, accendendæ virtutis ergò ad poſteros manare diffiniuit. Mortuus eſt Ticini valde ſenex, extructa nobili domo, emptisque in Placentino latifundijs. Suburbano autem in templo diui Pauli ſepulchrum cum his titulis oſtenditur,

Dardani Parmenſis.

Quis iacet hoc hoſpes tumulo? Quis? Summus Iaſon:
Illéne Frixeæ vellere diues ouis?
Clarior hic illo longè eſt. Quiſnam oro? Maynus,
Excellens iuris gloria Cæſarei.
Non fuit hoc quiſquam iuris conſultior alter,
Qui extinctum poſſet reddere ius melius:
Sed tamen hoc ſummi vetuit mens dia parentis,
Cæſaribus cupiens vſque fauere ſuis.
Te audijt, ô nimium felix, qui iura legentem,
Damnantemque acri plurima iudicio,
Nec tamen infelix, tua qui monumenta reuoluit,
Et memori condit lecta, fouetque ſinu.
Et quanquam obloqueris plebs inuida ſolus Iaſon
Hic legum nodos difficilesq; ſoluit.
Amborum ſic fama omnem vulgata per orbem:
Ille nitens belli laude, ſed iſte togæ.

Iaſonis Landi.

Donec erunt igneis, & Phœbus lampade terras
Luſtrabit, Mayni viuet in orbe decus.
Vnicus in terris ſoluens ænigmata legum,
Is meritò iuris dicitur eſſe Parens.

Latomi.

Latomi.

Materia vincor, & tu vis ire, Viator,
Expediam: iacet hîc ille Magnus: abi.

Chriſtophorus Longolius.

CHRISTOPHORVS Longolius Mechliniæ Belgicæ ſacerdote Antiſtite genitus, & Lutetię in ſcholis frugaliter educatus, partis diſciplinarum omnium peramplis opibus, aureo Leonis principatu Romam venit: adeò diſsimulata ingenij profeſsione, vt rubro pileo, & aſtricta penula ſemi Germani militis habitum mentiretur, quippe cui mens erat auidè peregrinanti priſcæ felicitatis monumenta ſpectare, ſcrutari ingenia, bibliothecas excutere, atq; illud demum eruditæ cenſurę iudicium, quod fruſtra alibi, quam ſub Romano cęlo quæritur, certius atque liquidius adipiſci. ſed intranti gymnaſium, & acutè diſputanti, non

inſulſi literarum profeſſores, celeriter & comiter perſonam detraxerunt, ita, vt mox honeſtiſsimi ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Caſtellanus alterna hoſpitij liberalitate intra penates receptum, triennio aluerint, eiq; virtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verùm aliquanto poſt, emerſit liber execrabilis maledicentiæ veneno delibutus, quem iuueni li declamatione perſcripſerat, Romani nominis antiquum decus barbaro liuore proſcindens. Infremuit Populus Romanus ea contumelia perturbatus: Celſo Mellino adoleſcente clariſsimo, generoſa oratione in Capitolio, tanquam reum Maieſtatis accuſante. Sed Longolius totius aulæ clementia præmunitus duabus orationib. publicatis ſeſe eo nomine defendens, iudiciũ Populi ſubterfugit, quòd nequaquã malignitate animi, ſed more Sophiſtarũ, exercitationis ſtudio materiæ difficilis ac inſolentis, idcoque damnatæ ſpei argumentum deſumpſiſſet, ſcilicet, vt ſodales eius temerè ſuſcepti muneris, vel infelicem audaciam mirarentur. Tranſiuit inde Patauium, his præſertim actionibus claritatẽ conſecutus: adhæſitque Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in quorum hodie ſacra purpura ſummam pietatem, atq; doctrinam veneramur. In eius contubernio, cum ingentibus vigilijs libros aduerſus Lutherum diſertè, et grauiter inchoatos elaboraret, editis iam ad imitationẽ Ciceronis Epiſtolis febre conſumptus eſt. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honeſtauit.

Te iuuenem rapuère Deæ fatalia nentes
Stamina, cum ſcirent moriturum tempore nullo
Longoli tibi ſi canos, ſeniumque dediſſent.

Germani Brixij. *

Caſtalides lacerate genas, diuellite crinem:
Nec lachrymæ finem, nec teneant gemitus.
Proh dolor, effertur Patauina funus in vrbe,
Ante ſua extincti tempora Longolij.
Quem modò vel Gallum voluit pro dote Latina,
Roma locum ciues inter habere ſuos.
Roma ſibi plenè mox reſtituenda, dediſſent
Longolio plenos, ſi modò Fata dies.

Stephani Doleti.

Longolij ô vtinam potuiſſet lingua docta tantùm
Apud rapacem mortem, acreisq; Parcas
Quantum olim valuit dicendo, voce dum diſerta
Romæ cateruas flecteret ſtupentes:
Viueret incolumis, nec funere concidiſſet atro,
Dignus perenni temporum recurſu.
Sed viuit, neq; morte vlla extinguetur, arce tectus
Famæ micantis, nominisque magni.
Aere perennius exegit monimentum, ad aſtra latè
Laus cuius ingens & loquax volauit:
Quod non annorum ſeries, nec flatus impotentis
Auſtri, nec imbres diruent edaces:

Sidera

Sidera dum cœlo hærebunt, ac Vrſa obibit axem,
Curſúque tardo per polum meabit.
Longolio Heſperij, quiq́ ortum Solis intuentur,
Omnes, viciſſim gloriam vouebunt.
Hinc igitur procul, hinc procul abſint næniæ ſepulcri,
Luctuſque turpes, quos anus refundunt.

Claudij Roſcletti.

Antehac noſtra cuiquam Ciceronis ineſſe
Eloquium, neruos, vimq́ue ſtylumq́ue negant.
At tua Longoli auſcultent ſine nomine, nullum
Iurabunt alium tam Ciceronis opus.

Eiuſdem.

Antiſtes eloquentiæ, magni nepos
Atlántis, admiratus vt Longolium eſt
Artificibus fandi eſſe priſcis non modò
Parem, ſed & maiorem, ait, præſtantior
Vt plurimum diſcipulus eſt didaſcalo.

Latomi.

Illa caput regni, Phœbique Lutetia nutrix,
Longolium ciuem dixerat eſſe ſuum.
Interea attollens ſimileis Mechlinia criſtas,
Aſſeruit titulo non grauiore ſibi.
Roma ſed indignans: meus eſt ſi Tullius, inquit,
Non hic: & aſſcripſit: non meus eſſe poteſt.
Proſiliens tandem titulis Sconbouia veris,
Dulcibus ex hortis flore reuincta caput:
Gaudeo quòd Batauam vel nunc amplecteris aurem,
Roma, ait, at partum tu mihi redde meum:
Septem vrbes certent de ſtirpe inſignis Homeri,
Quatuor eſt harum lis ſpecioſa magis.

leni librum de Tuenda Valetudine, quum in arte medica æquè doctus & fortunatus ſpectaretur. Verùm ab eo munere, veluti quæſtuoſo potius, quàm ad parādam perennem gloriam nobili, refugit ad antiqua optimarum literarum ſtudia, reuocatus ſocietate Latomeri, atque Grocinij, qui conſtituto Triumuiratu, ad immortalem laudem, vertendum Ariſtotelem communicato labore ſuſceperant, ſed Grocinius, ad oblatum ſibi ſacerdotium à decreto fideque diſceſsit, & Latomerus conſilio excuſſus eſt, ita, vt Linacro egregiæ voluntatis decus maneret apud Henricum Octauum. Sexageſimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore diſruptæ herniæ vita excedens, honeſtam domum Londini Medicorum collegio dedicauit.

Iani Vitalis.

Dum Linacrus adit Morinos, patrioſque Britannos,
Artibus egregijs diues ab Italia:
Ingentem molem ſaxorum in rupibus altis,
Congerit ad fauces alte Gebenna tuas.
Floribus hinc, viridiq́, ſtruem dum fronde coronat,
Et ſacer Aſſyrias paſcitur ignis opes:
Hoc tibi, ait, mater ſtudiorum, ô ſancta meorum
Templum Linacrus dedicat, Italia.
Tu modò cui docta aſſurgunt cum Pallade Athenæ
Hoc de me precium ſedulitatis habe.

Latomi.

Dum longum Italiæ vale iuberet,
Thuſque in graminea cremaret ara,
Qua tuas aperis Gabenna fauceis.
Linacrus patrios petens penateis:
Sic amore viri locuta fertur
Arnis, impatiens Etruſca nympha:
Ah, ſic Arnida? ſic tuam puellam?
Sic linquis veteres tuos amores?
Et præ me petis Anglicas puellas?
Quid rerum hic quod ames valet deeſſe,
Illic quod cupias poteſt adeſſe?
Gaudes Barbarie? Hermolaon eccum: at
Quem pro delitijs habent Camœnæ.
Sin autem caperis nitore linguæ,
Hoc nil terſius eſt Politiano.
Sed gaudes refluum vehi per æquor?
Ah, ijs iam in lachrymis potes natare:
Et quæ te huc reuehent, redito tantùm.
An rupeis patrias amas videre?
Te, Linacre, aperi: nec ibis vltra.
Quid? quòd Italiam miſer relinquis,
Quum ſis Italica eruditione,
Romano ingenio, lepore Thuſco?
Totus noſter homo es: ſed Angla mens eſt.
Ille abiuit: & hæc ſoluta in vndas.

Antonius Nebriſſenſis.

HISPANIA per mille amplius annos, Vandalicis, Punicisque armis occupantibus, Latinarum literarum ſplendore caruit, alioqui non obſcura telluris, cæliſque temperie maximorum ingeniorum ferax, ſi Lucani, Senecarum, Silij, Martialisque memoria recolatur, vt hîc Auerroem in Arabica lingua, ſapientiæ lumine clariſsimum omittamus. Hiſpaniæ enim proceres, totaq; nobilitas peruerſam opinionem de literis induerant: ſic, vt earum ſtudia, quum pro libertate aduerſus externas gentes dimicarẽt publica cõſpiratione damnarentur, quaſi aliena, importunaq; virtuti bellicæ, qua vna ſalus, & libertas omnium certiore laude pararetur. Sed poſt Punicũ nomen, virtute Ferdinãdi Regis Hiſpania pulſum, Antonij Nebriſſenſis ingenium emicuit, par antiquis Grammaticis,

Iamq́ue emarcuerat, neque erat quod gignere poſſet,
Semine maternos deſtituente locos.
Acceſsit Venerem Phœbus: quin hac tua in vrbe
Eximius, qui nos, dixit, vtrumque colat.
Illa ſed aſſenſa eſt, dignumq́ue prioribus annis,
Tum veteri ingenio, tum veteri arte, dedit.
Ipſe eſt (iam noſti) duce quo Tarteſſa iuuentus
Ad decus antiquum ſpirat, & aſſequitur.
Qui licet in patrem non paulò impenſior eſſet,
Non tamen in matrem deſidioſus erat.

Bernardus Bibienna.

HOMO valde mirus in vtraque Fortuna extitit Bernardus Diuitius in oppido Bibienna, vnde ei cognomen ad ſummas Aretinorum Alpes natus. Is à pueritia inter Mediceæ familiæ clientes, primum ſolertis induſtriæ locum meritus, Leoni patria pulſo, atque exuli, ſingulari fide comes fuit, & conſiliorum quidem omnium particeps. In multa enim, & varia rerum commutatione, diuturnóque vſu grauiſsimarum actionum peracutus, efficax, & quod vnum in aula maximè conducit, iucundus veterator euaſerat: ita, vt eum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum. Magno ſiquidem adiumento fuiſſe conſtabat in comitijs ad promerendas ſuffragatorum voluntates, quum antea nobiliſsimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditam viam, aſtuta quadam vrbanitate muniuiſſet. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetijs condire, ſeria iocis miſcere, adulari, resq́ue arduas diſsimulanter conficere ſolitus, ingenium nuſquam abſurdum, aut ineptum, in otio pariter, atq; negotio feliciter afferebat. Scripſit admirabili lepôre comœdiē Calandram, quæ acta eſt in Vaticano ludis Lupercalibus, pernobiles comœdos Romanę iuuētutis, in gratiā Iſabellę Mantuani principis vxoris, vſque adeò decenti apparatu, vt nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio poeta comico, doctius atque facetius compoſitum, aut magnificentius in ſcena editum confiteri liceat, niſi tum cæteris patribus ſacra purpura pudorem expreſsiſſet: quum tamen à minus ſeueris dignitatem attuliſſe putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, vt vernaculos ſales dulcius, atque liquidius fœminarum auribus infunderet: quo multi riſus hilarior voluptas excitaretur. Id enim vnum peti, quærique debere a non inſulſo poeta diſſerebat, quòd in Terentiana ſcena, verecundi ſalis prudentiam admirari quidem non ſatis poſsint ſpectatores, ridere certè nequeant, quod nullam, vel eruditæ fabulæ ineſſe gratiam putaret, niſi ab excitato populo, miſtus cachinno plauſus redderetur. Perijt non planè ſenex, quum è legatione Gallica in Vrbem rediſſet, intempeſtiua ambitione ad pontificatum aſpirans, ſi Leo, vti in Fatis erat, vita excederet, quòd ei rex Franciſcus, ex prolixa pollicitatione ſuffragaturus crederetur. id multo iunior, habituq́ue viuacior Leo

in imbecillo ſene adeò indignanter tuliſſe fertur, vt ipſe Bibienna, tabiſi co veneno ex frixis ouis de manu in menſa porrectis, ſe petitum ſuſpicioſius, quàm decebat, exiſtimaret: inani certè argumento, quòd inſignium medicorum, vel iterata exquiſitaque remedia minimè profeciſſent.

Boccarini Aretini.

Trunca fides, lugent Charites, perière lepôres
Deſipuère ſales, deſipuère ioci,
Lurida nimirum Mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immiti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Romæ occidit ortus
Eſt Bibiennæ. Hoc te ſcire ſat hoſpes erat.

Latomi.

Omnia captaui, nec ſegniter omnia cepi:
Eſt mea præcipuus præda galerus honos.
Preſſius at tandem captaus, nec vt ante, Leonem,
Venator perij caſſibus ipſe meis.

IASON

Iaſon Mainus.

IASONI Maino Mediolanenſi, vti ipſe in gentilitijs inſignibus præſcribere ſolebat, virtuti Fortuna comes non defuit: natus enim ex concubina, nequaquam eodem cultu, quo ęquales propinqui, ſed eodem pædagogo ſibi tantum immiti, atque aſpero vtebatur, vt ab eo familiariter audiuimus. Ex hac ſchola miſſus Ticinum ad ius ciuile perdiſcendum, primo anno ita ingenium ad vitia, illám-

que ſupra cætera peſtilentem aleam deflexit, vt cum hoſpite decoqueret, & iuris Codicem in membranis ſcriptum, magno emptum precio fœneratori tradere cogeretur: ipſe verò demum ſordida in toga, capite tonſo, quod id tinea deformis obſideret, ridiculus videbatur: ſed maturè & peracerbè caſtigatus, ſe ipſum collegit, bonæque frugis perſonam nequaquam mentitus, tanta contentione in ſtudijs diſputationibusque ſeſe exercuit, vt doctores ipſi, æqualisque iuuentus, cum adeò celeriter atque felicicer profeciſſe mirarentur. Exinde ſuggeſtu dignus, Inſtitiones enarrauit, conceſsitque demum Patauium. ſed inde quum ſecunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuerſus eſt. Ab eximia tum grauitate, atque facundia ſummi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, vſque ad poeticum decus inſtructus, dicta, ſcriptaque lepidiſsimè condiebac. canoram vocem, valida latera, geſtum oris excellentem ad ſuggeſtum afferens explicati & perilluſtris, ſolidique doctoris nomen tuebatur. conſultoribus precio grauis videri poterac, niſi pecuniam acceptam ſi cauſa decidiſſent: liberali pactione ſe continuò redditurum profiteretur. Me audiente interrogatus à Ludouico Gallorum rege, cur nunquam duxiſſet vxorem, vt te commendante, inquit, Iulius pontifex ad purpureum galerum geſtandum, me habilem ſciat. Audiuerat enim honoris cauſa eo die aurata in toga profitentem rex ipſe, quinque Cardinalibus, & centum proceribus ſubſellia implentibus, quum Genua ſubacta, de Liguribus triumphaſſet. Ea enim lectione dignitatem equeſtrem ob ſpectatum in acie facinus de manu regis traditam, accendendæ virtutis ergò ad poſteros manare diffiniuit. Mortuus eſt Ticini valde ſenex, extructa nobili domo, emptisque in Placentino latifundijs. Suburbano autem in templo diui Pauli ſepulchrum cum his titulis oſtenditur.

Dardani Parmenſis.

Quis iacet hoc hoſpes tumulo? Quis? Summus Iaſon:
Ill'ene Frixeæ vellere diues ouis?
Clarior hic illo longè eſt. Quiſnam oro? Maynus,
Excellens iuris gloria Cæſarei.
Non fuit hoc quiſquam iuris conſultior alter,
Qui extinctum poſſet reddere ius melius:
Sed tamen hoc ſummi vetuit mens dia parentis,
Cæſaribus cupiens vſque fauere ſuis.
Te audijt, ô nimium felix, qui iura legentem,
Damnantemque acri plurima iudicio,
Nec tamen infelix, tua qui monumenta reuoluit,
Et memori condit lecta, fouetque ſinu.
Et quanquam obloqueris plebs inuida ſolus Iaſon
Hic legum nodos difficileſque ſoluit.
Amborum ſic fama omnem vulgata per orbem:
Ille nitens belli laude, ſed iſte togæ.

Iaſonis Landi.

Donec erunt igneis, & Phœbus lampade terras
Luſtrabit, Mayni viuet in orbe decus.
Vnicus in terris ſoluens ænigmata legum,
Is meritò iuris dicitur eſſe Parens.

Latomi.

Materia vincor, & tu viſire, Viator,
Expediam: iacet hîc ille Maynus: abi.

Chriſtophorus Longolius.

CHRISTOPHORVS Longolius Mechliniæ Belgicæ ſacerdote Antiſtite genitus, & Lutetię in ſcholis frugaliter educatus, partis diſciplinarum omnium peramplis opibus, aureo Leonis principatu Romam venit: adeò diſsimulata ingenij profeſsione, vt rubro pileo, & aſtricta penula ſemi Germani militis habitum mentiretur, quippe cui mens erat auidè peregrinanti priſcæ felicitatis monumenta ſpectare, ſcrutari ingenia, bibliothecas excutere, atq; illud demum eruditæ cenſurę iudicium, quod fruſtra alibi, quam ſub Romano cęlo quæritur, certius atque liquidius adipiſci. ſed intranti gymnaſium, & acutè diſputanti, non

inſulſi literarum profeſſores, celeriter & comiter perſonam detraxerunt, ita, vt mox honeſtiſsimi ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Caſtellanus alterna hoſpitij liberalitate intra penates receptum, triennio aluerint, eiq́; virtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verùm aliquanto pòſt, emerſit liber execrabilis maledicentiæ veneno delibutus, quem iuuenili declamatione perſcripſerat, Romani nominis antiquum decus barbaro liuore proſcindens. Infremuit Populus Romanus ea contumelia perturbatus: Celſo Mellino adoleſcente clariſsimo, generoſa oratione in Capitolio, tanquam reum Maieſtatis accuſante. Sed Longolius totius aulæ clementia præmunitus duabus orationib. publicatis ſeſe eo nomine defendens, iudiciũ Populi ſubterfugit, quòd nequaquã malignitate animi, ſed more Sophiſtarũ, exercitationis ſtudio materiæ difficilis ac inſolentis, ideoq́ue damnatæ ſpei argumentum deſumpſiſſet, ſcilicet, vt ſodales eius temerè ſuſcepti muneris, vel infelicem audaciam mirarentur. Tranſiuit inde Patauium, his præſertim actionibus claritatẽ conſecutus: adhæſitq́ue Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in quorum hodie ſacra purpura ſummam pietatem, atq; doctrinam veneramur. In eius contubernio, cum ingentibus vigilijs libros aduerſus Lutherum diſertè, et grauiter inchoatos elaboraret, editis iam ad imitationẽ Ciceronis Epiſtolis febre conſumptus eſt. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honeſtauit.

Te iuuenem rapuère Deæ fatalia nentes
Stamina, cum ſcirent moriturum tempore nullo
Longoli tibi ſi canos, ſeniumq́ue dediſſent.

Germani Brixij.

Caſtalides lacerate genas, diuellite crinem:
Nec lachrymæ finem, nec teneant gemitus.
Proh dolor, effertur Patauina funus in vrbe,
Ante ſua extincti tempora Longolij.
Quem modò vel Gallum voluit pro dote Latina,
Roma locum ciues inter habere ſuos.
Roma ſibi plenè mox reſtituenda, dediſſent
Longolio plenos, ſi modò Fata dies.

Stephani Doleti.

Longolij ô vtinam potuiſſet lingua docta tantùm
Apud rapacem mortem, acreisq́; Parcas
Quantum olim valuit dicendo, voce dum diſerta
Romæ cateruas flecteret ſtupentes:
Viueret incolumis, nec funere concidiſſet atro,
Dignus perenni temporum recurſu.
Sed viuit, neq; morte vlla extinguetur, arce tectus
Famæ micantis, nominisq́ue magni.
Aere perennius exegit monimentum, ad aſtra latè
Laus cuius ingens & loquax volauit:
Quod non annorum ſeries, nec flatus impotentis
Auſtri, nec imbres diruent edaces:

Sidera

Sidera dum cælo hærebunt, ac Vrſa obibit axem,
Curſúque tardo per polum meabit.
Longolio Heſperij, quiq́ ortum Solis intuentur.
Omnes, viciſsim gloriam vouebunt.
Hinc igitur procul, hinc procul abſint næniæ ſepulcri;
Luctusq́ue turpes, quos anus refundunt.

Claudij Roſeletti.

Antehac noſtra cuiquam Ciceronis ineſſe
Eloquium, neruos, vimq́ue ſtylumq́ue negant.
At tua Longoli auſcultent ſine nomine, nullum
Iurabunt alium tam Ciceronis opus.

Eiuſdem.

Antiſtes eloquentiæ, magni nepos
Atlántis, admiratus vt Longolium eſt
Artificibus fandi eſſe priſcis non modò
Parem, ſed & maiorem, ait, præſtantior
Vt plurimum diſcipulus eſt didaſcalo.

Latomi.

Illa caput regni, Phœbique Lutetia nutrix,
Longolium ciuem dixerat eſſe ſuum.
Interea attollens ſimileis Mechlinia criſtas,
Aſſeruit titulo non grauiore ſibi.
Roma ſed indignans: meus eſt ſi Tullius, inquit,
Non hic: & aſſcripſit: non meus eſſe poteſt.
Proſiliens tandem titulis Sconhouia veris,
Dulcibus ex hortis flore reuincta caput:
Gaudeo quòd Batauam vel nunc amplecteris aurem,
Roma, ait, at partum tu mihi redde meum:
Septem vrbes certent de ſtirpe inſignis Homeri,
Quatuor eſt harum lis ſpecioſa magis.

Aurelius Augurellus.

NON eſt cur miremur in puſillo corpore viuaciſsimi hominis Aurelij Augurelli præaltum ingenium enituiſſe. Fit enim plerunque natura, vt innati ſpiritus vis ipſa collectior, paruæ compaginis membra aptiſsimè regat, & quod mentis eſt ad excogitandum, plenius atque validius illuſtret. Is Arimini natus, vitã in literis perdiſcendo, docendoq́ue ad octogeſimum tertium ætatis annum feliciter extendit, Venetijsq́ue in primis habitus eſt multò doctior, et purior, quã quiſquam alius, qui Latinas Græcasq́ue literas priuato quodam officio, ac ob id quæſtuoſiore profiteretur. Extant eius Odæ plures, & paucæ Elegię Romana ſimplicitate decantatæ. ſed Iambico verſu à paucis hactenus proſperè tentato, viſus eſt ad antiquæ laudis metam propius acceſsiſſe. Nouiſsimè ridendus ille morbus certæ egeſtatis. & caſsi laboris comes, curioſis ingenijs familiaris, totum homunculum occupauit, metalla & ſuccos in abditis fornacibus recoquẽtem, vt ex argento viuo concretum, & ductile argentum ad cudendam monetem efficeret, & admirabilem abditarum naturæ rerum maſſam conflando, purum inde aurum crearetur. Sed ea cura inani voto ſuſcepta, nequaquam magno damno ei ceſsit, quum ingenium ab irrita ſpe ad factitanda carmina verteretur, vt fallacis, & irriſæ artis certitudinem, carminum authoritate demonſtraret, quum ipſo conſcientiæ pudore inanis artifex proderetur. Scripſit enim Chryſopœiam ad Leonem auri contemptorem, vt prodigè vtendi ad alenda ingenia, feſtosq́ue & planè regios ſumptus, inexhauſtæ opes ſine iniuria humani generis abundè ſuppeterent. Edidit etiam Geruntica, Petro Lipomano diſcipulo dicata, quem hodie Veronenſes virtutis merito, antiſtitem venerantur. Taruiſij, vbi flamen erat, quum ad forum in taberna libraria diſputaret, apoplexia correptus, ſubitò interijt. Depicta tumulo effigies, cui hoc ipſe carmẽ ſubſcripſerat.

Aurelij Augurelli imago eſt, quam vides,
Viri vacantis literarum ſerio
Studio & ioco ſo, diſpari cura tamen:
Hoc, vt vegetior ſic fieret ad ſeria:
Illo, vt iocoſis vteretur firmior

Latomi.

Iocum vetuſtum refricans Aurelius,
Dum ſperat aurum, luditur carbonibus:
Adhuc Leoni auri prodigo,
Iam certus artis, nempe Chryſopeiam:
Vt quod minus collegit è carbonibus,
Auidi Leonis eriperet è dentibus.

GVI.

Guido Poſthumus.

GVIDO Poſthumus Piſaurenſis, lepido & comi, argutoque ingenio poeta, quum Elegias, & varijs numeris carmina factitaret, in aula Leonis conſpicuus fuit. Patebat enim ea liberaliter, meridianis præſertim horis quum citharœdi ceſſarent, his omnibus eruditæ ſuauitatis oblectamenta ad ciendam hilaritatem intuliſſent. Sed benigna principis manu ſæpe donatum & non inſulsè ad honores aſpirantem, regius inuaſit morbus, ex moribunda patriæ ſede proculdubio conceptus. Medici ſuaſerunt, vt Capranicum ſecederet Sutrini agri vicum, aeris ſalubritate ac indulgentia Herculis Ragoni Cardinalis, cuius opibus familiariter vtebatur, eò deuectus eſt. Verùm non multò poſt exuſto lenta febre toto viſcere, vel adhuc iuuenis, vim morbi fatique ſuſtinere non potuit. In ęde diui Franciſci tumulatum poetæ ſodales his carminibus proſecuti ſunt.

Tibaldei.

Poſthumus hic ſitus eſt, ne dictum hoc nomine crèdas
In lucem extincto quòd patre prodierit.
Mortales neque enim talem genuère parentes;
Calliopeia fuit mater, Apollo pater.

Iani Vitalis.

Quærite nunc alium Muſæ, quem ſemper ametis:
Qui vos ſemper amet, Poſthumus occubuit.

Latomi.

Me Iouis & Veneris fauſto ſub ſidere natum,
Phœbus adoptauit, nomen & impoſuit.
Vnde (nec eſt alia factum ratione) ſciatis
Me poſt defoſſum viuere corpus humo.

Nicolaus Leonicenus.

NEMO profitentium Medicorum, Nicolao Leoniceno Vicentino vera ſalutaris ſcientiæ dogmata purius atque nitidius explicauit. Nemo errores Sophiſtarum importuna garrulitate cuncta fœdantium eloquentius atque validius confutauit. Nemo eo demum ad illuſtrem certioris peritiæ fidem longius atque ſalubrius vitam produxit. Primus enim Græca Galeni volumina Latinè interpretando ſtudioſis perdiſcenda demonſtrauit, imperitorum latratibus, publicatis ſumma eloquentia commentarijs occurrerat, vtpote qui ab ineunte ætate optimis literis deditus, ingentes opes capacis & maximè conſtantis ingenij, ad illuſtrandam medicinam contuliſſet. Cibi enim & vini maximè abſtinens, ſomniq́ue minimi, præſertim verò Veneris continentiſsimus, vſq; adeò mollioris vitę voluptates abdicauit, vt pecunias, luxurię inſtrumēta, nec agnita quidem

quidem monetæ nota contemneret oblatum, & nulla delectum cura cibum caperet: nec vnquam de fortuna quereretur, quòd vnam vir acutus ſtudiorum laudem reſpiceret, nec opportuna mediocris vitæ ſubſidia, benignitate Ferrarienſium principum Herculis, Alfonſique filij, ſibi defutura proſpiceret. Eum hercle perfectum Stoicum putaſſes, niſi honeſto ac liberalis hilaritas affuiſſet. Edidit eruditum & perelegantem librum, qui Romanus medicus Antiſophiſta inſcribitur, quum ante de Ordine trium doctrinarum, & de Virtute formatiua perutiles libellos publicaſſet. Dionis quoque Hiſtoria, & Luciani Dialogi, vernacula loquentes lingua, Herculi Latinarum literarum imperito mirè placuerunt. Peruenit ad nonageſimum annum integerrimis ſenſibus, vegetáque memoria, nec in curua quidem ceruice, quum eſſet ſtaturæ celſioris & ſine ſcipione venerabilis. Quum ego aliquando comiter ab eo peterem, vt ingenuè proferret, quo nam arcano artis vteretur, vt tanto corporis atque animi vigore vitia ſenectutis eluderet: Viuidum, inquit, ingenium perpetua, Ioui, vitæ innocentia, ſalubre verò corpus hilari frugalitatis præſidio facilè tuemur. Tumulus eius in atrio ædis.

Myrtei.

Cui neque ſat fuit, & terras euoluere, & vndas,
Quæque arcana tenent flumina, terra, mare:
Dum rerum cauſas latè veſtigat, & ægra
Morborum reuocat corpora colluuie:
Nunc Leonicenus tegitur paruo aggere terræ:
Cuius vtramque volat fama per Heſperiam.

Latomi.

Quòd te cæleſtem tueretur ducere vitam
(Sic fore de Parcis ſciuerat ante ſuis)
Fecit vt excideret morti, tua rumpere fata,
Nec te decrepitum cerneret eſſe ſenem.

Petrus Pomponatius.

PETRVS Pomponatius Mantuanus, in philoſophia præceptor meus, inter Peripateticos illuſtres primum ſuggeſtus locū obtinuit. Enarrabat enim Ariſtotelem ſimul ac Auerroem ſuaui & præclara voce, elocutione autem emendata & leni quum proponeret, volubili & concitata quum infringeret, porrò quū diffiniret, atque decerneret, adeò graui ſedataque, vt auditores in ſubſellijs ſcriptitando explicatas ſententias notis exciperent. At in coronis conſeſſuque doctorum, quum exercitatione perutili ad prętoriam porticū diſputaretur, ita mirus euadebat, vt ſæpe ancipiti & cornuto Achillini enthymemate circumuentus, ſuperfuſo facetiarum ſale, aduerſarij impetum ex illis gyris & mæandris explicatus eluderet. Erat puſilla admodum, ſed quadrata corporis ſtatura, capite nulla ex parte enormi vel inſulſo, vtpote oculis ad omnes animi habitus aptiſ-

ſimè

ſimè paratis & intentis. Exorto bello Veneto, poſt Achillini mortẽ Bononiæ profeſſus eſt, vbi cucullatos ſacerdotes contra ſe in caput, & nominis famam vehementiſsimè concitauit, edito ſcilicet volumine, quo animas poſt corporis mortem interituras ex ſententia Ariſtotelis probare nitebatur, ſecutus Aphrodiſei placita: cuius dogmate ad corrumpendam iuuentutem, diſſoluendamque Chriſtianę vitæ diſciplinam, nihil peſtilentius induci potuit. Scripſit etiam de Fato, & de incantionum occulta poteſtate. Sexageſimo autem tertio ætatis anno, ſtranguria oborta Bononiæ fato functus eſt: relatusque inde Mantuam, nobile ſepulchrum Herculis Gonzagæ Cardinalis, erga ciuem & magiſtrum liberali pietate promeruit.

Iani Vitalis.

En animârum ingens globus, en legio omniuagantum
Quas tu perpetua luce carêre negas.
Mortuus, vt diſcas æternam has viuere vitam,
Ad cineres vlulant Pomponiate tuos.

Latomi.

Cur, quis hîc iaceam, referre cogor;
Et cauſæ iugulo meæ admouere
Hunc enſem, vt modò mortuus, cinisque
Si tecum fuero locutus, atri
Conuincar placiti, reusque fiam?
Sed ſunt y rabidi & mali poetæ:
Qui quum plurima mentiantur ipſi,
Me verum prohibent tacere: nam ſum
Pomponatius ille, qui profeſſus
Maneis eſſe nihil, ſed interire
Quicquid eſt hominis, patique Fatum:
Nunc contrà experior: tacere proinde
Mallem, ſed rabidi vetant poetæ,

Andreas Maro.

NVLLIS omnino certioribus lineis, nulloque exactiore penicillo Andreæ Maronis ingenium depinxerim, quàm ſi eiſdem vtar coloribus, quibus illud, dum ille viueret, diligenter expreſsimus in Dialogo noſtro, quem in Ænaria inſula, dum vrbs Roma à Cæſarianis, capto pontifice vaſtaretur, perſcripſimus. Interrogante enim Daualo, his fermè verbis reſpondi, cum de viris & fœminis ætate noſtra florentibus iucundiſsimo cenſuræ ordine diſputaretur, & non temerè in mentionem Andreæ Maronis incidiſſemus. Is erat Brixianus, quanquam dimidiam patriam ab Euganeis, Foroque Iulio repeteret. Cupiebat enim Dux generoſus cultorque Muſarum, poetam inuſitata virtute prȩditum, è funeſta clade Vrbis eripere: quod ex me, illum ter captum cruciatumque diu, ac omnibus fortunis expoliatum, miſerabili ridendoque fameſcentis bauli habitu, in Vrbe plena funeribus mendicare didiciſſet. Non eſt, inquam, Dauale, cur tantopere Etruſcos vates ad expeditæ facundiæ laudem, arguta

cithara perſonantes admiremur: in eam enim peramœnæ voluptatis conſuetudinem, mos patrius illos deduxit, quod faciles ad veniam aures dicere audentibus plurimum indulgeant, ita vt nec eos, vel leui ſibilo notandos putent, qui hæſitando, amiſſa celeritatis laude, vel in diſſona, vel in diſpari ſyllaba peccauerint. Verè ſiquidem admirari, & plaudentis clamorem attollere iuuat, ſi nouum Maronem audiamus. Is enim cum ſumma eruditorum admiratione ex tempore ad quam iuſſeris quæſtionem, Latinos verſus varijs modis et numeris fundere conſueuit. Audax profectò negotium, ac munus impudentiæ vel temeritatis plenum, niſi id à natura impetu propè diuino, mira felicitas ſequeretur. Fidibus & cantu Muſas euocat, et quum ſemel coniectam in numeros mentem alacriore ſpiritu inflauerit, tanta vi in torrentis morem citatus fertur, vt fortuita, & ſubitarijs tractibus ducta, multum antè prouiſarum & meditata carmina videantur. Canenti defixi exardent oculi, ſudores manant, frontis venæ contumeſcunt, & quod mirum eſt, eruditæ aures tanquam alienæ & intentæ, omnem impetum profluentium numerorum exactiſsima ratione moderantur. Exceptus eſt ſecundiſsimo plauſu, ac idcirco a Leone repræſentatę facultatis nomine ſacerdotio donatus, quum poſt celebre conuiuium, cui Regum legati ſenatoresque aderāt, de ſuſcipiendo ſacro bello dicere iuſſus, iucunda figurarum varietate decantauit, orſus hoc nobili carmine:

Infelix Europa, diu quaſſata tumultu
Bellorum,—

Tum enim Selymus Turcarum Imperator Campſone & Tomumbeio vltimis Ægypti regibus vna atque altera acie deuictis ac interfectis, magnum Europæ inteſtino bello deflagranti terrorem intulerat. Perijt amiſsis poematibus infelix Maro in vili caupona ad Scropham lapideam campi Martij ab omnibus deſertus, quinquageſimo tertio ætatis anno, quum è Tybure, quò perfugerat, vagantibus etiam ibi Barbaris, in peſtilentē Vrbem vrgente Fato redijſſet.

Myrtei.

Poſtquam ſecundum publica abſtulit clades,
Maronem & vrna caruit infelix, campis
Quæſitus Elyſijs, nec inuentus Muſis:
Phœbus furoris nam miniſter illius,
Quo carmen edere inclytum Maro fuerat,
Inter Sibyllas rapuit, æternùm vt viuat.

Latomi.

Quòd ſpectanda data eſt, non Muſa fruenda Maronis
Phœbe tua eſt leuitas, gloria quanta fuit.
Non volo Vergilij, qui vel meditata dolebat
Carmina, maturæ non ſatis eſſe moræ:
Eius at Andreæ, ſolo quo Brixia alumno
Nil facere eſt cunas auſa Catulle tuas,
Cui fuit in ſubitos tam promptum ex tempore verſus
Ingenium, vt quicquid pangere iuſſus erat,

Aptaret

Aptaret numeris variataq́ verba ligaret,
Qualia vix longi temporis eſſe putes.
At periere breuis breuibus cum verſibus Author:
Deme quod æterno viuit in ingenio.

Andreas Matthæus Aquavivius.

NEMO ex his qui illuſtribus orti familiis ætate noſtra claruerunt, cum peculiari bellica laude ducerentur, Andrea Matthæo Aquauiuio ad Prætutinos Hadrianorum regulo, ſe luculentius optimis diſciplinis exornavit, vti præclarè conſtat ex eo libro nobili pariter ac erudito, qui Encyclopædia inſcribitur, & de Morali virtute Plutarchi plenior liber, ſubtili & copioſo commentario perſimilis oſtendit. Hic heros antiquæ virtutis, vti caſus tulit, bis bello prælioque adverſo, & vulneribus honeſtiſsimè ſuſceptis captus, forti animo tetri carceris calamitatem, ſtudiorum ſolatio ita lenivit, vt ad eam exculti ingenij frugem, quæ ab impotenti fortuna eripi non poteſt, generoſa meditatione pervenerit. Sed cùm eum victor Conſalvus cum reliquis captivis in triumpho ducendum in Hiſpaniam mitteret, Rex Ferdinandus prudentiæ & lenitatis nommine maximè clarus, libertati, priſtinæque fortunæ reſtituit. Tanto itaque vſus beneficio, per viginti quatuor annos egit iocundo in otio vitam dicatã Muſis, adeò ſplendidè & vigilanter, vt ad idem literarum honeſtiſſimum decus Belliſarium fratrem Neretinorum regulum æmulanter invitaret, quem de Venatione, & de ſingularis certaminis provocatione ſcripſiſſe videmus. Cæterùm vir tantus, quum Neapolitanos proceres, candore, innocentia & liberalitate facilè ſuperaret, viſus eſt parum accuratus & diligens in tuenda rei familiaris dignitate, quum in vltimo vitę actu præaltus animus contemptor opum iuſtitutæ liberalitatis nervos inconditis ſumptibus incidiſſet. Fato functus eſt ad Converſanũ Bario finitimum, ſeptvageſimo ſecundo ætatis anno, quum Lotrechij Galli infelicibus armis Apulia quateretur.

Actij Syncerí.

Cernis vt exultet patrijs Aquiviuus in armis,
Duraq́ ſpumanti frena relaxet equo.
Quis miteis illum Permeſſi hauſiſſe liquores
Credat, & imbelles excoluiſſe lyras?
Conſurgunt niveæ fulgenti in caſside criſtæ:
At clypeus torvo Gorgonis ore tumet.
Macte animo rigidum Muſa qui ſtringere ferrum,
Qui Martem doctos cogis amare choros,
Hæc ducis eſt virtus, non vni inſiſtere palmæ,
Sed nomen factis quærere & ingenijs.

Eiuſdem.

Mæſta Bitundinæ duxerunt otia Nymphæ,
Nec Faunis ſolitos exhibuere choros,

Scilicet optato quicquid ſine principe cernunt,
Ingratum eſt, tantus principis vrget amor.
Nec ſatis eſt poſitis arcum ſpreuiſſe ſagittis,
Queſtubus & totos continuaſſe dies.
Aſt etiam noſtris faciunt conuitia terris,
Et nos Sirenas, Lotophagosq́ vocant.
Vera loquor Diuæ veniam date vera loquenti:
Non amor hic certè, ſed magis inuidia eſt.

Marcelli Palonij Romani.

Non minus æternũ ex Aquiuino habet Hadria nomen
Nobilis immenſo quàm dedit ipſa mari.
Adde, freto ſuus eſt ſupero quòd terminus: illi
Nec limes tellus vlla, nec vnda datur.
Nam Muſis vbi honos, Martiq́ togæq́ manebit,
Et lucebit vbi Sol, Aquiuiuus erit.

Latomi.

Dum grauis incumbit ſæuos Aquiuiuus in hoſteis,
Vincendiq́ aperit dextra animoq́ viam:
Contigit interea luſtrantem caſtra Gradiuum,
Arma vbi penderent, non ſua, ferre pedem:
Soluit, pertentat: vocis modulamine captus,
Perſtitit inuitam ſollicitare chelyn.
At veritus Dominum mox hoſtibus adfore fuſis:
Ille quidem vincat, ſed capiatur, ait.
Quid veſane tibi pro talibus imprecer auſis,
Ni citharam vt quantum claſſica ſemper ames?

Petrus Gravina.

NATVS eſt Petrus Grauina Catinæ in Sicilia, ſed ipſe primam domus originem à Capua repetebat. Natura ei admodum indulgenter, præter excellentis ingenij vim, ſummam etiam procero corpori, & venuſto tribuit dignitatem, firmitate inprimis & agilitate quadam ſingulari, quum iu ludo pilæ vſque ad admirationem, & gladiatoria arte, equeſtribusq́ue armis ad militarem laudem exerceretur, nataretq́ue ſæpiſſimè ad incredibilem vrinandi patientiam, quibus agitationibus ita firmauit corpus, vt nulla paulò ſeueriore tentatus valetudine, ad extremam propè ſenectutem, integro & planè iuuenili vigore peruenerit. Vtebatur parciore menſa, ſed ea ſemper nitida. Vinum à Veſeuo Surrentóque in honore erat, ſed ſemper ſobriè & moderatè perpotanti. Vitæ genus adamauit quietum, cunctis ſolutum curis & litibus, hilariq́ue inprimis & tenera ſtudioſorum adoleſcentium familiaritate gaudebat. ingenio enim erat aperto, liberali, perblando, cultu corporis nitido & ſumptuoſo, quum vndulata toga vteretur, & ſerico latiore villoſo pileo argenteam comam moroſe perornaret. Quum in Aragonia aula verſaretur, emanarentq́; ab eo verſiculi ex nobili

ſemper

ſemper occaſione, argutè lepidéque perſcripti, Pontano charus eſſe cœpit, qui erat ingeniorum cenſor longè grauiſſimus: idque diuinis operibus ad immortalem amici laudem benignè teſtatus eſt. Spectatæ demum eius virtuti externus Mecœnas adfulſit Magnus Conſaluus, qui ipſius victorias & trophæa Gallica heroico celebrantem, in templo maximo Neapoli ſacerdotij honore nobilitauit. Sed Conſaluo in Hiſpaniam abducto, quod Regi in ſuſpicionem affectati regni veniſſet, Proſpero Columnæ adhæſit. In pangendis Elegis, tenero quodam lepore ſibi genium reſpondere fatebatur: ſed in ſcribendo Epigrammate vni ei haud dubie palmam tribuebat Actius Syncerus, qui & parcus, & amarulentus in alieni operis cenſura laudator eſſe conſueuiſſet. Heroica poemata periiſſe tum ferunt, niſi iam pridem à nobis lectitata compareant, quum Cæſariani à Gallis Neapoli obſeſſi, tanquam non in ſocia vrbe, diuina ac humana omnia conturbarent: ita vt non miretur quiſpiam tam paucis quæ extant ingenij monimentis præclari poetæ famam conſtitiſſe: nam & multa ipſe lugentibus amicis ſponte deleuit veluti ſtrepentibus armis ſeculum indignatus, aut iratus Muſis, quòd externi duces conceptæ ſpei minus liberaliter arriſiſſent. Sed diſpari iudicij ſorte id poema propè amiſſum querulus lugebat, quo Surrentini otij delitias elegantiſſimè depinxerat. Sed Scipionis Capycij pietas, dignum egregio nobilique poeta, colligendi diſperſa & publicandi officium præſtitit, vt pene intercepta amico poetæ vita redderetur. Non carebat quoque compoſiti Oratoris nomine, quanquam dum publicè oraret, vna actionis laude contentus eſſe videretur. Deceſſit ſeptuageſimo quarto ætatis anno ad Concham oppidū Sidicini agri, quum ei in vmbra meridianti, caſtaneæ echinus tibiæ ſuram leuiſſime pupugiſſet: temerè enim ſcalpendo enatum eſt vlcus, accerſita lethali febricula: adeo enim ſubtiles mortis cauſas Fata inueniunt, quum ex decreto vrgent.

Iani Vitalis.

Hanc tibi pro tumuli Ianus Vitalis honore,
Rimoſam laurum magne Grauina dicat.
Hic vbi odorata manes requieſcere in vmbra
Floribus in medijs, & iuuet eſſe tuos:
Illa Notis quoties rami quatientur, & Euris:
Perſtrepet in laudes ſancte poeta tuas.

Latomi.

Cuius hic tumulum vides, Viator,
Vatis eximij, Petri Grauinæ,
Tu fortaſſe putas obiſſe totum,
Et vel eſſe nihil, vel iſſe ad vmbras:
Erras: non obijt, ſed vſque viuit.
Non quum quæ cecinit, vel eſt locutus,
Vel miſit teneræ preces puellæ,
Vel ſcripſit lepidos iocos amicis,
Quæq́ue illa ingenij fuêre multa,
Nunc audis, legis, excipis, tenésque:
Illum viuere quo negas colore?
Viuit: teq́ue magis ſupine caudex,
Cuius poſt cineres nihil manebit.

m 2

Pomponius Gauricus.

ARGIVÆ Iunonis Fanum, quod eſt Picentinorum nobile oppidum, geminos fratres Gauricos præſtanti ingenio protulit: Lucam ipſum, quem aſtrologiæ peritiſſimum, feliciique ſæpe euentu futura prędicentem in aula Pauli III. Pontificis admiramur: & Pomponium non incelebrem poetam, validaque in varias artes ardentis ingenij fœcunditate mirabilem, niſi inſtabili ingenio abductus, dum feruidè tranſcurrit, & ſectatur operum nouitatem, in cunctis nuſquam accuratus & diligens firmæ prudentiæ dignitatem amiſiſſet. Is Græcorum poetarum vitas, Petri Criniti æmulatione, qui de Latinis librum ediderat, Latinè perſcripſit, atque item geminos de phyſiognomia & de architectura libellos. Extat & eius volumen de Metallicis curioſorum inſanæ turbæ gratiſſimum. Neq; enim deſunt, qui aurum pariter & argentum, ex ignobili materia, inanibus

recoctio-

recoctionum artificijs procreari, atque exprimi poſſe arbitrentur. Exierunt etiam in publicum Epigrammata aliquot & Elegiæ, non dubia amatoriæ vanitatis indicia: nam illuſtrem fœminam arſiſſe conſtat, enudaſſéque animi ęgritudinem procaci Muſarum lenocinio adeò incautè & flagranter, vt quum Surrentina via Stabias peteret, in eoque itinere ab obuijs ſalutatus fuiſſet, nuſquam demum apparuerit, fruſtra eum Luca fratre per ſexdecim annos expectante, quum proculdubio ab ea ſuſpicione trucidatus, & cum ſeruis & iumentis, ne vllum cædis veſtigium extaret, in ſubiectum mare præcipitatus exiſtimetur.

Myrtei.

Ibat Gauricus ad ſuos amores,
Sed diu haud potuit ſuos amores
Vti Gauricus. abſtulêre fata.
Verùm nulla manet ſepulchri imago,
Namq. (quod coluit pari labore
Muſas & Venerem) vel à Camœnis
Raptus creditur inter alta montis,
Qui iacet Stabias ſuper vetuſtas:
Vel pulchræ Veneri datus ſacerdos
Tyrrheni maris in ſinum profundum.

Latomi.

Mortalitatis vt neget poſt aleam
Nemo poetas viuere:
Nullum ſuperſit vt rogi veſtigium,
Muſæ tulêre Gauricum.

Marcus Antonius Caſanoua.

MARCO Antonio Caſanouæ, Comenſe patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipſa Roma, ſeueræ auris iudcio ſuperba: nec unquā in confeſſo pudore poetis adulatrix: quòd lepida, & ſalſis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutioni caſta tamen puritas, ac in numero ſæpe duro lenitas defuit: qualis in Catullo prætenero poeta conſpicitur, quum ingenioſè mordaci, & impuro Martiali perſimilis eſſe mallet, & vna præſertim peracutæ circunductæque ſententiæ gloria duceretur. Sed miſcuiſſe vtrumque genus tum iuuit, quum paucorum verſuum ſpectanda poſteris Elogia priſcis Romanæ virtutis heroibus, tanquam manentibus eorum ſtatuis inſcripſiſſet. Nemo autem eo ſimplicitate, ac innocentia vitæ melior: nemo vrbana comitate iucundior exiſtimari potuit: niſi Columniæ familiæ alumnus in gratiam Pompeij Cardinalis, Cle-

mentis

mentis pontificis famam intemperantiſsimè laceraſſet. Sed Clemens ſeipſo, & toto denique deſumpto nomine maior & auguſtior, reo maieſtatis, captoque ad ſupplicium facile pepercit, præclara C. Cæſaris imitatione, qui Catulliani dentis æternum virus, & liuidam libertatem generoſa diſsimulatione contempſerat. Periјt peſtilenti corruptus morbo, quo cladē Vrbis fortuna nec innumeris ſaturata funeribus adcumularat, quum obſeſſo captoque pontifice, Pompeius ipſo diuerſo ingeniј habitu inimici calamitate lætaretur, & ruentis patriæ caſum inani pœnitentia deploraret. Tumulatus eſt iuxta naumachiam campi Martiј Laurentiano in templo: quod olim Lucinæ dicatum fuerat, & Bloſius Palladius ſodalis, quòd funeris honore caruiſſet, hoc piè inſcripto carmine tumulum ſpectantium oculis ad lachrymas indicauit:

Comenſis Caſanoua, dum priores
Et Duces canit, & canit poetas
Præcurtis Epigrammatis: perennem
Ac longam ſibi gloriam parauit.

Latomi.

Si dare vitam
Qualiacunque
(Quod docuiſti)
Carmina poſſunt:
Longa neceſſe
Carmina, vates
Maxime, non eſt
Ad tibi longam
Condere vitam.

Balthaſar Caſtellio.

HIC eſt ille Balthaſar Caſtellio Mantuæ natus, ingeniј laude Maroni ciui ſuo planè ſecundus, qui ad exactam principalis aulæ normam, militari ciuilique munere virum elegantem inſtituit: parique diſciplina illuſtrem fœminam, deſcriptis lectiſſimorum morum finibus effingit. quo opere iucundiſsimo Græcæ, Latinæque facultatis peramœnos flores decerpſiſſe videtur: vt in vnum volumen nobilioris vitæ præcepta, oblectamentaque honeſtiſsimi ociј conferrentur. placere ſiquidem magnæ Fortunæ viris, vt ſæpe literarum expertibus, ipſiſque præſertim fœminis magnopere cupiebat: ob idque maluit vernacula quàm Latina lingua ſtylum Etruſca molliorem exercuiſſe: ſcilicet, vt imperiti ex antiquis arguta manu ſurrepta, translataque ſcitiſsimè, non agnoſcentes, ea omnia tanquam noua mirarentur. Scripſit & Latinas Elegias, & grandi Heroico Cleopatram, ſed paucis admodum Etruſcis rhythmis, quum amatoriј doloris finem ſuperba comparatione deſperaret, nobilis poetæ famam tuliſſe iudicatur. In ſago autē togaq; pariter habili ingenio, & generoſo quidem ore, pacis belliq;

muneribus interfuit, obiuitq́ue ſubitarias legationes ad Reges, atque Pontifices, quum momenta grauiſſimarum rerum, non modò prǽſtantis animi fidem, ſed expediti corporis diligentiam, celeritatemq́ue requirerent. Nouiſſimè annis prouectum, ſed medicamentis occultata canitie, & multis cultus munditijs iuuentæ decus affectantem, quum ėruditæ artes in eo vigerent, Clemens ad Carolum Quintum in Hiſpaniam miſit: ei, non dubio honore purpuræ deſtinato, niſi Fortuna Romanæ vrbi immane excidium ſtruens, vtriuſque vota feſelliſſet. Corruit enim mox Roma, Cæſarianorum ducum ſimulatis inducijs prodita: viderique potuit Caſtellio in ea re non ſatis diligentem, aut certè parum felicem operam præſtitiſſe, quum delatum ſibi in ea lugubri clade epiſcopatum Abulenſem, munere Cæſaris accepiſſet. Verùm ea dignitate diu perſrui, vel vberiorem expectare non licuit. Sublatus eſt enim occulta febre, quum vix quinquageſimum ſextum attigiſſet annum, ad Mantuam in Carpentanis. Funeri eius aulæ proceres officium præſtitère: nec eum chiromantes ariolus ſefellit, qui ex dextræ volæ lineis, eum dignitate auctum Mantuæ, ſed nequaquam in Hiſpania moriturum prædixerat.

Iani Vitalis.

Caſtalioneum ad tumulum dum Hiſpania tota
Conuenit, & ſancto iuſta parat cineri:
Scipiadum Manes referunt dixiſſe, ſecundum
Hîc docta amiſit Mantua Virgilium.

Marci Antonij Flaminij.

Si truculenta ferox irrumpis in agmina, Marte
Diceris inuicto Caſtalione ſatus:
At molli cithara ſi condis amabile carmen,
Caſtalia natus diceris eſſe Dea.

Eiuſdem.

Horrida terribilis cum tractas arma, Maronis
Caſtalione tui carmine digna facis:
Idem cum molli vacuus requieſcis in vmbra
Caſtaliæ, æterno digna Marone canis

Latomi.

Qui iacet hoc tumulo, magnorum munia Diuûm
Immo bis impleuit, ſuſtinuitq́ trium.
Mars dextra, calamo Phœbus, Cyllenius arte,
Ore Charis, Pallas mente, lepôre Venus.
Sed quas exercuit hoc ſcilicet ordine doteis,
Semper vt in lætam deſineret Venerem:
Quæ quum ſit Phœbi: nec vt olim, Martis amica,
Vel regat hic mundum, vel magis ipſa Venus.

ANDREAS

Andreas Naugerius.

ANDREAS Naugerius patritij ordinis, Sabellico Venetijs profitente, Latinas literas, Græcas autem à Marco Muſuro Cretenſe Patauij hauſit: ſed in Latinis delectu ac obſeruatione præceptore diligentior, illum, quem ſuperior ætas inſalubri atque aſpera ſtyli nouitate delectata contempſerat, candorem antiquæ puritatis aſſecutus eſt: vt funeribus Liuiani ducis & Principis Lauredani laudationibus apparet. Propoſito quidem Cicerone ad imitandum, quem Politianus, & Hermolaus faſtidiſſe videbantur, vtpote qui omnis eruditionis exundante copia inſtructi, aliquid in ſtylo proprium, quod peculiarem ex certa nota mentis effigiem referret, ex naturæ genio effinxiſſe nobilius putarint, quam ſeruili imitatione enata ad nouam frugem ingenia diſtorſiſſe. Magno tum quidem probro erat doctis, ridendis pares ſimijs videri. Eodem quoque præſtanti iudicio, quum Epigrammata lepidiſſimè ſcriberet, non ſalſis aculeatisque finibus, ſed tenera illa, & prædulci priſca ſuauitate claudebat, adeò Martiali ſeuerus hoſtis, vt quotannis ſtato die Muſis dicato, multa eius volumina tanquam impura cum execratione Vulcano dicarentur. Nec minore felicitate Etruſcos numeros attigit: ſed in Liuiani contubernio caſtra ſecutus, ſtudiorum diligentiam remiſit, & ſalubri quidem remedio, quum ingenium bilis atra, veterum lucubrationum vigilijs accerſita, haud leuiter afflixiſſet. Propterea ſcribendæ Venetæ hiſtoriæ munus à Senatu demandatum, acceptoque liberali ſtipendio, ſuſceptum præſtare non potuit: quanquam non deſint, qui eum in ipſo ſtatim limine feliciter exordientem, religioſi operis grauitate deterritum exiſtiment, quum infinita curioſitate, ſummoque labore, & pertinaci memoria tantarum rerum notitia paranda videretur. Verùm in ea cogitatione, vt Reipublicæ operam præſtaret, à Senatu ad Carolum Cæſarem in Hiſpaniam miſſus, infauſtam legationem ſuſcepit, quum in id tempus incidiſſet, quo Italiæ Principes ſeruitutis metu ad arma conſternati, affectanti dominatum Italiæ Cæſari reſtitiſſent. Secunda autē ſuſcepta legatione, quum exitiali feſtinatione, mutatis ad celeritatem iumentis in Galliā percurriſſet, vix dum ſalutato rege, Bleſio in oppido ad Ligerim febre correptus interijt quadrageſimo ſeptimo ætatis anno, omnique tum funeris honore Rex Muſarum amiciſſimus, nec ſine luctu proſequutus eſt.

Marci Antonij Flaminij.

Naugeri, ne quis tibi certet, néue laboret
Incaſſum, laudes æquiparare tuas.
Siue epigrammata facis iuncto pede, ſiue ſoluto
Defles magnanimûm funera acerba virûm.

Eiuſdem.

Quot bruma creat albicans pruinas,
Quot tellus Zephyro ſoluta flores,
Quot ſpicæ Libycis calent in agris,
Quot vindemia porrigit racemos,
Quot vaſtis mare fluctuat procellis,
Cum naſcens pluuias reportat Hædus,
Quot Ceraunia frondibus teguntur,

Quot cœlum facibus micat ſerenum,
Quot ſunt millia multa baſiorum.
Quæ ſibi dari poſtulat Catullus,
Quótque ſunt atomi Lucretianæ,
Tot menſes, bone Naugeri, tot annos
Viuent aureoli tui libelli.

Baſilij Zanchij.

Naugeri, tibi Nereides ſtatuêre ſepulchrum
Æquoris Adriaci quà leuis vnda ſilet.
Quà ſolitæ in numerum, numeros dum pectine ducis,
Concinere, & virides ducere ſæpe choros.
Et Doris tumulo conchas, & lucida texit
Coralia, & placidis marmora lambit aquis.
Ipſe etiam circum affuſis pater Adria lymphis
Ingemit, & mœſtum littora murmur habent.
Parua loquor: te te amiſſo dolet Itala virtus,
Mœret & infractus Faunus arundinibus.

Latomi

Dum lego, Naugeri, luſus, & ruris amores,
Et mittis Dominæ munera quanta tuæ.
Quàm bene te niuei pecoris, pecoriſque magiſtræ,
Et cannæ, & vitis ruſtica cura decet.
Idem quum video regum centum ora trahentem,
Verba graui ſerie dum Periclæa tonas,
Non poſſum ſtudium non hoc damnare, vel illud:
Area nam non eſt illa, vel illa tua.

IOAN.

Ioannes Marius Catanæus.

IOANNES Marius Catanæus Nouarienſis, Merulæ, Demetrijque diſcipulus, quum iuſtas ex vtraque lingua facultates cõparaſſet, C. Plinij Cæcilij Secundi Epiſtolas, erudito commentario interpretatus eſt: collectaq; inde non mediocris eruditionis fama Romam ſe contulit, in domóque Bendinelli Sauli Cardinalis, cui ab epiſtolis operam præſtabat, tres Luciani Dialogos diuerſi characteris in Latinum vertit: prætenero ſcilicet, amores, vel parum pudicos: iucundo, Lapithas: graui verò, illum de Legibus conſcribendæ Hiſtoriæ tanquam in vſum ſuſcepti à me eius muneris, Iouio nomini dicatum, ex cenſura quidem Scipionis Carteromachi, quum ille in Academiam nomen daret, magnopere laudatos. Deſcripſit demum carmine Genuam in heri gratiam, atque inde poeſis amore iam planè ſenex correptus eſt: ſera & pa-

rum ideo felici libidine, quum Muſas nunquam tentatis numeris in iumenta laceſſiſſet. Itaque Gotifredi Bolionis ſacrum bellum ſub titulo Solymidos, quo potuit ore decantatum eſt: in quo poemate non moroſus, & æquus lector, argumenti pietatem, & quędam ſchemata iucundę novitatis admirabitur, ſi carmina, tanquam ſalebroſa, & diſtortis numeris luxata probare noluerit. Id opus author, quum alieni ingenij iudicium ſubiturus, ad Bembum, me præſente detuliſſet, lecto ſtatim titulo, Bembus hilari comitate, Nunquam Catanæe putaſſem, inquit, te alioqui virum de vtraque lingua optime meritum, hac ipſa qua nos gaudemus carminum facultate valuiſſe, quum nihil omnino, ad quod Muſæ dulces arrideant in ſevero & militari vultu tuo prorſus emineat. Quo verbo ille perſtrictus, argute reſpondit: Ergo nec tu Bembe ſatis peritus Phyſiognomus videri potes, quum te Philomuſi poetæ gratia tua florentis, à dedolatis ruditer maxillis, & repando naſo, enormis vultus omnino deceperit: quo reſponſo omnibus exortus eſt plenior cachinnus: quod Phylomuſus poeta, vtique non inſvavis, & lyriſtes Bembo ſodalis, è patria Piſauro veſpillonis ſenis buxeam faciem referret. Nondum autem perfecto poemate rediit ad pedeſtrem orationem, non obſcurè ipſa ſpe conceptæ laudis deſtitutus: perſcripſitq; duos exactæ eruditionis dialogos de poteſtate & curſu Solis ac Lunæ: & de ludis Romanis: ſed ingruente fatali morbo abſolvi neqviverunt. Perijt in Vrbe quum abeſſet Clemens, Carolo Cæſari Romani imperij inſignia Bononiæ traditurus, adeò celata morte, quod ita impetrandis ſacerdotijs ex mora caveretur, vt ſepulchri & funeris honore caruerit, quum ab Academicis ad Vetulonias aquas ſeceſſiſſe crederetur.

Myrtei.

Vide Viator, quanta iactura occulti
Eſſet ſepulchri, ni ingeni ſui claris
Perenniorībusq; monimentis tectus
Adhuc vbique viveret Catanæus.

Latomi.

Penè adiſti ingens famæ Catanæe periclum,
Sic inſcijs ſodalibus
Qui Fato eriperis: ſtudiorum creditus illis
Partu propinquo quærere
Seceſſum, idque ſatis fuerat conqueſta Minerua:
Quam ſic Apollo reppulit:
Hæccine (ſignabatq; libros) monumenta, vel omni
Perenniora marmore?

IACO

Iacobus Sanazarius.

IACOBVS Sanazarius equeſtris ordinis poeta, Neapoli natus atque educatus, quum præ clarum fœcundi atque felicis ingenij ſpecimen daret, repudiato auito gentilitioque nomine, Actius Syncerus appellari voluit, adhortante Pontano, qui Iouiani cognomen, amicorum imitatione deſumpſerat. Sed origo vetuſtæ ſtirpis e Sancto Nazario, Laumellini agri oppido, inter Padum & Ticinum non ignobili: vnde maiores aduenerant, non obſcurè petebatur. Floruit amicitia Federici regis, ſeneſcente Pontani gratia: qui Aragonum nomen vehementer offenderat, quum veluti perſonæ oblitus, victorem Carolum inuidioſa vel intempeſtiua oratione publicè laudaſſet. Permanſit in ea belli procella in officio Actius, redeuntique Ferdinando Iuniori, armatus inter fideles ciues operam præſtitit: vnde ei conſpicuus in aula gratiæ locus. Sed infeſtius demum vr-

gente Fortuna, quum Federicus regno pelleretur: conſtanti ſtudio atque integra fide, eum exulem in vlteriorem Galliam ſecutus eſt: qua gratiſsimi animi teſtificatione, ſingularem laudem promeruiſſe, vel eius inimici iudicabant. Scripſit, tanquam ambidexter, Etruſca ſimul atque Latina carmina, pari lepore ſaleque, arridentibus vtrinque Muſis, quum multo felle odiĳ ſubamarus præpilata iacula iambis intorqueret: aut amorum ſuorum dulcedine reſolutus, tenerrimè laſciueret. Graui autem & ſacro poemate, de partu Virginis viginti annorum lima perpolito, ſummum decus fruſtra expectaſſe videri potuit: quum ille quæ iuueni exciderant, piſcatoriæ Eclogæ publico exceptæ plauſu, reliquorum operum famam oppreſſerint: ita vt eam publici tanquam iniqui iudiciĳ querelam aperto cum pudore, nec tamen ſine tacita voluptate deuoraret. Vixit annos ſeptuaginta duos, peramœno, virentique ſemper ingenio, accuratoque & planè iuuenili cultu inter amatorias oblectationes: nunquam non feſtiuus & hilaris. Ex dolore autem indignantis animi, ſupremum concepit morbum quòd Philibertus Aurantius dux Cæſaris Margillinæ villæ ſuæ delicias, temerè exciſa turre deformaſſet. ea ad Pauſilypi radices conſpicitur. Sed Aurantio demum acie interfecto, quum hora fatalis adueniret, audito eius interitu ſeſe in cubitum erigens: Excedam, inquit, è vita hoc meo non inani voto lætus. poſtquam Barbarus Muſarum hoſtis, vltore Marte, immanis iniuriæ pœnas perſoluit. Sepultus eſt iuxta villam Margillinã in templo Deiparæ Virgini ab ſe dedicato. Marmoreo autem tumulo Bembus hoc carmen inſcripſit:

Bembi.

Da ſacro cineri flores: hic ille Maroni,
Syncerus, Muſa, proximus, vt tumulo.

Marci Antonĳ Flaminĳ.

Quantum Virgilio debebit ſylua Maroni,
Et paſtor, donec Muſa Maronis erit:
Tantum penè tibi debent piſcator, & acta,
Acti, diuino proxime Virgilio.

Tibaldei.

Virginis intactæ partum, partumq́ videbis,
Actia quem docto pectore Muſa dedit.
Admirandi ambo: humanæ fuit ille ſaluti
Vtilis, humanis hic fuit ingenĳs.

Petri Grauinæ.

Qui diuina legis Synceri carmina vatis,
Magnaq́ Virginei ſacra puerperĳ:
Non hæc humano credas procedere ſenſu:
Authori mentem mouit, & ora Deus.
Hunc ſibi delegit, quo non cœleſtia quiſquam
Grandius, aut pleno cultius ore ſonet.

Baſilĳ Zanchĳ.

Has naſſas, hæc lina tibi Syncere ſepulto,
Piſcator tenui dedicat arte Mycon.
Hos calamos, myrtumq́ tibi, viridemq́ coronam
Arcadia paſtor ponit ab arte Lycon.

Has

Has lachrymas, vulſamq́ à vertice Mergillina
Cæſariem & violas ſpargit, & ammineum.
Parthenope patria ipſa tibi de marmore buſtum
Condit, & extentis funera temporibus.

Bembi.

Quid moror? æterni te ſuſpicit vmbra Maronis,
Et tibi vicinum donat habere locum.

N. Nicolai Grudij.

Nuper ad Oenotrias aciem quum flecteret arces
Chriſtus, & Euboicæ mœnia Parthenopes,
Mergillina procul qua Tethyos inſpicit vndas,
Audit ab Actiaca munera blanda domo:
Arrectusq́ diu modulamine carminis hæſit,
Inde ſacro taleis fundit ab ore ſonos:
Huc ades ô genitrix, illæſi virgo pudoris,
Arte pius vates dum tua facta nouat
An ne iterum arcano complere viſcera motu.
Conceptumq́ polo reddere credis onus?
Certè ego mî videor primis irrepere cunis,
Rurſus & horriferæ mortis obire vicem.
Dum mea ſæpe tamen ſic mors cantetur, & ortus,
Nec graue ſit naſci, nec mihi ſæpe mori.

Latomi.

Dum vacat, & terras quoties petit illa Tonantis
Mater, virgineo ſed nec honore carens:
Synceri ad tumulum properat viſura, vireſcant
Candida cum rutulis lilia ſparſa roſis.
Viuum dein laticem, dein altera munera flores
Fundit, & arrepta ſic canit orſa lyra:
Conſcie viue mei felix Syncere pudoris,
Atque idem partus conſcie viue mei.
Nanque ego quo ſacrum ſecretum teſte peregi,
Hunc quoque tu teſtem carminis huius habes.
Esto, ventris onus fuerit ſine pondere pondus,
Dum celebres, pondus ſuſtinuiſſe velim.

Eiuſdem.

Maior in aſſumpto ratio quo nomine conſtet,
Eſt vbi te cupiam fellis habere minus.

Ioannes Manardus.

IOANNES Manardus Ferrarienſis, in Pannonia Vladiſlao Rege medendi artem exercuit, candemq́ue demum in gymnaſio Ferrariæ profeſſus, Epiſtolarum librum edidit, quo magna medentibus, pharmacopolis vtilitas paratur, quum terræ frugibus Indicisq́ue præſertim in medicinæ vſum adoptatis obſoleto antiquo nomine, & incerta virium poteſtate perobſcuris eruditam claritatem attulerit. Duxit vxorem planè ſenex, & articulorum dolore diſtortus, ab ætate, formaq́ue florentis iuuenis toro dignam, adeò leui iudicio, & letali quidem intemperantia, vt maturando funeri ſuo, aliquanto prolis, quàm vitæ cupidior ab amicis cenſeretur.

Petri Curſij.

Dum Manardo vigil cum prole Coronidis eſſes,
Vidiſti vitam perpetuam eſſe tuam.
At dum formoſa cum Pallade coniuge dormis,
Senſiſti mortem curuus adeſſe ſenex.
Hic nunc clarè iaces, & quem Podalirion eſſe
Vidimus, annoſum ſuſtulit ipſa Venus.

Latomi.

In foue à qui te peritiorum dixit Aruſpex,
Non eſt mentitus: coniugis illa fuit.

Camillus Quernus Archipoeta.

CAMILLVS Quernus è Monopoli Leonis fama excitus, quũ non dubijs vnquam premijs, poetas in honore eſſe didiciſſet, in Vrbem venit, lyram ſecum afferens, ad quam ſuæ Alexiados ſupra viginti millia verſuum decantaret. Arr iſere ei ſtatim academiæ ſodales, quòd Apulus præpinguis vultu alacer, & prolixè comatus, omnino dignus teſta laurea videretur. Itaque ſolemni exceptum epulo in Inſula Tyberis Æſculapio dicata, potantemque ſæpe ingenti patera, & totius ingenij opes pulſata lyra proferentem, nouo ſerti genere coronarunt, id erat ex pampino, braſsica, & lauro eleganter intextum: ſic, vt tam ſalſè quam lepide, eius temulentia, braſsicæ remedio cohibenda notaretur, & ipſe publico conſenſu Archipoetæ cognomen, manantibus præ gaudio lachrymis lętus acciperet, ſalutareturque itidem cum plauſu, hoc repetito ſæpe carmine:

Salue braſsicca virens corona,
Et lauro, Archipoeta, pampinoq́;
Dignus Principis auribus Leonis.

Nec multò poſt tanto cognomine percelebris productus ad Leonem, infinita carmina in torrentis morem, rotundo ore decantauit, fuitq; diu inter inſtrumenta eruditæ voluptatis longè gratiſsimus, quum cœnante Leone porrectis de manu ſemeſis obſonijs, ſtans in feneſtra veſceretur, & de principis lagena perpotando, ſubitaria carmina factitaret, ea demum lege, vt præſcripto argumẽto bina ſaltem carmina ad menſam tributi nomine ſoluerentur, & in pœnam ſterili vel inepto longè dilutiſsimè foret perbibendum. Ab hac autem opulenta hilarique ſagina, vehementem incidit in podagram, ſic vt belliſsimè ad riſum euenerit, quum de ſe canere iuſſus, in hunc hexametrum erupiſſet:

Archipoeta facit verſus pro mille poetis,

Et demum hæſitaret, inexpectatus Princeps hoc pentametro perarguté reſponderit:

Et pro mille alijs Archipoeta bibit.

Tum verò aſtantibus obortus eſt riſus, & demum multò maximus, quum Quernus ſtupens & interritus, hoc tertium non ineptè carmen induxiſſet:

Porrige quod faciat mihi carmina docta Falernum,

Idque Leo repentè mutuatus à Virgilio, ſubdiderit:

Hoc etiam eneruat, debilitatq́ pedes.

Mortuo autem Leone, profligatiſque poetis, Neapolim rediꝫt: ibique demum quum Gallica arma perſtreperent, & vti ipſe in miſeriꝫs perurbanè dicebat, pro vno benigno Leone, in multos feros lupos incidiſſet. Oppreſſus vtraque prædura egeſtatis, & inſanabilis morbi miſeria, in publica hoſpitali domo vitæ finem inuenit, quum indignatus Fortunæ acerbitatem præ dolore, ventrem ſibi ac intima viſcera forfice perfoderit.

Iani Vitalis.

Laurus, braſſica, pampinus coronam
Contextæ ſimul, hinc pares in vnam,
Deflent interitum ſui poetæ:
Quinimmo archipoetæ: & hinc lagenæ
Scyphiq́, & cyathi, amphoræ, vrceiq́
Queruntur lepidum ſuum patronum,
Pro dulci, modò Cretico & Falerno
Exhaurire acidas Stygis lacunas,
Et ſales periꝫſſe Queruianos,
Dum vitæ ſibi prodigus moleſtæ,
Fodit viſcera forfice. ô ſeuerum
Noſtri temporis Appulum Catonem.

Latomi.

Quum matrem Thymelen, patrem Bathyllum
Per tot luſtra tibi aſtruas Camille:
Argutis ſalibus, facetiꝫsq́,
Et primo numeris in vngue natis,
Exercens Decimi gulam Leonis,
Et ſummi titulum ferens poetæ:
Quid eſt, quòd moriens ſupremo in actu,
Ferro viſceribus dolenter hauſtis
Tanquam ſis rigido Catone natus,
Perſonam proicis, vetasq́ plaudi?

Albertus Pius Carpenſis.

LVBET hoc loco ſub illuſtri ſcilicet imagine Alberti Piꝫ inter exempla Fortunæ humanis conſiliꝫs malignè & petulanter illudentis, eius viri grauiſsimi genus, opes, ingènium, mores, ſtudiaque referre: vt vel hinc mortales inani rerum peritiæ perſuaſione ſubnixi, Fortunam omni prudentia ſuperiorem intelligant. Is antiquiſsima ſtirpe ortus, à maioribus per manus traditum, quum ante ducentos annos Mutinæ imperaſſet, in campis Nacris, Carpum nobile oppidū poſſedit: optimisque literis, generoſisque moribus animū pariter, & corpus excoluit,

excoluit. Erat enim à procera, decentique ſtatura ad arma neruis, & ſpiritu validus ac habilis, maximarum autem rerum negocijs & literis præaltum, & incomparabile ingenium attulerat. Nihil enim vel præſtantis doctrinæ, vel ſolertis induſtriæ, vel reconditæ artis, ardens eius ingenium, ſemperque viuidum, & maximè efficax ſubterfugit. Erat enim celeri captu, expedita ratione, tenacique memoria ſtupendus: eloquentia porrò tanta, vt in omni congreſſu & diſputatione, quum de arduis conſuleretur, & odio amarus, & amore prædulcis, tranquillitate lenis, atque ſedatus, & vehementia concitatus, atque fulmineus, quò vellet Principum animos impelleret: & ſummus bello, & pace conſultor, & mirabilis occaſionum inuentor, & artifex cenſeretur. Quatuor ſummis Regibus, & totidem maximis Pontificibus in præclaro ſemper honore legationum operam præſtitit, vigilantia, fide, & prouidentia ſemper illuſtrem. Sed vti occultæ Principum voluntates, & erumpentia ex inſperato eorum odia tulerunt, coactus eſt alterna partium ſtudia profiteri, quod his omnino adhærendum iudicaret: quibus Alfonſus Ateſtinus hoſtis eſſet, quo cum de poſſeſsione paterni agri diſceptabat. Sed Ateſtini Fortuna præclarè ipſa Pij prudentia virtuteque ſuperior, priuatam cauſam publicis cladibus inuoluit, atque ita capto Clemente Pontifice, quum vrbs Roma fœdè perijſſet, ex arce emiſſus in Galliam enauigauit, vbi ſe paterna ditione Cæſaris iudicio exutum audiuit. Inde ei diuturnus articularis morbus, quo miſerè conuulſus cruciabatur, adauctus eſt: hunc diu æquo animo, & Chriſtiana patientia fortiter tuliſſe fruſtra fuit, quum ſæua peſtis fatalem horam adduceret. Obijt Lutetiæ non planè ſenex, ſub id tempus, quo Carolus Cæſar, & Solymanus, irrito vtrinque auſu ad Viennam Noricam certaturi credebantur. Rodulphus Pius fratris filius, quem aliquantò poſt Paulus Pontifex eximiæ virtutis merito legit in Senatum, condito æneo ſepulchro patrui memoriam proſecutus eſt. Sed Albertus ipſe multo perennius antea ſibi ſtruxerat, quum librũ longè grauiſsimum aduerſus Lutherum perſtricto etiam Eraſmo Roterodamo publicaſſet.

Ferdinandi Balamij.

Inſignes rerum, ſtudijsq́ Mineruæ
Perpaucos ætas priſca recensq́ dedit:
In Solem, aſſuetus doctos verſare libellos
Quum prodit, lucem non tulit inſolitam:
Laudibus hunc omnes doctrinæ, & rebus agendis
Conſpexère domi, conſpicuumq́ foris.
Hunc Arar, hunc Rhenus toties, hunc accola magni
Eridani, hunc Tybris ſenſit, & obſtupuit.
Fortuna inuidit, rapuisq́ Alberte, tuorum,
Italiæq́ omnis cum gemitu, & lachrymis.

Iulij Gonzagæ.

Hoc decus Italiæ tegitur Pius ille ſepulchro,
Solerti ingenio, conſilioq́ potens:
Nulli hominum vis dicendi, facundia maior,
Ille ſed & ſtudijs auxit, & arte magis.

Hunc Reges, hunc Pontifices ſibi rebus agendis
Optarant ſocium, conſilijsque ducem.
Felix, ſpem ſenij natum niſi fleſſet ademptum,
Et data in hoſtiles regna paterna domus.

Stephani Doleti.

Merſit funere Mors nimis profana,
Mors damnoſa nimis virum interemit,
Æternum decus omnium virorum.
Cui quid præripuère laudis illa,
Illa antiqua patrum ſuperba ſecla
Tot belli ducibus viriſq; doctis?
Aut quid noſtra quidem negarit ætas?
Quòd ſi fortè ſtupes, minuſue credis,
Id tu plus ſtupeas, negesq; prorſus,
Hunc & Marti operam dediſſe ſemper
Et muſis ſtudium negaſſe nunquam:
Vt nullum arte parem huic putet Minerua,
Nec Mars laudibus anteponat vllum.
Qua morum integritate vixit, omnis
Quàm purus vitij, ore quàm modeſto.
O, quo robore pertulit ſiniſtros
Caſus, quot ſubijt pericla vitæ.
Quem ne, Galle nimus tuo remotum
Aſpectum memores, & ipſe inſto
Complectaris amore, ſcito cauſa
Neglexiſſe tua, quibus beârat
Fortuna hunc aliquando rebus amplis.
Sed quod non tibi ſit graue aut moleſtum,
Pro tantis ſtudijs, quibus per orbem
Gallorum cupijt decus vagari,
Morti, qua cecidit, peccare mortem,
Et votis onera polum, vt labores
Poſt tot, tantaq; damna, totq; curas,
Cælo tandem aliquando conquieſcat.

Latomi.

Qui ſic proſcindas cauſa pietatis Eraſmum,
Te, mihi religio eſt ſumma negare pium.
Hoc ego cur faciam? quum nec pietatis Eraſmus
Læſus perſonam detrahit ipſe ſibi.

LVDO-

Ludouicus Arioſtus.

LVDOVICVS Arioſtus nobili genere Ferrariæ natus, cum paterna hæreditas inter numeroſam fratrum ſobolem diducta, ipſi pertenuis obueniſſet, ingenium in literis vigilāter exercuit, vt certo nobilique præſidio familiæ nomen tueretur. Sed vti pari prope neceſsitatis, & gloriæ ſtimulo vehementer excitatus, feliciore certè iudicio inter primos Etruſcæ linguæ poetas celebrari, quā inter Latinos in ſecundis gradibus conſiſtere maluit: quòd eius induſtriæ labor, cū eruditis ac idiotis latiſsimè diſpenſatus, vberiorem præſentis præmij, & diffuſæ laudis fructum oſtēderet. Adhæſit comes Hippolyto Ateſtino cardinali in Pannoniam profecto: quū ille erudito ac illuſtri comitatu apud reges Hungaros ambitioſè gauderet: ſed iterū euntem, quū ſequi recuſaſſet, vſq; adeò grauiter offendit, vt penè implacabilis odij diſcrimen adierit. Receptus inde eſt ab

Alfonſo principe tãquam horarum omnium amicus, & ſodalis, cuius benigna
manu vrbanam domum extruxit peramœna hortorum vbertate, frugi menſæ
quotidianos ſumptus adæquantem. In eo autem ciuili ocio, extra aulæ ſtrepitũ
poemata factitauit: ſatyras inprimis mordaci ſale conſperſas, ac item comœdias
plures theatrali voluptate ſæpe repetitas: inter eas autem, maximè Suppoſiti ex
cellunt, inuentionis atque ſucceſſus amœnitate cum Plautinis facilè contendẽ
tes, ſi vtriuſque ſeculi mores non ineptè comparentur. Sed luculentiſsimum o-
perum, ob idque forſitan æternum id volumen exiſtimatur, quo Orlandi fabu
loſi Herois admiranda bello facinora, octonario modulo decantauit, Boiardo
hercle, ipſoque Pulcio peregregiè ſuperatis. Quandoquidem & hunc rerum, &
carminum accurata grãditate deuicerit: ac illum ſurrepto inuentionis titulò, ac
eo quidem varijs elegantioris doctrinæ luminibus illuſtrato penitus extinxerit.
Cuncta enim euoluiſſe volumina videtur, ut ſibi vndique collecta grãtia, ex iu-
cundiſſimis floribus longè pulcherrimam, ideoque perennem, quod lepidum
caput ornaretur coronã intexeret. Interijt in patria ſcalari ætatis anno, quum
diu pectoris anguſtia ex pituitæ ſtillicidio laboraſſet: hoc autem carmen, viuens
compoſuit, vt ſepulchro incideretur.

Ludouici Arioſti humantur oſſa
Sub hoc marmore, ſeu ſub hac humo: ſeu
Sub quicquid voluit benignus hæres:
Siue hærede benignior comes: ſeu
Opportunius incidens Viator,
Nam ſcire haud potuit futura, ſed nec
Tanti erat vacuam ſibi cadauer
Vt urnam cuperet parare viuens,
Viuens iſta tamen ſibi parauit,
Quæ ſcribi voluit ſuo ſepulchro,
Olim ſi quod haberet is ſepulchrum:
Ne cum ſpiritus hoc breui peracto
Præſcripto ſpacio miſellus artus,
Quos ægrè antè reliquerat, repoſcet:
Hac & hac cinerem hunc & hunc reuellens:
Dum noſcat proprium, diu vagetur.

Cælij Calcagnini.

Tu repetis cœlum, & terras Arioſte relinquis,
Et loca iam meritis inferiora tuis.
Nos miſeri, & curis longè mortalibus acti,
Non tibi, ſed nobis fundimus has lachrymas.
Gloria te niueis ſubducit in æthera bigis,
Nos ſine te luctu perpetuo opprimimur.

Latomi.

Arma virumq́ canens, Etruſcæ carmina Muſæ,
Palmam Virgilio vel tribuente refers.
Scit ſua te melius patrio ſermone Latina,
Quàm ſeſe Latio Graia referre ſono.

Ægidius Cardinalis.

NON eſt cur te prætercream Ægidi, humili quidem loco, verùm maximè illuſtri Fato Viterbij nate: Chriſtiani ſcilicet oratoris in ſacra pergula, primum, atque vltimum decus merite: quanquam egregia illa arcanis Moſeos deprompta, ſublimis ingenij monumenta tenebris adhuc impiè ſupprimantur. Præſtantiſsimum enim præceptorem facilè ſuperaſti, Marianum ſcilicet Genezanenſem, Pontani, & Politiani admiratione, eruditoque præconio inclytum. huius enim extat in Epiſtolis laudatio florentiſsima, illius verò nobile carmen, quod in Aegidio Dialogo tale legitur.

Qualis Alphei liquidos ad amnes,
Siue Meandri virides ue ripas,
Concinit ſerum moriens in ipſo
Funere cygnus.
Talis ad plectrum ad Thyaſos Deorum
Ludit in cœlo Marianus, ipſa
Morte victurus Marianus, ipſo
Funere fœlix.
Ipſe ſis felix, faueasq; nobis,
Ipſe ades feſſis Mariane rebus,
Tu preces audi miſerorum, & iras
Siſte Tonantis.

Cæterùm Marianus, Ægidij comparatione ad optimè glorioſeque dicendum, nequaquam tanta ex Græcis, noui, & veteris inſtrumenti enarratoribus præſidia compararat: neque penetrarat ad Chaldæos, vt admiranda noſtræ legis fundamenta reuelaret: neque concionibus prædulce illud, & nobile poeticum melos inſtillarat vt ſuſpenſos arrectis auribus animos, ſuauitate carminū ad colendam pietatem reuocaret. Sed Ægidius quum in ſuggeſtu verè admirabilis, æquo iudicio per omnes vrbes oratoriæ facultatis lauream mereretur, etiam domi lepidiſsimis ſermonibus nouam laudem ferebat. Erat enim eius ingenium exquiſito literarum omnium delectu grauiter extructum, ſic, vt in omnes exemplorum caſus peramplas opes, alacris, & expedita memoria ſuppeditaret: facundia porrò tanta diſsimulatis illecebris audientes ſemper exhilarans, atque demulcens, vt ipſo concionante vel maxima templa complerentur. Ante autem id tempus, quo totius Eremitani ordinis præfecturam à Iulio conſecutus eſt, nonnunquā accidit, vt Patauij optimis literis operam nauans, facti tata ab ſe lepida carmina ad lyram elegantiſsimè decantaret. Ei demum Leo pontifex, virtutem omnem liberaliter ornare ſolitus, honorem purpurei galeri detulit: quum Petruciana coniuratione, & Vmbrico bello circumuentus, Senatum aut malignè aut ſegniter principis iniuriam ferentem, ſupplere cogeretur. Exinde functus eſt legatione in Hiſpaniam, quum Selymo poſt debellatos Perſas, & duos Memphiticos reges interfectos, nobis arma comminante Chriſtianæ gentes ad ſacrum bellum excitandæ viderentur. Sexageſimo ætatis anno ſubita oppreſſus pituita Romæ interijt, quū Clemens Carolum Cæſarem Bononiæ iterum excepiſſet, deſtinatus, optatusque a multis ad Pon

tificatum, tanquam par ſummo oneri. Sed non deerant, qui præclari nominis famam verbis eleuarent, quòd pallorem oris ſumpto cumino, & ſuffitu vdæ paleæ mentiretur, variasque libidines cenſoria ſeueritate contegeret, quas demum malignus potius rumor, quàm vlla certi veſtigij relicta proles detexit. Fit enim quadam naturæ minimè benigna ſorte, vt nulla abſolutæ virtutis præclara facies enitere poſſit, niſi aliquem vitij turpem næuum ad eludendam felicitatem oſtendat.

Iani Vitalis.

Ante ſacroſanctos cineres bona verba Viator
Dicito, diuinus hîc iacet Aegidius:
Qui potuit lingua humanas inflectere mentes,
Et trahere hærentes feruidus ad ſe animos.
Quicquid pandit Arabs, diuinum quicquid Erembus
Diues Aramæis occulit in tabulis,
Explicuit populis: & ſi quid ſpiritus vltra
Sentit, adhuc ſanctum quod meditetur habet.

Latomi.

Et tua debuerat ſummos conſcendere honores
Virtus, & probitas, ingeniumq́ ſagax.
Sed tuus obtendit Genius, fuge protinus, inquit:
Nunc formidatos truderis in ſcopulos.
Non eſt iam merces, ſed talio, ſumma referre:
Et tu pacem, alij belligerentur, amas.

Ioan. Franciſcus Picus Mirãdula.

IN Ioanne Franciſco Pico Mirandulo, inter ſtudioſos bonarum artium, ſcribendiq; auidos memoria verborum vehementer excelluit: ſed in ipſo rerum delectu illud perilluſtre iudicium, quod ſummo viro Hippocrati maximè difficile exiſtimatur, omnino non viguit. Fruſtra enim ad Ioannis patrui gloriam aſpiranti, ingreſſuque grauiſſimorum ſtudiorum penetralia, quum inſatiabili lectione duceretur, nuſquam Minerua ſatis arriſerat. Extant eius ſacra poemata ſuis quoq; Commentarijs illuſtrata, ne legentibus minus clara viderentur: & libri de Veritate fidei Chriſtianæ, in quibus diſciplinarum omnium aceruus eminet. Sed acriter diſputantem inter cucullatos, magna etiam expeditæ doctrinæ laus ſequebatur, quum ſcribentem vel mediocriter eloquentes minimè probarẽt. Neque enim quid potiſsimum imitaretur, conſtitutum habuiſſe videri poteſt ex duobus præſertim libellis, de Optimo imitationis genere ad Bembum præſcriptis. Sed quum in omnibus ingenij operibus ſacras literas religioſè reſpiceret, contempſiſſe Latinæ facundiæ flores, atque inde gloriam tanquam inanem exiſtimari voluit: quanquam eius vniuerſa literarum ſtudia, tanquam illuſtri in homine, & in domo ſanctiſſimis moribus perornata, quum in minus ſeueros iudices facile inciderent, ſplendidiora viderentur: & hercle vir antiqua ſimplicitate potius, quàm nouo aſtu æquiora iudicia redimebat: quum libros ipſos priuato impreſ-

impreſſos ſumptu, liberali largitione publicaret. Interfectus eſt cum Alberto filio, vir indignus adeò crudeli vitæ exitu, à Galeotto fratris filio, quum nocturnis inſidijs, capta arce, Mirandulæ dominatum ex paterno iure inuadendum exiſtimaſſet. Fuere qui crederent merita fortaſſe pœna mulctatum, quòd cudendæ monetæ miſerum artificem ipſius officinæ præpoſitum, ex impuri auri, & decumum ſubtiliter improbi, magnum ſenſim lucrum ipſi domino reddentem, crudeli ſupplicio ad deriuandam inuidiam ſuſtuliſſet: quū intellecta fraus ipſius famæ vehementer officeret, palãque ea aurea moneta, ex eius effigię ſpectabilis, vulgato vitij detrimento reijceretur. Sed iuuat audire quoſdam, virū alioqui integra fide optimum excuſantes, tanquam eius auaræ fraudis penitus ignarum, quum in vxorem, quòd eſſet accurata & diligens materfamiliàs, tanquam muliebris auiditatis probro notatam, eius flagitij nomen nullo cum pudore referendum exiſtiment.

Myrtei.

Hic Picus iaceo, atque me illa, quæ iam
Ante non potuêre, nunc iniquo
Me ſeruant obitu arma literarum.
Ægrè illud fero concidiſſe dextra
Fratris filij hoc eleuor, me adeptum
Vitam pro ſtudijs meis perennem.

Latomi.

Paſſus es immeritam (quis enim Franciſce negarit
Non minus inſigni cum feritate, necem.
Sed iuuat interea ſciolos inquirere quoſdam,
Exitio quæ te Fata dediſſe putent.
Sunt ea: laudatæ pietas ſanctiſſima vitæ:
Verus amor recti, mens ſine felle mali.

Nicolaus Machiauellus.

QVIS non miretur in hoc Machiauello tantùm valuiſſe naturã, vt in nullo vel certe mediocri Latinarũ literarum cognitione, ad iuſtam rectè ſcribendi facultatem peruenire potuerit: habili ſiquidem ingenio, ac vbi ſolertiam intenderet, planè mirabili, cuncta quæ aggrederetur elegantiſsimè perficiebat, ſiue ſeria ſiue iocoſa ſcriberentur. In Hiſtoria enim apprimè grauis, & aſtutus, ita Patriæ fauit, vt diſsimulatis ſectionum ſtudijs, impellente recondita libidine, & lenis, & aſper inceſsiſſe iudicetur, egregia herclè cum laude, niſi vti nos non imperiti rerum Etruſcarum præclarè conſpicimus, prædulcis eloquentię mella, occulto veneno illita, ſingulis operibus infudiſſet: & tum etiam, quum optimum principem formaret, quum bellicis præceptis ducem inſtrueret, & denique traditis exactæ prudentiæ documentis, in deliberando & conſulendo eximium

ſenatorem

ſenatorem effingeret. Sed comiter æſtimemus Etruſcos ſales, ad exemplar comœdiæ veteris Ariſtophanis, in Nicia præſertim comœdia: in qua adeò iucundè vel in triſtibus riſum excitauit, vt illi ipſi ex perſona ſcitè expreſſa, in ſcena inducti ciues, quanquam prealtè commorderentur, totam inuſtæ notæ iniuriam, ciuili lenitate pertulerint: actamque Florentiæ, ex ea miri leporis fama Leo Pontifex, inſtaurato ludo, vt Vrbi ca voluptas communicaretur, cum toto ſcenæ cultu, ipſiſque hiſtrionibus Romam acciuerit. Conſtat eum, ſicuti ipſe nobis fatebatur, à Marcello Virgilio, cuius & notarius & aſſecla publici muneris fuit, Græcæ atque Latinæ linguæ flores accepiſſe, quos ſcriptis ſuis insereret. Ipſe quoque natura perargutus, & docilis, falſique iudicij plenus, pedeſtrem patrij ſermonis facultatem a Boccacij conditoris vetuſtate diffluentem, nouis, & planè Atticis vinculis aſtrinxerat, ſic, vt ille caſtigatior, ſed non purior aut grauior otioſis ingenijs exiſtimetur. Cæterùm quod olim eiecto Soderino à Mediceis in quæſtione tortus fuiſſet, ab his leniendo dolori, annuam ſcribendi Hiſtoriæ mercedem promeruit, ita tamen, vt ægrè compreſſo odio, quum dicendo, ſcribendoque Brutos, & Caſsios laudaret, eius coniurationis architectus fuiſſe putaretur: in qua Aiacetus poeta, & Alamanus ex ipſa turma prætoria leuiſsimus eques, cõceptis ſceleris capite pœnas dederunt. Fuit exinde ſemper inops vti irriſor, & atheos: fatoque functus eſt, quum accepto temerè pharmaco, quo ſe aduerſus morbos præmuniret, vitæ ſuæ iocabundus illuſiſſet, paulo antequàm Florentia Cæſarianis ſubacta armis, Mediceos veteres dominos recipere cogeretur.

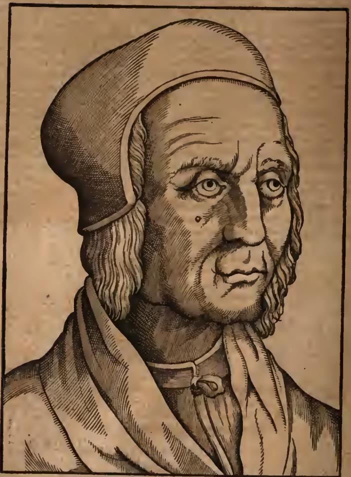
Antonij Vaccæ.

Quiſquis adis, ſacro flores, & ſerta ſepulchro
Adde puer, cineri debita dona ferens.
Nam veteres belli, & pacis, qui reddidit arteis,
Iampridem ignotas regibus & populis,
Etruſcæ Machiauellus honos, & gloria linguæ,
Hic iacet. hoc ſaxum non coluiſſe nefas.

Latomi.

Quum ſibi præteneras odioſo radier aureis
Vero, vix aliquis Machiauelle ferat:
Id verò facias: laudemq; è dente pararis,
Quanta fuit linguæ viſq; Venuſq; tuæ?

Philippus Decius.

PARI ferè gloria & dignitate Philippus Decius in profeſsione humani, diuiniq; præſertim iuris floruit, Mayni Iaſonis & ciuis & æmulus, ac ętate ſimul æqualis, ſed qui docendo, & ſcribendo in omnibus Italiæ gymnaſijs multò latius ingenij famam protulerit. Enarrabat enim ſubtiliſsimè & vti ſæpe vidimus, longè omnium acerrimè diſputabat. Ab ipſis Piſis vbi vxorem duxerat, Ticinum à Gal-

lo præ

præſide, opimis ſtipendijs euocatus, in id tempus incidit, quo Ludouicus Rex ad conuellendam Iulij Pontificis authoritatem, concilium Piſis induxerat. Fugitiui, ideoque rebelles aliquot Cardinales, in gratiam Regis ſynodum poſtulabant: ius verò indicendi, decernendique loci Pontifex ad ſe reuocabat. Conſultus propterea Decius ſuper ea re, intemperanter contra maieſtatem Pontificis deſcripto reſpondit, ſecus ac Iaſon, qui rogatus ſententiam, vel magno munere oblato adduci non potuit, vt non clementiſsimè reſponderet. Ob eam contumeliam Matthæus Sedunenſis Cardinalis, pulſis Gallis victore cum exercitu, Ticinum vrbem ingreſſus, vnam omnium Decij domum militi diripiendam dedit. Tanto accepto incommodo in Galliam ex fuga profectus, in ciuitate Biturigum ius diuinum edocuit per duos fermè annos. Inde verò in Italiam reuerſum Senenſes conduxerunt: qua in vrbe, vnica eius filia Senenſi patritio collocata, octogenario maior interijt, delatusque eſt Piſas ad ſepulchrum marmoreum, magno ſumptu ab ſe in maximi templi fronte conſtitutum, inſcriptione adeò inepta, vt ſi eam ſupponamus, elegantibus ingenijs non ſine pudore boni mortui, ridenda videatur.

Iani Vitalis.

Dum curat Decius ſibi ſepulchrum
Clarum marmore ponere eleganti,
Inſcripſit titulos ineruditos,
Vt riſum magis excitare poßint,
Quàm laudare hominem vndecunque clarum:
Quòd ſi non ſibi cultius ſepulchrum
Quàm doctos titulos, & elegantes
Curaſſet, modò mollius iaceret.

Latomi.

Quum mors ad Decij nouum ſepulchrum
Legiſſet titulos parum Latinos:
Certè, inquit, timui hactenus lucernam
Iuris tollere: quod minus venuſtè
Feciſſe arguerer, parumq; doctè.
Sed quum ſic loquitur magiſter ipſe,
Committam quoque & ipſa barbariſmum.

Thomas Morus.

FORTVNA impotens, & ſuo more inſtabilis, infeſtaque virtuti, ſi vnquam ſuperbè, & truculenter iocata eſt, ſub hoc nuper Henrico Octauo in Britannia immaniſsimè deſæuijt, proſtrato ante alios Thoma Moro, quem Rex, paulò ante præclarus eximiæ virtutis admirator, ad ſummos honores extulerat: inde cũ fatali ſcilicet oborta inſania, mutatus in feram, crudeli mox impetu præcipitem daret, quòd huius furentis Tyranni nefariæ libidini, vir omnibus religionis, atque iuſtitiæ numeris longè optimus, atque ſanctiſsimus adulari noluiſſet. Dum enim ille vxorem repudiare, pellicem inducere, filiamque magno probro abdicare properaret, Morus ſcrinij Magiſter, pietatis ac innocentiæ ſuæ reus, cauſam ad tribunal dicereq; coactus, impio iudicio, niſi par metus ab irato & ſæuo mentes excuteret, ita damnatus eſt, vti latronum more, teterrimo ſupplicij

ſupplicij genere necaretur: nec fas eſſet dilacerata membra, propinquorum pietate ſepelire. Sed Henricus, vel hoc vno facinore Phalaridis æmulus, eripere nõ potuit, quin ad ſempiternam inuſitati ſceleris memoriam, Mori nomen in Vtopia, perenni conſtantiæ laude frueretur. In ea enim beatæ gentis regione, optimis inſtituta legibus, ac opulenta pace florentem Rempublicam elegantiſsimè deſcripſit, quum damnatos corrupti ſeculi mores faſtidiret: vt ad bene beateque viuendum, commento periucundo, rectiſsima via monſtraretur.

Iani Vitalis.

Dum Morus immeritæ ſubmittit colla ſecuri,
Et flent occaſum pignora cara ſuum,
Immò, ait, infandi vitam deflete Tyranni,
Non moritur, facinus qui graue morte fugit.

Iacobi Exerichi Hiſpani.

Henricus Morum gladio iugulauit iniquo,
Tam dignum vita, quàm fuit ipſe nece:
Mortuus ille tamen viuet per ſecula cuncta,
Poſt mortem virtus viuere ſola facit.

Ioannis Secundi Hagienſis.

Quis iacet hic? Truncus. Cuius caput enſe reciſum eſt,
Et natat in tetro ſanguine? Canities. *Hoſp.*
Hic eſt ille Thomas Morus, ſic Fata rependunt. *Ciuis*
Triſtia multa bonis, & bona multa malis.
Quæ circumſiſtunt Diuæ lugubre cadauer? *Hoſpes*
Diua tenax Veri, ſancta Fides, Nemeſis, *Ciuis*
Harum prima odij cauſa, & fuit altera mortis,
Vltrix iniuſtæ tertia cædis erit.

Latomi.

Quid tibi cum Moro, tali indigniſſima ciue,
Anglia? Quid pergis dicere inepta tuum?
Tu ferro inſontem, nec ſimplice morte, Catonem
Perſequeris: tutò nec licet eſſe pium.
Proinde ſile: nam quo maculam tibi demeret iſtam,
Ipſe tibi patriam condidit Vtopiam.

Roſſenſis Cardinalis.

PARI quoque immanitatis portento, ante paucos dies, quàm Morus obtruncaretur, eadem ſanguinarij Regis rabies Britanniæ lumen extinxit Ioannem Ficerium Antiſtitem Roſſenſem, animi pietate, candore, conſtantia, priſcis illis, atq; ſanctiſsimis Chriſtiani ordinis patribus comparandum. Is quum ſumma ſacræ eruditionis, & probitatis authoritate clariſsimus ſpectaretur, vel atrociſsimi ſupplicij metu expugnari non potuit, vt Regi ex impudenti repudio inauſpicatas nuptias affectanti, volens parèret. Putabat enim Regem paulò ante admirabili virtutum omnium concentu, & rariſsimis naturæ atque Fortunæ muneribus præſtantiſsimum, atræ bilis morbo correptum inſaniſſe, quòd iratus Romani Pontificis ſententiæ, qua fuerat ex diuini iuris formula damnatus, Pontificij Imperij patrimoniū inuaſiſſet. Non ſubſcripſit ergo nefario rebel

lantis

lantis Regis voto, vir egregiè pius, integreque ſeuerus, ac ideo in carcerem ductus eſt, vt vitæ periculo, & longo cruciatu, imbecilli ſenis conſtantia frangeretur. Id celebre factum ita Roffenſi parauit laudem, & Henrico inuidiam cumulauit, vt eum Paulus Tertius ad exornandam virtutem natus, collato ſacræ purpuræ honore legerit in Senatum. Senſit illico exprobrati odij vulnus Rex ſuperbus & impius, ſanctiſsimoque viro modeſtè ea dignitatis fama permoto, caput in foro præcidit, ne merita purpura ornaretur. Ferunt id caput lanceæ præfixum, vt ludibrio, terroriq́ue cæteris foret, publicis lachrymis laudatum, ac adoratum extitiſſe. Reliquit ingenij monumenta eruditum volumen, quo Lutheri opiniones grauiſsime confutarat: itemq́ue alios vtiles libros, quibus ſacri ſacerdotij authoritatem defendit, & de Veritate corporis, & ſanguinis Chriſti in Euchariſtia libros quinque aduerſus Oecolampadium. Sed is ſibi admodũ exitialis fuit, quo Catharinæ Reginæ coniugium tuetur. Extat etiam religioſe meditationis explicatio in ſeptem Dauidicos Pſalmos: reliqua in carcere purgatiſsimè conſcripta, quód damnatæ cauſæ nomen iugularent, Tyrannus aboleuit.

Incerti.

T'ene viri tanti ceruicem abſcindere poſſe?
T'ene cruore pio commaculare manus?
Si vita ſpolias Roffenſem Barbare, quando
Vllum producet terra Britanna parem?
Sed tu ſancte ſenex, æuo fruiture beato,
Lætus abi, in cœlum te vocat ipſe Deus.

Latomi.

Quum te, ſancte ſenex, infami morte, Tyrannus
Perderet, æternis obijceretq́ probris:
Perdere non potuit titulis cœleſtibus auctum,
Turpiter haud famæ conſuluiſſe tuæ.
Quin luit æternùm ſcelus exitiale, pudendum
Seque ſibi, & populus reddidit ipſe ſuis.
Poſtera, nam dicet, quæ talia legerit ætas:
Anglia bina vno tempore monſtra tulit.

Leonicus Tomæus.

LEONICVS Tomæus Epirota patre Venetijs genitus, ſed Patauio inſitus ciuis, quum Florentiæ Græcas literas ſub Demetrio didiciſſet, primus Latinorum philoſophorum Patauij Ariſtotelem Græcè interpretatus eſt. Philoſophiam enim ex puriſſimis fontibus, non ex lutulentis riuulis ſalubriter hauriendam eſſe perdocebat, exploſa penitus ſophiſtarum diſciplina, quæ tum inter imperitos, & barbaros principatum in ſcholis obtinebat, quum doctores excogitatis barbara ſubtilitate Dialecticorum figmentis, Phyſicas quæſtiones non ad veritatis lucem, ſed ad inanem diſputandi garrulitatem reuocarent: & iuuentus in gymnaſio Arabum, & barbarorum commentationes ſecuta, à recto munitoque itinere in confragoſas ignorantiæ crepidines duceretur. Scripſit eruditè & luculenter Commentarios in parua Naturalia Ariſtotelis: ac item perelegan

ter

ter aliquot quæſtiones, & in his de intellectu, de Alica & de Aſtragalo, tituli varietate iuuentuti gratas & vtiles. Sed in libro de varia Hiſtoria, quo ingens & peramœna reconditæ lectionis copia exprimitur, omnes eius ætatis ſtyli iucunditate ſuperauit. Vita eius procul à contentione, ambitioneque, in ſtudioſo mollique otio verſabatur ita, vt domi, quàm in ſchola clarior, beneuolis vera Peripateticorum, & Academicorum dogmata ſuauiſsima comitate pomeridianis horis explicaret. Peruenit veneranda barbæ canitie ad ſeptuageſimum tertium ætatis annum mediocri ſubſtantia, ipſaque ciuili frugalitate, & cœlebs, & felix, quod nemo vel innocentiæ & doctrinæ conſcientia, vel munditia corporis vel animi nitore beatior ætate noſtra fuerit. Aluerat domi gruem, de manu ipſius ſenili oblectamento cibaria capientem per quadraginta annos. Is ſenio tabefactus quum perijſſet, ex eius deſiderio triſte omen concepit, prædixitque nullo laceſsitus morbo, ſe nõ multò poſt adamati gruis fatum maturo vitæ exitu ſecuturum. Patauini, externaque gymnaſij cultrix iuuentus funus ornauere. Sepulchrum autem Bembus faciundum curauit, & carmine nobilitauit.

Naturæ ſi quid rerum te fortè latebat,
Hoc legis in magno nunc Leonice Deo.

Latomi.

Precare ſacra verba, Viator,
Nam Tomæus hîc ſepultus eſt:
Dulci fruitur memoria
Integritatis illibatæ,
Partáque literarum gloria.
Funde puer dulce merum:
Odoros ſparge floſculos:
Spiret vt buſtum, madeatq́ tellus:
Illaq́ ſancta & candida animula
Se totam noſtra gratitudine inebriet.
Addemus titulum ſepulchro & iſtum,
Barbarus vt ne quis violet:
Hic iacet vir vnus omnium
Doctiſsimus, pijſsimus.

Auguſtinus Niphus.

AVGVSTINO Nipho Sueſſæ ad Auruntam nato, ſed ab vrbe Trophea in Brutijs oriundo, inter Ariſtotelicæ ſectæ profeſſores eximia laus contigit, quum in omnibus ferè Italiæ gymnaſijs, Achillino & Ponponatio florentibus opima ſtipendia meruiſſet. Erat ingenio fertili, adaperto, liberali, ſermone a utem Campanum pingue quoddam reſonanti maximè libero, & ad ſerendas fabulas in ſuggeſtu coronaque, ad voluptatem aurium periucundo: ſed vel toto ore ſubagreſti, & penitus infaceto ita ſe ad vrbanos iocos componebat, vt valde mirarē-

Modò Dorium, modò Phrygium, vel Lydium:
Amore ſaucium graui?
Tractare ſic philoſophiam inuiſam, arbitror
Summi fuiſſe philoſophi.

Ioannes Ruellius.

RVELLIVS in vrbe Sueſsionum natus, quum ſuſceptis liberis vxorem extuliſſet, abdicata medendi arte, ſacerdotium in templo Deiparæ Virginis Lutetiæ Pariſiorum, Poncherij antiſtitis liberalitate promeruit, totumque id otium optimis literis, vt fortunis auctum decebat, impendit: non ignobili quidem gloriæ prouentu, quum eruditionis authoritate Budæo proximus eſſet, & Latini ſermonis nitida puritate ſuperior haberetur, vt præclare indicat Dioſcorides in Latinum è Græco emendatè traductus. Leguntur libri aliquot probè, fideliterque tranſlati de Mulomedicina, & Actuarij medici volumen de Vrinis: ſed proprio vſus ingenio libros tres de natura ſtirpium perſcripſit, Theophraſtum in multis, & Plinium eleganter æmulatus. Extant quoque ſingulari diligentia tranſlati è Græco quinque libri de Agricultura, ex viginti qui nomine Conſtãtini circumferuntur: reliquos Coroneus Gallus vertiſſe dicitur: ſed Cornarius Germanus expedita facundia celeber, vniuerſos viginti Latinitate donatos nuper publicauit. Erat Ruellius natura modeſtus & lenis, vultu multo rubore ſuffuſo, & reſimis naribus, ſtatura verò mediocri. Sexageſimo ætatis anno vita functus eſt, paulo antequã rex Franciſcus niuoſas Alpes traijceret, vt copijs ſuis Cæſarianorum impetu perculſis fortiter opem ferens, Subalpina oppida ſummotis hoſtibus in fide confirmaret: vt inde in ſpem inauſpicatæ pacis induciæ pararentur.

Dionyſij Carronij.

Hic ſitus eſt, in quo viguit medicina, Ruellus
In quo naturæ notitia, atque poli:
In quo prima fuit dos, Graium vertere ſcripta
In Latium, ac Latio ſcribere digna Ioue.
Olim erat affinis, nunc eſt conuiua Deorum,
Præmiaq́ illa ſui grata laboris habet.

Latomi.

Hic vester ille eſt, Galle, Ruellius:
Mentis tam acuto lumine præditus,
Perinde vultum noſſet vt ætheris,
Seu læta nobis, ſeu mala plurima
Cordis receſſu conderet intimo:
Ac ſi fuiſſet ſenſibus omnibus
Coniunctus aſtris: & reor hercule.
Nam quæ reliquit ſcripta ſat arguunt,
Noſtris bonis tam commodum & vtilem,
Aut eſſe Diuum, aut munere proximum.

Antonius Tibaldeus:

HIC primus ferè poſt Petrarcam ſupra æmulantes Seraphinum atque Manutium, planè extinctum Etruſci carminis decus excitauit, vſque adeò grata auribus alternantium numerorum ſuauitate, vt quum expeditis vbique eius iucundæ facultatis illecebris, in amatarios luſus Principum aulas perambulaſſet, edita, vel ſurrepta eius carmina a viris pariter & fœminis ad citharam cantarentur. Sed tantam mox famam feliciore orti ſidere Bembus, & Syncerus æternis carminibus oppreſſerunt. Agnouit ille tanto perſtrictus fulgore, ingenij ſui Fortunam, atque ideo ad Latina carmina ſe cõuertit, quum in his ad genium non inſulſa vena reſponderet. Sed factus grandæuus ſenex, ridente vrbe Roma carminum ſuorum Etruſcorum exequijs interfuit; ita hercle vt euaneſcentis antiquæ laudis magnam partem redimeret, quum Epigrammata multo Latino ſale, leporeque conſperſa ineſpectatus edidiſſet. Perijt in via lata octogenarius ſenex, firmiſsimo corpore & celſa proceritate ſemper erecto, ſtranguria cruciatus adeò grauiter, vt ex atra demum bile ſeipſo factus amarior, ſæpe nec inſulsè delirare videretur, quum ianua feneſtriſque penitus occluſis, Carolum Cæſarem ex Africa relato inſigni triumpho, ad eius limen tranſeuntem ſpectare noluerit: quòd eum minimè iuſtum Imperatorem putaret, qui ſub fide publica captæ deletæque Vrbis ſcelus, quo maieſtas eius vel extra culpam ſuggillari potuit: decumatis legionibus minimè vindicaſſet: quaſi non ſatis fuerit, in tantæ cladis ſolatio Borbonium, Dorbinum, Moncatam, & Aurantium, quatuor ſummos Duces, & patrati facinoris authores, ſingulis ictos fulminibus, vltorem magno numine ſpectauiſſe.

Colæ Bruni Meſſanenſis.

Quæ ripis te ſæpe ſuis ſtupuêre canentem
Eridanus, Tyberiſque: parens ille, hic tuus hoſpes,
Credibile eſt, vates Antoni, nunc quoque campis
Te canere Elyſijs, turba admirante piorum.

Latomi.

Certè non modicam merêre laudem
A rara ingenij tui æquitate,
Antoni numeris poeta Thuſcis.
Qui palmam tribuens, tuaque arena
Cedens poſterioribus poetis:
Viuus, ac hilaris tuis dediſti
Muſis inferias, quaſi exoletis.
Sed quem ob ingenij tui lepôrem,
Feſtiuumque animum, bonæ Camœnæ
Scribendis Epigrammatis Latinis
Immortale tibi dedêre nomen:
Vt iam ſis numeris vtriſque felix,
Vnis candidus, alteris venuſtus.

Eraſmus Roterodamus.

ERASMVS Roterodamus ex Inſula Batauorum, perpetuis eruditæ laudis honoribus extollendus videtur, poſtquam ætatis noſtræ ſcriptorum propè omnium decus, ingenij fertilitate ſuperauit. Is ab adoleſcentia, pio religioſi animi decreto, ad cucullatos ſacerdotes ſe contulit, tanquam humana deſpiceret. Sed non multo poſt pertæſus intempeſtiuæ ſeruitutis, votique temerè ſuſceptæ, ea ſacrati ordinis ſepta tranſilijt, vt ad excolendum ingenium planè liber, per omnia Europæ gymnaſia vagaretur. Contendebat enim cura ingenti ad ſummæ gloriæ faſtigium, ad quod literarum omnium cognitione perueniri poſſe intelligebat, quum iam ad arcana cuiuſque doctrinæ, infinita lectione, inuſitataque memoria penetraſſet. Edidit Moriam, atque inde primam nominis famam longiſsime protulit, imitatione Luciani ſatyræ pungentes aculeos paſsim relinquens, omnium ſcilicet ſectarum actionibus ad inſaniam reuocatis. Opus quidem ſalſa aſpergine periucundum, vel grauibus, & occupatis: ſed ſacrato viro prorſus indecorum, quum diuinis quoque rebus illuſiſſe videretur. Sed maturè demum, quòd eius intemperantiæ malè audiendo pœnas daret, ſanctiores literas complexus eſt, tanta robuſtiſsimi ingenij contentione, vt vertendo Græca & commentarios excudendo, plura quàm quiſquam alius volumina publicauit. Verum ſeipſo haud dubiè cunctis admirabilior futurus, ſi Latinæ linguæ conditores grauiter imitari, quàm feruido properantique ingenio indulgere maluiſſet. quærebat enim peculiarem laudem ex elocutionis atque ſtructuræ nouitate, quæ nulla certa veterum æmulatione pararetur, vt in Ciceroniano non occulti liuoris plenus oſtendit. Tanta enim erat naturæ fœcunditas, vt plena ſemper ac ideo ſuperfœtante aluo, varia & feſtinata luxuriantis ingenij prole delectatus, nouum aliquid quod ſtatim ederetur, Calcographis tanquam intentis obſtetricibus parturiret. Obijt apud Heluetios Baſileæ, ſeptuageſimum excedens ætatis annum, quum Carolus Cæſar in Prouinciam irrumpens, ad aquas Sextias, Franciſco Galliæ Regi graue bellum intuliſſet.

Incerti.

Theutona terra ſuum quum miraretur Eraſmum,
Hoc maius protulit dicere, Nil genui.

Ioannis Secundi Hagienſis.

Defunctus vita, longiq́; laboribus æui,
Hac ſitus eſt tandem doctus Eraſmus humo.
Quem licet in ſera rapuerunt Fata ſenecta,
Et vitæ ſaturum ſopijt alta quies.
Nos tamen hunc velut immaturo funere raptum,
Flemus, & effuſis diffluimus lachrymis.
Ille igitur perijt, & quondam illa illà diſerta,
Et dulci manans nectare lingua tacet.
Ingeniumq́; ſagax, & amans virtutis, & æqui,
Omnia ſub paruo condita ſunt tumulo.

Illum igitur canos virtus lacerata capillos,
Et Charites lugent, luget & ipſa Fides.
Collectasq; roſas Permeſſi ad flumina Nymphæ
Inſpargunt ſacro Pierides tumulo.

Iani Vitalis.

Lubrica ſi tibi mens fuit, & ſpinoſior æquo,
Ingenium certè nobile Eraſme fuit.
Felix ſi miſtas labruſcas dulcibus vuis,
Prodiga deſiſſet vinea ferre tua.
Barbarie è media præclarum ſidus haberent,
Et te Varronem tempora noſtra ſuum:
Hanc tamen inſcriptã his titulis poſuêre columnam,
Iactura hìc laudum publica facta fuit.

Gilberti Cognati.

Magnus Roterodamus ille noſter,
Hec quo ſecula neminem tulerunt
Maiorem, neque priſca clariorem
Norunt tempora, nec cui futura
Parem poſteritas habebit: ecce
Sub hoc marmore mortuus quieſcit.

Viti Coppi Scleſtadienſis.

Lachrymarum, te rogo, iam ſiſte riuulos
Viator, & dulcem quietem floribus
Orna, tumulum Sabæo thure confouens,
Vixi ſatis, Fati peregi tempora:
Non ocio, ſed duris me laboribus
Vnus, quò plurimis prodeſſem ſubdidi.
Sic docta primùm bella geſſi Palladis,
Vt me ducem mirata ſit Germania,
Suum me ſæpius Ciceronem dictitans:
Tandem ſacris literis ſum immortuus.
Hac Fata lege ſubire, an non eſt viuere?
Rure donari, niſi forſitan mori putas.

Simonis Vallamberti.

Hoc quanquam tumulo mortale cadauer Eraſmi
Mors claudit, id fermè eſt nihil.

Non

Non huius virtus, ſpes, fama, ſcientia, poſſunt
Claudi. quid, ô Mors hîc habes?

Ioannis Morelli.

Corpus humo, ſuperis animam, dat nomen in æuum
Lex, pietas, virtus Roterodame tua.

Latomi.

Theutona terra ſuum quum miraretur Eraſmum,
Hoc maius potuit, dicere, Nil genui.
Quippe Deos inter, cœlo ridente, relatum
Ipſe ſuum dixit Iuppiter eſſe genus.

Eiuſdem.

Qui paucos habeas pares, Eraſme,
Multorum inuidiam feras neceſſe eſt.
Iſtos quòd logodædalos ab Vrbe
Vnos præ reliquis, in immerentis
Manes ſic videam ſtyli cruentam
Stringentes aciem, perinde tanquam
Stupraſſes Charitum nouem ſorores.
Indignum patria eruditione, &
Aſſerto titulo elegantiarum.
Cauſam ſcire velim, quid vrat illos,
Et quid tantopere tumultuentur.
Sed quid diſſimulo? ſat æſtus illam
Prodit feruidus & malignus. ille eſt,
Ille inquam eſt Ciceronianus, ille
Vno qui Cicerone ſtare, rectè
Latinam negat elocutionem:
Et damnat ſtolidi laboris omneis,
Qui ſuperſtitionem non ferenda
Vno non niſi Tullio loquuntur.
Hæc illa eſt Helene, viri elegantes
Armis quæ Latium per vniuerſum
Vindicanda videtur in Batauûm:
Vmbram ſcilicet, atque inane nomen:
Tanquam quo genito Allemanis ora eſt
Vano ridiculè ſoluta partu.
At ſi tam modicas ob has labruſcas
Perit vinea tota, ô vrbs Quirini,
Scribemus titulo hoc tibi columnam:
Quæ quondam meritos ſuo fouebas,
Ornabasque viros honore, laudum
Iactura es modò facta publicarum.

Rutilius.

RVTILIVS è Colonia oppido Vicentini agri, quum erudito diligentiq́ue eius ingenio Nicolaus Ridulphus Cardinalis familiariter vteretur, ex vmbratili iure conſulto flamen euaſit, quòd nunquam in forum prodijſſet. Edidit enim volumen ab induſtria atque facundia commendatum, de his qui florente Romano imperio iuris intelligentia præſtiterunt: quo laborioſo elegantiq́ue opere, Ciceronem obiter à multa mendorum labe repurgauit. Maiora porrò editurus videri potuit, niſi immatura mors lucubrantem Venetijs oppreſsiſſet. Amici autem poetæ de eo tanquam conſpicui ſepulchri honore, ex humili fortuna facilè carituro, hæc carmina decantarunt.

Petri Curſij.

Vt mors Rutilium ſenſit tot reddere vitæ,
Styx vale, ait, vitæ iam patefacta via eſt.

Croti.

Exciri vt Legum latores ſenſit ab Orco
Inuida Mors, fuſis protulit hæc lachrymis:
Quàm verè eiuſdem eſt inferre, auferreq́ue leges,
Lege horum cum lex penè refixa mea eſt.

Iani Vitalis.

Viuitur in chartis Rutili felicius ipſis,
Cum videant mortem marmora & æra ſuum:
Abſumpſit priſcos legum Libitina peritos,
Tu facis in ſcriptis viuere & eſſe tuis.
Quàm meritò illi igitur dicent, æternior ære
Eſt tua, & æternis pagina marmoribus.

Latomi.

Qui tot Rutilium vitæ aſſeruiſſe videret,
Quos antè in libro cederet ipſe ſuo:
Huic temerè, Ridulphus ait patronus, honorem
Marmoris, & longos contulero titulos.
Ille quidem rectè, nec nos non rectius, illa
Sarcimus gratis qui tibi carminibus.

GVLIEL.

Gulielmus Budæus.

NVLLI mortalium ætate noſtra perpetuis lucubrationibus aſpirante fortuna, cùm Græcæ tum Latinæ eruditionis maiores opes contigerunt, quàm Gulielmo Budæo, non Galliæ modò, ſed totius etiam Europæ longè doctiſsimo. Natus Lutetiæ præcellentium diſciplinarum celebri domicilio, dum perennem ſpectaret laudem, & rei familiaris fortunas honoresque ingenio ſuo, & ſperata gloria viliores arbitraretur, ſexaginta amplius ætatis annos in ſtudijs conſumpſit: ita vt ſummæ eruditionis libro de Aſſe, alteroque in Pandectas edito, ac infinita demum lectione confectis Commentarijs, quibus Græcè & Latinæ facultatis ornamenta comparantur, nulli communicata laude, æquales omnes doctrinæ auctoritate ſuperarit. Sed qui in memoriæ theſauris tantas diuitias miro digeſtas ordine continebat, veluti occupatus in apparatu, candidioris

eloquentiæ cultum neglexiſſe exiſtimatur. Id enim in toto ſtudiorum negotio longè grauiſsimum, nemo niſi irrita ſpe ſenectuti vnquam reſeruauit. Adaugebant nominis famam in perſpicuo animi ſanctiſsimi mores, quibus aliquantò vberiora rei familiaris incrementa, quàm pertinaci diligentia, vel honoris ambitione, educatis feliciter liberis reliquit, quum rex Franciſcus ſubita liberalitate inclytus, optimi viri otium foueret, & ipſe ſupplicibus libellis præpoſitus, honeſtiſsimo prouentu ditaretur. Sed vir alioqui incorrupta mente compoſitus, Eraſmianæ obtrectationis ſpicula ferre non potuit, quum facilè indignabundus, bile Gallica redundaret: ille autem contumaci odio incenſus, tela veneno Batauo delibuta iacularetur. Septuageſimum tertium agentem annum oppreſsit febris, longinquo & æſtuoſo ad Armoricum Oceanum itinere concepta. Piè autem tranquilleque vita excedens, condito teſtamento, omnes honores funeris & tumuli penitus abdicauit, ita vt quum numeroſa proles eum lugeret, noctu tumularetur. Fato functus eſt, non multò poſt celebres illos hoſpitales triumphos, quum Cæſar ab Hiſpania per mediam Galliam in Belgas profectus, gentem bello feſſam, feſta paſsim hilaritate in ſpem pacis erexiſſet.

Iani Vitalis.

Qui ſanctum ſimul, & ſimul diſertum
Exquiris ſapientiæ magiſtrum,
Vltra quid petis? hîc iacet Budæus.

Salmonij Macrini.

Budæus voluit media de nocte ſepulchro
Inferri, & nullas prorſus adeſſe faces:
Non factum ratione caret, clariſsima quando
Ipſe ſibi lampas, luxq́; coruſca fuit.

[illegible]

Vnus Budæus terramq́; poloſq́; homineſq́
Deuinxit magna prouidus arte ſibi:
Cælo animum, terræ corpus donauit habendum:
At cerebri nobis dona ſuperba dedit.
Sic deceſsit inops, nam nil ſibi reliquerat ipſe,
Verùm hæc paupertas vnica vincit opes.

Eiuſdem.

Budæum fleuêre homines, plorauit & aer,
Budæus gelidis eſt quoque fletus aquis:
Sic fleuêre homines, vt plena volumina mœſtis
Carminibus quiuis bibliopola terat.
Sic aer luxit, conſumptis vndique nimbis,
Vt etiam quas plueret non reperiret aquas.
Flumina ſic flerunt, vt quà modò nauis abibat,
Currat inoffenſis ſicca quadriga rotis.
Reſtabant cœlum & tellus, communis vt omni
Quamlibet immenſo mœror in orbe foret:
Sed quum cœlum animam Budæi, terra cadauer
Poſsideat, quæſo qua ratione fleant?

Simonis

Simonis Vallamberti.

Extinctum luxit Budæum mæſtus Apollo.
Nomen in extinctum non meruiſſe putes?

Latomi.

Budæus columen, decusq́; Graiûm:
Budæus Latiæ corona linguæ:
Budæus dubij lucerna iuris:
Budæus pater elegantiarum,
Et fons totius eruditionis:
Budæus patriæ iubar coruſcum,
Regis delicium ſui, ſuæq́;
Tempeſtatis honos, lepor, voluptas,
Hic terræ exuuias reliquit, orbi
Famam, aſtris animam. Viator ito.

Hieronymus Aleander.

DETVR hoc incomparabili inuſitatæ memoriæ felicitati, quæ in Hieronymo Aleandro ſupra cuiuſque vel antiqui ſeculi captum admiranter excelluit, vt eius ex vero depicta facies, vel in pudenda ingenij ſterilitate inter fœcundiſsimas imagines conſpiciatur, quando nihil eum cuncta volumina cupide perlegentem, vel rerum vel verborum omnino ſubterfugerit, quin ſingula memoriter, vel à multis annis longo ſepulta ſilentio recitaret. Latinæ enim Græcæque literæ, quum ſæpe alacriter iactabundo, pro vernaculis haberentur, Hebraicas admirantibus Iudæis, & ſuæ ſtirpis cum facilè credentibus ſolertiſsimè didicit.
His ingenij dotibus inſignis, quum Lucretiæ Pariſiorum Græcè docendo honorem præfecturæ gymnaſij concordi ſtudioſæ iuuentutis acclamatione eſſet conſecutus, veniſſetque in Vrbem, Leo Pontifex grauiſsimus ingeniórum æſtimator, eum extulit, miſitque legatum in Germaniam, vt Lutheranæ doctrinæ initia diſputatione tollerentur. exinde Clemens Brunduſinum caſu potius quàm animi iudicio Antiſt.tem fecit. Paulus autem veræ virtutis eruditus exornator, legit in Senatum. Lætatus eſt ea purpura per annos quinque, peruaſurus haud dubiè ad exactam ætatem, niſi nimia tuendæ valetudinis ſolicitudine intempeſtiuis medicamentis ſibi hercle inſanus & infelix medicus viſcera corrupiſſet.
In toto autem vitæ curſu, extemporanea facundia delectatus, ſerò ingenij labem ſenſit, quum ad meditatam ſcriptionem purior eloquentiæ vena, vti externo & præcipiti quodam luto perturbata minimè proflueret, ita ſpe melioris ſtyli miſerè deſtitutus, quum vaſtum opus vaſta illa memoria aduerſus ſingulos diſciplinarum profeſſores agitaret, Romæ interijt fato ſuo vehementer indignatus, quum ſe præreptum anno vno ante climactericum inter anxia ſupremaque ſuſpiria quereretur. Tumulatus eſt in æde Tranſtyberina diuo Chryſogono dedicata, ea teſtamenti lege, vt ſepulchrum Græco carmine à ſe compoſito, quum reliquis titulis inſcriberetur, quo nouas clades imminere nobis ominatur in hanc ſententiam:

Exceſsit è vitæ ærumnis faciliſq́ lubenſq́,
Ne peiora ipſa morte dehinc videam.

Iani Vitalis.

Non tibi literulis ornare Aleandre ſepulchrum
Fas erat, at vaſtam ponere Pyramidem:
Steſichoroſq́ inter celebres, ſanctoſq́ Platones
Ex auro ſolidam ſtare tibi ſtatuam:
Vidimus in te vno diuinæ inſignia mentis,
Et plus quàm humani par decus ingenij.
Nunc perijt tecum, quantum vix ſecula mille,
Quantum vix præſtent millia mille hominum.

Cæliĳ Calcagnini.

Incertum eſt Aleander vtrum te dicere malim,
Quum Græcum atque Italum te tua lingua velit.
Septem vrbes Græcæ natalem ingentis Homeri
Immenſis ſtudijs aſſeruiſſe ferunt.
De te lis maior, quum iam te vendicet omnis
Attica terra ſibi, Romula terra ſibi.

Latomi.

Non tibi pro tumulo hoc, quantumuis nobile, marmor
Ponimus: hoc cineres, aridaq́ oſſa tegat:
Non longos titulos: ſubiectos caſibus ipſos,
Et quibus eraſis ipſe ſuperſtes eris:
Sed totam Europam, quam docto in nomine oberras,
Quæq́ tuas laudes vix Aleandre capit.

Lampridius.

LAMPRIDIVS Poeta Cremonenſis, quum in colle Quirinali ſchola Græcorum adoleſcentium inſtituente Laſcare coaleſceret, docendi munus ſuſcepit exercitatione perutili, quòd argumēta propoſita vtriuſque linguæ verbis & figuris ad mutuam ingeniorum æmulationem verterentur. Sed erepto Leone, & ſubinde euerſis optimarum literarum ſtudijs, Patauium ſe contulit, vbi per aliquot annos domi ex collaticia mercede delectornm iuuenum Græcas & latinas literas maiore quæſtu, quàm gloria profeſſus eſt. Nunquam enim (vti erat) elato contumacique ingenio adduci potuit, vt publicum ſuggeſtum conſcenderet, nc cum eloquentioribus, vel minus eruditis, ambiguæ exiſtimationis aleam ſubiret. Nouiſsimè Federicus Gonzaga, vt filio præceptor eſſet, Mantuam acciuit. In eo munere, ſeptenne diſcipulo, & vix deguſtata principis liberalitate minimè ſenex lateris dolore ſurreptus eſt. Scripſit odas æmulatione Pindarica eruditas & graues, ſed ob id pleriſque minus iucundas, quòd priſci, imitationeque difficilis poetæ curſum, tanquam inflati & tortuoſi fluminis, ſecutus inſolentior & durior Latinis auribus euaſerit. Fit enim monente Flacco, vt quæ

optima

optima & excellenter Græcè ornata intelliguntur, vel paribus numeris tractata ad genium Latinæ ſuauitatis minimè reſpondeant.

Myrtei.

Ergo ego nobilium ô genitrix atque hoſpita vatum
Mantua, quòd nimium vicina Cremona Maroni
Obfuerit, ſolus pœnas abs te ipſe repoſcor?
Ille ſoli tantùm damnum tulit: aſt ego de te,
Mantua, deq; tuo meritus bene principe, cara
Pro patria & vitam, & cineres tibi reddere cogor.

Aſpaſiæ amicæ ſepulcro inſcriptum in templo ſancti Andreæ.

Lampridium carum Muſis hic Mantua ſeruat.

Marci Antonij Flaminij.

Perdideras Varium, noſtro ſed tempore laudes
Lampridius renouat docta Cremona tuas.
Ille Sophocleo cantabat digna cothurno,
Iſte canit lyricos Pindarico ore modos.

Latomi.

Mantua vicinæ propè liuida honore Cremonæ
Vt quæ Lampridio vate ſuperba foret:
Adſe pellectum, & properata in Fata vocatum,
Hac viſa eſt querulum voce leuare virum:
Munus erat noſtrum ſimileis genuiſſe Maroni:
Naſci hic debueras, ſiue Poeta mori.

Gaſpar Contarenus Cardin.

GASPAR Contarenus patritij ordinis Venetus, ab inſigni memoria illuſtrique doctrina, & corporis ac ingenij caſtitate mirabilis, ad Rempub. ita acceſsit, vt grauitate iudicij conſummatæ prudentiæ Senatoribus æquaretur: atque inde maturata maximarum legationum munera capeſſeret, non ætatis quidem, ſed vna virtutis prærogatiua commendatus. Iuuenis enim tanquam perfectus Peripateticus Ariſtotelem à calumnia defenderat, quãquam modeſtiæ cauſa ſuppreſſo nomine, aduerſus Pomponatium præceptorem, quum ille, ſi non inſano, impio tamẽ conatu animas noſtras interire cum corpore, ex Ariſtotelis ſententia perſuadere libro edito contendiſſet. Appulit exinde ingenium ad ſacras literas adeò diligenter, vt ad normam Chriſtianæ diſciplinæ librum, de optimi Antiſtitis officio publicaret. In ipſo autem ciuilium honorum curſu, honeſtum deco-

decorumque ſibi & patriæ, de Republica Venetorum volumen edidit, vt inſtitutæ leges ex antiquo more ciuitatis in mandandis honoribus ad memoriam poſteritati traderentur. Nouiſsimè Paulus pontifex auguſta illa generoſi iudicij maturitate facilè ſuperiores principes antecedens, nihil tale expectantem in ſenatum legit, purpuraque ornatum in Germaniam legatum miſit, vt quorundam animi concepta Lutheri ſententia ſalubri adducto dogmate ſanarentur. Sed poſt eam rem caſſo labore ſemper actitatam, quum in vrbem rediſſet, Legatus Bononiæ creatus eſt, in eoque munere, paucos poſt menſes, nondum ſexagenarius, rapida febre interijt. Sepulchrum eius lateritij operis, in æde diui Proculi ad læuam, cum hoc carmine conſpicitur.

Marci Antonij Flaminij.

Contarene tuo docuiſti Magne libello,
Extinctis animas viuere corporibus:
Ergo iure tui viuunt monimenta libelli,
Et viuent ſeclis innumerabilibus.

Eiuſdem.

Deſcripſit ille maximus quondam Plato
Longis ſuorum ambagibus voluminum,
Quis ciuitatis optimus foret ſtatus:
Sed hunc ab ipſa ſeculorum origine
Nec vlla vidit, nec videbit ciuitas.
At Contarenus optimam Rempublicam
Parui libelli diſputationibus
Illam probauit eſſe, quam milleſima
Iam cernit æſtas Hadriatico in mari
Florere pace, literis, pecunia.

Iani Vitalis.

Contarene tibi pietas dum dia parentat,
Et queritur longo amiſſum Reſpublica luctu,
Ite, ait, illuſtres animæ vitalia ſecla
Heroum, & veſtro athletæ exornatæ ſepulchrum
Floribus: hic veris docuit rationibus eſſe
Immortalem animam ſumma de mente creatam.

Latomi.

Lectus es in Venetum, Romanum deinde Senatum,
Firmior ingenio qui ſtat vterque tuo.
At nunc cœleſti fulges trabeatus in oſtro,
Sceptra magiſtratus æthereiq́ geris.
Nam cur non capias defenſi præmia cœli,
Quum non ingratos ſenſeris hic homines?

Henricus Cornelius Agrippa.

QVIS in Henrici Cornelij Agrippæ ſedato vultu portentoſum ingenium latuiſſe crediderit? Hic enim immenſo captu, vaſtaque memoria, ſcientiarum artiumque omnium rationes, arcanaque intima & ſummos apices complexus diſciplinas conuellit, religiones in dubium reuocat, ſtudiorumque omnium labores feſtiua declamatione deridet: eoque vehementius atque validius, quod tantæ nouitatis argumenta ſacrarum literarum auctoritate confirmentur, quaſi feliciore opere illudentis ingenij tantas opes oſtentare nequiuerit, niſi vir educatus in literis, & à Cæſare eruditionis ergò equeſtris ordinis dignitate honeſtatus, importunos arietes inanis eloquentiæ æternis optimarū literarum arcibus admouiſſet. Sed adhuc cum plauſu à multis exceptum volumen de vanitate ſcientiarum, aliū addidit librū de Occulta philoſophia, curioſis admodum peſtilentem.

quod

quod opus ex cenſura Chriſtiana, edicto vetitum apud vnos impios reperitur. Sed in vtroque ſerio, pariter & ioco grauior atque lepidior, ac ideò forſitan æternus appareret, niſi puriorem eloquentiam non ſecus ac reliquas facultates infelici vel inepto iudicio contempſiſſet. Exceſsit è vita nondum ſenex apud Lugdunum ignobili & tenebroſo in diuerſorio, multis eum tanquam Necromantiæ ſuſpicione infamem execrantibus, quòd Cacodæmonem nigri canis ſpecie circumduceret, ita vt quum propinqua morte ad pœnitentiam vrgeretur, cani collare loreum magicis per clauorum emblemata inſcriptum notis exoluerit, in hæc ſuprema verba iratè prorumpens, Abi perdita beſtia, quæ me totum perdidiſti: nec vſquam familiaris ille canis, ac aſsiduus itinerum omnium comes, & tum morientis domini deſertor, poſtea conſpectus eſt, quum præcipiti fugæ ſaltu in Ararim ſe immerſiſſe, nec enataſſe, ab his qui id vidiſſe aſſerebant, exiſtimetur.

Ioannis Baptiſtæ Poſſeuini.

Viuens quem cernis, ne te fortaſſe moretur
Os placidum, Stygij rex fuit iſte lacus.
Quare etiam cuſtodem habuit dum viueret Orci,
Cui nunc in tenebris præda daret comitem.
Aſt hic ſi ingenium moderari ſciſſet, ad auras
Tantum iſſet, quantum Tartara nigra ſubit.

Latomi.

Hunc tumulum haud Charites ſeruant, ſed Erynnies atræ:
Non Muſæ, at ſparſis anguibus Eumenides.
Colligit Alecto cineres, miſcetq́ aconito,
Grataq́ dat Stygio liba voranda cani.
Qui quod erat viuum comitatus, atrociter Orci
Nunc quoque per cunctas raptat agitq́ vias:
Inſultatq́ adeò, & Furias quia nouerat omneis,
Salutat, iniungit nomine quanque ſuo.
O miſeras arteis, quæ ſolæ ea commoda præſtant,
Accedat Stygias notus vt hoſpes aquas.

Baptiſta Pius.

NON erit vllo ſeculo, agreſtibus præſertim grammaticis in gratum Pijnomen, vrbanis autem & elegantibus viris nunquam iniucundum. robuſto enim ingenio, tenaciq́ue memoria præualidus, doctiſsimi famam meruit, quum obſcuros authores interpretandos ſuſcepiſſet, inepta quidem Beroaldi præceptoris æmulatione, cuius in Aſinum Apuleij commentationes exierant. in ijs fuêre Fulgentius, Sidonius, & è poetis Plautus, Lucretius, & Valerius Flaccus. Exoleta

enim rancidæ vetuſtatis vocabula delectu inſano ſectabatur, admirante quidem diſcipulorum inſcia turba, quum planè à non inſulſiſsimis rideretur. Siquidem eius ſermo ſtylusque, Oſcorum & Aborigenum linguam pingui atque aſpera nouitate referebant, quam nonnulli laſciuè ludentes diſcere percuperent, niſi contagioſi vitij periculo terrerentur. factum autem breui eſt, vt ea obſoletæ & ridendæ paſsim elocutionis verba, tanquam portenta in ſcena tranſierint, confecta ſcilicet à lepidis ingenijs mirabili fabula: hæc enim impreſſa extat, qua ſuo habitu ſuoque idiomate blaterantis Pij perſona inducitur, ab obiurgante reprehendenteq; Priſciano meritas flagello plagas, puerorum malè diſcentium more, clunibus nudatis excipiens. Tum enim Phœdrus ad antiquæ pronunciationis decus Romanam iuuentutem glorioſo ſtudio reuocabat, quum ludis Capitolinis ſtupendo apparatu, miraq; felicitate Plauti Penulum per ingenuos nobileſque comœdos repræſentatis florentis quondam Vrbis fortuna edidiſſet, id expetente Leone, quod tum frater Iulianus à populo Romano ciuitate donaretur. Cæterùm Pius quadrato ingenio eos naſutorum rumores contempſit, ſua conſcientia profectò felix, quòd neminem ſe videre diceret, eruditi nomine dignum, qui de vi & tota facultate vel abſtruſæ lectionis interrogatus, præclarè & conſtanter prolato præſentis doctrinæ theſauro minimè reſponderet. Id enim ipſe vegeta rerum omnium, & in ſene quidem admirabili recordatione, tam probè quàm ſuperbè præſtare erat ſolitus. Sed vel ſerò ita exploſi ſtyli vitium agnouit, vt ſe totum ad Ciceronem reciperet, & multa in eo elucidando commentaretur. Eum poſtremò quum Bononiæ, Mediolani, & Lucę per quinquaginta annos docuiſſet, Paulus pontifex tanquam veterem ſuum familiarem in Vrbem acciuit: publicoque in munere defunctus eſt octogenarius ſumma temperaturæ firmitate aduerſus morbos inuictus. Contigit ei ſubitæ ac in expectatę mortis leuiſsimum genus, quo diuinus Plato felix fuiſſe iudicatur: pranſus enim hilariter, & remota menſæ mappa ſubinde lectitans Galeni librum, in quo de ſignis propinquæ mortis agitur, deprehendit fatales in vnguibus maculas, & dixit: Ergo ſæua Parca inſtans, vitæ meæ filum commordet: nec multo poſt nullo acri, clementis vtique mortis, impetu concuſſus, in complexu Probi Priuernatis poetæ leniter expirauit. Tumulatus eſt in templo diui Euſtachij, his carminibus honeſtatus.

Leonardi Marſi.

Ingenio tentaſſe Pius ſeſe omnia cernens,
Nunc repeto, dixit, Sidera: Terra vale.

Antonij Vaccæ.

Felſina quem genuit, ſtudijs conſumptus & annis
Ille poeta Pius bibliotheca loquens,
Hic ſitus eſt, qui cum priſcæ omnis gratia linguæ,
Et Plauti veteres interière ſales.

Latomi.

Qui nunc verborum botulos, & rancida ferta
Menſa inſers, ſtructor non adeò bonus es.

Igno-

Ignoraſſe tui ſeculi Baptiſta palatum
Argueris, doctæ lautitiasq́; gulæ.
Qui velit has Oſcas tecum duglutiat eſcas:
Dulcibus aſſuetos mellea liba iuuant.

Franciſcus Arſillus.

FRRANCISCVS Arſillus è Senogallia per triginta annos alternante ingenij libidine, Æſculapio filio patrique Apollini ſacra fecit, quum medicinam vti popularis & pedeſtris ordinis medicus, ad alimenta vitæ paſsim exerceret, & quotidiana ferè carminum ſœtura lætaretur. Natura enim frugi, & aureæ libertatis cultos, Vaticanam aulam, & Potentium limina, contumaci quadam ſuperbia deuitabat. Scripſit appoſito carmine ad præſcriptum, Proloquia Hippocratis, & lepidum item libellum de Poetis vrbanis, mihi tanquam veteri ſodali dedicatum, quum Leone ingenijs liberaliter arridente, multi vndique poetæ illuſtres, nequaquam ad inanes ſpes in Vrbem confluxiſſent, & pulcherrimo quodam certamine à ſingulis in vna tantùm ſtatuæ materia ſcriberetur, qua carminum farragine Coritius homo Treuir, humani iuris libellis præpoſitus, vti perhumanus poetarum hoſpes, ac admirator inclaruit, ea ſcilicet ſtatua inſigni marmorea, Aureliano in templo dedicata, inuitatisq́; vatibus, vt tria numina Chriſti Dei, & Matris, ac Auiæ vno in ſigno celebrarent. Sed Arſillus qui ſeſe artis præſidio aduerſus morborum contumeliam præmuniens vitam ſatis extenderat, intercute morbo oppreſſus, ſeptuageſimum ætatis annum ſuperare non potuit.

Iani Vitalis.

Carminibus noſtros celebraſti Arſille poetas,
Qualia dictarunt Phœbus & Aonides:
Nos memores grati officij tibi certa dicamus:
Myrtea Pyrmillæ munera grata tuæ:
Optamusq́; tibi ſedes, vbi ſancta piorum
Eliſios inter dicitur eſſe cohors.

Honorati Faſitelij.

Ergo videmus lumine hoc ſpirabili
Caſſum iacere te quoque,
Vt plebe quiuis vnus è vili iacet,
Arſille, magno Apollini,
Nouemq́; Muſis care, ſiue poculis
Præſentibus morbi graues
Eſſent leuandi, ſiue dulci carmine
Dicenda mater aurea.

Cupidinum, luſuq́ furtorum leues.
O vota noſtra inania:
Quid dura Fati non poteſt neceſſitas?
I, da lyram mihi puer,
Manuq́ funde proniore Cæcubum:
Nunc ſunt Lyæi munera,
Nunc plectra cordi, nunc iuuat lectiſſimo
Cinxiſſe flore tempora:
Sicci tenebris obſiti triſti in Styge
Fortaſſe cras ſilebimus.

Latomi.

Siccine plebeios inter Franciſce iacebis,
Tanquam haud ſis alio dignior vmbra loco?
Immo iaces aliò. nec enim pateretur Apollo,
Cuius te viuum conſtat obiſſe vicem.
Vnde vel Alcinoi te cultos credimus hortos
Incolere, Heſperidum flauicomumúe nemus.
Vel certè Aonio memoras in vertice faſtum,
Nunc etiam Dominæ, nequitiasq́ tuæ.
Quæ quia delectat graciles audire Camœnas,
Te ſocium Aſcræi conſtituere chori.

MARIVS

Marius Molſa.

MARIVS Molſa Mutinenſis, eximium atque habile ad poeticam ingenium à natura conſecutus, Latinis Elegis, & Etruſcis rhythmis pari gratia ludendo Muſas exercuit: tanta quidem omnium commendatione, vt per triginta annos, qui Romæ Mecœnatis nomen tulêre, inſigni liberalitate, ſtudioque adiutum adipiſcendis honoribus efferre contenderint: prægrauante ſemper eius Genio, quum redìuiuis toties amoribus occupatus, par ingenio ſtudium ſubtraheret, neque habitu, vel inceſſu vlloue nobili commertio carminum famam tueretur: fœdè prodigus, honeſtique neſcius pudoris, neglectum rerum omnium ad innoxiæ libertatis nomen reuocabat vſqueadeò ſupinè, vt ſummæ laudis, & clarioris Fortunæ certiſsimam ſpem facilè corruperit. His moribus, quum Venerem, quàm Mineruam impenſius coleret, ab illa meritum pudendo contactu

miſerabilis morbi, quo periret venenum hauſit. Ab hac verò ſempiternam ingenij laudem retulit, non a iucundo tantum carmine, quo laſciuiſſe videtur, ſed pedeſtri etiam, grauique facundia, qua Laurentium Medicem, nefaria libidine antiquis ſtatuis noctu illuſtria capita detrahentem, apud Romanos ab ea iniuria dolore percitos accuſauit. Ea enim perſcripta oratione, Laurentium vſqueadeò pudore, & metu perennis probri conſternatum ferunt, vt atroci animo, quo inuſtam ignominiæ notam nouitate facinoris obſcuraret, interficiendi Principis, amicique ſingularis immane conſilium ſuſceperit: ſcilicet vt dijs inuitis patriæ libertas pararetur, vel ſi cuncta humanæ & fraternæ ſimul amicitiæ, hoſpitalisque cubiculi ſanctiſsima iura tollerentur, nec Regum omnium ſalutis intereſſet, quum eo vno exemplo, omnis vel in arcano vitæ ſecuritas expiarit, dum ille altè ſtertenti, tanquam Tyranno parum nobili, ſi non ſceleſta manu, vitam eriperet.

Tryphonis.

Qui lepido veteres æquauit carmine Molſa,
Hic iacet, ætatis maximus huius honos.

Franchini Coſſentini.

Molſa iaces, tua fama viget, tua ſcripta leguntur,
Felix qui potuit viuere poſt obitum.

Marci Antonij Flaminij.

Poſtera dum numeros dulces mirabitur ætas,
Siue Tibulle tuos, ſiue Petrarca tuos.
Tu quoque Molſa pari ſemper celebrabere fama,
Vel potius titulo duplice maior eris:
Quicquid enim laudis dedit inclyta Muſa duobus
Vatibus, hoc vni donat habere tibi.

Latomi.

Molſa tuos quicunque legit cordatior igneis,
Nec locuples, inquit, nec probus iſte fuit.

Albertus Pighius.

MAGNA hercle naturæ illudentis inuerecundia excellentem doctrinam cum illuſtri eloquentia coniunctam, ſi Chriſtiani ſcriptoris decus ſpectetur, multa infaceti oris truculentia opertam, in Alberto Pighio conſpeximus. Is Campo Batauorum vico editus, ſecutusque Adriani pontificis Fortunam, quæ ex diſciplinis peregrè didicerat, Latini ſermonis elegantia feliciter exornauit: ita vt ſubtiliſsimarum ſcientiarum placita, & ſi quid durum, atque difficile ex ſacris literis nouitate rerum ac nominum ſcribentibus offertur, prudenter ac molliter explicaret. Sed in diſſerendo vultus Scythico more contuſus & enormis, & aſpero gutture vox educta, & grauiter reſonantis naſi tumultus, totam ferè ſapientiæ gloriam deformabant. Admirabili quoque cùm ingenij, tum manuum argutia excelluit, vtpote qui ærea inſtrumenta deprehendendis ſiderum curſibus, exa-

ctiſsimè fabricaret. Verùm in libro de Hierarchia quo veluti acutiſsimo gladio Lutheri cauſam iugulauit, ferè nemini conceſſam pietatis & doctrinæ laudem adeptus eſt. Quum id volumen commẽtaretur, vt direptam ab impijs ſacroſanctæ poteſtatis hæreditatem Romano pontifici aſſereret, eum è ſummo vitæ periculo certiſsimum Dei maximi numen eripuit. Bononiæ enim in celeberrimâ pompa, quum tranſeunte coronato Cæſare Carolo Quinto, pars lignei pontis iuxta Cæſarem turbæ pondere corruiſſet, Albertus tignorum, atque hominum ruina ita oppreſſus eſt, vt probitatis, ac inſtituti operis merito ſeruaretur. Obijt nondum ſenex in patrio ſolo, ſacerdotijs à Clemente, & Paulo liberaliter honeſtatus.

Myrtei.

Qui extrema Batauûm profectus ora
Non bello ore, animo ſed omniumque
Præclarus ſtudio ſcientiarum
Pro Republica, & optima Quiritum
Sede, acer ſtetit hoſtis in Lutherum,
Albertus iacet hic. Sacrum ſepulchro
Da thus maxime Pontifex & vndam.

Latomi.

Ne turba tumulum, Viator iſtum:
Sed aſta reuerenetr, & ſaluta
Sacratum cinerem viri ſacrati.
Ille eſt Pighius hoc loco ſepultus,
Aureis qui Batauas ita expoliuit,
Vt dicas ſapere Atticos lepôres.
Quare tam benè dormiat, precare,
Quàm doctè nitideque, & eleganter
Defendit Latiæ decus tiaræ,
Et morem ſtatuit pium ſacrorum:
Vtro vt nomine debeant Latini
Plus illi addubitent: vtroque certè
Ingens promeritum viri fatentur.

Benedictus Iouis Nouocom.

QVO iuſto nomine te appellem, Benedicte Ioui: qua ſatis digna cum laude te proſequar vix ſcio: amore ſiquidem naturaque germanus frater, ſummo charitatis officio pater optimus, moderatus educator, & diligens in literis magiſter extitiſti, vt erga me orbatum patre, nec adhuc pubeſcentem, omne munus perfectæ virtutis adimpleres. Sed hæc alij fratrib. fortaſſe plenius præſtiterunt: tu certè quod ad ſpem immortalitatis pertinet, quum patriam hiſtoriam atq; item res geſtas & mores Heluetiorum eleganter perſcriberes, ingenium meum, veri glorioſiq; itineris monſtrator, æmulatione domeſtica ſuccendiſti. Scilicet vt noſtrorum temporum hiſtoriam, cogniti orbis res geſtas complectentem, exordiri atq; perficere poſſe, te demum admirante, feliciter auderemus. Verùm hæc vna erit tua peculiaris Chriſtianæ modeſtiæ laus, quòd frugi contentus vita, ex nobili con-

fugio Iouiam familiam vetuſtate quàm fortunis clariorem, præclara ſobole amplificaſti. Supra id etiam felix, quòd ambitioſè patria nunquam pedem extuleris, niſi vt Mediolani Demetrium Græcè profitentem pronũciationis cauſa audires, qui iam linguam nullo præeunte magiſtro didiceras. Indeq; perpetua vitæ innocentia ac animi tranquillitate æquatus ſummis Philoſophis, ad tertium & ſeptuageſimum ætatis annum perueneris, nihil morbis corpore affecto, vegetaq; ſemper illa incredibili rerum & nominum memoria, & integro intentoq; ardentis ingenij vigore, quo dudum centum Epiſtolas grauiſsimæ eruditionis poſteris dedicaſti. Sed hæc & Græcæ traductionis non ignobilia opera, cum lepidis poematibus, eruditorum liberorum diligentia publicabit. Ego verò te, quanquam ex merita pietate haud dubiè cœleſti felicitate beatum, fruſtra ſingulis horis cum fletu requiram, & eo quidem grauius atq; moleſtius, quo inſtantis ſenectutis ſperata ſolatia Fato tuo mihi erepta ſatis dolere non poſsim, niſi tibi malorum finem, & perennis boni vel ſerò paratam poſſeſsionem, impiè aut imprudenter inuideam. Elatus eſt nobilium iuuenum humeris, tumulatusq; in tẽplo maximo, qui honos nemini adhuc, niſi ſacrato viro, Comi contigit.

Ioannis Baptiſtæ Poſſeuini.

Claudere Muſæum iam Paulus cœperat, atq;
Extremam chartis impoſuiſſe manum,
Quum ſubitò exclamat Benedictus muneris huius
Siccine me expertem frater abire ſinis?
Non datur hoc, Iouius, viuenti, dixit, at ille
Perpetuùm ſperans viuere, lætus obit.

Antonij Seronis.

Quòd ſis vltima pars Ioui libelli,
Id fratris pietate, & arte factum eſt,
Ne vel carior aptiorúe imago
Olim quàm tua iactet vlla ſeſe
Signaſſe hunc lepidiſſimum libellum.

Latomi.

Quum tibi deferret fratris ſententia primum,
Aetatis medium poſceret ordo locum:
Maluit extremum Phœbus conſultus haberes:
Nec tibi non certa lege ſupremus erit,
Dixit honoratum quod frater ductitat agmen,
Claudere quis melius debuit, aut potuit?

DESIDERANTVR autem à nobis multorum imagines, qui præclara, quum iampridẽ obierint, ſcriptorum teſtificatione, ingeniorum ſuorum effigies fama conſecrarũt. Fruſtra enim eas, vel diligentiſſima veſtigatione perquiſiuimus: ſic tamen vt minimè deſperemus viros elegantes huic honeſto voto humaniter ſuffragaturos. Alij enim aut ſtatuas, aut picturas publicis aut priuatis in locis oſtendent, aut turpiter apud propinquos neglectas, aut occultatas indicabunt. Quid enim in toto nobilis officij genere honeſtius eſſe poterit, quàm in Muſæum, quo publicus virtutis honos ad exemplum & voluptatem continetur, exoptatas imagines liberali pietate contuliſſe?

Maphei Vegij Laudenſis.

QVI Heroico ſpiritu Maronem feliciter æmulatus, quum Aeneidem addito libro ſuppleuiſſet, omnes ferè à mille annis illuſtres poetas, nec excepto quidem Petrarca laureato, præclara cum laude ſuperauit. Sed grauioris quoque doctrinæ, & ſummæ prudentiæ opinione, Martini pontificis amicitiam conſecutus, in conferendis ſacerdotijs ſupplicum libellorum officio præfuit: ita, vt mox Eugenio, & Nicolao cariſsimus fuerit. Extat & eius iucundus nobilisque Dialogus de Præſtantia diſceptantium, Terræ, Solis & Auri: & ne quid ad cumulatam eruditionem vero Chriſtiano deeſſet, quædam etiam in ſacris literis ſynceræ interpretationis gloſſemata reliquit, aureumque præſertim libellum de rebus antiquis memorabilibus Baſilicæ ſancti Petri, in quo donaria, ſepulchraque pontificum referuntur.

Iacobi Guidij.

Felix, dum ſtudet addito libello
Aeneam Vegius referre ad aſtra,
Illuſtres alios it ante vates
Aſſerta ſibi gloria Maronis.

Latomi.

Quam laudem Vegius petebat, aufert,
Vt ſummo ſimilis foret Maroni.
Tabellæ Veneris manum ſupremam
Tanto haud indecorem ferens Apelli.

Ioannis Tortelij.

QVI Aretij natus ingenium omnibus ferè diſciplinis excultum Romam attulit, meruitque inde, vt ab optimo pontifice Nicolao intra cubiculum curarum, & conſiliorum particeps, & ſacrorum ſtudiorum adminiculator aſciſceretur. Suauitate enim ſermonis, hilarique modeſtia æquales anteceſsit, inter quos pudenda ſimultas inſanis altercationibus excitata, omnem literatæ dignitatis exiſtimationem fœdiſsimè conuellebat. Sed Tortelius exacti grammatici laude contentus fuit, edito nobili æternoque volumine de Poteſtate literarum, quo maximum renaſcenti eloquentiæ lumen adfuiſſe videmus. Diui quoque Athanaſij vitam Eugenio expetenti Latinam fecit. Sed quid maius Tortelio in toto genere laudem tribui non ineptè poteſt, quando eum Valla diſertiſsimus omniũ grammaticus, tanquam ſummum cenſorem ſibi delegerit?

Latomi.

Nomen grammatici petens, tuorum
Votorum poteras tuliſſe ſummam

Videri:

Videri: niſi pleniore Valla
(Certè candidus, & benignus in te)
Integræ titulo eruditionis
Ornatum voluiſſet: experire
Dum te iudice ſe obtulit paratum
De facto vitio Latinitati:
Vnus quo reliquos agebat omneis,
Cui te præ omnibus eximebat vnum.

Bartholemæi Facij.

HVNC Spedia intimum Lunenſi in portu Liguriæ oppidum protulit, vtriuſque linguæ peritia inſignem, ſed certè clariorem, ſi Genuenſium victorias de Veneto hoſte naualibus prælijs partas, in corrupto iudicio perſcripſiſſet: nam Valla, quanquam ſuſpectus hoſtis, & irriſor, nihil eum æqua prudentia, nihil ex lege conſcribendæ hiſtoriæ, dum illa conderet, perpendiſſe teſtatur. Sed Alfonſus rex veræ gloriæ cupidus, cum ideo liberali ſtipendio conduxerat, vt rés ſuę bello geſtæ, quæ erant abſoluto ſcriptore digniſsimæ, poſterorum memoriæ mandarentur. Eo nomine quanquam in diuerſa materia Vallæ æmulus factus, obtrectatione laudis peracrem virum ita pupugit, vt talionis immortali vulnere facilè ſuſcepto clarior euaſerit: alioqui ſecundam famam meritus, quum Arrianum de rebus Alexandro Magno geſtis, è Græco Latinè loquentem edidiſſet. Subſecutus eſt properè hoſtem Vallam pari, ac importuna Fatorum iniuria elegantioribus ſtudijs ereptum, ita vt non inſacetè hoc carmen epitaphio ſubſcribendum ederetur:

Ne vel in Elyſijs ſine vindice Valla ſuſurret,
Facius haud multos poſt obit ipſe dies.

Latomi.

Qui Vallam nequijt viuum ſuperare, petendum
Duxit ad infernas iſſet vt vmbra domos.
Copiolas noſtras ait, vt qui læſerit omneis,
Coniungam doctis manibus, & moritur.

Guarini Veronenſis.

AB hoc inſigni viro, Græcæ, Latinæque literæ obſcuris illis têporibus, antiqui ſeculi normam, quadratæq; ſtructurę ordinem, & diu quæſitum decus receperunt. Huius quoque immortali beneficio, Strabonem fermè totum legimus, atq; item aliquot Plutarchi Vitas in Latinum accuratè côuerſas. Hæc parta laus manauit ad filium qui tali hæreditate peculiariter honeſtatus, æmulatione patris, quũ iiſdem ſtudijs operam dediſſet, rem vtiq; & familię & nominis dignitatê diligenter adauxit.

Veſpaſiani Strozzæ.

Hunc tibi conſenſu tumulum Ferraria magno
Pro meritis poſuit clare Guarine tuis.
Tu pater eloquij, geminæ tu gloria linguæ,
Præcipuus iuuenum moderator eras.
Te duce noſtra vigens ſtudijs florentibus ætas,
Pierio priſcis certat honore viris.
Nec Verona minus tali ſe iactat alumno,
Quàm celebres veteri nomine tollit auos.
Primus & extremus te nouerat orbis, & vltra
Humanum virtus ſe tulit iſta gradum.
At nos hîc ſenio reſolutos condimus artus,
Candida ſidereas incolit vmbra domos.

Eiuſdem.

Hic veneranda tegit magni lapis oſſa Guarini,
Vtraque lingua ſuo mæreat orba patre,
Hoc Verona decus terris dedit, abſtulit ætas
Longior, ad Superos mens pia fecit iter.

Latomi.

Famam qui celebrem, nomenq́ reliquit honeſtum,
Guarinus, vixi, dicere iure poteſt.
Qui latuit viuens vel habet per crimina nomen,
Ille nihil moriens perdidit: aſt abijt.

Petri Pauli Vergerij.

IS Iuſtinopoli in Hiſtria natus, Chryſoloręque diſcipulus, Græcas literas ex puriſsimo fonte hauſtas, illuſtribus diſcipulis humaniſsimè refudit, vt inductis paſsim eius linguę riuulis, Italiam planè ſitientem irrigaret. Latinè autem ſcribendi, ſingularis eo ſeculo facultas enituit, vti apparet ex eo libello, qui de educandis Liberis ad exactam diſciplinam, peramœnè atque prudenter ſcriptus me puero in ſcholis legebatur.

Latomi.

Hîc ſunt Vergerij ſepulta docti
Non fama, & pietas, nec eruditi
Fœtus ingenij: ſed oſſa tantùm,
Et quicquid tumulo ſolet recondi,
Terrenum, breue, lubricum, caducum.
Viuunt illa, manentq́, & vſq, & vſque:
Et vel Elyſijs recepta campis,
Viri manibus, vt piæ miniſtræ,
Adſunt: & meritum aſtruunt honorem:
Vel per ora hominum volant, cauentq́

Ne mor-

Ne mortis rabidum tuliſſe dentem,
Vel totus tumulo periſſe, ſeclis
Vllis Vergerius queat videri.

Iacobi Bracellij Liguris.

PRAECLARO huius exemplo liquidiſsimè conſtat, non eſſe vſque adeò dura atque aſpera Ligurum ingenia, quum à quibuſdam damnatæ eius terræ glabris cautibus aſsimilentur, vt non facilè Muſarum cultura molliantur. Scripſit enim Alfonſi Regis res bello geſtas, omnium ſcriptorum collatione, qui nuper ante ceſſerint, longè grauiſsimè, ſi eius ſeculi nondum perpolitam eloquentiam cum ea conferamus, quæ demum inducta ſubtiliore antiquorum imitatione candidior euaſerit.

Latomi.

Aſſeris Alfonſo meritos virtute triumphos,
Opes, duces, & oppida.
Aſſerit Alfonſus ſtudij tibi præmia, nomen
Interque doctos nobile.
Adde quod alterius quæ eſt vita, eſt mutua: neuter
Cadente ſtabit altero.
Hoc reor eſſe, quòd olim non inſulſa vetuſtas
Iunxit Camœnas Gratijs.

Georgij Vallæ Placentini.

QVI diſciplinas, literasq; omnes, vno ingenti volumine complexum, multa potius didiciſſe, quàm in eo celeri tranſcurſu perdiſcenda poſteris reliquiſſe videtur: quandoquidem coaceruantis omnia, indefeſſeque ſcribentis, requiſitus ille Romanæ elocutionis ſpiritus omnino defuerit, quo vno voluminum vita præclarè alitur, longiſsimeq; producitur.

Latomi.

Et tibi, Valla, tui ſtat opinio magna laboris,
Futura ſemper poſteris honeſtior.
Quid tum? ſi pulchri curam, ſpeciemq; negante
Tum ſeculo, deeſſe Momus dixerit?
Et viuunt multi, facie vel tubere turpes,
Tamen Sybillæ quos ſtatim haud cenſent libri
In mare portandos. tibi ſtat tua fama, Georgi,
Vtcunq; forſan altero pede claudicet.

Ioannes Simoneta.

HIC Franciſci Sfortiæ res geſtas, elocutione, texturaque operis C. Cęſarem alludendo imitatus, Latinè perſcripſit: is demum liber, vt diffuſius, in caſtriſque pręſertim à militibus legeretur, à Landino in Etruſcum ſermonem conuerſus eſt. Erat Ioanni germanus frater Cichus: ille in Brutijs natus, qui Galeacio à coniuratis interfecto, quum pupilli incorrupta fide tutelam ſuſcepiſſet, nefaria ambitione Ludouici patrui captus, damnatusque fatalis conſtantiæ ſuæ abſciſsis ceruicibus pœnam ſubijt, mitiore aliquanto Fortuna erga Ioannem, quum in eadē quęſtionis acerbitate diu tortus euaſerit, valido ſcilicet apud Tyrānum pudore, ne videretur ingratè ſublatus, qui patrem ſummę virtutis principem, ne vnquam interiret, beneficio literarum immortalem effeciſſet.

Latomi.

Quid, Simoneta? negas relatam gratiam,
Qui de Tyranni non ita es meritus patre?
At dira fratrem quæſtio iam abſorbuit.
Et tu perieras: ſed datum hoc eſt gratiæ,
Tormenta quòd poſt multa non occideris:
Nam vt innocentem te probes, nil egeris.
Immo, inquis, eſt relata: ſed tyrannica.

Bernardus Iuſtinianus Venet.

HIC à prima patriæ naſcentis origine Hiſtoriam ſcribere orſus, quod ſuſceperat graue munus elegantiſsimè perfecit: ita, vt eum nobili gloria dignum exiſtimemus, quum patritius, eruditóque patre genitus, quod patriæ debebat egregiè, cumulateque perſolucrit.

Latomi.

Quærere debueras aliquem toto orbe Latino,
O Imperatrix Hadriæ.
Qui quæ geſſiſti præclara domiq́; foriſq́;,
Inde vſque ab incunabulis,
Ore, animoq́; pari, nullo corruptus amore,
Ad poſteros tranſmitteret
Quæſiſti multis, quadam præmortua ſeclis
Iam parte: nec repertus eſt.
Ergóne deſperas? poteras: ſed reſpice, ciuis
Qui præſtet hic Bernardus eſt.
Quare age, grata ſuo quantum Verona Catullo,
Perſolue: ni plus debeas.

CHRI.

Chriſtophori Perſonæ Romani.

IS inter diuæ Balbinæ flamines, in Auentini montis cœnobio Prior appellatus, Procopium Latinè loquentem fecit, non dubia in Leonardum Aretinum conflata inuidia, qui ſuppreſſo Græci authoris nomine, Gothicam hiſtoriam, tanquam è varijs ſcriptoribus decerptam pro ſua Iuliano Cæſarino Cardinali, qui ad Varnam ab Amurathe cæſus periſt, nullo pudore nuncuparat.

Latomi.

Forſan erit, Gothicos qui te celebrare triumphos
Non ferat. & dignum te patriaq́ neget.
Immò nemo ſuos non inculcare labores
Gaudet, ſublatis quæ tulit antè malis.
Eximium præſtas patriæ officiumq́, fidemq́:
Prociderit: firmo eſt nunc iterum illa gradu.

Gregorij Tiphernatis.

HVIVS doctiſsimi viri munere reliquam Strabonis partem quam Guarinus non attigerat, in Latinum ſplendidè traductam legimus. Fama quoque fertur Herodiani Hiſtorias eius ingenio, laboreque fuiſſe translatas, quaſi eas morienti ſubtraxerit Politianus, vir in literario negocio ſæpe conuictus furti: ſed vix credibile videtur, vt vir in omni dicendi facultate opulentiſsimus, idem atque promptiſsimus, ex alieni ingenij labore famam probro, & calumnia redundantem quæſiſſe voluerit.

Pontani.

Gregorio ſit terra leuis, ver adſit & vrnæ:
Terra ferat flores, vrna liquore fluat.
Plaudat & huic Latium tumulo, plaudatq́ iuuentus
Itala, Gregorio & Vmbria plaude tuo.

Latomi.

Gregorius toti quo ſeſe proderet orbi,
Pergit Strabonem vertere:
Cum quo nunc peragrat Latiali in veſte togato,
Quàm latus ipſius orbis eſt.
Ingens quod merito pro prauo munus, Apollo
Tamen libenter conſulit:
Vel quòd eum ſciret longè grauioribus aptum,
Vel quòd fidem cognoſceret.

Raphael Volateranus.

FVIT hic vír infinitæ propè lectionis, quippe qui diſciplinas omnes in aceruum coniecerit, vtili potius in aliena deſidia, quàm ad explicatæ doctrinæ decus nobili opere: non multò enim cum ſale, & ſine ornamento Latinæ orationis, cuncta aſtricto ordine ita digeſsit, vt alibi quærenda legentibus indicare videatur. Ea vero quæ de Principibus ætatis ſuæ ſcripſit, tanquam timido ore carptim enarrata, rerum ſuperiorum haud dubiè fidem eleuant: oſtenduntque ea omnino certa veritatis luce carere, quæ inter adulationem & metum nec præſentis nec futuræ ſpe laudis, intempeſtiuè publicantur. Sed multum hercle debemus ingenuo gratuitoq; labori, quo hic integritate vitæ vir optimus, delicatis rerum noſcendarum compendia demonſtrauit, & Procopium de Perſico, atque Vandalico bello, ſyncerè potius quàm ſplendidè conuertit.

Latomi.

I Io, inquam, ito, nec obſtrepas, Viator,
Qui vertiginitam graui laboro,
Quòd nullam capio hactenus quietem,
Luſtra hîc cum iaceam nouena, & vltra,
Sic me excarnificat ſua imbibenda
Phraſi Tullius: abſque qua tueri
Vitam poſſe meos negant labores.
Sed qui nuper adeſt Eraſmus iſtinc,
Dicit non opus, & monet quieſcam.
Illas proinde moleſtias moleſtas
Longum omneis iubeo valere. ſed tu
Nunc ô ſumme veni, veni, veterne.
Venit: tu ito, nec obſtrepas, Viator.

Antonius Galatheus.

HIC è Salentino extremo Italiæ angulo perilluſtris medicus atque Philoſophus, ſtudia quæ ſectabatur, optimis literis expoliuit, extenditque ingenium vſq; ad poeticam laudem, ob id à Pontano Hermolaoq; grauiſsimè celebratus. Eius extant præter Etruſca carmina & Phyſicæ quæſtionis ſubtiles libellos, Iapygia chorographicè deſcripta: quæ meo iudicio cum antiquis comparanda videtur. Sed tum cum lepòre doctus & vrbanus apparuit, quum in curatione podagræ leniẽdo dolori, eius inſanabilis morbi encomium feſtiuiſsimè cecini ſſet.

Latomi.

Quam laudas, Podagramq́ vocas, Galathee, puellam
Quàmuis proſtituas, interea ipſe premis.

Auelli ſed poſſe negas. ergo potes idem
Publicus & mango, mœchus & eſſe domi.

Ludouicus Cælius Rhodogin.

HVIVS multa volumina lectionum Antiquarum, quum ingentes vigiliarum opes oſtentent, pleriq; admirantur: ſed ea farrago, tãquam ex vetere horreo laborioſe affectateque prolata, delicatis lectoribus quoddam ſubrancidum olere videtur. Nullus enim compoſiti ac illuſtris ſtyli neruus, tanta in compage conſpicitur. Sed cum tamen Patauij & Mediolani cum laude, vel ob id, quod egregium totius habitus dignitatem attuliſſet, é ſuggeſtu docentem audiuimus.

Cælij Calcagnini.

Lodouicus ille Cælius, domi & foris
Græcè, Latinéque omnium doctiſsimus,
Viuet perennis, quodq́; paucis contigit,
Vixit: ſuæq́; æternitati interfuit.

Cæſaris Scaligeri.

Deſcripſit Varro, coràm quæ ſæpe videbat:
Aut facilè è patrijs prompſerat hauſta libris:
Varronem extinctum magni ſit reddere: maius
Illum maiorem condere: vtrunque dedi.

Latomi.

Cælius ingentem rerum conuectat aceruum,
Et tantùm plenos curat habere lacus.
Vel ſine delectu dedit horrea ditia multùm:
Quem tu ſi facias, lauta palato etiam.
Abfuit vſque adeò nihil, hoc in Cælio haberent
Tempora Varronem quò minus iſta ſuum.

Iacobus Faber Stapulenſis.

AB hochomunculo, genere ſtaturáque perhumili, ſed ab ardenti ingenio cum optimatibus haud dubiè conferendo, totius Galliæ iuuentus ad cultarum literarum ſtudia alacriter excitata eſt. Faber enim ingeniorum appellari volebat: quum in omni ferè doctrinæ genere ad docendum aptiſsimus haberetur. Defuit in eo, dum ſcriberet, illa Latini ſermonis puritas, quæ diu, aut neglecta apud externos, aut parùm accuratè quæſita, non magnoperè feruida ingenia delectabat. Scripſit Commentarios in Aſtronomicis, iuuentuti perutiles, & Scholia in Moralem philoſophiam, perdiſcentibus opportuna: ætate autem conſe-

ctus, quum ſacras literas attigiſſet, à Lutherana doctrina non procul abfuit, ita vt in ea ſuſpicione ſenex moreretur.

Cæſaris Scaligeri.

Inuidioſa vtriuſque ſui ſapientia mundi,
Mortalis, Stapulæ quem genuere, Faber.
Iacta alios, qui egeant laudis mea Gallia veſtræ:
Nanque meæ potius Gallia laudis eges.

Simonis Vallamberti.

Hac quicunque vrna Fabrum putat eſſe ſepultum
Errat, cœleſtem non tegit vrna virum.

Latomi.

Hic Stagyrææ recubat doctiſſimus artis,
Notus formandis ingenijsq́ Faber:
Gallia cui meritos, ſi eſt grata, refundet honores,
Et tumulo flores, thusq́, merumq́ dabit.
Hoc magis, extremo quòd tempore penè cataſtam
Inuidiæ manibus fecerat ipſe ſibi.
Sed ſic Socraticæ decuit decedere vitæ:
Scilicet inuidiæ non ſine dente, ſenem.

Antonij Tileſij Conſentini.

HIC varia tenuiq́ue materia, & minuto ſemper lemmate delectatus, non ignobilis poetæ nomen tulit, quum in paruis ſingularis & planè conſpicuus eſſe mallet, quàm in grandi charactère, veluti vnus de populo in turba tot vatum trita, & centies repetita canentium, mediocris & obſcurus. Deſcripſit enim lepidè & diligenter nonnulla curta poemata, inexpectati, ac ideo feſtiui ſemper argumenti, & in his Zonarium reticulum, quo ſacerdotum ſerica crumena ſuſpenditur: fictilemque lucernam: tantum ſibi olei, dum Muſas coleret, exorbentem: & lucentem noctu volucrem cicindelam, puerorum luſibus opportunam. Reliquit & Tragœdiam, in qua Danaem ſub aurei imbris nomine, cum multo ſententiarum verborumq́ue ſplendore expreſsiſſe iudicatur: ac item breues libellos de Coronis atque Coloribus grammaticis, rei nouitate gratiſsimos. At Romæ in gymnaſio Horatium comiter & tenerè profeſſus, ſacerdotium à Giberto promeruit, effugitq́ue cladem Vrbis, vt in patria non planè ſenex interiret.

Latomi.

Pauca millia verſuum Thileſi
Te, nec fallimur, edidiſſe conſtat:
Viues millia multa ſeculorum:
Et gratas neget eſſe quis Camœnas?

PETRI

Petrus Alcyonius.

IS quum duarum vrbium ſuppreſſo nomine ſe Hybridam fateretur, diu in chalcographorum officinis corrigendis erroribus menſtrua mercede operam nauaſſet, multa obſeruatione ad pręcellentem ſcribendi facultatem peruenit. Sed hic partus honos non erat in conſpectu, quum nulla ex parte ingenuis, ſed planè plebeis & ſordidis moribus fœdaretur. Erat enim impudens gulę mancipium: ita, vt eodem ſæpe die bis & ter, aliena tamen quadra, cœnitaret. nec in ea fœditate malus omnino medicus: quòd domi demum in lecti limine per vomitum ipſo crapulæ onere leuaretur. Quum aliqua ex Ariſtotele perperam inſolenterque vertiſſet, in eum Sepulueda vir Hiſpanus, egregiè de literis meritus, edito volumine peracuta iacula contorſit, non hercle indigna tanti philoſophi vulneribus, ſi vindictæ nomine merita pœna mulctaretur, tanto quidem eruditorum applauſu, vt Alcyonius ignominiæ dolore miſerè conſternatus, Hiſpani hoſtis libros in tabernis, vt concremaret, graui precio coemere cogeretur. Sed luculento opere de toleranda exilij Fortuna, ita eruditionis ac eloquentiæ famã ſuſtentauit, vt ex libro de gloria Ciceronis, quẽ nefaria malignitate aboleuerat, multorum iudicio confectum crederetur. In eo enim, tanquam vario centone, præclara excellẽs purpuræ fila, languentibus cæteris coloribus intertexta notabantur. Verùm non multò pòſt confirmatæ ſuſpicionis inuidiam duabus ſplendidiſsimis orationibus peregregiè mitigauit, quum in clade Vrbis vehementiſsimè inuectus in Cæſarem, populi Romani iniurias, & Barbarorum immanitatem, ſumma perfecti oratoris eloquentia deploraſſet.

Latomi.

Charybdis illa, & gurges Alcyonius,
Hic; viuere, immo bibere, poſtquàm deſijt;
Exhalat altam exæſtuando crapulam;
Vt quam bibens, viuens volo, haud concoxerat;
Buſtum frequenteis obſidère vultures,
Miluos, & vpupas, noctuasq́, conſpicis:
Innata queis eſt fœda vel voracitas,
Vel lucis odium, vel cupido ſordium:
Fuêre in illo cuncta quæ domeſtica.
Vt illa oletum olens anima ſpurciſsima
Nunc iure talem ſortiatur hoſpitem,
Phœbo ſceleſtam vindicante iniuriam;
Qualem ipſe ſacris præbuit ſe literis.

Petri Martyris Angleriæ.

IS eſt, qui apud Verbanum Ciſalpinæ Galliæ lacum natus, Oceaneas decades rerum Indicarum conſcripſit, quum in Hiſpania aſcitus in regiam, Ferdinando Regi ingenij ac induſtriæ ſuæ operam obtuliſſet. Nactus enim materiam luculento ſcriptore digniſsimam, id ingenuè fideliterq́ue præſtitit, quod mediocris ingenij vires tulerunt, ſic vt ingentis & peramœnæ occaſionis argumẽtum, his præbuiſſe videatur, quibus liberales Muſæ, ad ornatè copioſeque ſcribendum, facultates ampliſsimas contulerunt. Extat eius legatio ad Campſonem Gaurum Memphiticum regem ſuſcepta, viriliter integerrimeq́ue deſcripta, quo vel breui opere, ſublatæ demum Sultanorum tyrannidis, & Mamaluchorum equitum, quorum nomen nobis erat obſcurius, memoria relinquitur. Sed tum importunè deceſsit, quum Ferdinandi Corteſij in altero ad Occidentem orbe inuento ſubactoq;, inuſitatæ felicitatis victorias ſcripturus eſſe videretur.

Latomi.

Quid Petrum veteri hîc in orbe quæris?
Iuit res ſuperis nouas relatum.

Gabrielis Altilij.

GABRIEL Altilius in Lucania natus Iunioris Ferdinandi regis præceptor, vſque adeò molliter, ac admirandè in elegis, & heroico carmine excelluit, ſicuti ex Epithalamio Iſabellæ Aragoniæ perſpici poteſt, vt Pontani atque Actij teſtimonio, antiquis vatibus æquaretur. Is virtutis merito, Policaſtri (ea vrbs olim Buxentum fuit) antiſtes factus, à Muſis per quas profecerat, celeriter impudenterq́ue diſceſsit, magno hercle ingrati animi piaculo, niſi ad ſpem non iniuſtæ veniæ ob id culpa tegeretur, quòd ad ſacras literas nequaquam ordinis oblitus tempeſtiuè confugiſſet. Mortuus eſt in ſacrata ſacerdotij ſede, ſexaginta annis maior, tulitq́ue Pontani pietate, ſupremi officij nobile carmen, quod pro titulo vrnæ marmoreæ incideretur.

Pontani.

Et tibi dant tumulos Muſæ, meritumq́; ſepulchrum,
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Charis.
Altili ô venerande iaces hîc? hac iacet vrna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite ô Nymphæ Sebethides, ergo age virgo
Parthenope: ad tumulum ſpargite Veris opes:
Sparge tuos flores, florum fœcunda Patulci.
Et tu ſparge tuas Antiniana roſas.

Altilio requiem dic, ô Chari, dic age, Clio:
Luceat Altilio lux ſine fine meo.
Quiſquis adeſt, pia verba ſonet, madeatq́ ſepulchrũ
De lachrymis: madeat Pieri rore tuo.

Baſilij Zanchij.

Minciadæ in ripa veteris prope mœuia Mantus
Errat & in Thuſco concinit vmbra lacu:
Dum canit, argutos cantus imitatur oloris,
Dulcibus extremum dum canit ante diem.
Scilicet Altilij poſt funera dulcis imago,
Nunc repetit patriæ limina cara ſuæ:
Nunc tumulum inuiſit magni propè buſta Maronis
Sebethus placidis quæ fluit amnis aquis.
Talis Perſephone, talis Ledæa propago,
Alternis ſuperas idq́ reditq́ vias.

Latomi.

Audijt Altilius deſertis transfuga Muſis:
In quarum tabulis nobile nomen erat.
Sed quid peccauit, ſi demereatur, vt olim
Carminibus Phœbum, nunc pietate Deum?

Marcellus Virgilius Florent.

EXIMIA huius fuit in blando vultu, cultoque ſermone ſuauitas, et quum è ſuggeſtu iuuentutem doceret, aut in corona loqueretur, doctrina multiplex, ipſaq; varietate mirabilis. Ex eo autem officij munere, quod antea Aretini, Poggijque fuerat ab epiſtolis Reipublicæ operam præſtabat: quum ſuppeteret otium tertio muneri vacare erat ſolitus. Suſceperat enim Dioſcoridem omnino traducendum expetentibus medicis. petebat enim ex eo labore non obſcuram laudem, quòd in perdifficili herbario negotio ab ineunte ætate accuratiſsimè deſudaſſet. Sed edito opere ſtatim in publicum exierunt duæ omnino diuerſæ interpretationes: altera Hermolai, quæ extincta putabatur, altera Ioannis Ruellij Galli à Latini ſtyli mundicijs multò maximè laudata. Extat etiam nobilis oratio in concione habita, quum Laurentio Medici Iuniori militaris Imperij inſignia traderentur.

Latomi.

Et tibi Vergilium dederunt, Florentia, Diui,
Quo nomen inſtar Mantuæ
Nobile ſuſtineas: illa aurea quatenus ætas
Permittit iſti ferreæ.

Iani Parrhaſij

VIR hic honeſta familia Conſentiæ, quum è ſuggeſtu ſumma facundiæ maieſtate Latinas literas Mediolani profiteretur, cunctos noſtri ſeculi doctores, erudito rerum omnium quæ explicaret apparatu, ac vna præſertim rotundæ pronuntiationis gloria ſuperauit. Duxerat vxorem Demetrij Chalcondylis filiam, qua felici cognatione, & ſocer, & gener, mutui ſuffragatores in ſcholis vtriuſq; linguæ imperium tenuerunt, tanta Parrhaſij fama, vt Triuultius ſummæ dignitatis ſexagenarius Imperator, inter iuuenes auditores conſpiceretur. Edidit commentarios in Claudianum, et Naſonis Ibin, recõdita eruditione refertiſsimos. Nouiſsimè autem in manibus erat penè abſolutum volumen de Rebus abſtruſis per epiſtolam quæſitis. Sed Mediolano excedere coactus eſt, quum ludimagiſtri regionum ſæpe ab eo rèprehenſi redargutiq́ue, ac ob id inſcitiæ pudore decoquentes in eum conſpiraſſent, ita vt laſciua fabula Inſubrum auribus grauis excitaretur, tanquam auditores parum pudicè dilectos corrumperet. Verùm ab ea futili calumnia, tanquam literarum nomine clariſsimus conducente Leone cum Baſilio vxoris fratre in Vrbem venit, ſed tãti ſuggeſtus honore diu perfrui non potuit, articulari morbo membra omnia ſæuiſsimè deformante, vnde ei maturatus in patriam reditus cum vitæ exitu contigit.

Pierij Valeriani.

Parrhaſius quantum picturæ contulit olim,
Parrhaſius noſter contulit eloquio.
Ille fuit celebri deductus origine Phœbi:
Hic genus vnde trahat, ſcripta diſerta monent.
Ille ſuos velat tenebris ex arte labores,
Hic aperit clauſum quicquid erat in tenebris.

Latomi.

Ianum, reſpiceret quòd tempus vtrunque Latinum
Priſca ætas gemina fronte fuiſſe refert:
At nunc Parrhaſio, doctrinæ nomine, Iano
Cor geminum, & pectus nemo fuiſſe neget.

Georgij Sauromani Germani.

HIC in Italia, quum Iuris ciuilis ſtudio operam dediſſet, eamq́ue facultatem ſine forenſi agitatione parum nobilem, nec fructuoſam eſſe fateretur, ad humaniores literas ingeniũ traduxit, adeò feliciter, vt duabus orationibus in laudem Caroli Cæſaris publicatis, totius Academiæ iudicio, Longollo plenior atque toroſior cenſeretur. Ob id ciuitate Romana donatus eſt, egitq́ue tenerum ſodalem apud

Acade-

Academicos exuta quidem omni vocis, moris, atque habitus aſperitate per aliquot annos, dum minuta Cæſaris negotia procuraret, Leoni, Hadrianoque & demum Clementi eloquentiæ nomine non ingratus. Sed in tumultu captæ vrbis ab Hiſpanis, omnibus fortunis exutus, ne in tormentis expiraret, à Germanis ita ſeruatus eſt, vt non multò poſt graſſante peſtilentia, cum filio concubinaque perierit.

Latomi.

Ille hic Germanæ non vltima gloria terræ,
Deſpecto in tumulo, at nobili in Vrbe iacet.
Hanc dedit externo raræ facundia linguæ,
Illum gentilis miles, & atra lues.
Ipſe tamen viuit, ſed quomodo mortuus? inquis:
Laudati æternis Cæſaris in titulis.

Cælius Calcagninus Ferrar.

HIC diu in patria iuuentutem docuit, honeſtiſsimo patre, ſed incerta matre genitus, ab Ateſtino Principe ſacerdotio donatus eſt, quum fœcundum, miteque ingenium, & elegantes mores ad literas attuliſſet. Pronior erat ad Elegos, quandoquidem in pedeſtri oratione ieiunus, & ſcaber, & ſine dulcedine numerorum affectatus haberetur. Dum enim multa legiſſe videri vellet, & plurima docere percuperet, in Epiſtolicis quæſtionibus, & titulo inepto, & toties vſurpata ab aliis materia naſutos offendit, & bilem mouet nobilibus ingeniis, quum in libros Ciceronis de Officiis, inuerecunde prorſus inuehitur, qua in re à feſtinante Fato beneficium tuliſſe iudicari poteſt, quod luculentam Ciceronis defenſionem à Maioragio in publicum prodeuntem, & viuum proculdubio iugulaturam, morte effugerit.

Lilij Gyraldi

Aſta, Viator, non eſt moræ diſpendium,
Mortalitatis hoc memor nuperrime
Tibi ſepulchrum Cælius conſtruxerat,
Quo doctiorem neminem Sol lampade
Quacunque ſpargit lumen orbi viderat,
Eheu, repentè raptus hic eſt conditus,
Cui ſunt parem viſura nulla ſecula,
Hic gloriæ, dum vixit, inuidit ſuæ,
Tot ſplendida eruditionis lumina,
Quæ maximo, Alcida iubente principe,
Vulgata, denſas different caligines,
Quæ paſsim oberrant ſenſibus legentium.
Iam abi, Viator, & memento ſedulò
Præclara tantùm facta Fata vincere.

s

Cynthiĳ Gyraldi.

Quiſquis Caſtalidum colit vireta,
Mente vel vigi li petit ſerenas
Domus cælicolûm, viceſq́ rerum,
Naturæ & penetrat vias latentes,
Vel putat faciles Deos habere,
Virtutis propriæ fauore fretus
Te Cæli aſpiciat, tuumq́ Fatum,
Quo nil deterius dedêre terris
Crudeles nimium tibi Sorores.
Tu quid pulueris (heu modum) Sibyllæ
(Æquo lumine, heu Fata ſi viderent)
Explere, aut Pyliæ dies ſenectæ,
Debebas, Lacheſi iubente dira
Prô ſcelus, raperis gradu citato.
Exemplo hoc igitur docemur omnes,
Quàm conſtent fragili loco perenne,
Quæ nos credidimus manere in æuum.

Latomi.

Nempe, vulgo etiam, innubæ puellæ
Zonam proyciunt, moræq́ mulctant
Caſu præcipiti Thalaſſionem.
Et tu tam veteris tenax pudoris,
Te pro virgine adhuc geris? tuumq́
Times dicere Cælium, Minerua?
Sed, ſtulta, vt dubites: quis oris illam,
Quis illam ingeniĳ, quis artiumq́
Illam tam vbere copiam fluore
Ex te matre Dea neget profectam?
Quare ſi ſapis, aſſeras Minerua:
Ne cælo genitum parente, Nymphæ
Terreſtres ſibi vindicent libenter.
Non eſt, crede mihi, tibi pudendus.

Auguſtinus Iuſtinianus Genuen.

HIC è ſecta diui Dominici linguarum varietate delectatus, Inſtrumenti veteris, nouique textus Hebraico, Græco, & Chaldæo ſermone perſcriptos curioſis repræſentauit, graui quidem ſumptu, & tenui cum laude, quum impreſſa domi præalta volumina emptores rariſsimos inuenirent, ſic vt temerè conceptam ſpem lucri inanes initæ rationes eluſerint. Sed factus inde Nebienſis Antiſtes, ſcribendæ patriæ Hiſtoriæ negocium ſuſcepit, adeò ineptis ad id ingeniĳ viribus, vt præcipitatæ editionis, malè audiendo, pœnas daret. Nec multò pòſt, quum è Genua in Corſicam incerta adhuc tempeſtate traĳcere vellet, in curſu fluctibus obrutus, aut à Pœnis prædoni-

prædonibus interceptus creditur, quum nullum vſquam naufragij, aut piratarum prædæ veſtigium apparuerit.

Latomi.

Iuſtinianus quò abierit ne quærito:
Id ſcire Olympi quando te Rex noluit:
Sacro trilingui quem edito volumine,
Ad alta cœli tranſtulit palatia,
Exemplo humanum clanculum Moſaico:
Ne fortè buſto lachrymas ſi impenderes,
Ne quicquam ocellos, lachrymasq́; perderes.

Robertus Valturius.

IS Sigiſmundo Malateſtæ Ariminenſium Principi, militaris diſciplinæ præcepta, è Græcorum & Latinorum Hiſtorijs collecta perſcripſit: eò luculentiore vtilioreque volumine, quòd explicatis veterum machinarum artificijs, totius bellici apparatus inſtrumenta ſecundum picturæ imagines legentium oculis ſubiecerit.

Latomi.

Queîs diruendis turribus,
Et edomandis vrbibus,
Vſa eſt vetuſtas machinis:
Dum reſtitutis denuò
Se munijt Valturius,
Morti, Charonti, & Æaco
Formidoloſus factus eſt.

Matthæus Palmerius Florent.

HVIVS ingenio, & induſtria Euſebij libro de Temporibus addita eſt coronis. Scripſit etiam Hiſtoriam Piſanam: atque item poemata Latinis, ac Etruſcis verſibus, quodam etiam opere Danthis comœdiam æmulatus. Sed id nequaquam proſperè ſucceſsit, quum de diuinis perperam, incauteque locutus, libro ex Theologorum ſententia damnato, crematoque in hæreſis Arrianæ ſuſpicionem inciderit.

Latomi.

Tempora iam multis poſtquam fugientia ſeclis,
Et velut in tabula geſta priora refers,
Palmeri, inſignem præclaro hoc munere palmam,
Morte vel inuidia penè crepante, meres.

Iacobus Angelus Florent.

PTOLOMÆI hic Coſmographiam ex Græcis codicibus, & tabulis diligentiſsimè lineis ex picturæ dimenſione expreſſam, Alexandro Quinto dedicauit: quo munere gentium omnium Hiſtoriæ ingentem requiſitæ lucis ſplendorem accepiſſe videntur, quum narratio maximarum rerum ferè omnis tanquam lumine orbata & manca ſordeſcat, niſi poſitis ſub aſpectum regionum tabulis, ex vero ſitu locorum totius rei geſtæ notitia, quod eſt miræ voluptatis, illuſtretur.

Latomi.

Et tibi ſtat meriti è tabulis laus, Angele, ſummi,
Cum mundo æqualeis ſanè habitura dies.
Hinc te perpetuum comitem Ptolomæus habebit,
Pes, oculusq́; alter cuius, & orbis eris.

Hector Boethus.

QVI à prima origine Scotorum regum hiſtoriam Latinè diligenter perſcripſit, paſsim veteris chorographiæ memor, & moderatæ libertatis nuſquam oblitus, ita vt magnopere miremur extare de remotis ab orbe noſtro Hebridum, & Orcadum inſulis, mille amplius annorum memoriam, quum in Italia altrice ingeniorum tot ſeculis poſt eiectos Gothos ſcriptores omnino defuerint, tanto quidem publicæ dignitatis detrimento, vt non diſpudeat maioribus noſtris indignari: niſi ſatius fuerit amiſſæ libertatis obliuiſci, quàm cum infami quodam pudore, calamitatis, ac ignauiæ noſtræ vulnera refricaſſe.

Latomi.

Quiſquis ad tumulum obſtupeſcis iſtum,
Tædas perpetua mirare luce,
Lucem perpetuis adeſſe tædis:
Et quis ſic ſtatuit, cupis doceri:
Fiat. Hic recubat Boethus Hector:
Ille qui patriæ ſuæ tenebras,
Atque illas patrias, nitore linguæ
Inuecto Latiæ fugauit vltra
Thylen, & vitrei rigoris Arcton.
Perſoluunt Scotides proin Camœnæ,
Quum paſsim incipiant, queantq́; haberi
Romanæ meritas ſuo parenti
Grateis. & tumulum volunt ad iſtum
Tædas perpetua micare luce,
Lucem perpetuis adeſſe tædis.

POLYDO-

Polydorus Virgilius.

HIC Vrbini natus, vbi adoleuit optimis inſtructus literis in Britanniam tranſiuit, quum antea lepido argumento Prouerbia, excepta demum ab Eraſmo, & eruditiſsime amplificata publicaſſet. Is ab hoc Henrico rege fortunis ad auctus, flamenque Londini creatus, conſcripſit Hiſtorias rerum Britannicarum, ea fide vt Scotis, ac Gallis ſæpe reclamantibus, alieno potius arbitrio, quam ſuo intexuiſſe multa in gratiam gentis exiſtimetur, quod in recenſendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ auidis plurimum indulſerit.

Latomi.

Vrbinum caro, quod abeſt, tranſmittit alumnò
Cum gemitu lachrymas, cumq́ roſis violas.
Nam didicit ſæuos non iam lachrymare Britannos,
Nec gemere ad doctûm buſta ſacrata virûm.
Ah, inquit, gemitus quicunque impendere parcit,
Cum violis vernas non dabit ille roſas.
Tranſmittitq́ merum: ſi forte quis abluat oſſa:
Tergendusq́ crocum, cum caſiaq́ thymum.
Atque ait: heu, parteis ego quas ardenter obirem,
Pro me, ſi qua hic eſt mater, obire rogem.

Gaguinus Gallus.

GALLIA huic plurimum debet: ſed de fide illi viderint, quorum intereſt incorruptam rerum memoriam ad poſteros tranſmitti: nam in his quæ ad Italiam pertinent huius tempeſtatis, vſque adeo inſolenter, & pingui ſtylo cæcutire ſolet, vt qui nulla orationis ornamenta in eo conſpiciunt, paſsim eius imprudentiam ſtomachentur.

Latomi.

Condere quum voluit, iam non condire Gaguinus,
Acrius vt ſaperet, debuit hiſtoriam.
Hoc magis inſipida eſt, quò plus ſale tinxeris iſto:
Natiuam rerum nam decet eſſe fidem.

Barinus Becichemus Scodren.

AB hoc Dalmata non inſulsè Latino Georgij Caſtrioti Scanderbechi admirabiles res bello geſtas quanquam inuſitatis exceſsibus perſcriptas legimus. Æquauit enim hic vir amore patriæ, & Barbarorum odio à fide procul abductus, Epirotæ reguli virtutem antiquis heroibus, ita vt iuſtam egregiæ factorum gloriam, quum ſupra æquum in laudes prorumpit, ſuſpicione mendacij eleuaſſe cenſeatur.

Latomi.

Geſta ab Aloidis trepidanti prælia cœlo,
Nec dum ſat promptis ad fera bella Deis:
Robora quum licuit pro paruo mittere telo,
Et capite excelſum perterebrare polum,
Nempe etiam longas ne opus eſſet iungere ſcalas,
Theſſalus impoſitum Pelion oſſa tulit:
Auſus quum nemo Diuûm ſe fidere cœlo,
Mutauit fœdis corpora quiſque feris:
Donec in Æthnæo fabricatis Lemnius antro
Fulminibus, læto contulit arma Ioui:
Per quæ porrectos per iugera mille Gigantes
Diſiecit, ſummis occuluitq́ iugis.
Scribere dobueras, hominem celebraſſe, Marine,
Eſt modus, ingenio ſubſit vt ille tuo.

Iacobus Zieglerus.

QVIS eò Latinas literas, quo Romana arma penetrare nequiuerint, perueniſſe non miretur? Hic enim in terra Gothica natus ac educatus, adeò exactè, puriter & facundè, Chriſtierni Daniæ, atque Noruegiæ Regis immanitatem, neque ipſi ſanguinario Tyranno diu lætam, neque demum Dijs vltoribus neglectam perſcripſit, vt eruditis gentibus pudori eſſe poſsit: quòd Latinæ facundiæ fruges, ſub Cimerio cœlo penè felicius ac vberius, quàm ſub hac benigniore, ac temperatiore plaga proueniant.

Latomi.

Quem lictore ſtylo diſertus orbis
Inſcenam rabidum trahis Neronem, &
Cædendum pueris palam propinas?
Reſpondiſſe ferunt: Quid hoc inepte?
Si me conſtituis tuum Neronem,
Te oportet Senecam fuiſſe noſtrum.

PAVLVS

Paulus Aemylius.

HVNC protulit Verona, Gallia aluit, Ludouicus duodecimus ſacerdotio in æde Deiparæ Virginis Lutetiæ Pariſiorum exornauit, quòd orſus à primis Galliæ regibus mille amplius annorum Gallicam Hiſtoriam, Laconica tamen breuitate perſcripſiſſet. Sed in ſacri belli enarratione quum Gothifredi Bolionis virtute Hieroſolymæ caperentur, aliquanto luculentius ita ſeſe diffudit, vt medium iter, non interitura cum laude tenuiſſe exiſtimetur.

Latomi.

Quæ ſemel abſoluit lambendo ſimia fœtum,
Plus te (ſi fas eſt dicere) Paule, ſapit.
Quum natura duas tantùm conceſſit habere,
Miror te extremam non reperire manum.

Germanus Brixius.

IS ad Altiſsiodorum Galliæ oppidum natus, in poëſi lauream meruit, Latino carmine edito, de trium ingentium nauium miſerabili conflagratione, quum duę Britannicæ Gallicam cognomento Chordigeram (hæc erat inuſitatæ magnitudinis) harpagonibus comprehenſam expugnare niterentur. Sed demum emendatiora poemata vario titulo publicauit. Inde verò pedeſtri orationi deditus, tranſtulit è Græco, vti Laſcaris alumnum decebat, ex Chryſoſtomo Babylæ vitam, & libros ſeptem de Sacerdotio, puritate ſermonis minimè contemnendos. Seneſcentem, ſed adhuc planè robuſtum inuaſit atræ bilis morbus, ob id paulatim ſæuior, atque lætalior effectus, quum ex accumulato multo auro dimidíam ferè partem furto ſibi ſubtractam miſer ſenſiſſet, vt credi par eſt, à domeſticis, quibus nec vitam quidem poſtea credidit, ſic vt in itinere iuxta Ligerim apud Carnutes expirârit.

Latomi.

Nunc ſacra cum tractes, quum nunc bona carmina pangas,
Quis, Brixi, vatem te neget eſſe ſacrum?

Nicolaus Tegrimus.

IS Lucæ natus, profeſsione Iuriſconſultus, poſt magiſtratus honeſtiſſimos in Italia geſtos, patriã Hiſtoriam egregia fide perſcripſit: & in ea pręcipuè vitã Caſtruccij, qui Lucę, Piſarũ, & Piſtorij dominatũ tenuit: & magnas Florentinis intulit clades. Cuius viri, ſi tyrannidis inuidioſum nomen faceſſat, inuſitata bello virtus, ſingulari laude celebranda iudicatur.

Sed Machiauellus Florentinus Hiſtoricus, patrij veteris odij memor, petulanti malignitate, nõ interituram memorabilis Ducis famam fabulis inuoluit, quũ vitam acerrimi hoſtis Etruſco ſermone ſcribere orſus tam impudenti, quàm aſtuto illudendi genere, ſacroſanctam rerum geſtarum fidem corruperit.

Latomi.

Exoluis patriæ ſupremum Tegrime munus,
Illi dum veram conficis hiſtoriam.
Tam non eſt illi verè omnia ſcribere turpe,
Quàm tibi venalem non habuiſſe fidem.

Camillus Ghilinus Mediol.

CVIVS extat liber Exemplórum, florida per omnes ætates varietate periucundus, ac ipſo penè Valerio Maximo argumenti hilaritate feſtiuior. Ea rerum exempla diligenti, grauique ſtudio collegerat Baptiſta Fulgoſius, gentilium ſuorum perfidia Genuæ principatu deiectus: ſed quoniam Latinæ orationis facultas minime ſuppeteret, ea materno ſermone perſcripſerat, vt aliquanto poſt ab hoc Ghilino Latinè verterentur. Fuère qui exiſtimarent à Iacobo patre id opus longo vigiliarum labore compoſitum, vt quotam hæreditatis partem obuenisse filio adoleſcenti, ſtudioſoque liberali quidem indulgentia beneuolentiſsimi patris, quum in eo eruditi ingenij certa indoles emineret, qua vel alieni operis oborta ſuſpicio præclarè diſcuti poſſe videretur. Erat enim Camillus in grauiſsimis legationum muneribus, ob induſtriam cum ſumma fide, prudentiaque coniunctam, diu verſatus: ita vt excitatæ fabulæ famam ridendo dilueret, & per vrbane ſe ab hoc furti genere non abhorrere fateretur, quando iure damnari non poſsit amore incenſus adoleſcens, ſi quid opulento patri arguta manu ſurripiat. Perijt in Sicilia apud Carolum Cæſarem Franciſci Sfortiæ Legatus, quum debellatis ad Tunetum Barbaris, Auguſtus Victor ad triumphum in Italiam reuerteretur.

Latomi.

Argueris fœtum tibi ſuppoſuiſſe paternum:
Dicit Momorum quin tibi turba diem.
Nam quum patris eras hæres ex aſſe futurus,
Vſum etiam fructum præripuiſſe potes?
Nempe, ais, hoc gratũ eſt: nec parua eſt gratia Momis,
Scripta quod alterius credi vtriuſque queant.

IOAN-

Ioannes Reuclinus Germanus.

HIC eſt ille Capnionis cognomento, è patria lingua in Græcam verſo, ne Latine fumeus euaderet, Germanorum ætate noſtra clariſsimus, qui inuſitato fretus ingenio, Græcas ac Hebraicas, atque item Latinas literas in Germania pari felicitate propagauit, quum arcana Hebræorum confirmandis Chriſtianæ legis prædijs in lucem proferret, effectricemque mirabilium operum Cabalæ diſciplinam apud valida, atque expedita ad perdiſcendum eius gentis ingenia profiteretur. Extat eius liber de Verbo mirifico, & de Cabalæ ſcientiæ placitis, eloquentia illuſtri ad Leonem Decimum perſcriptus. Circumferuntur etiam præter grauiores libros, quanquam ſuppreſſo nomine, ex eius officina obſcurorum virorum epiſtolæ, admirabili facetiarum lepôre cõditæ, quibus ad excitandum riſum, cucullatorum Theologorum ineptiſsimè, atque ideo ridiculè Latina lingua ſcribentium ſtylus exprimitur. Vlciſcebatur enim infeſtam nomini ſuo turbam, iucundiſsimo ſatyræ illudentis genere, quum maligna cucullatorum conſpiratione tanquam Iudæis parum æquus hoſtis: ac ex animo planè recutitus impietatis accuſaretur. Hic liber auidè coemptus, & euulgatus, adeò grauiter calumniatores eius ordinis percuſsit, vt coniurationis princeps Hoſtratus lætali dolore ſauciatus interierit: & reliqui æſtuantes à Leone ſuppliciter impetrarint, vt edicto diuendi, atque imprimi vetaretur: ſed edicti maieſtatem Reuclinus ſalſo ingenio ludificatus, ſecundum epiſtolarum volumen, tanquam ex titulo minimè vetitum, altero quidem aculeatius impreſſoribus tradidit, ita vt cucullati miſerè cum Hydra luctantes, animos in ea lite deſponderint. Hoſtrati autem tumulo hoc nobile carmen, Capnionis puer affixit.

Hic iacet Hoſtratus, viuentem ferre patique
Quem potuêre mali, non potuêre boni.
Creſcite ab hoc taxi, creſcant aconita ſepulchro,
Auſus erat ſub eo, qui iacet, omne nefas.

Latomi.

Eſſes quòd patrio cognomine fumeus, hoſteis
Reddidit audenteis Capnio, credo, tuos:
Dum tibi deberi Fatis incendia credunt:
Illi non ſegnes quæ properata ſtruunt.
Quum potius ratio cognominis arguat iſtud,
Flamma quòd ipſorum nil niſi fumus erat.

Ioan. de Monte Regio Germ.

HVNC enim vnum admirabili ſolertia diuini ingenij, Aſtronomorum omnium qui hactenus floruerunt præſtantiſsimum veneramur: quum decimam ſphæram totius cœleſtis globi ſupremam, incluſaſque diurna rotatione rapientem, certiſsima ſupputatione ſibi & poſteris inuenerit: hac ipſa ædepol glorioſa ſapientiæ palma, Thalete, Eudoxo, Calipo, Ptolemæoque ipſo, tantæ ſcientiæ conditore, ac Alfragano, nobilior. Extant eius ſubtiliſsima Commentaria in Almageſtum Ptolomæi & Mathematicæ ratiocinationis exactus atque perutilis liber de Triangulis. Ab hac commendatione eruditi nominis creatus eſt à Xiſto Quarto Ratiſponenſis Epiſcopus, acceitusque Romam, vt annum ex vetuſta intercalatione faſtis minimè reſpondentem, ad ſtatas ex curſu lunæ Paſchales cerimonias reuocaret. Quod confici poſſe videbatur, ſubductis ſemel aliquot diebus Martio menſi, qua vna ratione mille & quingentorum annorum exceſſus, in curſu ſideris non planè ſenſilis, toto demum cumulo deprehenſus, emendatiſsimè tolleretur. Sed graſſante in Vrbe peſtilentia Fato ſurreptus, quod maximè cupiebat, præſtare non potuit.

Brunonis Seleri.

Inferior nullo doctrinæ laude priorum,
Doctus in aſtrorum cognitione fui.
Itala me tellus, & me Germania nouit,
Pannonis & ſtudium prædicat ora meum.
Duxit in has celebris primum Purbacchius artes
Ingenium magna dexteritate meum.

Latomi.

Extimuit, penitus nudatas Iuppiter ædeis,
Quum decima ſphæra cerneret eſſe ſuas.
Hoc homines, inquit, ſubmouimus hactenus orbe:
Ah, propè nunc noſtris prodimur in thalamis.
Et nemo ijs obſtat conatibus? intulit Hermes:
Authorem Parcæ ſed vetuêre mori.
Heu, ait, heu miſeros, qui ſic vlciſcimur hoſtem:
Vt ceſſet, Diuum protinus eſſe iube.

Ludouicus Viues Valentinus.

QVANQVAM hic ducta vxore apud Belgas liberis operam daret, ſacrarum tamen literarum ſtudia egregio digna ſacerdote complexus, adeò profecit, vt diui Auguſtini librum de Ciuitate Dei luculenta Commentatione adiecta, religioſè admodum illuſtrarit, quum publicè auctus ſtipendio liberales artes profiteretur, legendaque poſteris multa volumina perſcriberet. Nondum ſenex Fato functus

ctus eſt Brugis, quod eſt emporium Geſſoriaci litoris, proſequentibus magno luctu amiſsi præceptoris memoriam Belgis omnibus, ſed maximè ciuibus Hiſpanis: quòd eo doctiorem in Hiſpania ſupereſſe neminem faterentur.

Conradi Lycoſthenis.

Hoc tegitur Viues tumulo, ſubſiſte Viator,
Et preſſo pacis verba precare gradu.
Quin etiam coſtum, violas, & thuris honores,
Viui da prompta debita dona manu.
Qui dum ſic verbis, rebusq́ exornat ad vnguē,
Per non tentatas maxima quæque vias:
Noſtra ætas vincit veteres, atque omnibus illis
Viuem, quem contra ponere poßit, habet.

Eiuſdem.

Doctrinæ columen, decusq́ vitæ
Viuem ne tumulo hoc puta Viator
Condi, ſed tenues ſoli fauillas.
Nam non mors violenta, non edaces
Ignes, non ſeries vetuſta ſecli,
Non vires chalybis, licet potentis,
Non fluctus pelagi, licet ferocis,
De vita poterunt tuliſſe Viuem,
Doctrinæ columen, decusq́ vitæ.

Latomi.

Quò ſyngrammata, dic amice Viues
Tam multa accumulas? an vt perennem
Hoc tibi redimas labore vitam?
Quantum ergo placitis Deûm, Stygiq́
Iuratæ tribuis? perennitati
Nam reponere te ac tuos labores,
Teſte agnominis hoc tui vocablo
Omnes fulmine ſanciēre tacto.
An non id tribui cupis Deorum
Decreto, at merito tuo labori?
Quod quum non potuit Deos latere,
Credo gratuitum hoc iniſſe pactum,
Vt nolint ſiquidem, crepentq́ viues
Nullo munere, ſed tuo labore.

Coſmus Pactius.

COSMVS Pactius ex amita Leonis Decimi genitus, nobili vir ingenio, elegantique doctrina præditus, quum eſſet Florentinus Archiepiſcopus, Maximum Tyrium Platonicæ ſectæ philoſophum è Græco in Latinum ſcitiſsimè vertit. Nec in eius ingenui muneris labore ceſſaturus videri poterat, tanquã virtutis & pietatis amore flagrantiſsimus, niſi importuna mors, vix dum Leone auunculo ad Pontificatum prouecto, & optimorum conſiliorum ſtudia, & paratæ purpuræ honorem intercepiſſet. Hæc ſubinde ſtudia Alexander germanus frater, diuerſo, nec vtique multum felici itinere ſecutus eſt. Ad ſcribẽdas enim tragœdias ingenium appulit, eruditum hercle, ſed aliquantò quàm cothurnatum poetam deceret aridius, quòd etiam & gracilitas ipſa totius habitus, & anguſtæ vocis exilitas ex viuentis fronte promitterent. Poeticam autem Ariſtotelis, non ineptè, vti difficilem, in Latinum verterat. Ob id tanquam ex concepta artis ratione tragœdijs incumbebat, verùm adeò intemperanter, vt Græcas & ex his præſertim Iphigeniam in Latinum pariter, & Etruſcum carmen vertendo, proprięque inuentionis alias effundendo, quæ in theatris agerentur intẽtæ libidini vix modum imponeret: quanquam ab Etruſcis hiſtrionibus repudiarentur: qui exibilantis populi iudicium maximi inſtar periculi omnino fugiendum exiſtimabant, quòd ea poemata verſibus conſtarent pede vno longioribus: ex noua ſcilicet, ac ob id inſolenti noſtris auribus Græcorum imitatione, quæ numero & modo prorſus infaceto tanquam enormis, nuſquam niſi Græciſſantibus arrideret. Iure itaque nouæ inuentionis exemplar, nemine imitante, apud ipſum authorem ſtetit atque conſenuit: vſque adeò difficile eſt, obſoletis nitorem, & nouis authoritatem feliciter attuliſſe.

Latomi.

Pactius effugit perituros Coſmus honores,
Vt ſempiternos ſumeret. Quid perdidit?

LVBET poſtremò deſiderare quorundam externorum imagines, Germanórumq; præſertim, quum literæ non Latinæ modò cum pudore noſtro, ſed Græcæ & Hebraicæ in eorum terras fatali commigratione tranſierint: ita vt eorum qui iam fato functi cæteris clariores euaſerunt, veras imagines à viuis, & pari laudeflorentibus, efflagitare non dubitem, quando id ab humaniſsimis, niſi violato Muſarum ſacramẽto, fruſtra expectari minimè poſsit. Quis enim niſi planè barbarus & impius, vel exiguam laudem ſine piaculo defunctis inuiderit, quanquam ex peculiari ſua ingenij fœcunditate nullo æuo perituris? Pertinet hercle in quota parte exoptatæ laudis ad producendam vitam, in albo atque ordine præcellentium hominum recenſeri, agnoſcique item ex vera oris effigie, oſtendique poſteris in perſtricta nec inutili editorum operum cenſura, vnde nouam nobilitatem veluti liberali, nec ſperata quadam adoptione ad cumulatum

decus

decus induerint. Emicuit dudum perilluſtris eruditio in Ioanne Oecolampadio, ſed profectò clarius & luminoſius illuxiſſet, niſi Chriſtianæ hoſtiæ ſacramentum repudiaſſet. Eadem ferè nouæ ſectæ libido Zvinglium in ſacris literis apud Heluetios clarum inceſsit. Contigit & honeſtiſsima laus ex ſtudio nobilium literarum Bilibaldo Nurimbergenſi, cuius extant nonnulla opera ex Gregorio Nazianzeno piè translata, & Coſmographiæ liber ex Ptolemæo accuratius quàm antea traductus, & totius Germaniæ vrbium deſcriptiones, eruditam lucem obſcuris regionibus afferentes. Quis Vadiano ex ſancto Gallo Heluetiorum inſigni pago, nouæ atque vetuſtæ Coſmographiæ curioſus, gratias non aget? quum libellum Pomponij Melę perutili commentatione ex breui & obſcuro, magnum illuſtremque reddiderit? Miramur quoque diligentiam laboremque viro regia in aula conſpicuo longè honeſtiſsimũ, Cuſpiniani Viennenſis, à quo ciuili quadam facundia Germanorum & Byzantiorum Cęſarum Imperia, propinquitates, ſtemmata, mores, atque exitus referuntur. Viget apud nos eruditi nominis authoritate Copus Baſilienſis; ab exacta doctrina, felicique artis induſtria medicus, Franciſco Galliæ regi magnoperè repetita ſæpe memoria, deſideratus. Suſpicimus etiam ingenium Conradi Goclenij, vertendi Græca docendique facultate, apud Belgas magnoperè celebratum. Venerantur Iureconſulti noſtri Zaſium ex Harudum Conſtantia, humani iuris intelligentia, cum exactiſsimis ſcriptoribus conferendum. Floret adhuc apud nos prædulcis & grata memoria Beati Rhenani: ex eius enim ingenij liberalitate officinaque libraria, optimarum literarum magnas opes ad nos perueniſſe conſpicimus. Sunt etiam in celebri fama Camerarius, Græcæ atque Latinæ linguæ ita peritus, vt ſcribendo pernobilis Ciceronis imitator euaſerit: & Copernicus abſolutæ ſubtilitatis mathematicus: atque item Albertus Crantzius, qui Danorum & Sueuorum regna ad extremum borealem Oceanum, noſtris obſcura, facundiſsimè deſcripſit. Sed qua demum veteri ſodalitio digna pietate imaginem tuam, vt Elogio noſtro coronetur expectauerim, Vrſine Gaſpar Vindelice, paucis antè annis morte prępropera nobis erepte? nobiles enim poetas lęto carmine, hiſtoricos verò ſtyli grauitate ſuperabas: ſed in cumulo honeſtiſsimæ laudis, vti integer vitæ ſceleriſque purus, tranquilli animi probitate periculoſi officij munus feliciter adimplebas, quum Maximilianum ſummę indolis adoleſcentem, Ferdinandi Cęſaris deſignati filium, patrui fortuna digniſſimum, perfectis moribus ac literis erudires. Sed cur reliquos enumerare non deſino, poſtquam inanis ſpei votum, infinitus eruditorum numerus interrumpit? offertur enim lætiſsima ſeges ab ipſa mirabili Germanici cœli fœcunditate. Occulta hercle ſiderum commutatione eueniſſe arbitramur, vt illud cœlum, moleſtis Boreæ flatibus, frigore geluque damnatum, horrida dudum torpentiaque ingenia mollierit ac excitarit. Neque enim contenti ſua vetere militiæ laude, qua Martium decus Romanis gentium victoribus ereptum, ſtabili diſciplinæ ſeueritate feliciter tuentur: ipſa etiam pacis ornamenta, literas, optimasque artes decoquenti Græciæ, ac Italiæ dormitanti (quod pudeat) abſtulerunt. Patrum ſiquidem noſtrorum memoria, architecti in primis, ac exinde pictores, ſtatuarij, ſculptores, mathematici, & peragutę manus artifices, acitem aquileges, ſeptempedarijque menſores, è Germania petebantur. Nec mirum quum antea inuſitatæ & portentoſæ inuentionis æreas formas excudendis li-

bris,& formidanda bello ænea tormenta nobis attulerint. Sed hæc infeſti ſecu-
li fortuna,non vſq; adeò illis benigna mater., & nobis immitis extitit nouerca,
vt nihil omnino ex priſtina hæreditate reliquerit. Tenemus enim adhuc(ſi fas
eſt vel modeſtè gloriari,tota penè libertatis poſſeſsione ſpoliatis)ſynceræ & cõ-
ſtantis eloquẽtiæ munitam arcem,qua(ſi caſtis Muſis placet)ingenuus Roma-
ni candoris pudor,aduerſus externos inexpugnabilis conſeruatur atq; defendi-
tur.In hac enim ſtatione ad perennedecus,optimo cuiq; ciui intentè vigilãdum
erit,vt Bembo,Sadoletoq; ſigniferis , quod reliquum eſt è tanta maiorum ſub-
ſtantia,generosè tueamur:quãquam inani miſeriarum noſtrarum ſolatio, poſt
quam non iniquo iure apud nos conuulſa libertas interijt : qua vna procul du-
bio altrice ſtudiorum,bonas artes excitari,propagariq; conſpicimus.

QVVM iam confecto priore volumine,quo fato functorũ ima-
gines continentur, ad ſecundum non inuita Minerua peruene-
rim(id enim de viuis erit)cenſuræ periculo grauius quidem,ſed
ingeniorum illuſtrium religioſa commendatione iucundius,o-
peræprecium exiſtimaui,eorum nomina profiteri , quo tabulæ
pictæ in noſtro conclaui immortalibus dicato ſpectantur. Sit hæc enim delectæ
ſedis,& inſtituti operis certa nuncupatio,vt vel hinc viri elegantes, tãquam ar-
ridentis augurij læto nomine accepto ſuorum ingeniorum monumenta ad po
ſteritatem æterna proſpiciant, nec ideo grauatè morẽ gerere velint,honeſta mi-
hi pariter ac ipſis & deniq; grata omnibus expetenti. Appello enim eos, qui lite
rarum amore voluptates abdicarunt,& bona ſpe diuturnę laudis aluntur,num
laudari vel à mediocribus poetis ineptum putent: Superbè quidem inſaniunt,
ſi alienę liberalitatis munera faſtidiant.Idcirco mihi ſatis fuerit,Italos blandè ac
humaniter admonuiſſe:neq; enim eos adeò auſteros,& illiberales fore credide-
rim,quin imagines ſcitè pictas ad Muſæum minime tranſmittant. Quid enim
inuerecundius , ne dicam agreſtius admitti poterit, quàm ab exemplo tot inſi-
gniũ virorum omnino diſceſsiſſe, qui hoc eruditę benignitatis officiũ lętiſsimè
præſtiterũt: Quamobrẽ annotata nomina ſubdidimus, vt qui abſunt,certam ſe
dẽ benignè ſibi relictam intelligant : ſi in hac florida ac immortali corona, con-
ſpici decorum exiſtimarint. His equidem ingenuis luſibus noſtris primus vigi-
liarum ſuarum fructus prædulci libatione deguſtabunt. Quid enim viuenti, ac
vtique de ingenij virtute benemerito beatius accidere poteſt, quam repræſenta
ta alieni iudicij teſtificatione, gloriam præſentire: Quid porro lætius atque iu-
cundius, quàm intereſſe poſteritati ſuæ, & denique Fatis inuitis mortẽ nõ time-
re: quam nemo niſi anxius ante ipſum inuidiæ laceſſentis euentum non timuit.

Nomina eorum qui adhuc viuunt & præclara fœcundi ingenij gloria per-
fruuntur, hæc ſunt. Imagines autem eo ſeriatim ordine ſedem ob-
tinent, vt dignitatem omnem, vel fortunæ vel generis,
ipſe vnus ætatis honos antecedat.

NOMI

NOMINA EORVM QVI IN TAbulis habentur.

PETRVS BEMBVS CARDINALIS.
BAPTISTA ÆGNATIVS.
IACOBVS SADOLETVS CARDINALIS.
GEORGIVS TRISSINVS.
HIERONYMVS FRACASTORIVS.
HIERONYMVS VIDA EPISCOPVS ALBANVS.
IOANNES PIERIVS VALERIANVS.
ROMVLVS AMASÆVS.
ANDREAS ALCIATVS.
MARCVS ANTONIVS FLAMINIVS.
PHILIPPVS MELANTHON.
IANVS VITALIS.
REGINALDVS POLVS CARDINALIS.
DANIEL BARBARVS.
ANTONIVS MIRANDVLA.
PHILANDER GALLVS.
HONORATVS FASITELLVS.
BASILIVS ZANCHIVS.

Sed qua ſpe alienæ benignitatis munus expectauerim, quum hæc noſtra cupiditas ad externorum imagines extendatur, niſi viri nobiles adiuuent, honeſtisque votis arrideant? Nulla enim res eſt, vel non planè ardua, quæ illuſtri patrocinio non indigeat, vt rectè matureque perfici ac impetrari poſsit. Rogabo itaque veteres patronos, in prouincijs dignitate atque opibus præcellentes, ſic vt eos etiam piè obteſter per communia Muſarum ſacra, vt hoc officium expeditè ac liberaliter præſtare velint. Quid enim non præſtabunt ſacrati Proceres, qui ſe alumnos amatoresque Muſarum profeſsi, nunquam veræ gloriæ nomen contempſerunt? ita vt vel ab vltima Sarmatia, qua Latinæ linguæ ſepta, Roxolanorum niuibus terminantur, mihi minimè defuturum ſperem Ioannem Dantiſcū Varmienſem Epiſcopum, qui multis legationum functus honoribus, & poetica lauro coronatus, ſuæ gentis nobilitatem ad eandem laudem accendit, ad quā præclarè aſpirant Philippus Padneuius, Martinusque Cromerus? Nec in hoc ædepol erudito munere collocando, ſuſpensè cunctabitur generoſus ille Muſarum hoſpes Otho Truchſes, Germaniæ decus, & ſacri Senatus ornamentum: quum eius explorata liberalitas neque vſu conſeneſcat, neq; præterita exiſtimatione ſatietur, nec aliud quicquam niſi extra inuidiam poſitum perenneq; reſpiciat. Nec id hercle mirum, poſtquam ille alioqui multis importunus maturatæ purpuræ ſplendor, nec perſtrinxerit oculos, nec memoriæ neruos eliſerit, nec quicquam de ſyncero nobiliq; pudore vel leuiter inumbrarit. Patefecit enim innatæ virtutis ſtudia, in hoc dudum apud Vangiones conuentu longè grauiſsimo, quum ſumma authoritate præſes, ideoq; Reipub. cauſa vehementer occupatus, omnes numeros perfectæ virtutis expreſſerit: ita vt ab eo iam non paucos quidem, ſed ex feraci ingeniorum Germania, integram per imagines lectiſsimo

Quid enim amico veteri, erudita præſertim, ideoque minimi ſumptus munera cupienti non tribuet? qui perenni ſtudio Græcis atque Latinis Muſis ſacra facit: qui ingenia fouet, productaque in regiam eruditi principis liberalitate, protinus exornanda in luce conſtituit? Huic igitur non immeritò viri doctiſsimi morem gerent, benigneque docta ora pictoribus præbebunt, ipſeque ante alios Perionius, vel religionis amore ſacratis incluſus ſeptis, qui Ariſtotelem Ciceronis ore loquentem fecit, dum Strebæum pari æmulatione conſpicuum, glorioſo certamine ſuperare contendit. Quid non tribuet ſodali Daneſius, qui Budæi præceptoris imaginem huc vſque tranſmiſit, vir hercle ſumma eruditione Romanoque iudicio inſignis, a quo propediem abſolutæ felicitatis partum expectamus? Nec puto Lazarum Baiphium, libris de re Veſtiaria Naualique percelebrem, & Gulielmum Pellicerium explicato totius rei herbariæ negocio, publicæ vtilitati conſulentem, quicquam vetere amicitia indignum admiſſuros. Nec deſiderio meo prorſus illudet ipſe Caſtellanus, præcellentis doctrinæ meritò perpetuus comes aſcitus regi, vt inter molliſsima cœnæ tempora rerum omniũ origines, & euentus infinitæ regis memoriæ recondenda repræſentet. Conſequentur & hos Tuſanus, in rei literariæ ſubſtantia Budæi præceptoris aſtutus hæres, quum id tantùm adierit, quod certum & ſalubre videbatur, totam autem parum comptæ elocutionis intemperiem effugerit. Nec ab his veſtigijs longè aberunt poetæ duo planè ſuaues & teneri, Salmonius Macrinus, Nicolausque Borbonius, & Regius, qui pedeſtri oratione poetarum honoribus adæquatur. Poſtremò & ipſe Vatablus, quanquam in celeberrimo gymnaſio plenis ſubſellijs ſuperbus, ſuam vel Hebraica duritie non planè faceti oris effigiem denegabit. Sed ad quem modò confugiam, qui in Hiſpania præcellentium ingeniorum delectum habeat, ac eleganti viro dignum huius non indecore liberalitatis officium præſtet? Inter multos hercle, qui ſeucrioribus diuinarum rerum ac humanarum ſtudijs dediti, tanquam Reipublicæ, priuatæque maximè vtiles iudicantur, rari occurrunt elegantium literarum ornamentis inſignes: quòd hic omnis Latinè ſcribendi lepòre parum grauibus inani ambitione quæſitus, nulla omnino ſubſidia ſerijs facultatibus, ſed impedimenta nonnunquam afferre videatur. Qua de cauſa quum vigente adhuc ſeniorum opinione, ipſi etiam totius Hiſpaniæ proceres, hæc ſtudia tanquam importuna militiæ penitus abdicarent: hic excellens cultus, quo diſciplinæ omnes exornantur, aliquantò ſerius quàm alias in terras, in Hiſpaniam peruenerit: ita vt hæc terra alioqui rerum omnium ferax, acerrimorumque in primis, & ſublimium ingeniorum altrix, quæ tot nobiles æternosque poetas ac oratores Romanæ ciuitati quondam inſeruit, hoc toto, quod ſuſpicimus illuſtris eloquentiæ honore, penitus orbata cenſeri poſsit. Agnouère tamen nonnulli maiorum incuriam, Nebriſſa monitore, ingeniaque ſua ad hanc laudem feliciter extulerunt, in queis nuper emicuit Garcias Laſſus, Horatiana ſuauitate odas ſcribere ſolitus: ſed generosè ad faſtigium euadentem, dum alteram militiæ laudem ardenter appetit, mors acerba eluſit & caſu quidem ignobili, quum ad aquas Sextias e turricula ab agreſtibus lapide caput ictus, ſpectante Cæſare concidiſſet. Sed hodie procul dubio Ioannes Sepulueda Cordubenſis, ipſam eximiæ laudis arcem obtinet, qui Græcę peritus linguæ, & ſcientiarum propè omnium validis inſtructus præſidijs, dum aſsiduè, atque ideo feliciter ſtylum exercet, eloquentiſsimus euadit.

Huic autem proximum accedere audimus Martinum Silicæum Carthaginenſem Epiſcopum, qui lectiſsimis moribus ac literis, viriliq́ue ingenio & caſta facundia, dum Philippum Cæſaris filium perſanctè & ſolerter edocet, optimum Principem ad paternum decus, & ad regni felicitatem inſtituit. Reliqua porrò ingenia quæ fœcunditatis egregiæ aut maturæ frugis ſpecimen præbent, indicaturum ſcitè atque fideliter crediderim Franciſcum Mendocium Cardinalem, quem accipiendis de manu ſummi Pontificis ſolemnibus Senatoriæ dignitatis ornamentis propediem expectamus. Hic enim ſupra generis antiquum decus, ampliſsimam ex optimis literis laudem ſpectat, potiturq́ue iam parta ex his ſtudijs inſigni gloria, quæ nixa veræ virtutis radicibus nunquam defloreſcet. Ea porrò ingenia, quæ vltima terrarum Luſitania ad Oceanum nobis abſcondit, à Michaele Syluio Cardinale non diu quidem expectabimus. is enim à varia doctrina poeta cultiſsimus, ac omnis elegantiæ iucundus arbiter, ſtudia noſtra vehementer amat & laudat, patrij decoris planè cupidus, ſupra reliquos animoſæ gentis honores, hoc literatæ laudis nomen, tanquam non poſtremæ, ſi nō ſummæ gloriæ minimè contemnit. At quid poſtremò ab vltima Britannia expectauerim? niſi lugubres fortaſſe imagines? quum ibi optimi paulò ante Regis importuna crudelitas, æternæ laudis proceres excisa planè virtute ſuſtulerit.

FINIS.

IN IOVIVM.

Poſtquàm relegit omnium
Prouinciarum Iouius intimos lares,
Nec inſtituta ſubſtitit
Via, vel alto territus montis iugo,
Hinc diuidentis Italos,
Illinc Iberos bellicoſa Gallia,
Vel æſtuoſis Adriæ
Illinc procellis, hinc profundis fluctibus
Turbatus Inferi maris:
Sed inter acreis euagatus milites
Interq́ rauca cornua,
Et fuſa victorum hinc, & hinc cadauera
Non otioſa indagine
Tot inde retulit libros annalium:
Mox vtriuſque littoris
Ora remenſa, diligens felicibus
Piſcator inde retibus,
Auara quicquid ante Neptuni manus
Celauerat nobis, tulit.
Nunc inquietus patre deductus Ione,

Animusq;

Animuſque terreſtribus
Non rebus explendus, velut celeri Noto;
Elatus vbi cœleſtibus
Explere ſeſe latius poteſt:
En aureo promit penu,
Quantum ſupremo Iuppiter manu polo
Pulchri recondit: & quia
Nunquam moueri cœlites queunt loco,
Vt ſuſtulit Fati dies,
Veras recepit ſingulorum imagines:
Quas dedicatas Apollini,
Muſiſque Larium colentibus lacum,
Beata continet domus.
Has ſi videre longa te vetat via,
Aut morbus, aut ſenium graue,
Præſens libellus indicabit, aureo
Quouis monili carior.
Vos hinc remordet illa ſi cura, arduum
Tentate cœlum, poſteri
Quod ſumma virtus ſola dat recludier.

PAVLO IOVIO EPISCOPO NVCERINO, MVSARVM CVPIDINI

Ioannes Latomus.

SED quid, Paule Ioui, tibi rependam?
Doctus non ego: nec tuo repoſtus,
Vt hoc nomine debeam, in theatro:
Quod neque ambio, nec tamen recuſem:
Quod nemo faceret, quis hoc videri
Non loco, niſi ruſticus, præoptet?
Grateis, Paule, tamen tibi rependo,
Communis meriti, ac honoris ergò:
Quòd doctos habeam loco parentum,
Scriptores venerer libenter omneis

Candore ingenuo fideq́ ſumma,
Et quanto ingenio licet, niſi illi,
Aut ſint planè athei, aut palàm nefanda,
Quæ non ſcribere præſtitiſſet, edant.
Horum nomine, Maximo, optimoq́,
Huic Paulo Iouio, hoſpiti benigno
Muſarum, & Charitum pio parenti,
Doctorumq́ probiſſimo patrono,
Tantas accumulo, aggeroq́ grateis
Tantas & toties manu, ſtyloq́:
Quantas & quoties pro agris receptis
Et caris pro ouibus Deo refudit
Suo Vergilius: vel ipſe Naſo
Læto pectore reddidiſſet, idem
Si de Tartareis locis Getarum
Ad caram patriam rediſſet exul.
Nam quod pulchrius, hoſpitaliusq́,
Adde ſplendidius benigniusq́
Vllis in regionibus, vel annis,
Aut vllo abs homine, vtlibet potente
Factum legimus? at caret profectò
Exemplo Iouij profuſus ardor.
Quid? Si quis Phalaris, Vitelliúſue,
Aut latro impius, aut rapax daniſta
Conatus ſimile huic fuiſſet? an non
Vitæ ille maculam eluiſſet omnem?
Et doctos ſtudio hoc ſuo benigno
Ad perenne decus ſibi obligaſſet?
At quid nos Iouio rependere, æquum eſt?
Qui vir optimus, integerrimusq́,
Perque omneis adeò politus artes,
Quiq́ arteis adeò poliuit omneis,
Vt vix inuenias parem, aut ſecundum:
Non parcit ſibi, ſumptibusq́ tantùm,
Vt hic ſaltem habitent benè ac honeſtè,
Quotquot non niſi commodè hoſpitari
(Sed quò deueniant, quis approbabit?)
Cenſura Iouij pia merentur,
Ob illa ingenij beata dona.
Non illi titulos perenniores?
An non carmina perpolitiora?
Non encomia, debitosq́ honores?
Non grateis referemus auctiores?
Non laudes cumulatius canemus?
Laus eſt, Magne Ioui, tua hæc perennis,
Et tua eſt pietas peculiaris

Hæc, quòd non modò vindices diſertos
Aſſeraſq́; viros, ita vt palàm auſint
Morti oppedere, nec timere morte
Blattas ac tineas voraciores:
Sed quòd inſuper id, quod eſt caducum
Et mutabile maximè, puta oris
Dices effigiem perennitati:
Et quales fuerint velis videri,
Quos iam vix meminit fuiſſe quiſquam.
Laus hæc eſt Ioui peculiaris.
In mortem hactenus expedimus omnes
Os, denteis, calamum, manus, et vngueis,
Nos ſua quoties rapacitate,
Tollenda optima quæque prima, lædit:
Quid? vel vnius æſtimauit aſsis,
Tum conuitia, tum malos Iambos,
Verborumq́; malorum onuſta plauſtra?
Quin & reddimus proteruiorem
Nunc, ſed nunc fremit, ingemit, doletq́;,
Quòd ne corporibus quidem necandis
Sit ſatis ſemel expediſſe telum.
Sic Ioui bone, ſic iô triumphe.
Huic morti inuideamus vſque, & vſque,
Magno quiſque animo, inuidenter omnes:
De qua nunc retulit nouum triumphum
Hic noſter Iouius. Qui & ipſe quamuis
Quaſdam illi exuuias ſuas reliquit,
Quæ Deûm conuitem minus decerent,
Et cœli nimis hoſpitem grauarent,
Veſpillone quidem eſt abuſus illa,
Quòd ſi quis Iouium velit videre,
Muſæum petat. eccum, in hac corona
Cum Phœbo & ſocijs vides Camœnis
Scribentem ſimul, loquentem
Quod non vlla ſatis ſtupebit ætas,
Quod tum afficiet ſtupore cælum,
Quum curſum remorabitur dierum,
Et iam præteritos vehet recenteis,
Quid tandem illius, obſecro peremit?
Sed vt te iubeam, Ioui, valere,
Quo te nomine (ſi nouum neceſſe eſt)
Appellem, dubito. Iouis? nec illud
Auguſtum ſatis eſt, licet propinquum.
Phœbi, aut Mercurij? meres vtrunque.
Es iuncto ſimul aſt vtroque maior.
Sed quid te vocitem? Patrem deorum?

Sed

Sed iam Iuppiter hoc præoccupauit.
Muſarum Venerem? ſat iſtud aptum,
Et quod prætulero: at nihil virile eſt.
Sed cur non puerum marem locamus,
Muſarumq́ Cupidinem vocemus?
Euge, illud lepidè, bene ac venuſtè:
Muſarumq́ Cupidinem vocemus.
Nam quis aptius, efficaciusq́,
Tardas exacuet, trahetq́ menteis,
Vt credant lepidas, amentq́ Muſas,
Et ſic depereant furore multo?
Vt vel de media ſubinde nocte
Confeſſum veniant ſuos amores,
Ad fores vigilent licet repulſi,
Ab ijs non abeant niſi intromiſſi?
Atque ipſum furere arbitrentur eſſe
Sat magnum ſibi præmium laboris?
Qui flammas melius propaget iſtas,
Quàm (Muſæ inuitis) Cupido veſter?
Atqui id quod facies, rogas, veneno?
Non vllo iaculoúe, proculúe:
At quodam ingenioſo honoris œſtro.
Quo quiſque immodico feretur æſtu
Ad illa optima, Literas & Arteis?
Locum ſcilicet vt decentiorem in
Muſæo referat: quod eſt laboris,
Honor perpetuus, ſuprema meta.
At tu Magne Ioui vale perenne,
Muſarumq́ vale, vale Cupido,
Qui nobis aperis nouam hanc arenam.

INDEX POETARVM
NOSTRAE AETATIS ILLVSTRIVM, QVORVM EPIGRAMMATA, PRÆTER NOVA Ioannis Latomi Bergami in ſingula doctorum virorum Elogia, hoc in opere variè diſperſa continentur.

ACTII SYNCERI.

De Andrea Matt. Aquauiuo duo.pag. 137
Ioanne Cotta. 108
Baptiſta Platina. 85
Pogio Florentino. 22

Aldi Manutij.
De Hercule Strozza. 104

Andreæ Dactij.
De Marſilio Ficino. 89
Michaele Marulo duo. 53
Petro Crinito. 109

Antonij Amiternini.
De Marco Muſuro Cretenſe. 58

Antonij Panormitæ.
De ſeipſo. 24

Antonij Seronis.
De Benedicto Iouio. 195

Antonij Vaccæ.
De Baptiſta Pio. 188
Nicolao Machiauello. 163

Aurelij Augurelli.
De ſe ipſo. 130

Baſilij Zanchij.
De Actio Syncero. 150
Andrea Naugerio. 146
Gabriele Altilio. 207
Iouiano Pontano. 95

Bernardi Bembi.
De Danthe Aldigerio. 81

Bloſij Palladij.
De Marco Antonio Caſanoua. 143

Boccarini Aretini.
De Bernardo Bibienna. 124

Brunonis Seileri.
De Ioanne Regiomontano. 218

Cæſaris Scaligeri.
De Angelo Politiano. 75
Calio Rodigio. 230
Iacobo Fabro Stapulenſe. 204
Ioanne Cotta. 108
Marco Antonio Turriano. 115

Caroli Aretini.
De Leonardo Aretino. 20

Claudij Roſeletti.
De Christophoro Longolio duo. 129

Cælij Calcagnini.
De Calio Rhodigio. 203
Hieronymo Aleandro 182
Iouiano Pontano. 95
Ludouico Arioſto. 158

Colæ Bruni.
De Antonio Tibaldeo. 174

Conradi Lycoſthenis.
De Ludouico Viue duo. 219

Croti.
De Rutilio. 178

Cynthij Gyraldi.
De Calio Calcagnino. 220

Danthis Aldigerij.
De ſeipſo. 11

Dardani Parmenſis.
De Iaſone Mayno. 126

Dionyſij Caronij.
De Ioanne Ruellio. 173

Domitij Palladij.
De Pomponio Læto. 76

Eliſij Calentij.
De Antonio Panhormita. 24
De ſeipſo duo. 91

Ferdinandi Balamij.
De Alberto Magno. 8
Alberto Pio Carporum principe. 155
Pandulpho Collenucio. 83

Flaminij.
De Actio Syncero. 150
Ardea Naugerio duo. 145
Auguſtino Nipho. 172
Balthaſſare Caſtellione duo. 144
Gaſpare Contareno duo. 185
Hieronymo Sauonarola. 81
Ioanne Cotta. 108
Iouiano Pontano. 96
Lampridio Cremonenſe. 183
Mario Molſa. 182

Floridi Sabini.
De Antiocho Tiberto. 108

Franchini Conſentini.
De Laurentio Valla. 26
Mario Molſa. 182

Fran

Franciſci Petrarcæ. De ſeipſo. 13
Georgij Anſelmi.
De Mario Grapaldo. 119
Germani Brixij.
De Chriſtophoro Longolio. 128
Gilberti Cognati.
De Eraſmo Roterodamo. 176
Guidonis Poſthumi.
De Bartholomæo Coclite. 107
Herculis Strozzæ.
De Angelo Politiano: 71
Ioanne Pico Mirandulano duo. 77
Hermolai Barbari.
De Rodulpho Agricola. 62
Hieronymi Aleandri. De ſeipſo. 182
Honorati Faſiteli.
De Franciſco Arſillo. 179
Paulo Iouio. 227
Iacobi Cardinal. Papien. De ſeipſo 36
Iacobi Exerichi.
De Thoma Moro. 167
Iacobi Guidij.
De Mapheo Vegio. 196
Iani Vitalis.
De Aegidio Cardinali. 160
Alberto Magno. 8
Alexandro Achillino. 113
Antonio Panhormita 25
Balthaſſare Caſtellioneo. 144
Beſſarione Nicano. 45
Callimacho Philippo. 81
Camillo Querno Archipoeta. 154
Eraſmo Roterodamo. 176
Flauio Blondo. 28. Franciſco Arſillo. 179
Galeotto Martio. 90
Gaſpare Contareno. 185
Guidone Poſthumo. 131
Gulielmo Budæo. 180
Hieronymo Aleandro. 182
Ioanne Scoto. 9
Laurentio Medice. 66
Leone Baptiſta Alberto: 64
Mario Grapaldo. 119. Petro Grauina. 130
Petro Pomponatio. 135
Petro Leonio. 68
Philippo Decio, 165. Rutilio. 178
Thoma Linacro 120. Thoma Moro. 167
Iaſonis Landi.
De Iaſone Mayno. 126
Ioannis Baptiſtæ Poſſeuini.
De Benedicto Iouio. 195
Henrico Cornelio Agrippa. 187
Ioannis Latomi Bergani.
In ſingula doctorum virorum Elogia Tumuli & Epigrammata.
De Paulo Iouio Muſarum Cupidine. 228
Ioannis Morelli.
De Eraſmo Roterodamo. 179
Ioannis Secundi Haglenſis.
De Eraſmo Roterodamo. 178
Thoma Moro 167
Iulij Gonzagæ.
De Alberto Pio Carporum Principe. 155
Lancinij Curtij.
De Georgio Merula. 71
Leonardi Marſi.
De Baptiſta Pio. 188
Lilij Gyraldi.
De Cælio Calcagnino. 209
Ludouici Arioſti. De ſeipſo. 158
Maiorani Salentini.
De Beſſarione Niceno Cardinali. 44
Ioanne Argyropylo. 58. Ioanne Laſcare 60
Marcelli Pallonij.
De Andrea Matthæo Aquauiuio. 138
Michaelis Marulli.
De Demetrio Chalcondyle. 56
Ioanne Pico Mirandula: 77
Theodoro Gaza. 49
Myrtei.
De Alberto Pighio Campenſe. 193
Ambroſio Monacho Camaldulenſe. 23
Andrea Marone. 136
Antonio Nebriſſenſe. 122
Aurelio Augurello. 122
Baptiſta Mantuano.118, Barthol. 36
Franciſco Philelpho. 31
Franciſco Mirandula. 161
Hieronymo Donato. 111
Ioanne Boccacio, 41
Ioanne Mario Catanæo. 148
Iouiano Pontano. 96
Lampridio Cremonenſe. 183
Laurentio Laurentiano. 100
Laurentio Medice. 66
Nicolao Perotto. 33. Nicolao Leoniceno. 133
Petro Crinito. 109. Philippo Beroaldo. 102
Pogio Florentino. 22
Pomponio Gaurico.141. Lampridio. 183
Nicolai Grudij.
De Actio Syncero. 151
Nicolai Archij.
De M. Antonio Turriano. 155
Petri Bembi.
De actio Syncero. 152. Iacobo Sanazario.150.
Angelo Politiano. 71
Chriſtophoro Longolio. 128
Hercule Strozza. 105. Leonico Tomæo. 171
Petri Criniti.
De Angelo Politiano duo: 74
Petri Curſij.
De Ioanne Manardo.156. Rutilio. 178

Petri Grauinæ.
De Actio Syncero 150
Pierij Valeriani.
De Hermolao Barbaro. 70
Iano Parrhaſio. 108
Iouiano Pontano. 96
Michaele Marullo. 53
Theodoro Gaza. 49
Platinæ.
De Antonio Campano. 40
De ſeipſo. 33
Pogij Florentini.
De Emanuele Chryſolora. 43
Politiani.
De Antonio Campano. 40
Domitio Chalderino duo. 38
Donato Acciaiolo. 29
Marſilio Ficino. 89
Theodoro Gaza duo. 49
Pontani.
De Antonio Panhormita. 24
Gabriele Altilio. 206
Gregorio Tiphernate. 201
Michaele Marullo. 53
Pomponio Laeto. 79
Bartholomaeo Coclite. 107
Marullo Tarchaniota. 53
Theodoro Gaza. 46
Sproſperi Spiritei.
De Platina. 35
Quintiani Stoæ.
De Philippo Beraldo. 182
Sabellici.
De ſeipſo. 99
Salmonij Macrini.
De Gulielmo Budaeo. 180
Simonis Vallamberti.
De Eraſmo Roterodamo. 176
Gulielmo Budaeo. 188
Iacobo Fabro Stapulenſe 104
Iouiano Pontano. 96
Spinelli.
De Ambroſio Monacho Camaldulenſe. 29
Stephani Doleti.
De Alberto Pio Carpenſe. 156
Chriſtophoro Longolio. 128
Stephani Dulcini.
De Lancino Curtio. 116
[illegible]
De Gulielmo Budaeo duo. 180
Tibaldæi.
De Actio Syncero. 150
Guidone Soſthumo. 138
Hercule Strozza. 105
Ioanne Laſcare. 60
Michaele Marullo. 54
Tryphonis.
De Mario Molſa. 282
Veſpaſiani Strozzæ.
De Guarino Veroneſi duo. 196
Viti Coppi Selestadien.
De Eraſmo Roterodamo. 166

F I N I S.

BASILEÆ

Induſtria & opera Petri Pernæ
Sumptibus verò commu-
nibus cum Domino
Henrico Petri

ANNO DOMINI CIↃ IↃLXXVII.